

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد

تدوین کننده: دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

هنرسرای عالی فنی - بهمن ۱۳۳۸

بسم الله الرحمن الرحيم

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای)
به روایت اسناد

عنوان و نام پدیدآور: تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد نویسنده و گردآورنده: دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش. مشخصات نشر: تهران: شورای عالی آموزش و پرورش، انتشارات، ۱۴۰۴.

مشخصات ظاهری: ۲۴۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۷۹۵-۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۴۲.

موضوع: آموزش فنی -- ایران -- تاریخ -- اسناد و مدارک

Technical education -- Iran -- History -- Sources

معلمان فنی و حرفه‌ای -- ایران -- آموزش

Vocational teachers -- Training of -- Iran

شناسه افزوده: شورای عالی آموزش و پرورش. انتشارات

شناسه افزوده: شورای عالی آموزش و پرورش. دبیرخانه

رده بندی کنگره: LC ۱۰۴۷

رده بندی دیویی: ۳۷۰/۱۱۳۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۲۴۹۵۰۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

عنوان: تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد نویسنده و گردآورنده: دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

موضوع: تربیت هنرآموز و معلم فنی و حرفه‌ای

نوبت و سال چاپ: اول-۱۴۰۴

طراح جلد: احسان رشیدی فر

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۷۹۵-۱-۲

ISBN : 978-622-88795-1-2

9

786228

879512

نشانی: تهران- خیابان سپهبد قمری- نبش خیابان سمیه- ساختمان مرحوم علاقمندان- طبقه چهارم- دبیرخانه شورای عالی

آموزش و پرورش کدپستی: ۱۵۸۱۶۶۳۳۱۵

وبگاه: <https://sce.ir>

تلفن: ۸۸۳۲۵۵۵ نمابر: ۸۲۲۸۴۱۱۱

کانال شاد: @shora_a

ارسال نظرات به رایانامه: sce@asnadshora.ir

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش است و هر گونه استفاده و تکثیر به هر شکل و نوع از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی بدون کسب مجوز از دبیرخانه ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب:

سند شماره ۱: دارالفنون و معلمان خارجی آن، ۱۲۳۰.....	۱۱
سند شماره ۲: نظامنامه مدرسه فلاح شاهنشاهی، ۱۲۷۹.....	۱۳
سند شماره ۳: قانون اعزام سی نفر شاگرد به اروپا برای تحصیل، ۱۲۹۰.....	۱۶
سند شماره ۴: قانون استخدام دکتر هانری اشترنک تبعه آلمانی برای معلمی و مدیریت مدرسه صنعتی، ۱۳۰۳.....	۱۷
سند شماره ۵: قانون اجازه استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۰۴.....	۱۸
سند شماره ۶: قانون اجازه استخدام هر هیس آلمانی بمدت سه سال برای معلمی آهنگری.....	۱۹
سند شماره ۷: قانون استخدام دکتر هانری اشترنک تبعه دولت آلمان برای مدیریت مدرسه صنعتی، ۱۳۰۶.....	۲۰
سند شماره ۸: قانون استخدام دو نفر معلم برای مدرسه صنعتی از آلمان و... فرانسه، ۱۳۰۶.....	۲۱
سند شماره ۹: قانون استخدام دو نفر معلم از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس، ۱۳۰۷.....	۲۲
سند شماره ۱۰: اساسنامه مدرسه فلاح و صنایع روستائی، ۱۳۰۷.....	۲۳
سند شماره ۱۱: اساسنامه هنرستان صنایع قدیمه، ۱۳۰۸.....	۲۶
سند شماره ۱۲: قانون اجازه استخدام یک نفر معلم آهنگری از اتباع دولت آلمان برای مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۱۲... ۱۳۱۱.....	۳۱
سند شماره ۱۳: قانون اجازه تأسیس دانش سراهای مقدماتی و عالی، ۱۳۱۲.....	۳۲
سند شماره ۱۴: اساسنامه و نظامنامه و دستور تحصیلات هنرستان موسیقی، ۱۳۱۳.....	۳۶
سند شماره ۱۵: قانون اجازه تمدید کترات آقای دکتر هانری اشترونک آلمانی مدیر هنرستان دولتی، ۱۳۱۳.....	۴۰
سند شماره ۱۶: اساسنامه و دستور تحصیلات دبیرستان فلاح، ۱۳۱۳.....	۴۱
سند شماره ۱۷: اساسنامه و برنامه مدرسه پرستاری زنانه، ۱۳۱۵.....	۴۳
سند شماره ۱۸: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۱۵.....	۴۵
سند شماره ۱۹: نظامنامه شرایط پذیرش فارغ التحصیل های دانشسراهای، ۱۳۱۵.....	۴۸
سند شماره ۲۰: اساسنامه هنرستان دختران، ۱۳۱۶.....	۵۰
سند شماره ۲۱: اساسنامه و برنامه هنرستان تخصصی نساجی شاهی، ۱۳۱۷.....	۵۳
سند شماره ۲۲: اساسنامه و برنامه تحصیلات دوره دوم دبیرستان کشاورزی، ۱۳۱۹.....	۵۶
سند شماره ۲۳: اساسنامه هنرستان دولتی بانوان، ۱۳۱۹.....	۶۰
سند شماره ۲۴: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۲۰.....	۶۲
سند شماره ۲۵: اساسنامه دانشسرای مقدماتی تربیت بدنی، ۱۳۲۰.....	۶۵
سند شماره ۲۶: اساسنامه آموزشگاه خلبانی باشگاه هواپیمائی کشوری، ۱۳۲۲.....	۶۷
سند شماره ۲۷: اساسنامه و برنامه تحصیلات آموزشگاه عملی کشاورزی، ۱۳۲۲.....	۷۰

- سند شماره ۲۸: اساسنامه هنرستان موسیقی ملی، ۱۳۲۸..... ۷۵
- سند شماره ۲۹: تصویب نامه در مورد تمرکز امور تعلیم و تربیت، ۱۳۲۸..... ۷۸
- سند شماره ۳۰: اساسنامه و برنامه تحصیلات دانشسرای کشاورزی، ۱۳۲۸..... ۷۹
- سند شماره ۳۱: اصول کلی مربوط به مدارس حرفه‌ای روستائی و برنامه تحصیلات مدارس مذکور، ۱۳۲۸..... ۸۴
- سند شماره ۳۲: اساسنامه دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی)، ۱۳۲۹..... ۸۷
- سند شماره ۳۳: قانون اعزام فارغ‌التحصیلان رتبه اول دانشکده‌ها و هنرسرای عالی به خارجه، ۱۳۳۳..... ۹۱
- سند شماره ۳۴: اساسنامه مدارس حرفه‌ای، ۱۳۳۴..... ۹۳
- سند شماره ۳۵: تبصره آیین‌نامه پذیرش فارغ‌التحصیلان برتر، ۱۳۳۶..... ۹۵
- سند شماره ۳۶: اساسنامه آموزشگاه عالی جنگل و مرتع، ۱۳۳۶..... ۹۶
- سند شماره ۳۷: اساسنامه هنرسرائعالی، ۱۳۳۷..... ۹۹
- سند شماره ۳۸: اساسنامه دبیرستان‌های کشاورزی، ۱۳۳۷..... ۱۰۰
- سند شماره ۳۹: اساسنامه کلاس تربیت معلم برای دارندگان گواهینامه سال ششم متوسطه، ۱۳۳۷..... ۱۰۲
- سند شماره ۴۰: اساسنامه هنرستان عالی موسیقی ملی، ۱۳۳۸..... ۱۰۴
- سند شماره ۴۱: اساسنامه هنرسرائعالی، ۱۳۳۸..... ۱۱۲
- سند شماره ۴۲: قانون راجع به سازمان و استقلال دانشسرای عالی، ۱۳۳۸..... ۱۱۴
- سند شماره ۴۳: قانون راجع به اجازه استخدام معلمان مدارس فنی و حرفه‌ای و کشاورزی، ۱۳۳۹..... ۱۱۹
- سند شماره ۴۴: اساسنامه مدرسه عالی بازرگانی، ۱۳۳۹..... ۱۲۲
- سند شماره ۴۵: اساسنامه کلاس تربیت‌معلم حرفه‌ای پسران، ۱۳۴۱..... ۱۲۴
- سند شماره ۴۶: اساسنامه تربیت‌معلم آموزشگاه‌های حرفه‌ای دختران، ۱۳۴۱..... ۱۲۶
- سند شماره ۴۷: اساسنامه هنرستان‌های صنعتی، ۱۳۴۲..... ۱۲۸
- سند شماره ۴۸: قانون اداره امور هنرسرای عالی (سازمان نمونه تعلیم و تربیت حرفه‌ای سابق کشور)، ۱۳۴۴.. ۱۳۰
- سند شماره ۴۹: قانون هنرسرای مقدماتی بهبهانی، ۱۳۴۴..... ۱۳۲
- سند شماره ۵۰: اساسنامه دوره مقدماتی آموزشگاه نقشه‌برداری وابسته به سازمان برنامه، ۱۳۴۴..... ۱۳۴
- سند شماره ۵۱: اجازه شرکت فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های هنری در کلاس تربیت آموزگار، ۱۳۴۶..... ۱۳۶
- سند شماره ۵۲: قانون تشکیل هیأت امانه هنرسرای عالی، ۱۳۴۷..... ۱۳۷
- سند شماره ۵۳: اساسنامه دانش‌سراهای راهنمایی، ۱۳۵۱..... ۱۳۹
- سند شماره ۵۴: جداول ساعات دروس عمومی و اختصاصی دانش‌سراهای راهنمایی، ۱۳۵۲..... ۱۴۱
- سند شماره ۵۵: مصوبه اجازه استخدام ۵۲۷ نفر از فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم فنی و حرفه‌ای، ۱۳۵۹..... ۱۴۵
- سند شماره ۵۶: آیین‌نامه امتحانات دانش‌سراهای هنر، ۱۳۵۹..... ۱۴۶

- سند شماره ۵۷: اساسنامه مراکز تربیت معلم، ۱۳۶۳..... ۱۵۴
- سند شماره ۵۸: قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۶..... ۱۵۷
- سند شماره ۵۹: قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۹..... ۱۶۴
- سند شماره ۶۰: تأسیس دانشکده دبیر فنی و حرفه‌ای، ۱۳۷۱..... ۱۶۷
- سند شماره ۶۱: اساسنامه دبیرستان تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۳۷۲..... ۱۶۸
- سند شماره ۶۲: اساسنامه دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، ۱۳۷۹..... ۱۷۱
- سند شماره ۶۳: قانون پذیرش دانشجو در آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی، ۱۳۸۹. ۱۳۸۸..... ۱۷۸
- سند شماره ۶۴: قانون برنامه برنامه پنجساله پنجم توسعه (انتقال آموزشکده‌ها)، ۱۳۸۹..... ۱۸۰
- سند شماره ۶۵: قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور (تشکیل دانشگاه فنی و حرفه‌ای)، ۱۳۹۰..... ۱۸۱
- سند شماره ۶۶: قانون تفسیر قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان ...، ۱۳۹۲..... ۱۸۲
- سند شماره ۶۷: اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۰..... ۱۸۳
- سند شماره ۶۸: قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، ۱۳۹۶..... ۲۰۰
- سند شماره ۶۹: برنامه زیر نظام تربیت معلم و تامین منابع انسانی، ۱۳۹۸..... ۲۰۸
- سند شماره ۷۰: نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۹..... ۲۲۸
- سند شماره ۷۱: موافقت با ارسال گزارش از عملکرد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی به قوه قضائیه، ۱۴۰۱. ۱۴۰۰..... ۲۳۰
- سند شماره ۷۲: قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت (سند جامع سرمایه انسانی)، ۱۴۰۳..... ۲۳۸
- منابع..... ۲۴۲
- پیوست ۱- جدول انواع محیط تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای)..... ۲۴۳
- پیوست ۲- نمونه مصوبات..... ۲۴۶

مقدمه

آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای بنیان توسعه پایدار و عامل اصلی شکوفایی استعدادها و ظرفیت‌های انسانی است. در این میان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای جایگاهی ویژه دارند، چرا که رسالت آنها تربیت نیروی انسانی کارآمد و متخصص برای ورود به عرصه‌های تولیدی و صنعتی است. بر همین اساس، نقش معلمان و هنرآموزان فنی و حرفه‌ای نه تنها در انتقال دانش و مهارت‌های تخصصی بلکه در هدایت آینده شغلی و حرفه‌ای نسل جوان، نقشی اساسی و بنیادین است. مرور اسناد تاریخی و اساسنامه‌های موجود در کتاب حاضر نشان می‌دهد که توجه به تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) در ایران، ریشه در بیش از یک قرن گذشته دارد و همواره در کانون برنامه‌ریزی‌های آموزشی و فرهنگی کشور قرار گرفته است.

از نخستین تلاش‌ها برای تأسیس دارالفنون در سال ۱۲۳۰ هجری شمسی تا شکل‌گیری مدارس و هنرستان‌های گوناگون در دوره‌های بعد، همواره اهمیت تربیت نیروهای متخصص برای صنایع، کشاورزی، خدمات و هنر مورد تأکید بوده است. این روند نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران آموزشی در هر دوره تاریخی، ضرورت آماده‌سازی معلمانی توانمند در حوزه‌های مختلف مهارتی را درک کرده و در پی آن بوده‌اند که ساختاری قانونی و سازمانی برای تحقق این هدف ایجاد کنند. به همین دلیل، در اسناد متعدد می‌توان مشاهده کرد که همواره تأکید اصلی بر این بوده است که بدون وجود معلمان متخصص، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دچار کاستی شده و پیوند میان آموزش و نیازهای واقعی جامعه گسسته می‌شود.

یکی از نکات مهمی که در این مجموعه اسناد به چشم می‌خورد، آن است که محیط آموزشی فنی و حرفه‌ای هرگز محدود به فضای کلاس و مدرسه نبوده است. از همان آغاز، کارگاه‌ها، مزرعه‌ها، صنایع و حتی کارخانجات بخشی جدایی‌ناپذیر از محیط یادگیری محسوب می‌شدند. چنین رویکردی نشان می‌دهد که آموزش فنی تنها در بستر تعامل با واقعیت‌های حرفه‌ای معنا می‌یابد و معلم فنی باید بتواند دانش‌آموزان را نه فقط در سطح نظری، بلکه در عرصه عمل و تجربه هدایت کند.

اگر به بازه‌های زمانی توجه کنیم، درمی‌یابیم که بیشترین تصویب قوانین و مقررات در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در فاصله سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ و سپس ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۰ صورت گرفته است. در این دوره‌ها، کشور به‌طور فزاینده‌ای با نیاز به نیروی انسانی متخصص برای اداره صنایع، کشاورزی، بازرگانی و خدمات مواجه بود و همین ضرورت، نهادهای تصمیم‌گیری را واداشت تا برای تربیت معلم و هنرآموز، اساسنامه‌ها و نظام‌نامه‌های متعددی تدوین کنند. در دهه‌های پس از انقلاب نیز، تصویب قوانین مرتبط با دانشگاه‌های تخصصی مانند دانشگاه شهید رجایی و دانشگاه فرهنگیان، گامی تازه برای انسجام‌بخشی به نظام تربیت معلم فنی و حرفه‌ای محسوب می‌شود.

مرور محتوای کتاب نشان می‌دهد که بیشترین توجه معطوف به زمینه‌ها و رشته‌هایی چون صنعت، کشاورزی و فلاح، صنایع دستی و هنری، موسیقی، نساجی، پرستاری، نفت و گاز، راه‌آهن و بازرگانی بوده است. در واقع، هر دوره‌ای بسته به شرایط اقتصادی و اجتماعی، بر حوزه‌های خاصی متمرکز شده است. به‌عنوان نمونه، در دهه‌های نخستین قرن چهاردهم هجری شمسی، توجه عمدتاً به کشاورزی و صنایع روستایی معطوف بود، حال آنکه در دهه‌های میانی، رشته‌هایی چون تجارت، موسیقی و صنعت نفت محوریت یافتند. این تنوع رشته‌ها نشان می‌دهد که آموزش فنی و حرفه‌ای همواره در پی پاسخگویی به نیازهای روز جامعه بوده است و معلمان فنی باید متناسب با این نیازها تربیت شوند.

از سوی دیگر، در اساسنامه‌های تدوین‌شده، اصول مشترکی نیز به چشم می‌خورد. این اساسنامه‌ها معمولاً شامل اهداف مشخص، شرایط پذیرش داوطلبان، ساختار دوره‌های تحصیلی، شیوه‌های کارورزی و ضوابط استخدام فارغ‌التحصیلان بوده‌اند. به‌ویژه تأکید بر پیوند میان آموزش نظری و عملی و الزام دانشجویان به گذراندن دوره‌های کارگاهی یا میدانی، ویژگی مشترک بسیاری از این اسناد است. همچنین در این اساسنامه‌ها بر نقش نهادهای نظارتی و مدیریتی همچون شورای عالی معارف، شورای عالی فرهنگ، وزارت معارف، و بعدها شورای عالی آموزش و پرورش و وزارت آموزش و پرورش تأکید شده است. این نهادها همواره

تصمیم‌گیرندگان اصلی در زمینه تربیت معلم فنی و حرفه‌ای بوده‌اند و مسیر سیاست‌گذاری در این حوزه را تعیین کرده‌اند.

از طرفی ضرورت تربیت معلم فنی و حرفه‌ای را می‌توان در چند محور اساسی خلاصه کرد: نخست، تأمین نیروی انسانی برای توسعه اقتصادی و صنعتی کشور؛ دوم، ارتقای سطح مهارت‌های حرفه‌ای جوانان و آماده‌سازی آنان برای ورود به بازار کار؛ سوم، ایجاد پیوند میان آموزش و نیازهای واقعی جامعه؛ و چهارم، فراهم آوردن زمینه رشد فرهنگی و اجتماعی از طریق آموزش‌های کاربردی. این محورها به روشنی در اسناد تاریخی انعکاس یافته‌اند و نشان می‌دهند که سیاست‌گذاران آموزشی از دیرباز به اهمیت این حوزه واقف بوده‌اند.

همچنین باید توجه داشت که تربیت معلم فنی و حرفه‌ای تنها به معنای آموزش مهارت‌های فنی نیست، بلکه جنبه‌های تربیتی و فرهنگی نیز در آن نقش برجسته‌ای دارد. بسیاری از اساسنامه‌ها بر این نکته تأکید کرده‌اند که معلم فنی باید علاوه بر تسلط بر فنون تخصصی، توانایی تربیت اخلاقی و اجتماعی شاگردان را نیز داشته باشد. این ترکیب از دانش فنی و تربیت انسانی، جایگاه معلم فنی را به عنوان الگویی جامع برای نسل جوان تثبیت می‌کند.

از منظر تاریخی، می‌توان گفت که مسیر تربیت معلم فنی و حرفه‌ای در ایران، از تأسیس دارالفنون آغاز شد و در طول زمان با تأسیس مدارس فلاحی، هنرستان‌های صنایع قدیمه، دبیرستان‌های تجارت و پرستاری، دانشسرای کشاورزی و سپس دانشگاه‌های تربیت دبیر ادامه یافت. این مسیر نشان‌دهنده تکامل تدریجی و تنوع‌بخشی به حوزه‌های آموزشی است. در هر مرحله، اساسنامه‌ها و قوانین جدیدی تدوین شد تا پاسخگوی شرایط روز باشد و ساختار نظام آموزشی را با نیازهای جامعه هماهنگ سازد.

نکته قابل توجه دیگر، استفاده از معلمان و متخصصان خارجی در دوره‌های اولیه است. در بسیاری از اسناد مربوط به اوایل قرن چهاردهم، به استخدام معلمان آلمانی، فرانسوی و دیگر کشورها برای تدریس در مدارس صنعتی و کشاورزی اشاره شده است. این امر نشان می‌دهد که در آغاز، کشور نیازمند انتقال دانش و تجربه از دیگر کشورها بوده، اما به تدریج با شکل‌گیری

مراکز تربیت معلم داخلی، این وابستگی کاهش یافته و ایران توانسته است نیروهای متخصص خود را پرورش دهد.

بطور خلاصه با توجه به اسناد تاریخی، بکارگیری و تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روش‌هایی ذیل صورت می‌گرفته است:

- استخدام و استفاده از معلمان فنی و حرفه‌ای خارجی
- اعزام به خارج از کشور برای تربیت معلم
- تربیت معلم از طریق مدرسه (دبیرستان، هنرستان، آموزشگاه) در دوره متوسطه یا عالی
- تربیت از طریق دانش‌سرا یا هنرسرای در دوره مقدماتی یا عالی
- تربیت معلم از طریق ایجاد مراکز تربیت معلم
- تربیت معلم از طریق ایجاد آموزشکده/دانشکده یا دانشگاه
- به کارگیری متخصصین و مجربین حرفه‌ای در برخی از رشته‌ها

بدین ترتیب، مجموعه اسناد گردآوری‌شده در این کتاب نه تنها تاریخچه‌ای از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را ترسیم می‌کند، بلکه نشان می‌دهد چگونه نظام آموزشی ایران در طول بیش از یک قرن، مسیر تکاملی خود را پیموده است. این اسناد به ما یادآور می‌شوند که هرگاه توجه جدی به تربیت معلم فنی و حرفه‌ای صورت گرفته، نتایج مثبت آن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور نمایان شده است. در مقابل، هرگاه این حوزه مورد غفلت واقع شده، شکاف میان آموزش و نیازهای واقعی جامعه عمیق‌تر گردیده است.

بنابراین، مطالعه این کتاب نه تنها برای پژوهشگران، سیاست‌گذاران، کارشناسان آموزشی و هنرآموزان مفید است، بلکه برای همه کسانی که به آینده آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایران می‌اندیشند، ضروری به نظر می‌رسد. مرور این اسناد ما را به این نتیجه می‌رساند که تداوم توسعه کشور در گرو سرمایه‌گذاری مستمر بر تربیت هنرآموزان متخصص است؛ معلمانی که بتوانند همزمان با تحولات علمی و فناوری روز حرکت کنند و نسل آینده را برای زندگی و کار در جامعه‌ای پویا آماده سازند.

در پایان از همکاران دبیرخانه به ویژه گروه تدوین‌کننده این مجموعه تشکر می‌شود.

دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

راهنمای استفاده از متن اساسنامه:

[?]: در مواردی که به علت ناخوانا بودن متن دست‌نویس، کلمه مورد نظر قابل خواندن نیست.

...: برای مواردی که بدلیل حجم زیاد محتوای برنامه درسی در مصوبه از آوردن آن در اساسنامه صرف‌نظر شده است.

مصوبه: منظور مصوبات شورای عالی معارف/ فرهنگ/ آموزش و پرورش یا هیات وزیران می‌باشد.

قانون: منظور قوانین مصوب مجلس سنا/ شورای ملی یا مجلس شورای اسلامی می‌باشد.
مدرسه: منظور مدرسه، دبیرستان، هنرستان و آموزشگاه است که در تربیت معلم فنی و حرفه ای ایفای نقش می‌کنند.

همچنین برای دریافت فایل این کتاب می‌توانید به آدرس زیر مراجعه نمایید.

<https://sce.ir>

سند شماره ۱: دارالفنون و معلمان خارجی آن، ۱۲۳۰

دارالفنون و معلمان خارجی آن، ۱۲۳۰/۱۰/۶

دارالفنون در روز یکشنبه ششم دی ماه ۱۲۳۰ برابر با پنجم ربیع الاول ۱۲۶۸ قمری، سیزده روز پیش از قتل امیرکبیر و با حضور ناصرالدین شاه، آقاخان نوری صدراعظم جدید و گروهی از دانشمندان و معلمین ایرانی و اروپایی با ۳۰ نفر شاگرد رسماً گشایش یافت. در روزنامه وقایع اتفاقیه آمده است:

در روز یکشنبه پنجم ماه ربیع نخستین از سال ۱۲۶۸ هجری مطابق سنه خامسه از جلوس سعادت مانوس، مدرسه مبارکه دارالفنون، واقع در ارک محروسه تهران که بنا و انشاء از سال سابق شروع شده بود بر حسب امر فرمان مطاع افتتاح گردید و از آن تاریخ علوم مستظرف و فنون مستحدث و صنایع مستغرب که حکمای اروپا اساس آن‌ها را در ظرف چندین قرن برپا ساخته بودند در این تأسیس با تقدیس انتشار همی گرفت و اشتها همی پذیرفت.

امیرکبیر هم‌زمان با شروع کار ساختمان، جان داود خان ارمنی، مترجم وزارت خارجه را مأمور کرد تا به اتریش و پروس رود، ۷ معلم برای دارالفنون استخدام کند، و با آنان قرارداد لازم را منعقد سازد. او به کارگیری معلمان روسی، انگلیسی و فرانسوی را که به هر حال می‌توانستند در نقش عوامل سفارت به کار گرفته شوند، به مصلحت نمی‌دانست. جان داود خان مسافرتی طولانی را که بیش از یک سال و ۴ ماه به طول انجامید، آغاز کرد. او با فرانتس یوزف، امپراتور اتریش مجارستان، دیدار کرد و از کمکهای او بهره‌مند گردید و پس از مدتی ۷ معلم را برگزید، با آنان قرارداد بست و ضمناً شرط گذاشت که اگر در مدت اقامت در ایران موجبات نارضایتی آنان فراهم شود، موضوع را فقط با اولیای دولت ایران مطرح سازند. جان داود خان و همراهان وی در محرم ۱۲۶۸ / نوامبر ۱۸۵۱، دو روز پس از عزل امیر، به ایران رسیدند.

میرزا آقاخان نوری، جانشین امیر، به سبب مخالفت با او با سردی از آنان استقبال کرد و حتی قصد داشت به تحریک شیل، وزیر مختار انگلیس، آنان را به کشورهایشان بازگرداند؛ اما شاه به این امر روی موافق نشان نداد. باین حال، میرزا آقا خان و دیگر مخالفان امیر موفق شدند از میان

طرف‌داران خود چند تن از مهاجران ایتالیایی و فرانسوی را در زمرهٔ استادان دارالفنون جای دهند.

برخی از معلمان اتریشی که در آغاز به ایران رسیدند، اینان بودند: چارنوتا، معلم معدن‌شناسی که دو سال بعد در ۱۲۷۰ ق / ۱۸۵۴ م در تهران فوت شد؛ و بارن کومنس، معلم پیاده، که در اواخر سال ۱۲۶۹ ق / ۱۸۵۳ م به اتریش بازگشت. بقیهٔ این گروه در سالهای ۱۲۷۵-۱۲۷۶ ق / ۱۸۵۸-۱۸۵۹ م از ایران رفتند و تنها دکتر پولاک، معلم طب و جراحی، در ایران ماندگار شد؛ او در ۱۲۷۲ ق / ۱۸۵۶ م به‌عنوان طبیب مخصوص ناصرالدین شاه انتخاب شد.

از همان آغاز شیخ محمدصالح در دارالفنون فارسی و عربی درس می‌داد. در سالهای بعد نیز میرزا احمد طبیب کاشانی به تدریس پزشکی ایرانی پرداخت. شماری از فارغ‌التحصیلان دارالفنون نیز همچون میرزا رضای دکتر (فارغ‌التحصیل دورهٔ نخست شعبهٔ طب که تحصیلات تکمیلی را نیز در فرانسه گذرانده بود) و میرزا عبدالغفار نجم‌الدوله مدرس پزشکی اروپایی و ریاضیات این مدرسه شدند.

اسامی برخی دیگر از نخستین معلمان اروپایی دارالفنون بدین شرح است: «مسیو اندرنی، بارون صاحب سویسی، مسیو پتی فرانسوی و مسیو پشهٔ ایتالیایی، همگی معلم پیاده‌نظام؛ مسیو بهلر (بلر) فرانسوی، معلم ریاضی؛ مسیو بنزک فرانسوی، معلم هندسه؛ مسیو بُروسکی، معلم زبان فرانسه و جغرافیا؛ مسیو ریشار خان، معلم زبان فرانسه؛ دکتر شلیمر، معلم طب؛ و نظر آقا، از ارمنیان ایران، معلم جغرافیا^۱.

^۱ مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی دارالفنون/۲۴۵۴۰۸-<https://www.cgie.org.ir/fa/article/> - نویسنده‌ها:

سند شماره ۲: نظامنامه مدرسه فلاح شاهنشاهی، ۱۲۷۹

۱۲۷۹ ش

*نظامنامه اولین مدرسه فلاح^۱ در ایران است که در زمان سلطنت مظفرالدین شاه در دوره صدراعظمی اتابک اعظم و وزارت علاءالملک بر وزارت علوم و معارف در ۲۲ ماده نوشته شده است.

[مقدمه]

بر ارباب بصیرت و ذکا و اصحاب خبرت و دها پوشیده نیست که امر فلاح و کار زراعت اولین وسیله آسایش بنی آدم و نخستین واسطه زندگانی اهل عالم است چنانکه در اخبار ائمه اطهار وارد گردید که اول چیزی که جبرئیل امین از جانب رب العالمین بحضرت ابوالبشر تعلیم نمود هر آینه کشت گندم و طریقه زراعت آن بود و همچنین شهریار باهوش و هنگ هوشنگ پیشدادی که اساس مدنیت و بنیان اجتماع و امنیت را برقرار فرمود مردم را بر سه بهره قسمت نمود:

حصه را بامر زراعت و فلاح برگماشت و قسمتی را بخدمات نظامی واداشت و صنفی را بصنایع مختلفه که محل حوائج عامه است بگذاشت و امروز که آفتاب دانش از افق غرب

^۱ - نظامنامه مدرسه فلاح شاهنشاهی، تهران، [چاپخانه؟]، ۱۲۷۹ ش. ۱۳۱۸ ق. ۱۲ صفحه رقی. در حاشیه بالای متن آمده است: قوانین و نظامات، از مستملکات سعید نفیسی. [امضاء: سعید نفیسی] نمره ۵۱۲. (موجود در آرشیو مرکز اسناد شورای عالی آموزش و پرورش). توضیح اینکه مدرسه فلاح که به نوعی مدرسه متوسطه دولتی محسوب می‌شد، از سوی وزارت فلاح تاسیس شد. گفتنی است در دوره سلطنت مظفرالدین شاه تعدادی مدارس خاص دولتی در سطح عالی - بالاتر از ابتدایی - توسط برخی وزارتخانه‌ها تاسیس شدند که از جمله مدرسه علوم سیاسی توسط وزارت خارجه و مدرسه فلاح توسط وزارت فلاح قابل ذکرند. هدف این مدارس، آموزش افراد متخصص حوزه کاری آن وزارتخانه‌ها بود. مدرسه فلاح از زمره این مدارس به منظور تربیت متخصص در حوزه کشاورزی نوین تاسیس شد. اینگونه مدارس نیز پیوند تنگاتنگی با مدارس ملی داشتند. چون موسسان و متولیان این مدارس خود از رجال اصلاح گر حکومتی بودند که دغدغه آموزش عمومی را داشتند.

ضیابخش ممالک شرق گردیده، ظهورات علمیه و نتایج ادراکیه عالم انسانی جلوه گر شده در هر گوشه از ممالک متمدنه عالم که ملاحظه می‌شود، مدارس متکاثره و مکاتب متوافره مخصوص علم فلاح و فن زراعت دایر است و کروورها شاگردان با جوهر و قابلیت به تحصیل این علم شریف مشغولند و کلمه زراعت که بگوشه‌های ما بسیار حقیر و مختصر می‌آید، اکنون چنان در تحت قواعد علمیه قرار گرفته و طوری مرتب و منظم گردیده که از کتب مشروحه آن کتابخانه‌ها انباشته شده است.

از آنجمله در مملکت کوچک بلژیک که بیست و یک مرتبه از ایران کوچکتر است بیست و دو مدرسه و دارالعلم فلاحی موجود می‌باشد و در مملکت آلمان که کمتر از ثلث ایران است، قرب دویست و پنجاه دارالعلم فلاحی دایر است و همچنین در سایر ممالک فرنگ و ایالات متحده ینگ دنیا مخارج محافل و انجمنهای علمی و مدارس متعلقه به این علم شریف را خود دولت متحمل می‌گردد و در دول فرانسه و انگلیس و روس مخارج گزافی در تعلیم و تعلم این علم صرف می‌گردد و دولت ژاپون که در شمار اولین دولت هوشیار محسوب می‌باشد، کروورها مخارج اینکار می‌نماید.

در امارت کوچک بلغارستان هفت مدرسه فلاح و زراعت موجود و در سال متجاوز از هشتاد و یک هزار تومان مخارج آنها است علی‌الجمله در تمام دول متمدنه برای ترقی و پیشرفت امر فلاح کروورها تومان بمصرف می‌رسد. پس بطور حتم مدلل و مبرهن گردید که تعلیم و تعلم این علم علاوه بر اهمیت بدرجه وجوب و لزوم است بخصوص در مملکت وسیعه ایران که نه عشر ساکنین آن فلاح و زاروند و فن آنها منحصر بفلاح و زراعت است.

لهذا از جمله بدایع این عصر سعادت جمجاه اعلیحضرت ظل‌الله مظفرالدین شاه ارواحنافداه و بذل توجه دستور آصف‌جاه و صدر دولتخواه ملت‌پناه حضرت مستطاب اشرف معظم اتابک اعظم مدظله‌المتعالی و حسن مراقبت وزیر بی‌نظیر حضرت مستطاب اجل اکرم افخم علاءالملک وزیر علوم و معارف دام اجلاله‌العالی که دوره ترقی ایران و سعادت و خوشبختی ایرانیان می‌باشد، مدرسه مبارکه فلاح شاهنشاهی در نگارستان دایر و تعلیم و تربیت ابنای وطن را که فرزندان حقیقی پادشاهند، مهیا و حاضر گردیده و مقصود از ایجاد این مدرسه آنستکه:

اولاً معلمین عالم تربیت نمایند که دارای علم و عمل فلاحت باشند و امر فلاحت و زراعت را در ممالک محروسه رواج داده، تمام زارعین و ملاکین ایالات مختلفه این مملکت از وجود آنان مستفیض گردیده اسباب خوشبختی و ثروتشان گردد.

ثانیاً ممیزین کامل و مباشرین قابل با علم تربیت کرده تا برای رتق و فتق امور ملکی کافی و لایق بوده، اعمال فلاحتی را بمقام اجرا آورند.

ثالثاً تربیت اطفال ملاکین است که وقتی شخصاً ملاک شدند و مباشرت امور ملکی اختیار نمودند، اداره کردن املاک خود و غیر را که در تحت مباشرت آنها است، بخوبی بدانند و کاملاً از عهده برآیند.

فلاحت مدد و کمک اشراف و اعیان را بیشتر لازم دارد تا صنایع دیگر. زیرا که زارعین عوام، قید و بستگی که بعادات قدیم دارند و طریقه اجدادی خود را از دست نمیدهند از هر تغییری مخوف و بهر امر تازه بی‌اعتمادند. پس این تکلیف بر اشراف و ملاکین است که سرمشق از برای عوام‌الناس شوند. ملاک هر قدر نفوذ و اقتدارش بیشتر است بهتر و بیشتر می‌تواند اسباب ترقی و پیشرفت فلاحت را در املاک خود فراهم بیاورد. علی‌الخصوص وقتی که عالم بفن زراعت و علم فلاحت باشد.

مالک بمنزله پدر رعیت است و او را معتمد خود می‌شمارند و اگر ملاکین مطلبی را که علم و عمل فلاحتی صلاح در اجرای آن میداند اجرا دارند و اقدام نمایند، رعیت آنرا سرمشق خود قرار داده بدون خوف و بیم و با کمال اطمینان پیروی خواهند نمود و منافع و مداخل عمده که ملاکین و زارعین سایر ممالک می‌برند، ملاکین و زارعین ما نیز خواهند برد.

پس بر ما رعایا واجب است که همواره متذکر مراقب و عنایات بلانهایات اعلیحضرت اقدس شهرباری بوده باشیم که از همت گردون‌رتب همایونی از روی رافت و مهربانی بالنسبه بقاطبه رعایا و برایا ایجاد مدرسه فلاحت فرموده و حکم همایونی بر مجانی بودن شاگردانش شرف صدور یافته، عموم ایرانیان را مفتخر و مباهی نموده.

از دست و زبان که برآید/ کز عهده شکرش بدرآید

سند شماره ۳: قانون اعزام سی نفر شاگرد به اروپا برای تحصیل، ۱۲۹۰

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۲۹۰/۲/۲۵

ماده اول - در سنه تنگوزئیل^۱ ۱۳۲۹ سی نفر شاگرد ایرانی از طرف دولت علیه برای تحصیلات

زیر به اروپا فرستاده می‌شود:

برای معلمی ۱۵ نفر

برای علوم نظامی به‌قرار زیر:

پیاده‌نظام ۲ نفر

سواره‌نظام ۲ نفر

توپخانه ۲ نفر

مهندس نظام ۱ نفر

صاحب‌منصب اداری ۱ نفر

برای مدرسه مهندسی طرق و شوارع ۲ نفر

برای مدرسه حرف و صنایع ۲ نفر

شیمیست ۱ نفر

برای مدرسه فلاحه:

مخصوص ابریشم ۱ نفر

فلاحه عمومی ۱ نفر

ماده دوم - بعد از سنه تنگوزئیل تا مدت پنج سال هر سال بیست نفر شاگرد جدید به خارجه اعزام

می‌شود که مشغول تحصیل علوم لازمه باشند و هرچند نفر از شاگردان که بعد از فراغت تحصیل

مراجعت به ایران کنند و یا به واسطه طفره از تحصیلات و به جهات دیگر خارج شده و محل خالی

بماند، عوض آن‌ها مجدداً فرستاده می‌شود.

ماده سوم - مخارج سی نفر شاگرد از قرار نفری پانصد و پنجاه تومان مبلغ شانزده هزار و پانصد

تومان سالیانه اعتبار به وزارت معارف داده می‌شود.

ماده چهارم - مخارج ذهاب سی نفر شاگرد از قرار یکصد تومان سه هزار تومان.

^۱ سال دوازدهم دوره دوازده ساله ترکان

سند شماره ۴: قانون استخدام دکتر هانری اشترنک تبعه آلمانی برای معلمی و

مدیریت مدرسه صنعتی، ۱۳۰۳

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۰۳/۱۰/۷

ماده اول - دولت مجاز است دکتر هانری اشترنک تبعه آلمان را به مدت سه سال از تاریخ اول سرطان ۱۳۰۳ (۲۲ ژوئن ۱۹۲۴) برای معلمی و مدیریت مدرسه صنعتی استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق دکتر اشترنک سالیانه چهار هزار تومان خواهد بود و به طور قسط‌الشهور [ماهانه] از تاریخ فوق دریافت می‌دارد.

ماده سوم - مبلغ چهارصد تومان خرج مسافرت به دکتر اشترنک داده می‌شود و پس از ختم قرارداد برای مراجعت مشارالیه نیز معادل همین مبلغ تأدیه خواهد شد.

ماده چهارم - دولت مجاز است بر طبق ماده (۳) قانون کتترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کتترات دکتر اشترنک را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه هفتم جدی یک هزار و سیصد و سه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - مؤتمن‌الملک

سند شماره ۵: قانون اجازه استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری

مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۰۴

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۰۴/۱۱/۱

ماده اول - دولت مجاز است مسیو ویلهلم مایر تبعه دولت آلمان را از ۱۵ شهریور ماه ۱۳۰۴ الی انقضای سه سال برای معلمی نجاری مدرسه صنعتی دولتی استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق مسیو ویلهلم مایر در سال مبلغ دو هزار و یکصد و شصت تومان است که از قرار ماهی یکصد و هشتاد تومان به مشارالیه پرداخته خواهد شد.

ماده سوم - مبلغ دویست و هشتاد تومان به مسیو ویلهلم مایر خرج سفر برای آمدن به ایران و در موقع خاتمه دادن به این قرارداد همین مبلغ برای مراجعت به مشارالیه تأدیه می‌شود.

ماده چهارم - دولت مجاز است سایر شرایط فرعیه استخدام مسیو ویلهلم مایر را در حدود قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نموده و قرارداد او را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه اول بهمن ماه یک هزار و سیصد و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین

سند شماره ۶: قانون اجازه استخدام هرهیس آلمانی بمدت سه سال برای معلمی آهنگری

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۰۴/۱۱/۱

ماده اول - دولت مجاز است هرهیس تبعه دولت آلمان را از تاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۴ (۱۰ مه ۱۹۲۵) برای مدت سه سال استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق هرهیس برای معلمی آهنگری در سال دو هزار و یکصد و شصت تومان خواهد بود که ماهیانه به مشارالیه تأدیه خواهد شد.

ماده سوم - مبلغ دویست و پنجاه تومان مخارج مسافرت به هرهیس داده میشود و در موقع ختم قرارداد معادل همین مبلغ برای معاودت او خرج سفر تأدیه خواهد شد.

تبصره - در صورتی که هرهیس قبل از انقضای مدت کتترات مایل باشد به کتترات خودش خاتمه بدهد حق اخذ مخارج مراجعت را نخواهد داشت.

ماده چهارم - دولت مجاز است در حدود ماده دوم قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع به کتترات مستخدمین خارجه سایر شرایط استخدام هرهیس تبعه دولت آلمان را معین و قرارداد او را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه اول بهمن ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین

سند شماره ۷: قانون استخدام دکتر هانری اشترنک تبعه دولت آلمان برای مدیری

مدرسه صنعتی، ۱۳۰۶

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۰۶/۰۶/۱۶

ماده اول - دولت مجاز است دکتر هانری اشترنک تبعه دولت آلمان را برای مدت سه سال از اول تیر ماه ۱۳۰۶ برای مدیری و معلمی مدرسه صنعتی دولتی استخدام کند.

ماده دوم - حقوق دکتر اشترنک سالی چهار هزار و هشتصد تومان است که به اقساط ماهیانه بمشارالیه تأدیه خواهد شد.

ماده سوم - در موقع ختم این قرارداد چنانچه کنترات دکتر اشترنک تجدید نشود مبلغ چهارصد تومان بعنوان خرج سفر برای معاودت به آلمان به مشارالیه پرداخت خواهد شد.

ماده چهارم - در صورتی که دکتر اشترنک شخصاً کنترات خود را فسخ نماید حق اخذ مخارج مراجعت را نخواهد داشت.

ماده پنجم - مستخدم مزبور در موقع تعطیل تابستانی مدارس سالی یک ماه حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهد داشت.

ماده ششم - دولت مجاز است سایر شرایط و مقررات استخدام دکتر اشترنک را معین و مطابق قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ کنترات مشارالیه را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه شانزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و شش شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

سند شماره ۸: قانون استخدام دو نفر معلم برای مدرسه صنعتی از آلمان و دو نفر

معلم برای مدرسه حقوق و سیاسی از فرانسه، ۱۳۰۶

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۰۶/۶/۱۶

ماده اول- وزارت معارف مجاز است یک نفر معلم برای تدریس مهندسی ماشین‌آلات و ریاضیات عالیّه مدرسه صنعتی و یک نفر استاد کار برای معاونت معلم آهنگری مدرسه صنعتی و دو نفر معلم از فرانسه برای مدرسه حقوق و سیاسی که تخصص آنها را دولتهای متبوعه آنها تصدیق کرده باشد از پانزدهم شهریور ۱۳۰۶ برای مدت دو سال و نه ماه و نیم استخدام کند.

ماده دوم - حقوق هر یک از معلمین مذکور در سال چهار هزار تومان و حقوق استاد کار یک هزار و هشتصد تومان خواهد بود که به اقساط ماهیانه دریافت خواهند کرد.

ماده سوم - در موقع عزیمت به ایران مبلغ سیصد تومان به هر یک از معلمین و مبلغ دویست و پنجاه تومان به استادکار به عنوان خرج سفر داده خواهد شد و در ختم قرارداد نیز مشارالیه‌م معادل مبلغ مذکور را برای عودت به وطن خود دریافت خواهند کرد.

ماده چهارم - مستخدمین مذکور در موقع تعطیل تابستانی مدارس سالی یک ماه حق مرخصی با استفاده از حقوق را خواهند داشت.

ماده پنجم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین و استاد کار مزبور را بر طبق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضاء نماید. این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه شانزدهم شهریور ماه یک هزار و سیصد و شش شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

*پاورقی: کتبرات استادکار به موجب قانون ۱۹ مرداد ۱۳۰۹ و کتترات دو نفر معلم مدرسه حقوق به موجب قانون ۱۲ مرداد ۱۳۰۹ تجدید و تمديد شده است.

رییس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

سند شماره ۹: قانون استخدام دو نفر معلم از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی

فارس، ۱۳۰۷

مصوب مجلس شورای ملی، ۲۸ / ۱ / ۱۳۰۷

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است که یک نفر معلم آهنگری و یک نفر معلم نجاری که [یکی] از آنها شایسته مدیری فنی هم باشد از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس از اول فروردین ۱۳۰۷ مطابق شرایط ذیل استخدام نماید:

الف - مدت استخدام معلمین مذکور از اول فروردین ۱۳۰۷ برای سه سال و سه ماه است و در صورتی که بخوبی از عهده وظائف محوله برآمده اثبات لیاقت نمودند وزارت معارف مجاز خواهد بود استخدام مشارالیهما را برای دو سال دیگر هم تمدید نماید که مجموعاً پنج سال و سه ماه بشود.

ب - حقوق مدیر و معلم از قرار سالی دو هزار و چهارصد تومان و حقوق معلم دیگر سالی یک هزار و هشتصد تومان است که باقسط ماهیانه دریافت خواهند داشت.

ج - در موقع عزیمت به ایران به هر یک از معلمین مذکور مبلغ سیصد تومان بعنوان خرج سفر داده می‌شود و هنگام ختم قرارداد هم چنانچه کترات مشارالیهما تجدید نگردد و بخواهند به آلمان مراجعت کنند به هر یک معادل مبلغ مزبور برای معاودت پرداخت خواهد شد.

د - مستخدمین مذکور سالی یک ماه در تابستان حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت و می‌توانند با اجازه وزارت معارف پس از چند سال یک مرتبه از مجموع مرخصیهای خود فقط در موقع تعطیل تابستان استفاده نمایند.

ه - وزارت معارف اختیار دارد سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را بر طبق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و هشتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفت شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

سند شماره ۱۰: اساسنامه مدرسه فلاح و صنایع روستائی، ۱۳۰۷

مصوب جلسه ۱۰۷ شورایعالی معارف، ۱۳۰۷/۳/۱

(مقصود مدرسه)

ماده ۱ مقصود مدرسه [فلاح و صنایع روستائی] تعلیم و تربیت مهندسی است که پس از اتمام دوره تحصیلات خود بتوانند اداره امور یک یا چندین ده را عهده‌دار شده آنرا بطرز علمی زراعت کنند و یا در ادارات و مؤسسات فلاحی دولتی و ملی و یا در خالصجات مملکتی استخدام شده مشاغل زراعتی و یا خدمات فنی مربوط بزراعت و همچنین تعلیم در مدارس فلاحی را انجام دهند.

(تحصیلات مدرسه)

ماده ۲ تحصیلات مدرسه عبارتست از دو قسمت نظری و عملی: قسمت نظری مطابق پرگرام جداگانه معین شده است و قسمت عملی بشرح ذیل است:
اولاً: "تجارب و عملیاتی که در لابراتوارهای مدرسه می‌شود.

ثانیاً: عملیاتی که در مزرعه سرمشقی و اراضی و باغها و استاسیونهای متعلق بمدرسه می‌شود (در این قسمت شاگردان مدرسه در تمام کارها و اعمال زراعتی یک بیک شرکت می‌نمایند)
ثالثاً: مسافرت و تفرجهائی که تحت سرپرستی و مراقبت معلمین مدرسه برای معاینه اوضاع فلاحی دهات یا مؤسسات زراعتی و یا کارخانجاتی که صنایع روستائی دارند در داخل یا خارج ایران به عمل می‌آید.

(مدت تحصیلات مدرسه)

ماده ۳ دوره تحصیلات مدرسه عالی فلاح مشتمل بر شش دوره سه ماهه است و اشخاص در این قسمت پذیرفته می‌شوند که دوره سه ساله متوسطه منضمه به این مدرسه را طی کرده باشند.

تبصره: از دوره متوسطه مذکوره یکسال به عنوان تَهیه و شش دوره سه ماهه ضمیمه مدرسه خواهد بود.

(شرایط ورود بمدرسه)

ماده ۴ (ا) - برای ورود به سال تَهیه داوطلبان باید دارای تصدیق دوره اول متوسطه باشند.

(ب) و برای ورود به شش دوره سه ماهه متوسطه فلاحه داوطلبان باید دارای تصدیق کلاس تَهیه فوق‌الذکر باشند و یا امتحان مواد تدریسیه سال تَهیه را بدهند.

(ج) داوطلبان باید مبتلا به امراض مسریه نبوده معتاد به افیون نباشند.

تبصره: لدی‌الافتضاء مدرسه مستمعین آزاد را با تشخیص رئیس مدرسه می‌پذیرد.

(امتحانات مدرسه)

ماده ه: اولاً در آخر هر دوره سه ماهه امتحانات سه ماهه از دروس علمی و عملی که در مدت مزبوره تعلیم شده به عمل می‌آید و در آخر هر سه دوره ۳ ماهه امتحانات از تمام دروس و عملیاتیکه در ۹ ماهه تعلیم شده به عمل خواهد آمد.

تبصره: امتحانات مدرسه یا کتبی یا شفاهی یا هر دو خواهد بود.

ثانیاً امتحانات مدرسه بر دو قسم است:

۱- امتحانات نظری از کلیه دروسی که در مدرسه تدریس شده به عمل می‌آید.

(ب) امتحانات عملی از کلیه عملیات صحرانی و لابراتواری و غیره هر یک جداگانه به عمل می‌آید.

ثالثاً امتحانات داخلی مدرسه بتوسط معلمین به عمل می‌آید ولی امتحانات نهائی باید بتوسط یک هیئت ممتحنه که مرکب از معلم هر درس و دو نفر ممتحن دیگر که به انتخاب وزارت معارف معین خواهد شد به عمل آید.

تبصره: نمرات مدرسه از صفر (۰) الی (۲۰) خواهد بود.

و معدل ثمرات سه ماهه ضرب در ۲ شده و معدل امتحانات ۹ ماهه ضرب در ۶ بعد مجموع حاصل ضربها تقسیم بر ده (۱۰) شده معدل کل نه (۹) ماهه از آن بدست خواهد آمد.

هیچ شاگردی از کلاس به کلاس بالاتر نمی‌رود و یا موفق باخذ دیپلوم نمی‌شود مگر معدل کافی داشته باشد.

تبصره: حد نصاب برای معدل ۱۲ خواهد بود.

تبصره: هرگاه نمره شاگردی در امتحانات ۹ ماهه در یکی از دروس کمتر از پنج باشد و یا نمره مزبور در سه درس کمتر از هشت باشد از کلیه امتحانات ساقط است.

تبصره: سئوالات امتحانات بطور قرعه توسط ممتحنین تهیه خواهد شد.

(دیپلوم مدرسه)

ماده ۶: در آخر دوره تحصیلات به شاگردانی که دارای شرایط ورود بوده و کلیه امتحانات علمی و عملی مدرسه را مطابق نظامات با موفقیت داده باشند دیپلوم مهندسی فلاحه داده می‌شود.

اساسنامه مدرسه عالی فلاحه که مشتمل بر شش ماده و هفت تبصره است در یکصد و هشتمین جلسه شورای عالی معارف مورخه سه‌شنبه/اول خرداد/۱۳۰۷ تصویب شد.

رئیس دارالنشاء شورای عالی معارف فقیه زاده

پروگرام دروس مدرسه عالی فلاحه و صنایع روستائی ...

تاریخ تصویب اول خرداد ۱۳۰۷

سند شماره ۱۱: اساسنامه هنرستان صنایع قدیمه، ۱۳۰۸

مصوب، ۱۳۰۸^۱

- ماده ۱- هنرستان عالی صنایع قدیمه موسسه‌ای است دولتی و مجانی.
- ماده ۲- مراد از تاسیس این موسسه حفظ و توسعه و احیای صنایع ظریف قدیم ایران است.
- ماده ۳- هنرستان صنایع قدیمه دارای بخش‌های پائین می‌باشد:
- ۱- نقشه کشی قالی: با اسلوب صحیح ایرانی و به طرز علمی.
 - ۲- مینیاتور: نقاشی ریز و لطیف به طرز علمی و شیوه قدیم ایرانی که محلول نقره و طلا در آن استعمال شود.
 - ۳- تذهیب: گل کاری ریز زیبا با سبک ایرانی که اقسام طلاهای خام و پخته با رزور و سایر رنگ‌ها به کار برده شود.
 - ۴- منبت و مشبک سازی
 - ۵- زری و مخمل بافی
 - ۶- کاشی سازی و مینا کاری
- ماده ۴- دوره تحصیلات همه بخش‌های نامبرده به ترتیب پائین خواهد بود.
- ۱- دانشپایه تهیه یکسال (برای آنست که هنرجویان که سوابق نقاشی ندارند خود را جهت دخول در هریک از بخش‌های هنرستان در مدت مذکور آماده سازند بدیهی است کسانی که بهره از نقاشی دارند از طی دوره تهیه معاف خواهند بود).
 - ۲- دور نخستین سه سال است.
- ماده ۵- پاداش‌های هنرستان صنایع قدیمه عبارت است از (جوایز نقدی - جوایز افتخاری) که در مسابقه‌ها و امتحانات سالیانه به برندگان مسابقه‌ها داده خواهد شد و (هنرنامه) که فقط به

^۱ اطلاعات در مورد تاریخ دقیق مصوبه در دسترس نمی باشد.

هنرجویان رسمی هنرستان صنایع قدیمه پس از گذراندن مسابقه و امتحانات نهایی داد خواهد شد.

ماده ۶- هنرنامه که پس از امتحانات نهائی (علمی و عملی) سال پنجم هنرستان صنایع قدیمه به هنرجویان داده می‌شود (عالی) محسوب خواهد شد و ارزش آن معادل با دانشنامه خواهد بود.
ماده ۷- هنرجویان هنرستان صنایع قدیمه به دو دسته تقسیم میشوند: هنرجویان رسمی - هنرجویان آزاد.

هنرجویان رسمی کسانی هستند که واجد کلیه شرایط مندرج در ماده (۱۷) این اساسنامه بوده باشند.

هنرجویان آزاد آنهایی می‌باشند که با نداشتن معلومات در حدود سیکل اول دبیرستان و عدم حضور ساعات تحصیلی هنرستان به طور منظم فقط به علت ذوق و استعداد سرشار قبول شده باشند.

ماده ۸- هنرجویان آزاد نمی‌توانند از دریافت کمک هزینه تحصیل و جوایز نقدی و (هنرنامه) رسمی هنرستان صنایع قدیمه استفاده نمایند .

ماده ۹- هنرجویان آزاد که از عهده امتحانات و مسابقه‌های عملی دوره پنج ساله یکی از بخشهای هنرستان صنایع قدیمه به خوبی برآمده باشند به اخذ گواهینامه ختم تحصیلات عملی نائل خواهند شد.

ماده ۱۰- امتحانات هنرستان صنایع قدیمه عبارت است از:

مسابقه و امتحانات سالیانه که توسط هنرآموزان مربوطه و امتحانات نهائی که توسط هیئت ممتحنه که تعداد و شرائط آن در نظامنامه امتحانات جداگانه تنظیم می‌گردد به عمل خواهد آمد.
ماده ۱۱- هنرجویانی که در امتحانات و مسابقه‌های نهائی هریک از بخش‌ها اول شده باشند ممکن است به خرج دولت برای مدت معینی به اروپا اعزام و ملزم است کلیه دستوراتی که از طرف رئیس هنرستان انواع صنایع قدیمه داده می‌شود در طول مدت اقامت در خارجه انجام و در مراجعت به هنرستان تحویل نماید.

ماده ۱۲- در صورت لزوم هنرجویانی که به اخذ هنرنامه نائل شده باشند برای هنرآموزی هنرستانهای تابعه اداره کل صنعت و معادن با حقوق مکفی استخدام خواهند شد.

ماده ۱۳- هنرجویانی که ذوق سرشار و استعداد کافی در هنرهای مربوطه ابراز و استطاعت و بضاعتی نداشته باشند ممکن است مادامی که مشغول تحصیل و تکمیل صنعت خود در آموزشگاه می‌باشند به اخذ کمک تحصیل نائل گردند.

ماده ۱۴- علاوه بر عملیات تخصصی علوم مربوطه ذیل:

تاریخ صنعت و زیبایی - تشریح صنعتی - پرسپکتیو - فرانسه توازن الوان و استیل شناسی نیز تدریس می‌شود.

ماده ۱۵- هنرستان صنایع قدیمه از ۱۵ خرداد الی ۱۵ شهریور برای مدت تابستان و از یک روز قبل از عید نوروز الی یک هفته و سایر تعطیلات رسمی بسته خواهد بود.

ماده ۱۶- نظامنامه‌های داخلی و دستورات امتحانات و نظامنامه جوائز را از رئیس هنرستان صنایع قدیمه تنظیم و پس از تصویب مقام ریاست اداره کل صنعت و معادن به موقع اجرا خواهد گذارد.

ماده ۱۷- شرائط قبول شاگرد.

الف- داشتن استعداد کافی .

ب- داشتن گواهینامه سیکل اول دبیرستان یا معلومات معادل آن.

ج- کمتر از (۱۵) پیش از (۲۵) سال نداشته باشد.

د- تصدیق حسن اخلاق از هنرستان قبلی خود.

ه- صحت مزاج.

ماده ۱۸- داوطلبان باید قبلا اسم خود را در دفتر هنرستان صنایع قدیمه به ثبت برسانند و می‌باید تقاضانامه کتبی خود را با قید تاریخ و محل تولد به انضمام سواد مصدق ورقه شناسنامه و سه قطعه عکس به دفتر هنرستان تسلیم نمایند.

ماده ۱۹- خارجی‌ها مرد یا زن با شرایط مندرجه در مواد فوق پذیرفته می‌شود (معرفی‌نامه سفارت یا کنسول خانه مربوطه که تاریخ و محل داوطلب خارجی را قید و تصدیق نموده باشد به عوض سواد مصدق ورقه شناسنامه پذیرفته می‌شود).

ماده ۲۰- هنرجویان فعلی هنرستان صنایع قدیمه که واجد شرایط مندرجه در ماده (۱۷) این اساسنامه نیستند کماکان هنرجویان هنرستان محسوب و می‌توانند در مسابقه‌ها و امتحانات نهائی شرکت نمایند.

ماده ۲۱- کارهای صنعتی که هنرجویان برای مسابقه و امتحانات تهیه می‌نمایند در پرونده آنان بایگانی و کارهایی که در مسابقه و امتحانات رشته‌های مختلف نمره اول را برده باشند در موزه هنرستان صنایع قدیمه نصب خواهند شد.

ماده ۲۲- هنرجویان مرد تا ختم دوره هنرستان صنایع قدیمه از خدمت نظام وظیفه معاف خواهد بود.

ماده ۲۳- هنرجویانی که دارای هنرنامه (علمی و عملی) سال پنجم هنرستان صنایع قدیمه هستند فقط یکسال به خدمت نظامی اشتغال خواهند داشت.

ماده ۲۴- دانشجویان سالی یک مرتبه به سرپرستی هنرآموزان خود که از طرف اداره کل صنعت تعیین می‌شود برای بازدید و مطالعه ابنیه و آثار تاریخی با هزینه دولت به ولایات مسافرت می‌نمایند.

ماده ۲۵- حداکثر سن برای اتمام تحصیلات و شرکت در امتحانات نهائی ۳۲ سال خواهد بود.

ماده ۲۶- هنرجویانی که سن آنها به ۳۱ سال رسیده باشد نمی‌توانند به تحصیلات خود در آموزشگاه هنرهای زیبا ادامه دهند.

جدول ساعات تحصیلات (علمی و عملی) هنرستان صنایع قدیمه در هفته

تحصیلات	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
عملیات	۲۶	۲۶	۲۶	۲۵	۲۵

۳۰ تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد

تحصیلات	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
تاریخ صنعت و زیبائی	-	-	-	۲	۲
پرسپکتیو	-	-	-	۱	۱
تشریح صنعتی	-	-	-	۲	۲
استیل شناسی	-	-	-	۱	۱
توازن الوان	-	-	-	۱	۱
فرانسه	۱	۶	۶	-	-
تمرینات ورزشی	۴	۴	۴	۴	۴

سند شماره ۱۲: قانون اجازه استخدام یک نفر معلم آهنگری از اتباع دولت آلمان

برای مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۱۲

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۱۲/۹/۱۲

ماده اول - وزارت معارف مجاز است یک نفر معلم آهنگری تبعه دولت آلمان برای مدرسه صنعتی دولتی از تاریخ ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۲ لغایت مدت سه سال استخدام نماید.

ماده دوم - حقوق معلم مذکور سالیانه مبلغ ۱۲۹۰۰ ریال به علاوه ۲۱۵ پهلوی خواهد بود که به اقساط ماهیانه به مشارالیه تأدیه خواهد شد.

ماده سوم - در موقع عزیمت به ایران مبلغ ۵۰ پهلوی برای مخارج مسافرت به مشارالیه تأدیه خواهد شد و در موقع ختم این قرارداد چنانچه کترات ایشان تجدید نشود معادل مبلغ مذکور برای مخارج معاودت به آلمان تأدیه خواهد شد.

ماده چهارم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلم مزبور را مطابق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد مشارالیه را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه دوازدهم آذر ماه یک هزار و سیصد و دوازده شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - دادگر

سند شماره ۱۳: قانون اجازه تأسیس دانش‌سراهای مقدماتی و عالی، ۱۳۱۲

مصوب مجلس شورای ملی (مجلس دوره نهم)، ۱۳۱۲/۱۲/۱۹

ماده اول - دولت مکلف است از اول فروردین ماه ۱۳۱۳ تا مدت پنج سال بیست و پنج باب دانش‌سرای مقدماتی و یک باب دانش‌سرای دخترانه در طهران و در ولایات به شرح ذیل تأسیس نماید و دانش‌سرای عالی پسرانه را که بر طبق قانون مصوب ۱۳۰۸ تأسیس شده است، تکمیل نماید: در سال ۱۳۱۳ تکمیل دانش‌سرای عالی پسرانه در طهران و تأسیس پنج باب دانش‌سرای مقدماتی در طهران و در ولایات.

در سال ۱۳۱۴ تأسیس یک دانش‌سرای عالی دخترانه در طهران و پنج دانش‌سرای مقدماتی در طهران و در ولایات.

از سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۱۸ سالی پنج باب دانش‌سرای مقدماتی در ولایات.

تبصره - از این به بعد مدرسه ابتدایی دبستان و معلم آن آموزگار، مدرسه متوسطه دبیرستان و معلم آن دبیر، مدرسه صنعتی هنرستان و معلم آن هنرآموز، هر شعبه از مدارس عالی (فakولته) دانشکده و مجموع شعب عالی (اونیورسسته) دانشگاه و معلم مدارس عالی استاد نامیده خواهد شد.

ماده دوم - دانش‌سراهای مذکور در ماده فوق شبانه‌روزی و مجانی خواهند بود لیکن تا زمانی که بنای کافی برای آن‌ها ساخته نشده است وزارت معارف ممکن است آن‌ها را به‌طور موقت به‌صورت مدارس روزانه تأسیس نماید و لدی‌الاقضاء به شاگردان آن‌ها بر طبق مقررات خاص خرج تحصیل بدهد.

ماده سوم - دولت مکلف است از سال ۱۳۱۳ تا ده سال اعتباری سالیانه که از پانصد هزار ریال کمتر نباشد در بودجه مملکتی برای بنای دانش‌سراها منظور نموده همه‌ساله به مصرف مزبور برساند.

ماده چهارم - دانش‌سراهای عالی برای دبیرستان‌ها و دانش‌سراهای مقدماتی معلم و معلمه تربیت می‌نماید. شرط اصلی ورود به این مدارس عالی داشتن تصدیق فراغ تحصیل از دانش‌سراهای مقدماتی یا تصدیق متوسطه کامل است. دوره تحصیلات آن‌ها کمتر از سه سال نبوده دیپلم [گواهی] ختم تحصیلات آن‌ها علاوه بر مزایای اختصاصی معادل با لیسانس و دارای تمام امتیازات قانونی آن خواهد بود.

تبصره: فارغ‌التحصیل‌های مدارس عالی‌ه خارج که در رشته معلمی تحصیل نموده و کمتر از دیپلم [گواهی] لیسانس نداشته باشند از مزایای این قانون نسبت به دبیران استفاده خواهند نمود^۱.

ماده پنجم - دانش‌سراهای مقدماتی برای دبستان‌ها آموزگار تربیت می‌نمایند. شرط اصلی ورود به این مدارس تحصیلات سه‌ساله اول متوسطه و دوره تحصیلات آن‌ها دو سال و شهادتنامه فراغ از تحصیلات آن‌ها علاوه بر مزایای اختصاصی دارای تمام امتیازات قانونی تصدیق متوسطه کامل خواهد بود.

تبصره ۱ - هریک از دانش‌سراها یک دبستان یا یک دبیرستان ضمیمه خواهد داشت که شاگردان سال دوم در آن جا تمرین و ممارست نمایند.

تبصره ۲ - آموزگاران که دارای تصدیقنامه فراغ تحصیل از دانش‌سرا نیستند چنانچه به اخذ تصدیقنامه مذکور نایل شوند یا امتحانات علمی و عملی معادل آن بر طبق نظام‌نامه مخصوص بدهند مشمول این قانون خواهند بود.

ماده ششم - رؤسا و استادان دانش‌سراهای عالی باید علاوه بر شرایط مقرر در فقرات یک و سه و چهار ماده دوم قانون استخدام کشوری کمتر از سی سال نداشته و به درجه دکتری رسیده باشند لیکن برای رؤسا دانش‌سراهای مقدماتی حداقل سن بیست و پنج سال و حداقل درجه علمی داشتن تصدیق فراغ تحصیل از دانش‌سراهای عالی یا دیپلم لیسانس خواهد بود.

تبصره - مادامی که وزارت معارف به عده کافی مستخدمینی که واجد تصدیق‌های علمی مذکور در این ماده باشند در اختیار خود نداشته باشد می‌تواند کسانی را که اطلاعات و مقام علمی آن‌ها را کافی می‌داند به ریاست و معلمی این مدارس بگمارد لیکن انتصاب این گونه اشخاص به آن مشاغل آن‌ها را مشمول مقررات مواد ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ این قانون نخواهد نمود.

ماده هفتم - محصلین دانش‌سراها باید در موقع ورود به مدرسه تعهد کتبی بپردازند که پس از فراغ از تحصیل مدت پنج سال با دریافت مقرری به خدمت معلمی اشتغال ورزند و الا از عهده مخارجی که دولت درباره آن‌ها موافقت نموده است برآیند.

ماده هشتم - دولت مکلف است کسانی را که از دانش‌سراها فارغ‌التحصیل می‌شوند با رعایت شرایط مقرر در فقرات ۱-۳-۴ ماده دوم قانون استخدام کشوری و ماده هفتم این قانون در سال تحصیلی بعد

^۱ به موجب قانون [مورخ] ۳ دی ماه ۱۳۱۳ فارغ‌التحصیل‌های دبیرستان‌های فلاحی و لیسانسیه‌های دانش‌سرای عالی از سابق و لاحق نیز مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

در مدارس با حقوق به خدمت بگمارد در سال اول خدمت آن‌ها عنوان آزمایش را خواهد داشت چنانچه وزارت معارف آن‌ها را مستعد شغل معلمی تشخیص ندهد می‌تواند سال بعد آن‌ها را از خدمت معلمی معاف نماید.

ماده نهم - مدیرها و ناظمها و مفتشهای مدارس از بین آموزگاران و دبیرانی که یک سال خدمت کرده باشند انتخاب می‌شوند ارتقای و ترفیع آن‌ها مانند معلمین و معلمات است.

ماده دهم - هریک از مشاغل دوگانه آموزگار و دبیر از حیث حقوق و سابقه خدمت به ده درجه تقسیم می‌شود مدت خدمت هریک از درجات اول و دوم و سوم کمتر از دو سال و در درجه‌های بعد کمتر از سه سال نخواهد بود ارتقای از درجه به درجه دیگر منوط به لیاقت و حسن خدمت است که تشخیص آن بر طبق نظام‌نامه مخصوص خواهد بود و همچنین تأهل در ارتقای مستخدم از درجه به درجه دیگر مؤثر است.

ماده یازدهم - میزان مقرری درجه اول آموزگاران به موجب قانون بودجه همه‌ساله معین می‌شود. میزان مقرری درجه اول دبیران دو برابر میزان مذکور خواهد بود. مقرری مدارج دیگر هریک از مشاغل دوگانه آموزگار و دبیر مساوی خواهد بود با مقرری درجه مادون به‌اضافه خمس آن.

تبصره ۱ - رؤسا و استادان دانش‌سراهای عالی از حیث درجات و مقررات دیگر مانند سایر کارکنان دانشگاه مشمول قانون جداگانه خواهند بود.

تبصره ۲ - آموزگاران و دبیرانی که از محل اقامت اصلی خود به خارج فرستاده می‌شوند مادامی که در آن محل باقی هستند ممکن است تا دو عشر مقرری خود را به‌عنوان مدد معاش اضافه دریافت دارند.

ماده دوازدهم - وزارت معارف مجاز است که لیسانسیه‌های فعلی دانش‌سراهای عالی را که مشمول قانون استخدام کشوری هستند و نیز اشخاصی را که دارای دیپلم کامل متوسطه یا بالاتر بوده و تا اول فروردین ماه ۱۳۱۳ سه سال در مدارس به شغل معلمی یا ناظمی یا مدیری مشغول بوده‌اند مشمول مقررات این قانون قرار داده و رتبه آن‌ها را مطابق آخرین حقوق دریافتی تعیین نماید^۱.

ماده سیزدهم - از میان دبیران ممکن است اشخاصی را به خدمات اداری انتقال داد مشروط بر این که این امر با تعهداتی که قبلاً سپرده‌اند مخالفت نداشته باشد و رتبه آن‌ها برطبق آخرین حقوق دریافتی تعیین می‌شود.

^۱ پاورقی: حقوق مشمولین این ماده به موجب ماده ۱۸ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۳ تعیین شده است.

ماده چهاردهم - مواد و فصول ذیل از قانون استخدام کشوری در مورد آموزگاران و دبیران مجری خواهد بود: مواد ۷- ۸- ۹- ۱۹- ۲۸ و فصل سوم.

ماده پانزدهم - آموزگاران و دبیران می‌توانند با پانجاه سال عمر و هر قدر سابقه خدمت تقاضای تقاعد [بازنشستگی] نمایند دولت نیز می‌تواند با واجد بودن شرط مذکور و حداقل بیست سال خدمت آنان را متقاعد سازد مابقی شرایط تقاعد آموزگاران و دبیران برطبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتی که در آن به عمل آمده خواهد بود به استثناء جزء (د) از ماده واحده اصلاحیه ماده ۴۳ قانون مذکور.

ماده شانزدهم - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و موادی که با مدلول آن مغایرت دارد درباره آموزگاران و دبیران بی‌تأثیر است.

ماده هفدهم - وزارت معارف برای اجرای این قانون نظام‌نامه‌های مخصوصی تدوین و پس از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی به موقع اجراء می‌گذارد.

این قانون که مشتمل بر هفده ماده است در جلسه نوزدهم اسفندماه ۱۳۱۲ شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی: دادگر

سند شماره ۱۴: اساسنامه و نظام‌نامه و دستور تحصیلات هنرستان موسیقی، ۱۳۱۳

مصوب جلسه ۲۷۶ شورای عالی معارف، ۱۳۱۳/۴/۱۳

۱- اساسنامه

ماده اول: هنرستان موسیقی بدو دوره عالی و متوسطه تقسیم می‌شود. مدت تحصیلات دوره عالی چهارسال در دوره متوسطه ۶ سال خواهد بود.

تبصره: تا زمانی که دانش‌سراهای مقدماتی بعده کافی آموزگارانی که بتوانند علاوه بر تدریس خصوصی خود سرود نیز تعلیم نمایند تهیه نکند تربیت و تهیه معلمان سرود به هنرستان موسیقی محول است. ترتیب و کیفیت تعلیم را اداره هنرستان معین کرده به تصویب وزارت معارف خواهد رسانید.

ماده دوم: برای ورود به هنرستان موسیقی شرائط اختصاصی ذیل ضرور خواهد بود:

الف- برای ورود به دوره عالی داشتن تصدیق‌نامه متوسطه موسیقی یا تصدیقی معادل آن
ب- برای ورود به دوره متوسطه داشتن تصدیق‌نامه ابتدائی عمومی و استعداد موسیقی به تشخیص اداره مدرسه

ماده سوم: رئیس هنرستان موسیقی باید یک نفر موسیقی دان متبحر باشد.

ماده چهارم: معاون رئیس هنرستان موسیقی که باید موسیقی دان مجرب باشد از طرف رئیس هنرستان پیشنهاد و از طرف وزارت معارف نصب می‌شود معاون مزبور علاوه بر وظائف معمولی معاونت معموله معاونت مدیریت دوره عالی را نیز عهده دار خواهد بود.

ماده پنجم: کلیه امور دفتری هنرستان بعهدۀ یک دفتردار کل می‌باشد.

ماده ششم: دوره متوسطه یک نفر ناظم خواهد داشت که از بین معلمان همان دوره انتخاب می‌شود.

ماده هفتم: هنرستان موسیقی دارای کتابخانه مشتمل بر کتب موسیقی و ادبی و فلسفی می‌باشد که بر طبق نظام‌نامه خواهد بود که به تصویب وزارت معارف رسیده باشد.

ماده هشتم: دیپلوم دوره عالی دو درجه خواهد داشت درجه اول و درجه دوم. دیپلوم درجه اول فقط بکسانی داده خواهد شد که قریحه صنعتی آنها مورد توجه بوده و معدل نمراتشان از شانزده (۱۶) کمتر نباشد.

۲- نظامنامه

ماده نهم: هیچیک از شاگردان هنرستان موسیقی بدون اجازه کتبی از رئیس هنرستان حق شرکت در کنسرت‌ها و نمایشها و پر کردن صفحه گرامافون را نخواهد داشت

ماده دهم: هر شاگردی که قبل از اتمام دوره تحصیلات و اخذ تصدیق بدون عذر موجه مدرسه را ترک گوید باید برای دوره تربیت معلمین سرود از قرار ماهی ۲۰ ریال و برای دوره متوسطه از قرار ماهی ۴۰ ریال و برای دوره عالی از قرار ماهی ۶۰ ریال از بابت مخارج و حق‌التعلیم مدتی که در مدرسه تحصیل کرده است به صندوق دولت بپردازد.

ماده یازدهم: هر شاگرد قبل از ورود به مدرسه باید علاوه بر ورقه هویت و تصدیق صحت مزاج و تلقیح آبله و ۴ قطعه عکس خود التزامنامه دایر بر رعایت مفاد ماده دوم این نظام نامه بامضای خود و ولی خود بدفتر هنرستان تسلیم نماید.

ماده دوازدهم: کلیه اسباب و اساسی [اثاثیه] هنرستان موسیقی تحت نمره‌های معین ثبت دفتر اموال می‌شود.

ماده سیزدهم: اداره امور کتابخانه هنرستان بعهده یک کتابدار خواهد بود که به پیشنهاد رئیس هنرستان انتخاب می‌شود.

ماده چهاردهم: نظام‌نامه‌های داخلی هنرستان از طرف رئیس هنرستان تهیه پس از تصویب وزارت معارف به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده پانزدهم: محصلین هر یک از دوره‌های هنرستان موسیقی پس از قبول شدن در امتحانات نهائی باخذ تصدیق رسمی به امضای وزارت معارف و رئیس کل معارف و رئیس هنرستان نائل خواهند شد.

ماده شانزدهم: اگر داوطلبی از خارج بخواند وارد یکی از کلاس‌های مدرسه (بغیر از کلاس اول) بشود باید مواد کلاس پائین‌تر را مطابق پروگرام امتحان بدهد چنانچه معدل کل نمره‌های امتحان او کمتر از ۱۲ نباشد قبول می‌شود.

۳-نظام‌نامه امتحانات

ماده هفدهم: پروگرام امتحانات هنرستان یکماه قبل از شروع مطابق نظر رئیس از طرف دفتر کل هنرستان اعلان خواهد شد.

ماده هجدهم: برای امتحانات نهائی دوره متوسطه علّه از معلّمین به پیشنهاد رئیس هنرستان از طرف وزارت معارف دعوت شده و هیئت ممتحنه را تشکیل خواهند داد.

ماده نوزدهم: برای امتحانات نهائی دوره عالی یکماه قبل از وقت رئیس هنرستان هفت تا ده نفر از معاریف علمای موسیقی را به وزارت معارف پیشنهاد و وزارت معارف لااقل پنج نفر از بین آنان انتخاب می‌کند. ریاست هیئت ممتحنه با رئیس هنرستان خواهد بود

ماده بیستم: امتحانات داخلی هر یک از کلاس‌های دوره عالی سالی دو نوبت خواهد بود (شروع در هفته آخر دی و هفته دوم خرداد) هرگاه محصلی در امتحان نیمه اول رد شده باشد باید بعد از قبول شدن در امتحانات آخر سال امتحان نیمه اول را تجدید نماید در صورت پذیرفته شدن در این امتحان می‌تواند به کلاس بالاتر برود.

ماده بیست و یکم: امتحانات داخلی کلیه کلاس‌های دوره علمی در نیمه اول سال کتبی و در نیمه دوم کتبی و شفاهی است ولی در کلاس‌های دوره تخصصی در هر دو موقع شفاهی است (به استثنای زبان فرانسه که کتبی و شفاهی خواهد بود)

ماده بیست و دوم: در امتحانات نهائی متوسطه ضریب ساز تخصصی ۴- دیکته موسیقی و سرایش ۳- تئوری و زبان فارسی و زبان فرانسه ۲- بقیه دروس ضریب ۱ را خواهند داشت.

ماده بیست و سوم: جریان امتحانات هنرستان موسیقی از حیث سائر مقررات تابع نظامنامه عمومی امتحانات مدارس خواهد بود.

۴- دستور تحصیلات...

اساسنامه و نظامنامه و دستور تحصیلات هنرستان موسیقی مشتمل بر ۲۳ ماده و یک تبصره که شب چهارشنبه ۱۳ تیرماه ۱۳۱۳ در دویست و هفتاد و ششمین جلسه رسمی شورای عالی معارف به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجرأ گذارده شود.

سند شماره ۱۵: قانون اجازه تمدید کتترات آقای دکتر هانری اشترونک آلمانی

مدیر هنرستان دولتی، ۱۳۱۳

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۱۳/۴/۳۱

ماده اول- وزارت معارف مجاز است کتترات آقای دکتر هانری اشترونک مدیر و هنرآموز هنرستان دولتی را برای مدت سه سال دیگر از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۱۳ تجدید و تمدید نماید و نیز دروس شیمی دانشکده طب و دواسازی در هفته هشت ساعت به عهده مشارالیه واگذار خواهد شد.

ماده دوم- حقوق آقای دکتر هانری اشترونک بابت مدیری و هنرآموزی هنرستان دولتی در سال مبلغ چهل و هشت هزار ریال (۴۸۰۰۰) و بابت تدریس در دانشکده طب و دواسازی شش هزار ریال خواهد بود که به اقساط ماهیانه به مشارالیه تأدیه خواهد شد.

ماده سوم- در انقضای مدت قرارداد چنانچه کتترات آقای دکتر هانری اشترونک تجدید نشود مبلغ شصت پهلوی به عنوان مخارج معاودت به مشارالیه کارسازی خواهد شد.

ماده چهارم- وزارت معارف و آقای دکتر هانری اشترونک می‌توانند با اخطار قبلی سه ماه در آخر سال تحصیلی هر سال کتترات را لغو نمایند در صورتی که این عمل از طرف وزارت معارف بشود مخارج معاودت پرداخت خواهد شد.

ماده پنجم- وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام آقای دکتر هانری اشترونک را مطابق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد مشارالیه را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه سی و یکم تیر ماه یک هزار و سیصد و سیزده شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - دادگر

سند شماره ۱۶: اساسنامه و دستور تحصیلات دبیرستان فلاح، ۱۳۱۳

مصوب جلسه ۲۹۳ شورایعالی معارف، ۱۳۱۳/۹/۶

قسمت اوّل: اساسنامه

ماده اوّل: منظور از تأسیس دبیرستان فلاح دو امر است.

۱- تهیّه عضو فنی برای انجام خدمات فلاحی و تهیّه مباشر برای اداره کردن دهات.

۲- تربیت آموزگار برای تدریس در دبستان‌های فلاحی قراء و قصبات.

ماده دوّم: دوره تحصیلات دبیرستان فلاح دو سال می‌باشد. محصلین قسمتی از روز را مشغول تحصیل بوده و قسمت دیگر را صرف عملیات فلاحی می‌نماید.

ماده سوم: داوطلبان ورود به دبیرستان فلاح باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تصدیق سه (۳) ساله اوّل متوسطه.

۲- حداقل سن ۱۶ و حداکثر بیست سال.

۳- تصدیق حسن اخلاق از مدرسه ای که قبلاً در آنجا بوده اند.

۴- تصدیق صحت مزاج از طبیبی که امضای او را اداره کل فلاح معتبر بداند.

ماده چهارم: عده محصلینی که برای هر یک از دو رشته آموزگاری یا فلاحی پذیرفته می‌شوند. همه ساله از طرف وزارت معارف و اداره کل فلاح قبلاً اعلان خواهد شد.

ماده پنجم: در صورتیکه عده داوطلبان بیش از حد معین باشد عده لازم از بین آنها به مسابقه انتخاب خواهد گردید.

ماده ششم: داوطلبان هر یک از دو رشته، آموزگاری و فلاحی که بر طبق مقررات نظامنامه پذیرفته می‌شوند، بایستی تعهد نامه مخصوصی به اداره مربوط تسلیم نمایند که بموجب آن بعد از پایان تحصیلات خدماتهای فوق را مطابق مقررات انجام دهند.

قسمت دوّم: امتحانات

ماده هفتم: امتحانات دبیرستان فلاح کتبی و شفاهی و عملی می‌باشد و معدل نمرات هر ماده در امتحانات شش ماهه و سالیانه نمره آن ماده خواهد بود.

تبصره: موادی که از آنها باید امتحان کتبی یا عملی نیز به عمل آید از طرف اولیای مدرسه تعیین می‌شود.

ماده هشتم: برای ارتقاء به کلاس بالاتر باید معدل مواد مهمه کمتر از ده نباشد و معدل کل مواد نیز نباید از ده کمتر باشد در صورتیکه معدل کل یا معدل مواد مهمه ده نباشد محصل حق دارد موادی را که از آنها کمتر از نمره ده گرفته است بعد از تعطیل مجدداً امتحان دهد. تشخیص مواد مهمه با اداره مدرسه است.

ماده نهم: امتحانات نهائی با نظارت وزارت معارف صورت خواهد گرفت.

ماده دهم: هیچ محصلی نمی‌تواند بیش از دو سال در هر یک کلاس بماند.

ماده یازدهم: در آخر دوره تحصیلات به شاگردانی که در امتحانات نهائی قبول شده‌اند تصدیق رسمی ختم تحصیلات متوسطه فلاحتی یا تصدیق آموزگاری فلاحتی داده خواهد شد. و این تصدیق‌ها از حیث مزایای قانونی با متوسطه کامل برابر خواهد بود.

تصدیق‌نامه‌های صادره از طرف اداره کل وزارت معارف امضاء خواهد شد.

قسمت سوم: دستور تحصیلات

ماده دوازدهم: دستور تحصیلات دبیرستان فلاحت شرح ذیل است...

سند شماره ۱۷: اساسنامه و برنامه مدرسه پرستاری زنانه، ۱۳۱۵

مصوب جلسه ۳۳۱ شورایعالی معارف، ۱۳۱۵/۴/۲

۱- اساسنامه

برای تربیت پرستاران متخصص مدارس پرستاری زنانه در پایتخت و مراکز مهم کشور مطابق اساسنامه ذیل تأسیس می‌شود.

ماده اول: دوره تحصیلات پرستاری دو (۲) سال است.

ماده دوم: مدرسه پرستاری مجانی و در صورت امکان شبانه‌روزی و ضمیمه یک مریضخانه خواهد بود ولی برای تمرین در سرویسهای مختلفه مانع نخواهد بود که شاگردان در مریضخانههای دیگر نیز به عملیات تمرین بپردازند.

ماده سوم: داوطلبان ورود به مدرسه پرستاری باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تصدیقنامه سه (۳) ساله متوسطه را داشته یا امتحان ورودی معادل آن بدهند.

۲- از شانزده (۱۶) سال کمتر و از ۲۵ سال بیشتر نداشته باشند.

۳- صحیح المزاج باشند.

۴- شوهر نکرده باشند.

۵- معروف به فساد اخلاق نباشند.

تبصره: برای خانمهای پرستار که قبل از تأسیس مدرسه لااقل مدت سه (۳) سال در مؤسسات صحی مشغول خدمت بوده اند شرط دوم و چهارم الزامی نیست.

ماده چهارم: تحصیلات هر سال مرکب از تمرینات فنی و دروس علمی مطابق برنامه ذیل خواهد بود. و دارندگان گواهینامه این مدرسه حق ورود به مدرسه قابلیت را خواهند داشت.

ماده پنجم: برنامه تحصیلات هر سال و مدتی که برای تحصیل هر یک از قسمتهای زنانه مقرر است به قرار ذیل می‌باشد:

هر سال تحصیلی از اول شهریور شروع می‌شود.

تبصره ۱- مدت هر درس ۴۵ دقیقه خواهد بود.

تبصره ۲- برنامه تفصیلی دروس علمی بعد از تصویب شورای دانشکده طب قابل اجرا می‌باشد.

۳- برنامه عملی دو ساله مدرسه پرستاری زنانه...

اساسنامه و برنامه مدرسه پرستاری زنانه مشتمل بر پنج ماده و سه (۳) تبصره که در سیصد و سی و یکمین جلسه شورای عالی معارف مورخ سه‌شنبه دوم تیرماه ۱۳۱۵ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجرا گذاشته شود.

سند شماره ۱۸: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۱۵

مصوب جلسه ۳۴۳ شورایعالی معارف، ۱۳۱۵/۱۰/۱۵

قسمت اول

ماد اول: منظور از تأسیس هنرستان موسیقی تعلیم تمام رشته‌های صنعت موسیقی است به پسران و دختران در رشته‌های تخصصی ذیل:

آلات بادی فلزی

آلات بادی چوبی

آلات زهی و سیمی

پیانو

آواز

کمپوزسیون

مدیریت ارکستر

موسیقی نظام

آموزگاری سرود

تبصره: هنرستان موسیقی در موقع مقتضی دارای شعبه اپرا و نمایش نیز خواهد شد.

ماده دوم: هنرستان موسیقی از لحاظ فنی به سه (۳) دوره تقسیم می‌شود.

ابتدائی متوسطه عالی

دوره ابتدائی

ماده سوم: دوره ابتدائی هنرستان موسیقی شش سال است که برنامه آن مطابق سائر دبستان‌ها است و بعلاوه مبادی نظری موسیقی و ساز بر حسب استعداد فنی و جسمانی به تشخیص اداره هنرستان بدانش آموزان تعلیم داده خواهد شد.

ماد چهارم: دوره ابتدائی از نظر فنی دو (۲) قسمت می‌شود

سه (۳) ساله تهیه سه (۳) ساله مقدماتی

الف- سه (۳) ساله تهیه عبارت از سه (۳) سال اول که مخصوص تربیت گوش و تحریر ذوق موسیقی است.

ب- سه (۳) ساله مقدماتی عبارت از سه (۳) سال دوم که مخصوص آزمایش ذوق موسیقی است.

ماده پنجم: شرط ورود بدوره ابتدائی از این قرار است:

الف- سن کمتر از هفت (۷) سال نباشد

ب- داشتن تصدیق صحت مزاج

ج- استعداد جسمانی برای فراگرفتن تعلیمات فنی موسیقی
دوره متوسطه

ماده ششم: دوره متوسطه هنرستان موسیقی شش سال است که علاوه بر دروس علمی و عملی موسیقی فارسی و ریاضی و تاریخ و جغرافیا و فیزیک و زبان خارجه (مطابق برنامه جداگانه) نیز در آن تدریس می‌گردد از کلاس چهارم به سه (۳) شعبه تقسیم می‌شود.

۱- شعبه مقدمات تخصص در کمپوزیسیون و مدیریت ارکستر و موزیک هارمونی

۲- شعبه مقدمات تخصص در ساز و آواز.

۳- شعبه آموزگاری سرود.

ماده هفتم: طول مدت تحصیل در شعبه آموزگاری سرود و موسیقی (بعد از طی کلاس سوم) دو سال خواهد بود.

ماده هشتم: گواهی‌نامه هر یک از شعبه‌های دوره متوسطه هنرستان موسیقی دارای ارزش گواهینامه متوسطه کامل است.

ماده نهم: شرائط ورود به دوره متوسطه از این قرار است:

الف- داشتن گواهینامه رسمی دوره ابتدائی

ب- صحت مزاج

ج- ذوق موسیقی و استعداد جسمانی برای فراگرفتن تعلیمات موسیقی

ماده دهم: اساسنامه و برنامه دوره عالی هنرستان موسیقی بعدها معین خواهد شد.
ماده یازدهم: دانش آموزان هنرستان موسیقی که واجد قریحه و استعداد موسیقی باشند و تعهد کرده باشند که پس از خاتمه تحصیلات به خدمت آموزگاری موسیقی وارد شوند از پرداخت شهریه معاف خواهند بود و عندالزوم کمک خرج تحصیلی نیز به آنها داده خواهد شد سائر دانش آموزان دوره متوسطه و عالی برطبق مقررات عمومی باید شهریه بپردازند.
ماده دوازدهم: هنرستان موسیقی دارای نظامنامه داخلی و نظامنامه امتحانات مخصوص خواهد بود که از طرف هنرستان تنظیم و پیشنهاد و پس از تصویب وزارت معارف به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

برنامه...

اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی مشتمل بر دوازده (۱۲) ماده و چهار (۴) تبصره که در سیصد و چهل و سومین جلسه شورای عالی معارف مورخ سه شنبه پانزدهم دی ۱۳۱۵ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجراء گذاشته شود.

سند شماره ۱۹: نظام‌نامه شرایط پذیرش فارغ‌التحصیل‌های دانشسراهای، ۱۳۱۵

مقدماتی و فلاحتی در دانش‌سرای عالی، مصوب جلسه ۳۳۱، مورخ ۱۳۱۵/۴/۲

ماده اول- از بین کسانی که دوره دانش‌سرای مقدماتی و فلاحتی را به پایان رسانیده‌اند دو نفر از پنج نفر اول با رعایت تقدم ممکن است به دانش‌سرای عالی پذیرفته‌شده و از انجام تعهدی که برای خدمت آموزگاری سپرده‌اند معاف شوند. در صورتی که با اخذ درجه لیسانس دانش‌سرای عالی نایل شدند فقط به خدمت دبیری اکتفا خواهد شد و الا موظف به انجام خدمت آموزگاری خواهند بود.^۱

ماده دوم- برای این که اشخاص مذکور در ماده اول بتوانند از دروس دانش‌سرای عالی استفاده کنند باید کلاس مخصوصی طی نمایند که دوره آن یک سال است.

ماده سوم- برای داوطلبان ورود به قسمت ادبی کلاس مخصوص همان است که به موجب اساسنامه مورخ ۱۳۱۴/دی/۳۰ در دانش‌سرای عالی تاسیس گردیده و برای کسانی که مایل به ورود به قسمت علمی هستند کلاس مخصوص دیگری دایر می‌شود که برنامه آن به‌قرار زیر خواهد بود:

ریاضیه فیزیک شیمی علوم طبیعی زبان خارجه

تبصره: جزئیات برنامه و عدد ساعات هریک از مواد را اداره دانش‌سرای عالی با جلب نظر معلمین تعیین خواهد کرد.

ماده چهارم- امتحانات کلاس مخصوص بر طبق نظام‌نامه و مقررات امتحانات دانش‌سرای عالی خواهد بود.

ماده پنجم- کسانی که به‌موجب این اساسنامه حق ورود به کلاس‌های ادبی یا علمی پیدا کنند می‌توانند در امتحانات مسابقه شبانه‌روزی دانش‌سرای عالی که در نظام‌نامه مصوب خرداد ۱۳۱۵ قید شده شرکت نمایند.

^۱- بعد از حدود دو دهه، در جلسه ۹۳۴، مورخ ۱۳۳۶/۲/۲۲، تبصره‌ای به این ماده می‌شود:

تبصره: فارغ‌التحصیل‌های رتبه اول دانش‌سراهای کشاورزی با احتساب ۱۰ نمره مساعده و رتبه دوم از ۵ نفر اول که با داشتن دیپلم کامل متوسطه در امتحانات مسابقه ورودی دانشکده کشاورزی قبول شوند، می‌توانند در دانشکده مزبور ادامه تحصیل داده از مزایایی که دانشجویان نظیر در دانش‌سرای عالی بهره‌مند می‌شوند، استفاده نمایند و پس از فراغ از تحصیل به تدریس در دانش‌سراها و دبیرستان‌های کشاورزی اشتغال ورزند.

تبصره ۵: با تساوی شرایط این اشخاص حق تقدم خواهند داشت.

در ضمن مقرر گردید اداره تعلیمات ولایات بوسیله متحدالمال به ادارات معارف ایالات و ولایات اطلاع دهند مخارج سفر و اقامت محصلینی که واجد شرایط بوده و برای ورود به دانش‌سرای عالی به طهران خواهند آمد به عهده خود آن‌ها خواهد بود.

مصوب جلسه ۳۳۱، مورخ ۱۳۱۵/۴/۲

سند شماره ۲۰: اساسنامه هنرستان دختران، ۱۳۱۶

مصوب جلسه ۳۶۱ شورایعالی معارف، ۱۳۱۶/۱۱/۵

ماده اول- در پرتو توجهات عالیه ملوکانه برای نگاهداری و تربیت دختران بی‌بضاعت بنگاهی بنام هنرستان دختران تأسیس می‌شود.

ماده دوم- دوره هنرستان شش سال است که به دو قسمت تقسیم می‌شود یک دوره عمومی چهار ساله و یک دوره تخصصی دو ساله و شرط ورود داشتن چهارسال تحصیلات ابتدائی است.

ماده سوم- در دوره چهار ساله عمومی برنامه تحصیلات باید طوری تنظیم شود که تحصیلات ابتدائی دختران بطوری که در دبستان‌ها معمول است تکمیل گردد و بعلاوه معلومات علمی و عملی را که مقدمه ورود به دوره اختصاصی است به آنها بیاموزند.

ماده چهارم- دوره تخصصی دارای چهار شعبه ذیل خواهد بود:

- ۱- خانه‌داری: از قبیل آشپزی- شیرینی‌پزی- لکه‌گیری- اطو‌کشی- شست‌وشو.
- ۲- هنرهای دستی: از قبیل کلاه‌دوزی- قلاب‌دوزی- گل‌دوزی- بافندگی- خیاطی- نقاشی- ساختن اسباب بازی.

۳- بهداشت: از قبیل پرستاری- بهداشتی- بچه‌داری.

۴- کارهای دفتری: از قبیل ماشین‌نویسی- دفترداری- محاسبه.

ماده پنجم- دخترانی که در هنرستان پذیرفته می‌شوند باید دارای شرایط ذیل باشند:

- ۱- ایرانی باشند.

۲- عدم بضاعت آنها بوسائل مقتضی محرز شده باشد.

۳- سلامت مزاج آنها بوسیله پزشک بنگاه تصدیق شده باشد.

۴- سن آنها کمتر از پانزده سال برای کلاس اول نباشد.

تبصره- بین واجدین شرایط حق تقدم بترتیب ذیل رعایت خواهد شد:

۱- فرزندان نظامیان و یا خدمتگذاران کشوری که در جنگ و یا در حین انجام وظیفه کشته شده باشند.

۲- دختران بی‌کس که هیچ سرپرست نداشته باشند.

۳- دخترانی که پدر و مادر ندارند.

۳- دخترانی که پدر ندارند.

۴- دخترانی که مادر ندارند.

ماده ششم- در هنرستان به تربیت اخلاقی کودکان بیشتر باید توجه شود مخصوصاً حس نوع دوستی- میهن پرستی- ایمان بکار و شوق اجراء وظیفه را باید در درجه اول به آنان آموخت.

ماده هفتم- کارهای داخلی هنرستان از قبیل شست و شو- خیاطی- اطو کشی- آشپزی و تهیه میز شام و ناهار و غیره را دختران دوره عمومی و تخصصی به نوبت انجام خواهند داد.

ماده هشتم- محصول کارهای دستی دختران به معرض فروش گذارده می‌شود و قیمت کارهای هر یک از دختران بنام خود او به بانک ملی سپرده می‌شود که در موقع خروج از هنرستان به عنوان سرمایه زندگی به او داده شود.

ماده نهم- اداره هنرستان به عهده یک نفر رئیس ایرانی است و یک نفر معاون و به قدر کافی اعضاء دفتری وفنی و مستخدمین جزء در اختیار او گذارده خواهد شد و ممکن است در صورت لزوم معلمین خارجی نیز استخدام شود.

ماده دهم- نظارت در امور مالی و پیشنهاد تغییر اساسنامه بنگاه و مراقبت در تأمین زندگانی فارغ التحصیل‌های این هنرستان به یک هیئت پنج نفری که به اسم هیئت نظارت نامیده می‌شود واگذار می‌شود.

ماده یازدهم- هیئت نظارت با تصویب و اجازه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی انتخاب می‌شود و این شغل افتخاری است.

ماده دوازدهم- وظائف هیئت نظارت و رئیس و سائر کارکنان اداری و فنی و همچنین مقررات و نظامنامه داخلی بنگاه بموجب نظامنامه جداگانه که بعداً تنظیم خواهد شد تعیین می‌شود.

ماده سیزدهم- صورت تشکیلات و بودجه بنگاه را هیئت نظارت تنظیم و در اواخر هر سال پیشنهاد خواهد کرد.

ماده چهاردهم- به دخترانی که دوره هنرستان را تمام می‌کنند و از عهده امتحانات هنرستان برمی‌آیند گواهینامه مخصوصی داده می‌شود.

ماده پانزدهم- هیئت نظارت باید برای فارغ‌التحصیل‌های هنرستان تا موقعی که شوهر اختیار نکرده اند کارمناسبی در مؤسسات دولتی یا غیردولتی تهیه نمایند و هیئت نظارت پرونده تحصیلی فارغ‌التحصیل‌های هنرستان را با ذکر درجه لیاقت و تخصص و اخلاق شخصی آنها مرتباً نگاهداری کرده و همه ساله به ادارات مربوطه می‌فرستد که برای رجوع خدمت به آنها تسهیلات لازم فراهم و نسبت بااستخدام آنها به تناسب معلومات اقدام نمایند.

مصوب جلسه ۳۶۱ شورایعالی معارف- ۱۳۱۶

سند شماره ۲۱: اساسنامه و برنامه هنرستان تخصصی نساجی شاهی برای تعلیمات

نخ کشی و بافندگی، ابریشم و پنبه، ۱۳۱۷

مصوب جلسه ۳۸۷ شورایعالی فرهنگ، ۱۳۱۷/۱۱/۱۸

اساسنامه

شرایط عمومی: منظور هنرستان-هنرستان نساجی شاهی به منظور تهیه کارگر فنی و استادکار برای کارخانجات نساجی و ابریشم کشی و بافندگی و تابندگی پنبه و ابریشم تشکیل می‌شود. دروس نظری که توسط متخصصین داده می‌شود با ابزار و وسایلی که در دسترس هنرجویان گذارده شده است تکمیل خواهد شد- تحصیلات آموزش هنرستان شاهی شامل دروس نظری و عملی می‌باشد که به دو قسمت مهم نخ کشی و بافندگی و در هر قسمت نیز بدو قسمت تقسیم می‌شود.

الف: قسمت ابریشم کشی و بافندگی ابریشم.

ب: قسمت نخ ریزی و بافندگی پنبه.

علاوه بر آموزش بالا یک دوره دروس نظری و عملی رنگرزی و چیت‌سازی و تکمیل پارچه داده خواهد شد. منظور از این دروس این است که هنرجویان به کلیه عملیات و کارهایی که بر روی مواد اولیه می‌شود آشنا شوند تا اینکه پارچه صورت بازار یافته مطابق سلیقه و تقاضای مصرف کنندگان و خریداران واقع شود و دارای ارزش و تمام مزایای تجارتي باشد.

شرایط داخلی هنرستان:

۱- هنرستان فقط برای قسمت شبانه‌روزی هنرجو خواهد پذیرفت.

۲- در دوره تحصیل، غذا، لباس و وسایل نظافت و غیره به هنرجویان داده خواهد شد.

۳- در تمام دوره تحصیل هنرجویان مبلغ شصت (۶۰) الی هشتاد (۸۰) ریال ماهیانه به عنوان کمک هزینه تحصیلی نقداً دریافت خواهند داشت.

شرایط پذیرفتن هنرجویان:

۱- سن داوطلبان از پانزده (۱۵) الی بیست و چهار (۲۴) سال مشروط بر اینکه در دوره تحصیل مشمول خدمت سربازی نگردند.

۲- حداقل داشتن گواهینامه تحصیلات شش ساله ابتدائی است.

۳- در صورتیکه عده داوطلبان اضافه بر مأخذ باشد بطور مسابقه از بین داوطلبان انتخاب خواهد شد.

تمرینات و امتحانات: در دوره تحصیل از هنرجویان امتحانات به عمل آمده و تمرینات متعددی به آن‌ها داده خواهد شد همچنین در آخر سال به دفترچه عملیات آنها که هر یک یومیه ترتیب می‌دهند مراجعه خواهد گردید.

نمرات تمرینات و امتحانات فوق از صفر الی بیست (۲۰) می‌باشد.

دوره تحصیل و رسیدگی آن:

۱- دوره کامل هنرستان دو (۲) سال است.

۲- در آخر سال اول نمرات جمع تمرینات و امتحانات به نمره امتحان آخر سال افزوده [؟]
هنرجویانی قابل ارتقاء بکلاس دوم و ادامه تحصیلات خواهند بود که باخذ نمرات کافی موفق گردیده باشند.

۳- هنرجویانی که لایق ادامه تحصیل سال دوم نباشند بکارخانجات گسیل شده و طبق تشخیص هنرستان و لیاقت آنها به عنوان کارگر متخصص می‌باشد، رئیس قسمت گمارده خواهند شد.

۴- پس از اتمام دوره دو ساله تحصیل هنرجویانی که حداقل شصت و پنج درصد (۶۵٪) نمرات را دریافت داشته و از کارخانه ای که دوره کارآموزی خود را در آنجا طی می‌کنند تصدیق دریافت کنند طبق لیاقت تقسیم بندی شده و باخذ گواهینامه که دارای ارزش گواهینامه دوره اول دبیرستان حرفه است از طرف وزارت پیشه و هنر (اداره آموزش تعلیمات فنی) مفتخر خواهند شد.

۵- هرگاه هنرجویی قبل از اتمام دوره دو ساله تحصیل هنرستان را ترک کند مطابق تعهد نامه ای که سپرده است نسبت به او عمل خواهد شد مگر اینکه اداره هنرستان تشخیص دهد که خروج هنرجوی نامبرده اجباری و معافیت او ضروری است.

انجام دوره تحصیل و ادامه کار هنرجویان:

هنرجویان پس از اتمام دوره تحصیل موظفند چهار سال در رشته‌ای که در هنرستان آموخته‌اند در هر کارخانه بافندگی که دولت صلاح بداند خدمت نمایند.

هنرجویان پس از آنکه شش ماه در کارخانه به عنوان کارآموز خدمت نمودند بر حسب لیاقت و تخصص از کارخانه‌ای که در آنجا مشغول کار باشند با تطبیق وضعیت هریک و به تناسب حقوقی که در کارخانه داده می‌شود حقوق دریافت خواهند داشت.

تمرینات و تعلیمات ورزش:

هنرجویان در دوره تحصیل تمرینات بدنی و ورزشهای مختلف انجام خواهند داد.

برنامه...

مصوب جلسه ۳۸۷ شورای عالی فرهنگ - ۱۳۱۷

سند شماره ۲۲: اساسنامه و برنامه تحصیلات دوره دوم دبیرستان کشاورزی، ۱۳۱۹

مصوب جلسه ۴۱۵ شورایعالی فرهنگ، ۱۳۱۹/۸/۷

قسمت اول- اساسنامه

بند اول- منظور از تأسیس دبیرستان کشاورزی دو امر است:

الف- تهیه کارمند فنی برای انجام خدمات کشاورزی.

ب- تربیت آموزگار برای تدریس در دبستان‌های کشاورزی.

بند دوم- مدت تحصیلات دوره دبیرستان کشاورزی دو سال است که برای تحصیل کلیات

علم و کارآموزی کشاورزی و کارهای فنی خواهد بود.

بند سوم- کارآموزی کشاورزی و کارهای فنی بشرح زیر است:

الف- آزمایش و عملیات که در آزمایشگاه‌های دبیرستان می‌شود.

ب- عملیاتی که در مزرعه آزمایشی و زمینهای باغها و شعبه‌های فنی تابع دانشکده و

دبیرستان می‌شود.

ج- مسافرتی که با سرپرستی و مراقبت دبیران دبیرستان برای معاینه اوضاع کشوری در

املاک و یا کارخانه‌های صنایع روستائی در داخل یا خارج ایران لازم می‌گردد و همچنین

ماموریت‌هایی که از طرف اداره کل کشاورزی داده می‌شود.

بند چهارم- داوطلب ورود به دبیرستان کشاورزی باید دارای شرطهای زیر باشد:

الف- داشتن گواهینامه رسمی نهائی سه سال اول دبیرستان.

ب- حداکثر سن بیست سال.

ج- داشتن گواهی حسن اخلاق از دبیرستانیکه قبلا در آنها بوده.

بند پنجم- عده دانش‌آموزانی که برای رشته فنی کشاورزی پذیرفته می‌شوند همه ساله از

طرف اداره کل کشاورزی در روزنامه‌ها آگهی داده خواهد شد.

بند ششم- در صورتیکه شماره داوطلبان بیش از حد معین باشد از بین آنها به مسابقه انتخاب

خواهد گردید.

بند هفتم- داوطلبانی که طبق مقررات این اساسنامه پذیرفته می‌شوند باید تعهدنامه مخصوصی به اداره کل کشاورزی تسلیم نمایند که بموجب آن پس از ختم تحصیلات در اداره کل کشاورزی مطابق مقررات موظفا خدمت نمایند.

قسمت دوم- امتحانات

بند هشتم- در اردیبهشت ماه هر سال برنامه امتحانات نهائی از طرف دبیرستان تنظیم و پیشنهاد شده و پس از تصویب اداره کل کشاورزی به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

بند نهم- امتحان نهائی دبیرستان کشاورزی [۹] و شامل سه قسمت کتبی و شفاهی و عملی خواهد بود.

بند دهم- امتحانات دبیرستان کشاورزی در خرداد ماه هر سال و امتحانات تجدیدی در نیمه دوم شهریور همان سال به عمل خواهد آمد.

بند یازدهم- در امتحانات داخلی و نهائی حد اعلای نمره دروس ۲۰ است، نمره صفر مردود می‌کند، از نمره صفر به بالا برای گرفتن معدل، کلیه نمره‌ها جمع می‌شود. معدل قابل قبول در هر یک از امتحانات کتبی، شفاهی و عملی ده خواهد بود.

بند دوازدهم- در امتحانات ردشدگان از امتحانات کتبی (مواد آن در آئین‌نامه پیش بینی می‌شود) برای امتحان عملی و شفاهی پذیرفته نخواهند شد.

بند سیزدهم- داوطلبان امتحانات هرگاه در امتحانات کتبی خرداد ماه در یک یا دو ماده نمره کمتر از ۸ داشته باشند و معدل نمره امتحانات کتبی آنها کمتر از ۱۰ نباشد می‌توانند در شهریور ماه مجددا تمام مواد امتحان کتبی را تجدید نمایند.

بند چهاردهم- در امتحانات شفاهی و عملی داوطلبی که در یک یا چند ماده نمره کمتر از ۸ داشته باشند در صورتیکه معدل هر یک از امتحانات شفاهی و عملی به ۱۰ برسد می‌تواند مواد کمتر از ۸ را در شهریور ماه تجدید نماید و این تجدید فقط یک مرتبه در شهریور ماه همان سال به عمل خواهد آمد.

بند پانزدهم- هر دانش‌آموز که در امتحان سالیانه مردود شود و نتواند به سال بالا پذیرفته شود از دبیرستان اخراج خواهد شد. مگر اینکه شورای دبیران پیشنهادی تصویب نماید که به سال

دیگر در همان کلاس که بوده است بماند. به هر حال این عمل استثنائی و برای هر دانش‌آموز بیش از یکبار نخواهد بود.

تبصره - کسانی که بموجب ماده بالا اخراج شوند در صورتیکه مدلل دارند و در ابراء [تبرئه] امتحانات حاضر کرده اند مجاز خواهند بود که در امتحان سال بعد شرکت کنند در صورتی که در این امتحان قبول شوند به سال بالا ارتقا خواهند یافت. این اجازه فقط یک مرتبه انجام می‌شود. بند شانزدهم - امتحانات نهائی هر ماده توسط هیئتی مرکب از سه نفر که یکی از آنها دبیر همان درس و دو نفر دیگر که اداره کل کشاورزی از بین اشخاص کارشناس انتخاب خواهد نمود به عمل خواهد آمد.

بند هفدهم - در امتحان نهائی علاوه بر کارمندان هیئت ممتحنه نمایندگان اداره کل کشاورزی و وزارت فرهنگ در امتحان نظارت خواهند داشت.

بند هیجدهم - هر دانش‌آموزی که در ظرف سال تحصیلی بدون عذر موجه بیش از ده یک ساعت دروس را غائب باشد از دبیرستان اخراج خواهد شد.

بند نوزدهم - [۹] تحصیلی معدل آنها [۹] با نمره ای که دبیرستان برای [۹] و مراقبت [۹] جمع و تقسیم بر دو خواهد گردید نمره ای که به این ترتیب حاصل می‌شود بمنزله نمره [۹] از دروس خواهد بود. گزارش [۹] نیز به اداره کل کشاورزی داده می‌شود تا در صورت ارجاع شغل موثر باشد.

بند بیستم - مسائل دیگر راجع به امتحانات از قبیل تقلب و شکایات مربوط به امتحانات سالیانه و نهائی در آئین‌نامه دبیرستان پیش بینی خواهد شد.

بند بیست و یکم - داوطلب امتحانات نهائی باید [۹] دبیرستان را [۹] مقررات [۹] پیموده باشد. بند بیست و دوم - مقررات راجع به امتحان داخلی و سالیانه و [۹] دید آنها در آئین‌نامه داخلی دبیرستان پیش بینی شده و به تصویب اداره کل کشاورزی خواهد گردید.

بند بیست و سوم - غیبت بدون عذر موجه در هر امتحان به منزله نمره صفر در آن ماده است. تبصره: تشخیص عذر موجه در امتحان نهائی با دبیرستان و موافقت کتبی نمایندگان وزارت فرهنگ و اداره کل کشاورزی خواهد بود.

بند بیست و چهارم- در آخر دوره تحصیلات دبیرستان کشاورزی به دانش‌آموزانی که [۹] پذیرفته شده‌اند گواهینامه ختم تحصیلات دوره دبیرستان کشاورزی داده خواهد شد. این گواهینامه از لحاظ استخدامی و مقررات مربوط به نظام‌وظیفه دارای مزایای قانونی گواهینامه پایان تحصیلات دوره کامل متوسطه است و گواهینامه‌هایی که صادر خواهد شد به امضای اداره کل کشاورزی و وزارت فرهنگ خواهد رسید.

بند بیست و پنجم- آئین‌نامه اجرای این اساسنامه و همچنین مسائل مربوط به امور داخلی دبیرستان از قبیل تنبیهات و غیره از طرف دبیرستان تهیه شده و پس از تصویب اداره کل کشاورزی به موقع اجرا گذارده می‌شود.

اساسنامه و برنامه سابق تحصیلات دبیرستان کشاورزی مصوبه شورایعالی فرهنگ با تصویب این اساسنامه و برنامه ملغی است.

تبصره- قسمت اخیر بند ۲۵ شامل دانش‌آموزانی که سال پیش وارد دبیرستان شده و اینکه در حال حاضر مشغول تحصیل اند نخواهد بود.

قسمت سوم- برنامه دروس و عملیات

...

اساسنامه و برنامه تحصیلات دوره دوم دبیرستان کشاورزی که در چهارصد و پانزدهمین جلسه شورای فرهنگ مورخ هفتم آبان هزار و سیصد و ۱۳۱۹ به تصویب رسیده، صحیح است.

وزیر فرهنگ

اسمعیل مرآت

سند شماره ۲۳: اساسنامه هنرستان دولتی بانوان، ۱۳۱۹

مصوبه جلسه ۴۱۶ شورایعالی فرهنگ، ۱۳۱۹/۸/۲۸

ماده ۱- وزارت پیشه و هنر برای آموختن هنرهای زیبا و هنرهای پیشه‌وری به بانوان هنرستانی بنام هنرستان دولتی بانوان تأسیس می‌نماید که دارای دو قسمت است:

۱- قسمت هنرهای زیبا

۲- قسمت هنرهای پیشه‌وری

ماده ۲- قسمت هنرهای زیبا

مدت تحصیل در قسمت هنرهای زیبا سه سال و شرایط قبول شاگرد و برنامه و سایر خصوصیات آن مطابق با مقررات اساسنامه دوره سه ساله متوسطه هنرستان عالی هنرهای زیبا خواهد بود و هنرستان بانوان می‌تواند لدی الاقتضا کلیه یا چند رشته از رشته‌های مختلف آنها را داشته باشد.

تبصره- فارغ‌التحصیل‌های دوره متوسطه هنرهای زیبای هنرستان بانوان می‌توانند داوطلبانه دوره تحصیلات عالی خود را در یکی از هنرستان‌های عالی نامبرده ادامه دهند.

ماده ۳- قسمت هنرهای پیشه‌وری

الف- شرایط قبول شاگرد در این قسمت بقرار ذیل است:

۱- دارا بودن گواهینامه دوره شش ساله ابتدائی.

۲- داشتن استعداد کافی.

۳- نداشتن سن بیشتر از بیست سال.

ب- شعب هنرهای پیشه‌وری عبارتست از:

۱- خیاطی.

۲- کلاه‌دوزی و گل مصنوعی‌سازی.

مدت تحصیل در هریک از این شعب سه سال خواهد بود. در سال اول و دوم عملیات مشترک و در سال سوم اختصاصی می‌باشد.

- ج- علاوه بر عملیات پیشه‌وری مواد علمی ذیل نیز در هر دو شعبه تدریس می‌شود:
- فارسی- تاریخ و جغرافی- زبان خارجه- حساب و هندسه- خانه‌داری و بهداشت ورزش تبصره- برنامه‌های مواد تحصیلی پیشه‌وری و علمی و تقسیم مواد پس از تصویب شورای عالی فرهنگ به موقع اجراء گذاشته می‌شود.
- د- پس از ختم تحصیلات به فارغ‌التحصیل‌ها گواهینامه پیشه‌وری داده می‌شود که معادل با گواهینامه سه سال اول دبیرستان‌های دختران است.
- ماده ۴- فارغ‌التحصیل‌های قسمت هنرهای پیشه‌وری در صورتیکه داوطلب مشغول هنر آموزی در یکی از دو شعبه نامبرده در قسمت (ب) ماده ۳ باشند باید دوره مخصوص عملی را که مدت آن دو سال خواهد بود طی نمایند در این دوره علاوه بر قسمت عملی مواد علمی (فارسی- زبان خارجه- تاریخ البسه و ورزش) نیز تعلیم می‌شود.
- ارزش گواهینامه این دوره معادل با دوره دوم متوسطه دختران می‌باشد.
- تبصره- فارغ‌التحصیل‌های سه سال اول متوسطه که از عهده امتحانات عملی دوره سه ساله هنرهای پیشه‌وری برآیند حق ورود به دوره مخصوص را خواهند داشت.
- ماده ۵- علاوه بر شاگردان رسمی هنرستان می‌تواند شاگردان آزاد بپذیرد. شرط قبول این شاگردان داشتن مواد فارسی و مختصری حساب است. در پایان تحصیلات به شاگردان آزاد گواهینامه عملی داده می‌شود.
- ماده ۶- آئین‌نامه‌های داخلی و سایر آئین‌نامه‌های لازم را شورای آموزش وزارت پیشه و هنر تهیه و پس از تصویب وزارت نامبرده به موقع اجرا گذاشته می‌شود.
- ماده ۷- شاگردان فعلی هنرستان از مزایای این اساسنامه استفاده خواهند نمود.
- جدول ساعات دروس و عملیات دوره سه ساله خیاطی و کلاه‌دوزی و گل‌سازی...
- برنامه قسمت عملی دوره سه ساله خیاطی و کلاه‌دوزی و گل‌سازی...
- اساسنامه و برنامه هنرستان دولتی بانوان که در چهارصد و شانزدهمین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ سه‌شنبه ۲۸ آبان ۱۳۱۹ به تصویب رسیده صحیح است.

سند شماره ۲۴: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۲۰

مصوب جلسه ۴۳۴ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۲۰/۹/۲۵

مادهٔ اول: منظور از تأسیس هنرستان موسیقی تعلیم تمام رشته‌های موسیقی ایرانی و اروپائی است به پسران و دختران.

مادهٔ دوم: هنرستان موسیقی دارای سه دوره است: ابتدائی و متوسطه و عالی

دورهٔ ابتدائی

مادهٔ سوم: دورهٔ ابتدائی هنرستان موسیقی سه سال و شرط ورود به آن داشتن کارنامهٔ قبولی در امتحانات کلاس سه دبستان است. در این دورهٔ علاوه بر برنامه دوره ابتدائی عمومی مقدمات نت خوانی و سرایش و ساز نیز تدریس می‌شود.

دورهٔ متوسطه

مادهٔ چهارم: شرط ورود بدورهٔ متوسطه هنرستان موسیقی داشتن گواهینامهٔ دورهٔ ابتدائی هنرستان موسیقی است. دارندگان گواهینامه سایر دبستان‌ها می‌توانند با دادن امتحانات مسابقه که در حدود دروس موسیقی دورهٔ ابتدائی هنرستان موسیقی است وارد دورهٔ متوسطه شوند. تبصره: تا زمانی که دورهٔ ابتدائی هنرستان موسیقی بعد از کافی، داوطلب ورود به دورهٔ متوسطه را نداشته باشد دارندگان گواهینامه ابتدائی از سایر دبستان‌ها در صورت داشتن استعداد و ذوق کافی برای فراگرفتن موسیقی نیز پذیرفته خواهند شد.

مادهٔ پنجم: دورهٔ متوسطهٔ هنرستان موسیقی دارای دو دوره است: دورهٔ اول متوسطه و دورهٔ دوم متوسطه.

مادهٔ ششم: دورهٔ اول متوسطه هنرستان موسیقی سه (۳) سال است که علاوه بر دروس فارسی و تاریخ و جغرافیا و زبان خارجی و حساب و طبیعیات (مطابق برنامهٔ مخصوص) دروس علمی و عملی موسیقی نیز در آن تدریس می‌شود. پس از تمام کردن این دورهٔ گواهینامهٔ رسمی داده می‌شود.

مادهٔ هفتم: دورهٔ دوم متوسطه هنرستان موسیقی دارای چهار شعبه است:

اول- شعبه آموزگاری سرود.

دوم- شعبه ساز.

سوم- شعبه آواز.

چهارم- شعبه موسیقی علمی.

ماده هشتم: دوره تحصیلات شعبه آموزگاری سرود مانند دانشسراهای مقدماتی دوسال است. و دروس آموزش و پرورش نیز در آن تدریس می‌شود گواهینامه این شعبه دارای ارزش گواهینامه دانشسراهای مقدماتی است و دارندگان آن از مزایای قانون تربیت معلم استفاده خواهند کرد، دوره تحصیلات هر یک از سه (۳) شعبه دیگر مذکور در ماده هفتم سه (۳) سال است. و ارزش گواهینامه‌های آنها از لحاظ مقررات استخدامی و نظام وظیفه معادل با دوره کامل متوسطه است. دوره عالی

ماده نهم: شرط ورود به دوره عالی هنرستان موسیقی داشتن گواهینامه از یکی از شعبه‌های ساز یا آواز یا موسیقی علمی متوسطه است و داوطلب ورود به دوره عالی باید همان شعبه ای را که در متوسطه تحصیل کرده تکمیل نماید.

به شاگرد اول و دوم رشته سرود حق داده می‌شود که اگر بخواهند وارد کلاس ششم یکی از سه شعبه دیگر دبیرستان بشوند و پس از گذراندن امتحان نهائی داخل دوره عالی گردند در این صورت از انجام تعهدی که سپرده معاف خواهند بود. سایر فارغ التحصیل‌های شعبه سرود نیز می‌توانند پس از انجام تعهد در امتحان نهائی دبیرستان برای سه رشته دیگر شرکت جویند و در صورت موفقیت به دوره عالی پذیرفته شوند.

ماده دهم: دوره عالی هنرستان موسیقی (بغیر از شعبه موسیقی نظام) لا اقل سه (۳) سال و دارای سه (۳) شعبه است:

اول شعبه ساز تخصصی در این دوره هنرجو متخصص در نواختن یک ساز می‌شود و پس از گذراندن امتحان سال سوم بنا به لیاقت به یکی از درجات دوگانه نوازنده ماهر یا نوازنده نایل می‌شود.

دوم - شعبه آواز نمایشی - (و کلاماسیورن لیریک[۹]) که دوره آن نیز سه (۳) سال است و هنرجو پس از گذراندن امتحان سال سوم بدرجه سرایندگی می‌رسد و بنا به لیاقت به یکی از درجات سراینده اپرت یا سراینده اپرا نایل می‌گردد.

سوم - شعبه نواسازی و رهبری - در این دوره هنرجو در فن نواسازی و رهبری متخصص می‌شوند.

تبصره: ارزش دانشنامه مربوط بشعبه‌های اول و دوم و سوم این ماده از لحاظ مقررات استخدامی و نظام وظیفه برابر لیسانس است.

ماده یازدهم: پس از انجام امتحانات داخلی و نهائی دوره عالی موقعیکه هنرجو می‌خواهد بگرفتن دانشنامه نایل شود فارغ‌التحصیل دوره ساز تخصصی یا آواز باید در حضور عده ای از اهل فن و دعوت شدگان یک قطعه موسیقی ایرانی و یک قطعه موسیقی اروپایی را که قبلاً برای او تعیین شده و تمرین کرده است بنوازد یا بسراید و فارغ‌التحصیل دوره نواسازی و رهبری باید یک قطعه موسیقی را که خود ترکیب کرده و قبلاً نیز بنوازندگان ارکستر هنرستان آموخته است در حضور اهل فن و دعوت شدگان بوسیله ارکستر اجراء نماید ارکستر را خود هدایت و رهبری کند و هیئت داوران که لااقل از ۵ نفر موسیقیدان مبرز انتخاب می‌شوند درجه لیاقت امتحان دهندگان را تصدیق خواهند کرد.

تبصره: به هریک از شاگردان سه رشته مذکور پس از گذراندن امتحان سال سوم ممکن است جایزه اول یا دوم داده شود.

ماده دوازدهم: داوطلبان تحصیل شعبه موسیقی نظام که مقررات تحصیلات آنها در هنرستان موسیقی هستند و در تاریخ ۱۱ مرداد ۱۳۱۷ از تصویب شورایعالی فرهنگ گذشته است در دوره ابتدائی و دوره اول متوسطه تابع برنامه هنرستان موسیقی هستند و دوره دوم متوسطه باید شعبه موسیقی علمی را طی کنند ولی دوره عالی آنها دارای دوسال است که برنامه آن در اینجا مذکور است.

ماده سیزدهم: آئین‌نامه‌های مربوط به امتحانات داخلی و نهائی و امور داخلی هنرستان موسیقی باید تهیه و از تصویب شورای عالی فرهنگ بگذرد.

ماده چهاردهم: هنرستان موسیقی تابع اداره موسیقی کشور است.

مصوب جلسه ۴۳۴ شورایعالی فرهنگ - ۱۳۲۰

سند شماره ۲۵: اساسنامه دانشسرای مقدماتی تربیت بدنی، ۱۳۲۰

مصوب جلسه ۱۴۳۸ جلسه شورای عالی فرهنگ، ۱۳۲۰/۱۲/۱۱

ماده ۱- دانشسرای تربیت بدنی برای تربیت آموزگار ورزش در دبستانها تاسیس می‌شود.
ماده ۲- دوره دانشسرای تربیت بدنی دو سال است و داوطلبان ورود به آن باید دارای شرایط ذیل باشند:

- الف - داشتن گواهینامه سه سال اول دبیرستان.
- ب- سن کمتر از ۱۶ سال و بیشتر از ۲۰ سال نباشد.
- ج- داشتن گواهینامه حسن اخلاق از دبیرستان‌هایی که در آنجا تحصیل می‌کرده‌اند.
- د- گواهی تندرستی و داشتن استعداد برای ورزش.
- و- سپردن پیمان‌نامه با تصدیق ولی خود دائر به رعایت قانون تربیت معلم و آئین نامه اجرای آن قانون و نظامات داخلی دانشسرا.

تبصره ۱- مقصود از تندرستی این است که داوطلب هیچگونه نقص بدنی که مانع اجرای فنون ورزشی باشد نداشته و مبتلا به بیماریهای عضوی و مزمن و مسری بخصوص بیماری صرع و سل و امراض دستگاه گردش خون نباشد. گواهی تندرستی و استعداد ورزش بوسیله کمیسیونی مرکب از دو پزشک که از طرف وزارت فرهنگ برای این منظور انتخاب می‌شوند و دست کم یکی از آنها در امور ورزشی متخصص است و یک متخصص ورزش داده می‌شود.

تبصره ۲- در صورتی که عده داوطلبان از میزان احتیاج زیادتر باشد از بین داوطلبان آنان که معدل امتحانات سه ساله اول متوسطه آنها بیشتر و استعداد بدنی آنها بهتر است انتخاب میشوند .
ماده ۳- دانشسرای تربیت بدنی شبانه‌روزی است و کلیه هزینه دانش آموزان بر عهده دولت می‌باشد .

ماده ۴- در ساعات تمرین آموزگاری دانشسرا در نوبت دوم با سرپرستی دبیر مربوط به دبستان‌ها رفته و به نوبت به تمرین خواهند پرداخت.

تبصره - برنامه تمرین آموزگاری باید طوری تنظیم شود که هر یک از دانش‌آموزان دست کم هفته ای یک ساعت متصدی تعلیم باشد و در هر شش هفته دست کم یکبار در تمام کلاسهای دبستان تمرین آمیزگاری نماید.

ماده ۵- علاوه بر تمرین آموزگاری مذکور در ماده ۴ هر پانزده یا بیست روز یک بار درس انتقادی برای تمرین در دانشسرا تشکیل می‌شود و آن عبارت از درسی است که به عده‌ای از شاگردان دبستان که برای همین مقصود به دانشسرا هدایت شده‌اند داده می‌شود. درس دهنده یکی از محصلین سال دوم دانشسرا خواهد بود. دبیران زیست‌شناسی (بیولوژی) و اصول تربیت بدنی و شاگردان سال دوم دانشسرا در این مجلس حاضر خواهند بود و دانش‌آموزان دانشسرا نظریات انتقادی خود را اظهار میکنند (تشخیص ارزش انتقادات با دبیران نامبرده است).

ماده ۶- فارغ‌التحصیل‌های دانشسرای تربیت بدنی دارای تمام امتیازات قانونی تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ می‌باشند.

ماده ۷- موادی که در دانشسرای تربیت بدنی تدریس می‌شود از این قرار است:

...

اساسنامه و برنامه تحصیلات دانشسرای مقدماتی تربیت بدنی مشتمل بر هفت ماده و سه تبصره در هزار و چهارصد و سی و هشتمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ سه شنبه ۱۱ اسفند ۱۳۲۰ به تصویب رسید صحیح است، بموقع اجرا گذاشته شود.

وزیر فرهنگ مصطفی عدل

سند شماره ۲۶: اساسنامه آموزشگاه خلبانی باشگاه هواپیمائی کشوری، ۱۳۲۲

مصوب جلسه ۴۶۷ شورایعالی فرهنگ، ۱۳۲۲/۷/۱۲

ماده اوّل- منظور از آموزشگاه خلبانی باشگاه هواپیمائی کشوری

۱- تهیه و تربیت خلبان برای حمل پست و مسافر در داخله (شهرهای ایران) و کلیه کارهایی که انجام آنها از لحاظ بهداشت و ورزش و کشاورزی و مانند آنها بوسیله هواپیما ضرورت حاصل کند.

۲- تربیت هنرآموز خلبان برای آموزشگاه خلبانی تهران و در صورت توسعه برای آموزشگاه‌های خلبانی سایر شهرها

۳- در صورتیکه وسائل تربیت خلبان (هواپیماهای مشقی چند موتوره) موجود باشد میتوان از بین خلبانانی که باشگاه تربیت نموده برجستگان آنها را برای پرواز با هواپیماهای مذکور آماده کرده و چنانچه خطوط هوایی با ممالک هم جوار ایجاد بشود مانند خلبان پستی و تجارتی از آنها استفاده نمود.

ماده دوّم- شرائط ورود داوطلب

۱- تناسب اندام- قد کمینه ۱۶۰ سانتیمتر- وزن کمینه ۶۵ کیلوگرم- چشم و گوش وی مجاری تنفس و قلب حس انتقال (با آزمایشهای عملی) تشخیص رنگ ها- آزمایش لایرنت و حس تعادل (آزمایش با وسائل مخصوص) و طبق اصولی که پزشکان متخصص هواپیمائی تشخیص دهند.

۲- سن آنان کمتر از هیجده سال تمام و بیشتر از بیست و سه سال نباشد.

۳- دارا بودن گواهینامه دوره اوّل دبیرستان.

۴- اگر داوطلبی آشنائی با دو یا چند زبان خارجی داشته و یا گواهینامه رانندگی و ورزشی داشته باشد در صورت تساوی شرایط بر دیگران مقدم است.

۵- برگه پیشینه خوب از دبیرستانی که در آن به تحصیل اشتغال داشته و همچنین برگه پیشینه خوب از منابع رسمی دولتی شهربانی و فرمانداری محل.

۶- داوطلبی که حائز مدارک بالا بوده و مورد قبول برای دخول در آموزشگاه خلبانی باشگاه واقع شود از روز ورود از امتیازات آموزشگاه استفاده می‌نماید.

ماده سوّم- دوره و مدّت تحصیل

طبق برنامه پیوسته دوره تحصیل آموزشگاه خلبانی باشگاه (پرواز و دروس علمی) ۱۸ ماه بدون انقطاع خواهد بود که برابر با دو سال تحصیلی است در ظرف این مدّت هر هوانورد جمعاً ۱۱۰ ساعت پرواز دو فرمانه تنها خواهد داشت به علاوه سیصد ساعت دروس علمی را (طبق برنامه پیوسته) فرا خواهد گرفت.

ماده چهارم- برنامه

برنامه پرواز دروس علمی در برکهای جداگانه که پیوست به این اساسنامه است نوشته شده است.

ماده پنجم- آزمایش‌ها و گواهینامه‌ها و ارزش آنها

۱- در دوره ۱۸ ماهه تحصیلی آموزشگاه خلبانی کشور دو مرحله آزمایش تعیین گردیده که برای آزمایش اوّل گواهینامه الف و برای آزمایش دوّم گواهینامه ب و بال سینه (علامت باشگاه هواپیمائی کشوری) به خلبان داده خواهد شد.

مقررات راجع به آزمایش در ذیل هر بخش از برنامه در برکهای پیوست قید شده است.

۲- هوانوردی که در آزمایش الف موفق شود می‌تواند شروع به دوره ب کرده و پس از اتمام این دوره و خاتمه دادن آزمایش آن موفق به اخذ گواهینامه ب شود و در آن صورت خلبان شناخته می‌شود.

۳- ارزش گواهینامه خلبانی ب از لحاظ استخدامی و مقررات مربوط به نظام وظیفه برابر گواهینامه دوره دوّم متوسطه است.

۴- کسانی که دارای گواهینامه ب شوند پس از طی دوره ج که مقررات آن جداگانه به تصویب خواهد رسید حق خواهند داشت هنرآموز شوند یا مسافر برند یا کارهای دیگری که از طرف دولت یا بنگاه‌ها رجوع شود بوسیله هواپیما انجام دهند.

اساسنامه و برنامه آموزشگاه خلبانی باشگاه هواپیمائی کشوری که در چهارصد و شصتمین و چهارصد و شصت و هفتمین جلسات شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۰ خرداد ۱۳۲۲ و ۱۲ مهرماه ۱۳۲۲ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجرا گذارده شود.

سند شماره ۲۷: اساسنامه و برنامه تحصیلات آموزشگاه عملی کشاورزی، ۱۳۲۲

مصوب جلسه چهارصد و هفتاد و دومین شورایی عالی فرهنگ، ۱۳۲۲/۱۰/۶

قسمت اول اساسنامه

اول- منظور از تاسیس آموزشگاه عملی کشاورزی تهیه مباشر فنی برای انجام خدمات کشاورزی است. وزارت فرهنگ می‌تواند عده‌ای دانش‌آموز به منظور تهیه آموزگار برای دبستانهای کشاورزی به آموزشگاه معرفی نماید. این دانش‌آموزان علاوه بر موارد برنامه آموزشگاه دروس تربیتی را نیز مطابق برنامه مخصوص فرا خواهند گرفت.

دوم- مدت تحصیلات آموزشگاه عملی کشاورزی دو سال و شامل مواد نظری و عملی کشاورزی می‌باشد.

سوم- داوطلب ورود به آموزشگاه عملی کشاورزی باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- داشتن گواهینامه رسمی سه سال اول دبیرستان و یا کارنامه ای که به تصدیق وزارت فرهنگ معادل آن باشد.

ب- حداکثر سن بیست سال

ج- داشتن گواهینامه حسن اخلاق از دبیرستانی که قبلاً در آنجا بوده.

د- داشتن گواهینامه صحت مزاج از پزشکی که مورد اعتماد وزارت کشاورزی باشد.

ه- نداشتن بیش از یکسال ترک تحصیل (در صورتی که بیش از یک سال ترک تحصیل داشته باشد باید امتحان ورودی در حدود برنامه سال سوم متوسطه بدهد)

چهارم- عده دانش‌آموزانی که برای مباشرت فنی کشاورزی پذیرفته می‌شوند همه ساله از طرف آموزشگاه عملی کشاورزی در روزنامه آگهی داده خواهد شد.

پنجم- در صورتی که شماره داوطلبان بیش از حد معینی باشد از بین آنها به مسابقه انتخاب خواهد گردید. در صورت تساوی شرائط و نمرات کسانی که اولیاء آنها عملاً به امور کشاورزی اشتغال دارند حق تقدم خواهند داشت.

ششم- داوطلبانی که طبق مقررات این اساسنامه پذیرفته می‌شوند باید تعهدنامه مخصوصی به آموزشگاه عملی کشاورزی تسلیم نمایند که پس از ختم تحصیلات در صورت احتیاج وزارت کشاورزی موظفاً بر طبق مقررات جاری در محلی که وزارت کشاورزی تعیین می‌کند خدمت نمایند. اگر یک ماه پس از فراغت تحصیلات به او شغلی ارجاع نشود می‌تواند به مشاغل آزاد یا کارهای دولتی دیگری اشتغال ورزد ولی وزارت کشاورزی هیچگونه تعهدی فارغ التحصیل‌ها [۹] نمی‌کند و فقط در صورت احتیاج ممکن است آنها را استخدام نماید.

هفتم- امتحان نهائی آموزشگاه عملی کشاورزی در خرداد ماه هر سال و امتحانات تجدیدی در نیمه دوم شهریورماه همان سال به عمل خواهد آمد. برنامه امتحانات یک ماه قبل از شروع امتحان از طرف شورای دبیران تنظیم و پس از تصویب رئیس آموزشگاه عالی کشاورزی به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

هشتم- اشخاصی می‌توانند در امتحانات نهایی شرکت نمایند که واجد شرایط زیر باشند:
۱- دوره دو ساله آموزشگاه عملی را طبق مقررات مرتباً پیموده و در کلیه دروس نظری و عملی شرکت کرده باشند.

۲- در امتحانات داخلی سال اول پذیرفته شده و طبق مقررات به کلاس دوم ارتقاء یافته باشد.

۳- معدل کل امتحانات داخلی سال دوم آنها به ده رسیده باشد.

نهم- امتحان نهایی آموزشگاه عملی کشاورزی شامل سه قسمت کتبی و شفاهی و عملی خواهد بود و برطبق جدول ذیل بعمل می‌آید:

کتابی	اسم درس	مدت
	گیاه‌شناسی	۱ ۱/۲
	زراعت خصوصی	۲
	جانورشناسی	۱/۲
	فارسی (انشاء)	۱ ۱/۲
	باغبانی	۲
	دام پروری و پرورش طیور	۱ ۱/۲

شفاهی

زراعت خصوصی - جانورشناسی - باغبانی - دامپروری و پرورش طیور - گیاهشناسی - فارسی - مهندسی روستائی - زبان خارجه - هنرهای روستایی - دهداری - آبیاری و زه کشی.

عملی

گیاهشناسی - زراعت خصوصی - جانورشناسی - مهندسی روستائی (ماشین‌ها) - باغبانی - هنرهای روستائی.

دهم - اشخاصی در امتحانات نهایی پذیرفته می‌شوند که واجد شرایط ذیل باشند:

۱- معدل امتحانات کتبی و امتحانات شفاهی و امتحانات عملی آنها به استقلال از ده کمتر نباشد.

۲- در هیچ درسی صفر نگرفته باشند.

۳- بیش از سه نمره کمتر از ۷ نداشته باشند.

تبصره - از داوطلبانی امتحانات عملی و شفاهی به عمل خواهد آمد که معدل امتحانات کتبی آنها به ده رسیده باشد.

یازدهم - امتحان تجدیدی که در شهریور ماه به عمل می‌آید مخصوص اشخاصی است که در امتحان سالیانه شرکت نموده و نمرات آنها برای ارتقاء بکلاس بالاتر بر طبق بند ۱۰ کافی نباشد و یا در موقع امتحان خرداد ماه غائب بوده و عذر آنها را آموزشگاه عالی کشاورزی پذیرفته باشد.

تبصره - از غائبین در امتحانات شهریور هیچ‌گونه عذری برای تجدید امتحان پذیرفته نخواهد شد.

دوازدهم - بعلاوه غائبین مذکور در بند ۱۱ اشخاص ذیل میتوانند در امتحانات تجدیدی شهریور ماه شرکت نمایند.

۱ - دانش‌آموزانی که بدون داشتن صفر معدل امتحانات کتبی آنها از هشت بیشتر باشد.

۲ - دانش‌آموزی که در یک ماده نمره صفر دارد و یا بیش از سه ماده نمره کمتر از هفت دارد ولی میانگین هر کدام از امتحانات کتبی و شفاهی و عملی او جداگانه از ده بیشتر است.

سیزدهم - ترتیب امتحانات تجدیدی بدین قرار است:

۱ - از غائبین با عذر موجه خرداد و مشمولین قسمت ۱ از بند ۱۲ تمام امتحانات کتبی و شفاهی و عملی به عمل خواهد آمد. این دسته در صورتی قبول می‌شوند که واجد کلیه شرایط بند ۱۰ باشند. از مشمولین قسمت ۲ از بند ۱۲ فقط همان دروسی را که نمره کمتر از هفت یا نمره صفر دارند امتحان به عمل می‌آید و در صورتی قبول خواهند شد که نمره امتحان هر یک از این دروس به تنهایی از ده کمتر نباشد.

چهاردهم - به غائبین در امتحان نمره صفر داده می‌شود چنانچه شخصی در جریان امتحان خرداد مریض شود در صورت می‌تواند در امتحان تجدیدی شهریورماه شرکت نماید که معدل نمرات موادی را که امتحان داده از ۸ کمتر نباشد.

پانزدهم - به دانش‌آموزانی که در امتحانات نهایی آموزشگاه عملی کشاورزی قبول شده‌اند گواهینامه به امضای رئیس آموزشگاه عالی کشاورزی وزارت کشاورزی و وزارت فرهنگ داده می‌شود. ارزش این گواهینامه فقط از لحاظ استخدامی و مقررات مربوط به نظام وظیفه معادل با دوره کامل متوسطه فنی است.

شانزدهم - دانش‌آموزانی که به هزینه دولت تحصیل می‌کنند اگر در امتحانات سالیانه مردود شوند از استفاده مجانی در قسمت شبانه‌روزی محروم خواهند شد ولی می‌توانند با پرداخت مخارج خود یکسال دیگر در آن کلاس بمانند هیچیک از دانش‌آموزان در هر کلام بیش از دو سال نمیتواند بماند.

هفدهم - هر دانش‌آموزی که در ظرف سال تحصیلی بدون عذر موجه بیش از یک دهم کلیه ساعات دروس را غائب باشد از آموزشگاه اخراج خواهد شد. در صورتی که مایل به ادامه تحصیل باشد مشمول ماده ۱۶ خواهد بود.

هجدهم - امتحان نهایی هر یک از مواد دروس آموزشگاه عملی در مقابل هیئت ممتحنه مرکب از دبیر مربوط و دو تن از دبیران دبیرستان به انتخاب رئیس آموزشگاه عالی کشاورزی با حضور نماینده‌های وزارت کشاورزی و وزارت فرهنگ به عمل خواهد آمد. مدرسه دبیر نمره خواهند داد و میانگین این سه نمره نمره امتحانی دانش‌آموز خواهد بود.

نوزدهم- دانش‌آموزانی که با عذر موجه بیش از دو ماه غیبت داشته باشند بایستی سال تحصیلی را تجدید نمایند.

بیستم- برای اموری که در این اساسنامه تصریح نشده مانند امتحانات داخلی و مسائل مربوط به امور داخلی آموزشگاه از قبیل تنبیهات و غیره از طرف شورای دبیران آئین نامه تهیه و پس از تصویب وزارت کشاورزی به موقع اجراء گذارده میشود .

اساسنامه و برنامه سابق تحصیلات دبیرستان کشاورزی مصوب شورای عالی فرهنگ با تصویب این اساسنامه و برنامه ملغی است.

تبصره- قسمت اخیر بند ۲۰ شامل دانش‌آموزانی که سال ۱۳۲۲ - ۱۳۲۱ وارد آموزشگاه شده‌اند و اینک در کلاس دوم مشغول تحصیلند نخواهد بود برای این دسته بر طبق اساسنامه سابق عمل خواهد شد .

قسمت دوم برنامه

...

اساسنامه و برنامه آموزشگاه عملی کشاورزی که در چهارصد و هفتاد و دومین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ سه شنبه ۶ دیماه ۱۳۲۲ بتصویب رسیده صحیح است بموقع اجرا گذارده شود.

سند شماره ۲۸: اساسنامه هنرستان موسیقی ملی، ۱۳۲۸

مصوب جلسه ۶۹۶ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۲۸/۶/۱۲

۱- کلیات

۱- هنرستان موسیقی ملی به منظور حفظ خصائص موسیقی ملی ایران و پیشرفت این هنر و قرار دادن آن بر پایه صحیح علمی تاسیس می‌شود و دارای دو قسمت مجزای پسرانه و دخترانه خواهد بود.

۲- هنرستان موسیقی ملی از طرف انجمن موسیقی ملی تاسیس می‌شود مدیر هنرستان بر طبق شرایط قانونی از طرف انجمن پیشنهاد و پس از تصویب شورای عالی فرهنگ منصوب می‌شود.

۳- در اجرای اساسنامه و برنامه و انتخاب معلم و سایر مقررات مربوط به هنرستان اداره هنرهای زیبا وزارت فرهنگ نظارت خواهد داشت.

۴- هنرستان موظف است هنرجویان بی‌بضاعت را که وزارت فرهنگ طبق مقررات جاریه معرفی می‌نماید مجاناً بپذیرد.

۲- مقررات فنی هنرستان

۵- هنرستان هنرجویان را تا اندازه‌ای که برای درک روشهای علمی موسیقی و قدرت نوازندگی ضرورت دارد به اصول موسیقی بین‌المللی آشنا می‌نماید ولی توجه اصلی در این هنرستان باید به موسیقی ملی ایران معطوف گردد.

۶- سازهایی که در این هنرستان تعلیم می‌شود سازهای ایرانی و آن عده از سازهای اروپائی است که نواختن موسیقی ایرانی بوسیله آنها امکان پذیر باشند.

۳- شرائط ورود به هنرستان

۷- شرط ورود به هنرستان از این قرار است:

الف- داشتن کارنامه سال چهارم ابتدائی بگواهی وزارت فرهنگ.

ب- نداشتن بیش از چهارده سال برای ورود به کلاس اول.

ج- از عهده برآمدن آزمایش فنی به منظور تشخیص استعداد موسیقی.

تبصره کسانی که از عهده امتحان کلاس پائین برآیند به کلاس بالاتر پذیرفته می‌شوند مشروط باینکه سن آنها از حد مندرج در آئین‌نامه‌های دبستان و دبیرستان برای هر کلاس تجاوز ننماید.

۸- هنرستان دارای دوره‌های اول و دوم متوسطه است که دوره اول آن چهار و دوره دوم آن سه سال است. شرط ورود به دوره دوم گذراندن امتحانات دوره اول است امتحانات سال آخر دوره اول تحت نظر اداره هنرهای زیبا وزارت فرهنگ انجام گرفته و به قبول‌شدگان گواهینامه‌ای از طرف هنرستان داده خواهد شد.

۹- امتحانات سال آخر دوره دوم هنرستان نهائی و با حضور نماینده وزارت فرهنگ به عمل می‌آید و گواهینامه این دوره که از طرف وزارت فرهنگ صادر می‌شود فقط از لحاظ مزایای استخدامی و نظام‌وظیفه در حکم گواهینامه پنجساله متوسطه است.

۱۰- وزارت فرهنگ می‌تواند فارغ‌التحصیل‌های دوره دوم هنرستان را بر طبق مقررات قانون متمم دانشسراها و دانشگاه مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۴ و آئین‌نامه اجرای ماده اول آن مصوب جلسه ۴۴۸ شورای عالی فرهنگ مورخ ۵ آبان ماه ۱۳۲۱ برای آموزگاری سرود و موسیقی آموزشگاه‌ها با پایه آموزگاری استخدام نماید.

۴- برنامه هنرستان

۱۱- برنامه تفصیلی دروس هنرستان باید از طرف هنرستان تهیه شده با موافقت اداره هنرهای زیبا وزارت فرهنگ برای تصویب تقدیم شورای عالی فرهنگ شود.

۱۲- جدول ساعات دروس هنرستان بقرار زیر است:

الف جدول ساعات دوره اول متوسطه

...

ب- جدول ساعات دروس دوره دوم متوسطه

...

تبصره ۱- تحصیل مواد مربوط به علوم تربیتی برای کسی که نخواهد از ماده ۱۰ استفاده کند اجباری نیست.

تبصره ۲- شاگردان آواز بجای ساز و تمرین آن نصف ساعات را صرف آموختن آواز و نصف ساعات را به تعلیم یک ساز مصروف خواهند کرد.

اساسنامه هنرستان موسیقی ملی که در ششصد و نود و ششمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ شنبه ۱۲ شهریور ۱۳۲۸ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجراء گذارده شود.

وزیر فرهنگ

سند شماره ۲۹: تصویب نامه در مورد تمرکز امور تعلیم و تربیت، ۱۳۲۸

مصوب هیات وزیران، ۱۳۲۸/۱۲/۰۳

هیئت وزیران در جلسه مورخ سوم اسفند ماه ۲۸ از لحاظ تمرکز امور تعلیم و تربیت تصویب نمودند:

۱- هنرسرای عالی و هنرستان صنعتی تهران و اداره آموزش تابع وزارت اقتصاد ملی بوزارت فرهنگ منتقل گردد.

۲- وزارت دارائی با نظر وزارت اقتصاد ملی و وزارت فرهنگ وسائل انتقال اعتبارات آموزشگاههای فوق را از بودجه وزارت اقتصاد ملی به بودجه وزارت فرهنگ فراهم خواهند نمود و مادام که این انتقال عملی نشده حقوق کارکنان و هزینه امورشگاههای مزبور از طرف اداره حسابداری وزارت اقتصاد ملی پرداخت میگردد.

۳- برای تدوین برنامه مدارس فنی و تعیین روش آنها شورائی بنام شورای تعلیمات فنی مرکب از وزیر فرهنگ و وزیر کشاورزی و وزیر اقتصاد ملی تشکیل می گردد.

سند شماره ۳۰: اساسنامه و برنامه تحصیلات دانشسرای کشاورزی، ۱۳۲۸

مصوب ۶۸۰ و ۶۸۲ جلسه شورایعالی فرهنگ، ۱۳۲۸/۱/۲۰، ۱۳۲۸/۲/۳

فصل اول: کلیات

ماده اول- منظور از تاسیس دانشسرای کشاورزی تربیت آموزگاران فنی برای دبستان‌های کشاورزی روستائی است به نحویکه بتواند اصول کلی کشاورزی جدید را عملاً و علماً در دهات و قصبات تدریس و تعلیم نمایند .

ماده دوم - دانشسرای کشاورزی بخرج دولت دایر و شبانه‌روزی خواهد بود .

ماده سوم - دانشسرای کشاورزی علاوه بر ابنیه‌ای که برای کلاس و آزمایشگاه و دفتر و اصطبل و غیره لازم دارد باید زمین و آب کافی و وسایل زراعتی در اختیار داشته باشد که با آبش دو یا سه ساله سالی ۱۲ هکتار زمین بوسیله دانش‌آموزان کشت و زرع شود.

ماده چهارم - محصولات که از عملیات دانش‌آموزان در مزارع نمونه بدست می‌آید به مصرف قسمتی از احتیاجات دانشسرا خواهد رسید . آئین نامه و طرز عمل را شورای دبیران تعیین و تصویب خواهد نمود .

فصل دوم: مقررات مربوط به دانش‌آموزان

ماده پنجم- دوره دانشسرای کشاورزی دو سال است و شرط ورود به دانشسرا از حیث سن، میزان تحصیلات، صحت مزاج، سپردن تعهد نامه و غیره مانند دانشسرای مقدماتی است، منتهی داوطلبان باید تا اندازه‌ای با اصول زراعت آشنا باشند.

ماده ششم- از داوطلبان واجد شرایط در نیمه دوم شهریور یک امتحان نظری از دروس فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی و انشاء فارسی در حدود برنامه دوره اول متوسطه بعمل می‌آید و برای تشخیص استعداد و ذوق کشاورزی از داوطلبان یک امتحان عملی از اصول کلی زراعت بعمل خواهد آمد و عده لازم از روی معدل نمرات چهارگانه انتخاب خواهند.

ماده هفتم- هرگاه در ضمن سال اول با تشخیص شورای دبیران معلوم شود که دانش‌آموزی استعداد تحصیل در دانشسرا کشاورزی ندارد و یا واجد شرایط اخلاقی نیست از ادامه تحصیل در دانشسرا معاف می‌گردد.

ماده هشتم- چون منظور از تاسیس دانشسرای کشاورزی در درجه اول رفع نیازمندی خود محل می‌باشد تا موقعی که داوطلب محلی موجود است باید از قبول داوطلب غیربومی خودداری شود. پس از رفع نیازمندی محل و نبودن داوطلب کافی می‌توان از شهرستان‌هایی که از حیث موقعیت جغرافیایی و کشاورزی متشابه باشد (مثلا برای مازندران از شهرستان‌های سواحل بحر خزر) دانش‌آموز پذیرفت.

ماده نهم- استخدام فارغ‌التحصیلان دانشسرای کشاورزی به‌منظور تدریس در شهر و یا کارمندی ادارات اکیدا ممنوع می‌باشد. فارغ‌التحصیلان باید مدت پنج سال اول خدمت خود را در دهات حوزه تحصیلی خود به تدریس اشتغال ورزند.

فصل سوم: مقررات مربوط به تحصیلات و عملیات کشاورزی

ماده دهم- دروس تخصصی و عملیات زراعتی دانشسرا را منحصرأ کسانی که تحصیلات عالیه علمی کشاورزی توأم با عمل و تجربه دارند تدریس و تعلیم خواهند کرد.

ماده یازدهم- در هر سال باید نصف اوقات تحصیلی دانش‌آموزان به دروس نظری و نصف آن به عملیات زراعتی اختصاص داده شود.

تبصره- برنامه دروس باید طوری تنظیم شود که در زمستان که کارهای زراعتی کمتر است بیشتر اوقات به درسهای نظری و در پائیز و بهار قسمت اعظم وقت و در تابستان تمام وقت به عملیات اختصاص داده شود.

ماده دوازدهم- در فصل تابستان دانشسرای کشاورزی همچنان دایر خواهد بود و دانش‌آموزان به کارهای زراعتی خود ادامه خواهند داد و فقط یکماه به نوبت تعطیل خواهند داشت.

ماده سیزدهم- در اول مهرماه هر سال قسمتی از زمین‌های دانشسرا بین دانش‌آموزان تقسیم می‌شود بطوریکه به هر نفر اقلا ۱۰۰۰ متر مربع برسد و هر دانش‌آموز موظف است منفردا به

راهنمایی مربیان چند نوع نبات را بطور آزمایش در زمین سهم خود پرورش و تمام کارهای آن را شخصا انجام دهد (زراعت فردی). بقیه اراضی طبق برنامه مخصوص بوسیله عموم دانش‌آموزان کشت و زرع می‌شود (زراعت جمعی). و محصولات حاصله از این عملیات طبق ماده چهارم به مصرف قسمتی از احتیاجات دانشسرا خواهد رسید.

ماده چهاردهم- مسافرت علمی در حوزه تحصیلی باید در دهات و قصباتی که از نظر کشاورزی دارای اهمیت خاص می‌باشد در مواقع لزوم با تصویب اداره فرهنگ انجام گیرد در سایر نقاط کشور باید با تصویب وزارت فرهنگ و فقط در نقاطی که برای مطالعه کشاورزی ضروری می‌باشد مانند بنگاه حصارک و دانشکده کرج.

فصل چهارم: مقررات مربوط به امتحانات

ماده پانزدهم- در کلاس اول از مواد نظری دو بار، یکی در نیمه دوم بهمن و دیگری نیمه دوم اردیبهشت (از تمام مواد تدریس شده در سال) امتحان به عمل می‌آید، نمرات عملیات توسط دبیران مربوط فقط در آخر سال داده خواهد شد.

ماده شانزدهم- دانش‌آموزی حق ارتقاء به کلاس دوم دارد که حداقل معدل نمره نظری او ده و نمره عملیات مستقلا دوازده باشد.

ماده هفدهم- در کلاس دوم که امتحان نهایی دارند آقایان دبیران موظفند که در طی سال اقل سه نمره به هر یک از دانش‌آموزان، در درس خود بدهند سپس در نیمه دوم اردیبهشت ماه جلسه‌ای با حضور کلیه دبیران کلاسی مذکور به ریاست رئیس دانشسرا تشکیل می‌شود و شورای مزبور با توجه به نمرات صورت اسامی داوطلبان را که معدل نمرات نظری و عملی آنان از ده کمتر نباشد برای معرفی به امتحان نهائی تنظیم می‌نمایند.

تبصره ۱- دانش‌آموزانی که معدل امتحان سه گانه آنها لا اقل هشت باشد با تصویب شورای دبیران حق شرکت در امتحانات شهریورماه را خواهند داشت.

تبصره ۲- نمره عملی که برای معرفی دانش‌آموز داده می‌شود نمره قطعی و آخر سال نمی‌باشند و فقط برای معرفی است نمره عملیات کشاورزی آخر سال در شهریورماه به وسیله دبیران مربوطه داده خواهد شد.

ماده هجدهم - مواد امتحان نهائی و مدت جلسات امتحانی در جدول ضمیمه این اساسنامه مندرج است.

ماده نوزدهم - سایر مقررات مربوط به امتحانات و همچنین مقررات مربوطه به اموری که در این اساسنامه تصریح نشده است. تابع مقررات دانشسراهای مقدماتی خواهد بود.

ماده بیستم - ارزش گواهینامه دانشسرای کشاورزی از هر جهت معادل ارزش گواهینامه دانشسراهای مقدماتی است.

جدول امتحانات نهایی دانشسرای کشاورزی

موادی که در هر جلسه امتحان می‌شود.

۱	آموزش و پرورش و روانشناسی	۳ ساعت
۲	گیاه شناسی	۲ ساعت
۳	اقتصاد و قوانین	۲ ساعت
۴	فارسی (دیکته انشاء)	۲,۵ ساعت
۵	جانورشناسی و دفع آفات	۲ ساعت
۶	دامپروری	۲ ساعت
۷	باغبانی	۲ ساعت
۸	زراعت	۲ ساعت
۹	فیزیک و شیمی	۲ ساعت
۱۰	ریاضی	۲ ساعت

مواد شفاهی:

۱-آموزش و پرورش و روانشناسی ۲-گیاه شناسی ۳- بهداشت روستانی ۴- قرائت فارسی
 ۵-زبان خارجه ۶- ماشیت آلات ۷- جانورشناسی و دفع آفات ۸- دام پروری ۹- باغبانی ۱۰ -
 زراعت ۱۱- صنایع روستائی ۱۲- فیزیک و شیمی ۱۳- ریاضی

موارد عملی:

- ۱- تدریس عملی ۲- گیاه‌شناسی ۳- ماشین آلات ۴- جانورشناسی و دفع آفات ۵- دامپروری
 - ۶- باغبانی ۷- زراعت ۸- صنایع روستائی.
- برنامه تحصیلی دروس دانشسرای کشاورزی ...
- اساسنامه و برنامه دانشسرای کشاورزی که در ششصد و هشتادمین و ششصد و هشتاد دومین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۱۳۲۸/۱/۲۰ و ۱۳۲۸/۲/۳ به تصویب رسیده صحیح است بموقع اجرا گذارده شود.

وزیر فرهنگ

سند شماره ۳۱: اصول کلی مربوط به مدارس حرفه‌ای روستائی و برنامه تحصیلات

مدارس مذکور، ۱۳۲۸

مصوب جلسات ۷۰۳ و ۷۱۷ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۲۸/۱۱/۱

الف- اصول کلی:

ماده اول- دوره تحصیل در مدارس حرفه‌ای روستائی سه سال است و دانش‌آموزانی که دارای گواهینامه چهارساله ابتدائی هستند در این مدارس پذیرفته می‌شوند.

ماده دوم- مدارس حرفه‌ای روستائی در خارج از شهرها در دهات و قصبات باید تشکیل شود.

ماده سوم- ساعت دروس هر کلاس ۳۳ و مشتمل بر دو قسمت نظری و عملی خواهد بود که ۱۸ ساعت دروس نظری و ۱۵ ساعت آن دروس عملی خواهد بود.

ماده چهارم- هرگاه به علل فنی و مساعد نبودن هوا عملیات در مزارع و صحرا امکان پذیر نباشد ممکن است بجای عملیات در مزارع دروس نظری و عملیات فنی دیگر تدریس و تعلیم شود در مقابل در مواقع مساعد و ضروری عملیات در مزارع انجام گردد ولی بهر حال ساعاتی که برای عملیات تعیین کنند باید عملیات در مزارع به عمل آید.

ماده پنجم- صبح‌ها سه زنگ و مدت هرزنگ ۵۰ دقیقه و مدت تنفس بین دوزنگ ۱۰ دقیقه خواهد بود.

ماده ششم- بعدازظهرها مخصوص کارهای عملی و مشتمل بر دو زنگ یکساعت و نیم و یک استراحت ربع ساعت خواهد بود و مدرسه از ساعت $۱۳\frac{۳}{۴}$ شروع و ساعت ۱۷ ختم می‌شود و بعدازظهر پنجشنبه مدرسه تعطیل است.

ماده هفتم- هر مدرسه بین ۲ تا ۵ هکتار زمین و آب کافی باید داشته باشد.

ماده هشتم- تعطیلات تابستان در مدارس حرفه‌ای روستائی شصت روز از ۱۵ تیر الی ۱۵ شهریور خواهد بود و در این مدت لااقل $\frac{۱}{۵}$ دانش‌آموزان بنوبت باید برای انجام امور عملی در مدرسه حاضر باشند.

ماده نهم- دروس نظری بقرار ذیل می‌باشد...

ماده دهم- برنامه دروس فنی مدارس حرفه‌ای روستائی برحسب مناطق مختلفه کشور که ذیلاً نوشته می‌شود تعیین و برای هر منطقه برنامه جداگانه پیش بینی شده است.

۱- منطقه کرانه خلیج فارس.

۲- منطقه سواحل دریای خزر.

۳- منطقه مجاور کویر و مشابه آن مانند ورامین، قم، کاشان، بیرجند و غیره.

۴- منطقه نسبتاً معتدل کوهستانی مانند زنجان، تبریز، کرمانشاه، شمال خراسان، و غیره.

ماده یازدهم- برنامه تعلیمات دینی همچنین برنامه درس ورزش در سه سال مدارس حرفه‌ای روستائی بترتیب مطابق برنامه تعلیمات دینی سال‌های ۵ و ۶ ابتدائی و سال اول متوسطه فعلی منصوب جلسات ۶۵۲- ۲۷/۶/۶ و ۶۵۳- ۲۷/۶/۱۳ و ۵۲۶- ۲۴/۶/۳ و ۴۸۰- ۲۲/۱۲/۲۳ و ۴۸۰- ۲۲/۱۲/۲۳ شورای عالی فرهنگ خواهد بود.

ماده دوازدهم- معلمین این مدارس از مهندسین فارغ‌التحصیل دانشکده کشاورزی ودانشسرای کشاورزی تامین می‌شود.

ب- برنامه تعلیمات مدارس حرفه‌ای روستائی (پس از خاتمه چهارساله ابتدائی)

مناطق مختلفه کشور از لحاظ کشاورزی و برحسب تنوع شرایط اقلیمی به چهار منطقه عمده بشرح زیر تقسیم می‌شود:

۱- مناطق شماره (۱) مانند ورامین - کاشان - قم و مناطق مجاور کویر که دارای تابستان گرم و خشک و زمستان نسبتاً سرد می‌باشد.

۲- مناطق شماره (۲) عبارت از مناطقی می‌باشد که آب و هوایشان معتدل می‌باشد مانند زنجان- تبریز، کرمانشاه- شمال خراسان.

۳- مناطق شماره (۳) مانند مناطق کرانه بحر خزر که در این نواحی کشت مرکبات- برنج- پنبه- کتان- کف و در بعضی از نواحی آن زراعت‌های متداول می‌باشد.

۴- مناطق شماره (۴) مناطق کرانه دریای جنوب می‌باشد که تقریباً آب و هوایشان جزو مناطق گرمسیری بشمار می‌رود.

اساس تعلیمات در مدارس روستائی که درهریک از مناطق تاسیس می‌شود بطور کلی در این برنامه تعیین گردیده ولیکن چون در هر منطقه وضعیت کشاورزی از یک ناحیه بناحیه دیگر فرق می‌کند لذا برنامه تعلیمات کشاورزی. هر منطقه باید با وضعیت ناحیه تطبیق داده شود. میزان ساعات دروس نظری کشاورزی و عمومی و ساعات عملیات در هفته مطابق جدول زیر می‌باشد...

اصول کلی مربوط به مدارس حرفه‌ای روستائی و برنامه تحصیلات در مدارس مزبور در جلسات ۷۰۳ مورخ ۲۳ مهر ماه ۲۸ و ۷۱۷ مورخ شنبه اول بهمن ۲۸ طرح و تصویب شد که برای یک دوره بصورت آزمایش به موقع اجرا گذارده شود و در پایان دوره تحصیلات نتیجه آزمایش برای تصویب قطعی باستحضار شورای عالی فرهنگ برسد.

سند شماره ۳۲: اساسنامه دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی)،

۱۳۲۹

مصوب جلسه ۷۶۶ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۲۹ ش

فصل اول کلیات

ماده اول- منظور از تاسیس دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) تربیت آموزگاران فنی برای آموزشگاه‌های روستائی است بنحویکه بتوانند اصول کلی کشاورزی جدید را عملاً و علماً در دهات و قصبات تدریس و تعلیم نمایند و همچنین تهیه افرادی که به اصول جدید کشاورزی آشنا شده و بامر کشاورزی اشتغال ورزند.

ماده دو- دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) بخرج دولت دائر و شبانه‌روزی خواهد بود و ممکن است افرادی غیر شبانه‌روزی در این آموزشگاه‌ها تحصیل نمایند

ماده سوم- دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) علاوه بر ابنیه‌ای که برای کلاس و آزمایشگاه و دفتر و اصطبل و غیره لازم دارد باید زمین و آب کافی (در حدود صد هکتار) و وسائل زراعتی در اختیار داشته باشد که بوسیله دانش‌آموزان کشت و زرع شود.

ماده چهارم- محصولات می‌آید که از عملیات دانش‌آموزان در مزارع نمونه بدست می‌آید به مصرف قسمتی از احتیاجات دانشسرا خواهد رسید. آئین‌نامه و طرز عمل را وزارت فرهنگ تعیین و تصویب خواهد نمود.

فصل دوم- مقررات مربوط بدانش‌آموزان

ماده پنجم- دوره دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) [۹] ماه است و شرط ورود به دانشسرا از حیث سن، میزان تحصیلات، صحت مزاج، بجز سپردن تعهد مانند دانشسرا مقدماتی است.

ماده ششم- از داوطلبان واجد شرائط در نیمه دوم شهریور یک امتحان نظری (مسابقه ورودی) از دروس فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی و انشاء فارسی، در حدود برنامه دوره اول متوسطه به عمل می‌آید و عده لازم از روی معدل نمره چهارگانه انتخاب خواهند شد.

ماده هفتم- هرگاه در ضمن سال اول با تشخیص شورای دبیران معلوم شود که دانش‌آموزی استعداد تحصیل در دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) را ندارد و یا واجد شرایط اخلاقی نیست از ادامه تحصیل در دانشسرا معاف می‌گردد.

ماده هشتم- چون منظور از تاسیس دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) در درجه اول رفع نیازمندی خود محل می‌باشد با تساوی شرایط داوطلبان محلی حق تقدم خواهند داشت.

ماده نهم- استخدام فارغ‌التحصیلان دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) به منظور تدریس در شهر و یا کارمندی ادارات اکیدا ممنوع می‌باشد فارغ‌التحصیلانی که قبول خدمت دولت را می‌نمایند باید مدت پنجسال اول خدمت خود را در آموزشگاه‌های روستائی دهات به تدریس اشتغال ورزند.

فصل سوم- مقررات مربوط به تحصیلات و عملیات کشاورزی

ماده دهم- دروس تخصصی و عملیات زراعتی دانشسرا را منحصرأ کسانی که تحصیلات عالیه علمی کشاورزی [؟] با عمل و تجربه دارند تدریس و تعلیم خواهند داد.

ماده یازدهم- برنامه دروس باید طوری تنظیم شود که در زمستان که کارهای زراعتی کمتر است بیشتر اوقات به درسهای نظری و بطور کلی کارهای داخلی از قبیل آهنگری و نجاری و عملیات لابراتواری و در پائیز و بهار قسمت اعظم وقت و در تابستان تمام وقت به عملیات صحرائی اختصاص داده شود.

ماده دوازدهم- در فصل تابستان دانشسرا همچنان دایر خواهد بود و دانش‌آموزان به کارهای زراعتی خود ادامه خواهند داد و تعطیلات طبق ماده ۸ اصول کلی مربوط به دانشسراهای کشاورزی می‌باشد و در سال آخر داوطلبان خدمت آموزگاری سه ماه آخر سال را به تمرین امور تعلیماتی کشاورزی خواهند پرداخت و بقیه در عملیات صحرائی شرکت خواهند نمود.

ماده سیزدهم- در اول مهر ماه هر سال قسمتی از زمینهای دانشسرا با نظر رئیس دانشسرا و معلم کشاورزی بین دانش‌آموزان تقسیم می‌شود و هر دانش‌آموز موظف است منفردا به راهنمایی مربیان چند نوع نبات را بطور آزمایش در زمین سهم خود پرورش و تمام کارهای آنرا شخصا

انجام دهد (زراعت انفرادی (بقیه اراضی طبق برنامه مخصوص بوسیله عموم دانش آموزان کشت و زرع می‌شود (زراعت جمعی) و محصولات حاصله از این عملیات طبق ماده چهارم به مصرف قسمتی از احتیاجات دانشسرا خواهد رسید.

تبصره- عوائد حاصله از فروش محصولات زراعت فردی بخود دانش آموز تعلق دارد.
ماده چهاردهم- مسافرت علمی در حوزه تحصیلی باید در دهات و قصباتی که از نظر کشاورزی دارای اهمیت خاص می‌باشد در مواقع لزوم با تصویب اداره فرهنگ انجام گیرد در سایر نقاط کشور باید با تصویب وزارت فرهنگ و فقط در نقاطی که برای مطالعه کشاورزی ضروری می‌باشد.

فصل چهارم- مقررات مربوط به امتحانات

ماده پانزدهم- در هر کلاس از اول آذرماه به بعد هر هفته مرتباً در رشته‌های زیر:
۱-زراعت ۲-باغبانی ۳-دام‌پروری ۴-جانورشناسی و دفع آفات و حشره شناسی ۵- گیاه‌شناسی ۶- مهندسی زراعتی ۷- فیزیک و شیمی توسط معلمین مربوطه پس از ساعت درس (عصرها) امتحان شفاهی و عملی (آزمایشگاهی و صحرایی) و در آخر سال تحصیلی نیمه دوم خردادماه امتحان کتبی و شفاهی و عملی طبق جدول زیر به عمل خواهد آمد.
تبصره ۱- ضریب نمرات امتحان هفتگی دو و آخر سال سه خواهد بود.
تبصره ۲- در هریک از مواد هفت گانه باید لااقل از هر دانش آموز سه مرتبه در هر رشته امتحان به عمل آید.

جدول امتحانات کتبی آخر سال دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی)...
ماده شانزدهم- دانش آموزی حق ارتقاء به کلاس بالاتر را دارد که حداقل معدل نمره امتحانات نظری او ده و معدل نمره عملیات ۱۲ باشد.

تبصره- منظور از معدل دروس رقمی است که از تقسیم مجموع نمرات مواد مختلف بدست می‌آید و نمره هر ماده عبارتست از معدل امتحانات هفتگی و آخر سال همان ماده با احتساب ضریب‌های مربوطه.

ماده هفدهم- در دروس حشره‌شناسی و دفع آفات و همچنین گیاه‌شناسی و زراعت دانش‌آموزان موظفند هر کدام مجموعه از نباتات و حشرات و انواع بذر و نباتات وحشی و اهلی را جمع آوری و اسامی آنها را معین و در روز امتحان ارائه دهند و نمره‌ای که داده می‌شود جزو نمرات عملی همان دروس محسوب خواهد شد.

ماده هیجدهم- از مقررات مربوط به دانشسراهای مقدماتی و آنچه که در این اساسنامه تصریح نشده است عموماً در این آموزشگاه‌ها باید اجراء شود.

ماده نوزدهم- ارزش گواهینامه دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی معادل دوره کامل متوسطه کشاورزی) بوده و فارغ‌التحصیلان این دانشسراها از مزایای گواهینامه دانشسراهای مقدماتی برخوردار هستند.

ماده بیستم- مادامی که اعتبار این قبیل دانشسراها از طرف سازمان برنامه تامین می‌گردد کلیه امور فنی و مالی- دانشسراها زیر نظر مستقیم اداره مرکزی وزارت فرهنگ خواهد بود و دستورات لازم را از آن اداره دریافت می‌کنند.

تبصره- در اداره مرکزی هیئتی با نظر سازمان برنامه و وزارت فرهنگ به این قبیل امور رسیدگی خواهند نمود

ماده بیست و یکم- بطور کلی امور مربوط بآموزشگاه‌های روستائی هر استان تحت نظر هیئتی مرکب از سه نفر (رئیس [؟] و رئیس دانشسرای کشاورزی و یک نفر از معلمین رشته‌های فنی با در نظر گرفتن ارشدیت مقام علمی او) خواهد بود.

اساسنامه دانشسراهای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی) در هفتصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ یکشنبه ۲۲ بهمن ۱۳۲۹ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجراء گذارده شود.

وزیر فرهنگ محمود مهران

سند شماره ۳۳: قانون اعزام فارغ التحصیل‌های رتبه اول دانشکده‌ها و هنرسرای

عالی به خارجه، ۱۳۳۳

مجلس شورای ملی، مصوب، ۱۳۳۳/۱۰/۱۹

ماده واحده - وزارت فرهنگ مکلف است فارغ التحصیل‌های رتبه اول رشته‌های مختلف سال تحصیلی ۳۲ - ۱۳۳۱ دانشکده‌ها و هنرسرای عالی را با رعایت سایر مقررات مربوط به اعزام محصلین به خارجه جهت ادامه تکمیل تحصیلات برای مدتی که در آیین‌نامه مصوبه شورای عالی فرهنگ تعیین خواهد شد به خارجه اعزام دارد و مخارج رفت و برگشت آنها را با سریع‌ترین وسائل و همچنین مخارج تحصیل و توقف آنان را تا پایان تحصیلات به میزانی که به سایر دانشجویان دولتی داده می‌شود بپردازد.

تبصره ۱ - دولت مکلف است اعتبار لازم در بودجه فرهنگ برای هر سال تأمین نماید تا فارغ التحصیل‌های رتبه اول رشته‌های مختلف دانشکده‌های کشور برای ادامه تحصیل به ممالک خارجه اعزام شوند.

تبصره ۲ - رعایت جهات اخلاقی دانشجویان شرط استفاده از مزایای این قانون است و تشخیص صلاحیت دانشجو با شورای دانشکده مربوطه و وزارت فرهنگ می‌باشد.

تبصره ۳ - وزارت فرهنگ از تاریخ تصویب این قانون مکلف است از دانشجویانی که در خارج کشور تحصیلات خود را تمام نموده و رتبه اول را حائز می‌شوند تشویق مؤثر به عمل آورد.

تبصره ۴ - وزارت فرهنگ مکلف است دانشجویان ایرانی دانشکده‌های خارجه را هم که شورای عالی فرهنگ صلاحیت آنان را تصدیق کرده باشد در صورتی که حائز رتبه اول کلاس خود شوند برای سال تحصیلی بعد مشمول مزایای این قانون نماید.

تبصره ۵ - اشخاصی که به این ترتیب به خارج فرستاده می‌شوند مکلفند پس از اتمام تحصیلات خود به ایران برگردند والا کلیه مخارج را که دولت به آنها داده مسترد دارند.

تبصره ۶- وزارت فرهنگ از تاریخ تصویب این قانون مکلف است در مدت دو ماه آیین‌نامه اجرای این قانون را تنظیم و به تصویب شورای عالی فرهنگ برساند.

این قانون که مشتمل بر یک ماده واحده و ۶ تبصره است در جلسه یکشنبه نوزدهم دی ماه یک هزار و سیصد و سی و سه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

قانون بالا در جلسه دوشنبه ۲۹ آذر ماه ۱۳۳۳ به تصویب مجلس سنا رسیده است.

رییس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

سند شماره ۳۴: اساسنامه مدارس حرفه‌ای، ۱۳۳۴

مصوب جلسه ۸۸۶ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۳۴/۶/۱۲

(صنعتگر - استادکار - کمک مهندس - معلم فنی)

ماده ۱- برای تربیت صنعتگر و استادکار و کمک مهندس و معلم فنی آموزشگاه‌هایی در نقاط مختلف کشور بشرح زیر دائر خواهد شد.

الف- آموزشگاه‌های حرفه‌ای برای تربیت صنعتگر که دوره آن بنابر شعب مختلف از دو تا سه سال خواهد بود.

ب- هنرستان برای تربیت استادکار (تکنیسین) که دوره آن دو تا سه سال خواهد بود.

ج- هنر سرا (تکنیکم) برای تربیت کمک مهندسی که دوره آن دو سال خواهد بود.

د- دانشسرایعالی فنی که دوره آن سه سال خواهد بود.

ماده ۲- آموزشگاه‌های حرفه‌ای دارای شعب زیر می‌باشند:

فلزکاری و سوهانکاری- آهنگری- درب و پنجره‌سازی (نجاری ساختمانی) بنائی- حلبی‌سازی- لوله‌کشی- جوشکاری- ریخته‌گری- آب‌کاری- برق و سیم‌کشی- روکوبی- قالب‌سازی- رنگ‌کاری- کفاشی- چرم‌سازی- قالی‌بافی- خیاطی- نقشه‌کشی بنا- نقشه‌کشی ماشین- نساجی- رنگریزی- میکانیک اتومبیل.

ماده ۳- شرط ورود به آموزشگاه‌های حرفه‌ای داشتن گواهینامه شش ساله ابتدائی است.

ماده ۴- هنرستان‌ها دارای شعب زیر می‌باشند:

تعمیر اتومبیل- برق (تعمیر رادیو، یخچال و وسائل و اسباب الکتریک و سیم‌کشی و کابل‌کشی و مراکز نیرو)- فلزکاری (ماشین‌سازی و ماشین‌کاری)- مبل‌سازی- لوله‌کشی و شوفاژ- نقشه‌کشی- نساجی- رنگریزی.

ماده ۵- شرط ورود به هنرستان‌ها دارا بودن گواهینامه آموزشگاه حرفه‌ای و یا دوره اول متوسطه است.

- ماده ۶- شرط ورود به هنر سرا و دانشسرایعالی فنی (برای تدریس در هنرستان‌ها) دارا بودن گواهینامه هنرستان و یا گواهینامه دوره کامل متوسطه (ریاضی- طبیعی) است.
- تبصره ۱- وزارت فرهنگ می‌تواند بموجب همین اساسنامه در تهران یا شهرستانها شعب دیگری از آموزشگاه حرفه‌ای و هنرستان متناسب با صنایع و مقتضیات محل دائر و برنامه آنرا به تصویب شورای عالی فرهنگ برساند.
- تبصره ۲- داوطلبان ورود به هنرستان و هنر سرا و دانشسرایعالی فنی با امتحان ورودی انتخاب می‌شوند.
- تبصره ۳- برای دانش‌آموزانی که با گواهینامه سه ساله متوسطه به هنرستان‌ها و گواهینامه کامل متوسطه (ریاضی- طبیعی) به دانشسرایعالی فنی یا هنر سرا وارد می‌شوند باید برنامه جداگانه تنظیم شود به ترتیبی که کسری اطلاعات ایشان در دروس فنی و عملیات کارگاه جبران شود.
- تبصره ۴- اشخاصیکه بعد از اتمام هنرستان در کارخانجات کار فنی کرده باشند برای ورود به هنر سرا یا دانشسرایعالی با شرائط مساوی حق تقدم دارند.
- اساسنامه و برنامه مدارس حرفه‌ای در هشتصد و ششمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۳۴/۶/۱۲ به تصویب رسیده صحیح است به موقع اجراء گذارده شود.

سند شماره ۳۵: تبصره آیین‌نامه پذیرش فارغ‌التحصیلان برتر، ۱۳۳۶

دانش‌سراهای کشاورزی در دانشکده کشاورزی مصوب جلسه ۹۳۴، ۱۳۳۶/۲/۲۲

تبصره الحاقی به ماده اول آیین‌نامه شرایط پذیرفتن فارغ‌التحصیلان دانش‌سراهای مقدماتی در دانش‌سرای عالی به شرح ذیل به تصویب رسید:

تبصره: فارغ‌التحصیلان رتبه اول دانش‌سراهای کشاورزی با احتساب ۱۰ نمره مساعد و رتبه دوم از ۵ نفر اول که با داشتن دیپلم کامل متوسطه در امتحانات مسابقه ورودی دانشکده کشاورزی قبول شوند، می‌توانند در دانشکده مزبور ادامه تحصیل داده از مزایایی که دانشجویان نظیر در دانش‌سرای عالی بهره‌مند می‌شوند، استفاده نمایند و پس از فراغ از تحصیل به تدریس در دانش‌سراها و دبیرستان‌های کشاورزی اشتغال ورزند.

سند شماره ۳۶: اساسنامه آموزشگاه عالی جنگل و مرتع، ۱۳۳۶

مصوب نهصد و سی و سومین جلسه شورایعالی فرهنگ، ۱۳۳۶/۲/۱۰

ماده ۱- آموزشگاه عالی جنگل و مرتع یک مؤسسه شبانه‌روزی است و هدف آن بشرح زیر است:

الف - تربیت کارمندان فنی برای احیاء و حفاظت و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مرتع کشور.

ب - تربیت افرادی که بتوانند اصول جدید جنگل‌بانی و مرتع‌داری را ترویج کرده و افرادی را که با جنگل و مرتع سروکار دارند عملاً با اصول فنی آشنا و آنان را هدایت نمایند.

ج - تربیت معلمان و مروجین که بتوانند برنامه‌های تعلیم و ترویج جنگل‌بانی و مرتع‌داری را در آموزشگاه‌های مناطق جنگلی و دهات و قصبات مربوط اجرا نموده و از این راه توجه مردم را به حفاظت و حمایت از این منابع طبیعی جلب نمایند.

ماده ۲- الف - این آموزشگاه بوسیله بنگاه جنگل‌ها اداره می‌شود و رئیس آن به پیشنهاد رئیس و مدیرعامل بنگاه جنگل‌ها و تصویب هیات مشاوران بین کارمندان عالی‌رتبه بنگاه جنگل‌ها انتخاب خواهد شد.

ب- آموزشگاه دارای یک شوری است که به نام شورای آموزشگاه نامیده می‌شود و اعضای آن به شرح زیر عبارتند از:

۱- رئیس دانشکده کشاورزی کرج

۲- معاون وزارت کشاورزی

۳- رئیس و مدیرعامل بنگاه جنگل‌ها.

طرح آئین نامه وظایف و اختیارات شورای آموزشگاه وسیله خود شوری تهیه و پس از تصویب وزیر کشاورزی قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۳- داوطلبان ورود به آموزشگاه باید واجد شرایط زیر باشند:

الف - داشتن گواهینامه دوره کامل متوسطه (شعبه طبیعی یا ریاضی یا کشاورزی)

ب - اتمام خدمت زیر پرچم با گذراندن دوره احتیاط دانشکده افسری

ج - داشتن حداکثر سن ۲۵ سال.

د- داشتن گواهی صحت مزاج و توانائی جسمی از پزشکانی که بنگاه جنگل‌ها معین کند .

ماده ۴- انتخاب داوطلبان از طریق مسابقه و بوسیله امتحان طبق برنامه‌ای که از تصویب شورای معلمان آموزشگاه و شورای آموزشگاه خواهد گذشت با حضور و نظارت نماینده وزارت فرهنگ بعمل خواهد آمد. برنامه و مواد امتحان و تعداد داوطلبانی که در هر سال پذیرفته میشوند لااقل یکماه قبل از افتتاح آموزشگاه آگهی میشود و محل امتحان ممکن است تهران یا در مراکزی باشد که همه ساله بنگاه جنگل‌ها تعیین و لااقل یکماه قبل ارامتحان آگهی خواهد شد.

ماده ۵- کمک‌مهندسين جنگل که دارای دیپلم کامل متوسطه و گواهینامه کمک مهندسی جنگل باشند با دارا بودن گواهی صحت مزاج و توانائی جسمی در صورتی که سن آنان از ۳۰ سال تجاوز نکند بدون شرکت در مسابقه ورودی می‌توانند در آموزشگاه ثبت نام نمایند به تقاضای ورود این قبیل داوطلبان بعد از تصویب بنگاه جنگل‌ها ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۶- داوطلب باید تعهد کتبی بسپارد که بعد از ختم دوره آموزشگاه حداقل ۱۰ سال در بنگاه جنگل‌ها خدمت نماید در غیر اینصورت به نسبت تمام مدت یا مدتی که حاضر به اتمام خدمت در بنگاه نشده معادل مخارجی که برای او در آموزشگاه بعمل آمده و توسط بنگاه جنگل‌ها برآورد خواهد شد پرداخت نماید.

ماده ۷- بنگاه جنگل‌ها مجاز است برنامه سال اول تحصیلی آموزشگاه عالی جنگل‌ها را با موافقت شورای آموزشگاه تنظیم و بموقع اجرا بگذارد و بالا فاصله شش ماه از شروع کار آموزشگاه برنامه و مقررات تحصیلی را برای تصویب بشورایعالی فرهنگ تقدیم دارد.

ماده ۸- دوره تحصیلات و عملیات آموزشگاه ۲ سال خواهد بود و از کار مواد نظری عملی که طبق برنامه باید تعلیم شود امتحان به عمل خواهد آمد. آئین نامه امتحانات باید به تصویب شورایعالی فرهنگ برسد.

تبصره - مدتی که شاگردان در آموزشگاه تحت تعلیمات عملی و نظری قرار می‌گیرند نباید از ۲۲ ماه کمتر باشد.

ماده ۹- به فارغ‌التحصیلان آموزشگاه دانشنامه جنگل‌داری که از لحاظ مزایای استخدامی ارزش لیسانس دارد اعطا می‌شود این دانشنامه به امضاء، وزیر فرهنگ و وزیر کشاورزی و رئیس آموزشگاه خواهد رسید.

ماده ۱۰- حدود اختیارات شورای معلمان طبق آئین نامه ای که به تصویب شورایعالی فرهنگ خواهد رسید تعیین می‌گردد.

تبصره - کلیه آئین نامه های آموزشگاه عالی جنگل و مرتع باید بدواً به تصویب شورای آموزشگاه برسد.

اساسنامه آموزشگاه عالی جنگل و مرتع که در نهصد و نوزدهمین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۵/۷/۱۵ بتصویب رسیده بود با اصلاحاتی که در نهصد و سی و سومین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۶/۲/۱۰ در آن به عمل آمد، تصویب گردید. صحیح است بموقع اجرا گذارده شود.

وزیر فرهنگ

سند شماره ۳۷: اساسنامه هنرسرایعالی، ۱۳۳۷

مصوب نهمین جلسه شورایعالی فرهنگ، ۱۳۳۷/۳/۴

ماده ۱- وزارت فرهنگ به منظور تربیت مهندسين متخصص و تربیت معلم فنی برای مدارس متوسطه و هنرستانها و فراهم آوردن تسهیلات برای توسعه اطلاعات و معلومات فنی صاحبان صنایع کشور و استادکاران هنرسرایعالی را تاسیس مینماید.

ماده ۲- داوطلبان تحصیل در هنرسرایعالی باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف - داشتن گواهینامه سال ششم متوسطه شعبه ریاضی.

ب - بیشتر از ۲۵ سال نداشته باشند.

ماده ۳- عده لازم برای تحصیل در هنرسرایعالی به طریق مسابقه و تشخیص استعداد به وسیله (تست) از بین داوطلبان انتخاب می‌شوند.

ماده ۴- دوره تحصیل هنرسرایعالی چهار سال می‌باشد و داوطلبان شغل معلمی در سال آخر مواد مورد لزوم تعلیم و تربیت را تحصیل خواهند نمود.

ماده ۵- به فارغ‌التحصیلان هنرسرایعالی دانشنامه مهندسی داده خواهد شد.

ماده ۶- برنامه تحصیلی در شعب مختلف هنرسرایعالی به تصویب شورایعالی فرهنگ خواهد رسید.

ماده ۷- هنرسرایعالی در نیل به هدفهای خود می‌تواند با ایجاد کلاسهای کارآموزی شبانه و تابستانی برای پیشرفت معلومات صاحبان صنایع و استادکاران مبادرت ورزد. برنامه اینگونه کلاسها باید به تصویب شورایعالی فرهنگ برسد.

اساسنامه هنرسرایعالی در نهمین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۷/۳/۴ مطرح و به تصویب رسید. صحیح است بموقع اجرا گذارده شود.

از طرف وزیر فرهنگ

سند شماره ۳۸: اساسنامه دبیرستان‌های کشاورزی، ۱۳۳۷

مصوب جلسه ۹۵۰ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۳۷/۳/۱۱

ماده ۱- دبیرستان‌های کشاورزی به منظور تربیت افراد مطلع و ورزیده در رشته‌های مختلف کشاورزی و کمک به پیشرفت امور کشاورزی کشور با بکار بردن اصول جدید تاسیس می‌شود.

ماده ۲- شرایط پذیرش دانش‌آموز:

الف- دارا بودن کارنامه قبولی سال سوم دبیرستان.

ب- حداکثر سن ۲۳ سال تمام.

ج- گواهی صحت مزاج

ماده ۳- در صورت وجود داوطلب بیش از میزان مورد احتیاج عده لازم به طریق مسابقه انتخاب خواهند شد.

تبصره- فارغ‌التحصیلان دوره اول دبیرستان کشاورزی تا زمانیکه این دبیرستان‌ها دایر می‌باشند بر سایرین مقدمند چنانچه عده آنان بیش از میزان احتیاج باشد مسابقه ورودی منحصرأ بین آنان انجام می‌گردد و در صورتیکه تعداد داوطلبان دوره اول دبیرستان کشاورزی کمتر از میزان احتیاج باشد این عده بدون مسابقه پذیرفته شده بقیه عده لازم از بین سایر داوطلبان با انجام مسابقه انتخاب می‌شوند.

ماده ۴- دوره تحصیلی دبیرستان‌های کشاورزی سه سال می‌باشد که در دو سال اول برنامه تمام دانش‌آموزان مشترک و در سال سوم بنابر احتیاجات و وضع محل- تمایلات مردم- استعداد دانش‌آموزان و امکانات فرهنگ شعبه‌های اختصاصی بشرح زیر دایر می‌شود:

۱- شعبه زراعت و دهداری.

۲- شعبه دامپروری.

۳- شعبه ماشین‌آلات کشاورزی.

۴- شعبه هنرهای روستائی.

۵- شعبه باغبانی.

۶- شعبه ترویج برای تربیت مروجین کشاورزی.

۷- شعبه دهیاری برای تربیت دهیاران.

ماده ۵- شعب کشاورزی در ردیف سایر شعب متوسطه بوده و به فارغ التحصیلان در هر رشته گواهینامه کامل متوسطه (کشاورزی) داده می‌شود.

ماده ۶- در دبیرستان‌های کشاورزی تسهیلات لازم برای امور شبانه‌روزی فراهم می‌شود. دانش‌آموزانی که مایل به استفاده از وسایل شبانه‌روزی باشند می‌توانند با هزینه شخصی و با تأسیس شرکت‌های تعاونی از مزایای شبانه‌روزی استفاده نمایند.

تبصره- وزارتخانه‌ها و مؤسسات هر ساله برای شعب مورد نظر خود پرداخت هزینه شبانه‌روزی تعداد دانش‌آموز مورد احتیاج را تقبل و درمقابل قرارداد منعقد همه ماهه نقداً بدانش‌آموز پرداخت می‌نمایند و یا لدی الاقتضاء در اختیار دبیرستان قرار می‌دهند. در هر حال این وجوه طبق مقررات شرکت تعاونی بوسیله خود دانش‌آموزان به مصرف می‌رسد.

ماده ۷- رئیس و دبیران دبیرستان‌های کشاورزی از بین مهندسين کشاورزی انتخاب می‌شوند و تدریس سایر مواد به عهده دبیرانیکه دارای درجه لیسانس در رشته مربوط باشند واگذار می‌شود.

ماده ۸- دبیرستان‌های کشاورزی درفصل تابستان دایر و دانش‌آموزان و دبیران به تناوب از یکماه تعطیل استفاده خواهند نمود.

ماده ۹- دانش‌آموزانی که درسال تحصیلی ۳۶ و ۳۷ با هزینه شخصی در دانشسراهای کشاورزی پذیرفته شده‌اند بقیه تحصیلات خود را طبق این برنامه به انجام خواهند رسانید. اساسنامه دبیرستان‌های کشاورزی در نهصد و پنجاهمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۷/۳/۱۱ مطرح و به تصویب رسید صحیح است به موقع اجرا گذارده شود.

سند شماره ۳۹: اساسنامه کلاس تربیت معلم برای دارندگان گواهینامه سال ششم

متوسطه، ۱۳۳۷

مصوب جلسه ۹۷۴ شورایعالی فرهنگ، ۱۳۳۷/۷/۱۸

اساسنامه کلاس تربیت معلم برای دارندگان گواهینامه سال ششم متوسطه که ضمن شماره ۲۱۶۲، ۱۳۳۸/۷/۱۳ از اداره کل تربیت معلم رسیده بود. با تذکرات اصلاحی که از طرف آقایان دکتر [علی اکبر] سیاسی و دکتر [محمدعلی] مجتهدی داده شد، اساسنامه فوق برای یک دوره به طور آزمایشی به شرح زیر به تصویب رسید:

ماده ۱- شورایعالی فرهنگ با اداره فرهنگ آذربایجان شرقی (تبریز) و استان مرکزی (تهران) اجازه می‌دهد آموزشگاهی برای تربیت معلم با شرایط ذیل تاسیس نماید.

ماده ۲- شرایط ورود داوطلبان به آموزشگاه به قرار زیر است.

الف - تابعیت ایران .

ب- سن کمتر از ۱۷ سال و بیشتر از ۲۵ سال نباشد .

ج- داشتن گواهی صحت مزاج از کمیسونی مرکب از سه نفر پزشک که از طرف اداره فرهنگ آذربایجان شرقی (تبریز) و تهران انتخاب می‌شوند با توجه به مراتب زیر:

۱- داوطلب عاری از امراض مسری باشد.

۲- دارا بودن بینائی و شنوائی کامل و نداشتن نقایص بدنی و لکنت زبان و عوارض دیگر که مانع انجام وظایف آموزگاری باشد.

ماده ۳- دوره تحصیل آموزشگاه یک سال تحصیلی خواهد بود.

ماده ۴- امتحانات آموزشگاه داخلی و نهائی بر طبق آئین نامه امتحانات سالهای ششم دبیرستان خواهد بود .

ماده ۵ - مواد تدریس آموززشگاه به شرح زیر خواهد بود.

الف- زبان و ادبیات فارسی

ب- علوم دینی و اخلاقی و اجتماعی

ج- تعلیمات عمومی (تاریخ و جغرافی و معلوماتی که برای تعلیم در دبستان‌ها ضرورت دارد).

د- علوم تربیتی شامل آموزش و روانشناسی تاریخ فرهنگ و روش تدریس.

ه- ورزش و کارهای دستی

تبصره ۱- ریز مواد تدریس از طرف اداره کل تربیت معلم تهیه می‌شود.

ماده ۶- با فارغ‌التحصیلان این آموزشگاه مانند فارغ‌التحصیلان دانشسراهای مقدماتی رفتار می‌شود وزارت فرهنگ موظف است آنان را برای خدمت آموزگاری استخدام نماید.

ماده ۷- فارغ‌التحصیلان ۱۳۳۸ کلاس تربیت معلم تبریز از مزایای استخدامی اساسنامه فوق استفاده خواهند نمود.

سند شماره ۴۰: اساسنامه هنرستان عالی موسیقی ملی، ۱۳۳۸

مصوب جلسه ۹۷۳ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۳۸/۷/۴

۱- کلیات

ماده ۱- در هنرستان عالی موسیقی ملی که به منظور حفظ خصائص موسیقی ملی ایران و پیشرفت این هنر و قرارداد آن برپایه صحیح علمی و تربیت معلم برای آموزش سرود و موسیقی در مدارس تاسیس شده است قسمت‌های علمی و عملی موسیقی و دروس عمومی به پسران و دختران تدریس خواهد شد.

ماده ۲- هنرستان عالی موسیقی ملی از واحدهای تابعه اداره کل هنرهای زیبای کشور می‌باشد و زیرنظر آن اداره وظایف خود را انجام خواهد داد.

ماده ۳- هنرستان عالی موسیقی ملی یک آموزشگاه دولتی است.

تبصره- هنرستان عالی موسیقی ملی می‌تواند در صورت لزوم طبق آئین‌نامه خاصی (که توسط اداره کل هنرهای زیبای کشور تهیه و تصویب خواهد شد) از هنرجویان شهریه ماهانه دریافت و درآمد حاصله از آنرا بمصرف خرید وسائل فنی و رفع احتیاجات آموزشی هنرستان برساند

۲- مقررات فنی هنرستان

ماده ۴- هنرستان هنرجویان را تا اندازه ای که برای درک روشهای علمی موسیقی و قدرت نوآرندگی ضرورت دارد به اصول موسیقی بین‌المللی آشنا می‌نماید ولی توجه اصلی در این هنرستان باید به موسیقی ملی ایران معطوف گردد.

ماده ۵- سازهاییکه در این هنرستان تعلیم می‌شود سازهای ایرانی و آن عده از سازهای اروپائی است که نواختن موسیقی ایرانی بوسیله آنها بطور انفرادی یا درارکستر امکان پذیر باشد.

۳- دوره‌های تحصیلی

ماده ۶- هنرستان عالی موسیقی ملی دارای چهار دوره است- دوره ابتدائی- دوره اول متوسطه- دوره دوم متوسطه و دوره عالی. معلمین هریک از دوره‌های ابتدائی- متوسطه و عالی

دارای همان شرایط و مزایائی خواهند بود که برای آموزگاران دبستان‌ها و دبیران دبیرستان‌ها و معلمان آموزشگاه‌های عالی مقرر است.

۴- دوره ابتدائی

ماده ۷- مدت تحصیلی دوره ابتدائی دو سال است و هدف آن تربیت ذوق و هدایت دانش‌آموزان است در انتخاب رشته موسیقی.

ماده ۸- در این دوره علاوه بر تدریس برنامه کلاسهای پنجم و ششم دبستان‌های دولتی یک دوره سلفژ و تئوری مقدماتی و یک ساز تعلیم داده می‌شود.

ماده ۹- شرط ورود به دوره ابتدائی از اینقرار است:

الف- داشتن کارنامه قبولی سال چهارم ابتدائی.

ب- نداشتن بیش از ۱۴ سال برای ورود به کلاس اول.

ج- واجد بودن تمام شرایطی که برای پذیرفتن در کلاسهای دبستان‌های دولتی لازم است.

د- از عهده برآمدن آزمایش فنی به منظور تشخیص استعداد موسیقی.

ماده ۱۰- شاگردان دبستان‌های دیگر در صورت داشتن استعداد موسیقی با در دست داشتن کارنامه قبولی هر کلاس می‌توانند در کلاس بالاتر در قسمت دبستان هنرستان موسیقی ملی وارد شوند و نیز شاگردان این دبستان می‌توانند با در دست داشتن کارنامه قبولی هنرستان به سایر دبستان‌ها رفته ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۱- امتحانات دوره ابتدائی هنرستان مانند سایر دبستانها انجام می‌شود و ارزش گواهینامه رسمی این دوره نیز مانند سایر دبستان‌ها می‌باشد.

۵- دوره اول متوسطه

ماده ۱۲- دوره اول متوسطه هنرستان عالی موسیقی ملی سه سال است و منظور از آن آماده نمودن سطح اطلاعات عمومی شاگردان است به میزان معلومات دوره اول متوسطه دبیرستان‌های عمومی و همچنین تشخیص قطعی استعداد موسیقی آنان.

ماده ۱۳- شرایط ورود به دوره اول متوسطه از این قرار است:

الف- دارا بودن گواهینامه رسمی خاتمه دوره ابتدائی (فارغ التحصیلان دوره ابتدائی هنرستان حسن تقدم دارند).

ب- نداشتن بیش از ۱۷ سال

ج- داشتن استعداد و گذراندن آزمایش فنی ورودی در حدود تعلیمات موسیقی دوره ابتدائی ماده ۱۴- چنانچه داوطلبی مدارکی بالاتر از گواهینامه رسمی خاتمه دوره ابتدائی داشته باشد با گذراندن امتحان مواد موسیقی در کلاس مربوطه پذیرفته می‌شود و چنانچه از لحاظ اطلاعات موسیقی در هنرستان به کلاس پائین تر پذیرفته شود از خواندن و امتحان دروس غیر موسیقی تا رسیدن بکلاسی که مدرک قبولی آنرا در دست دارد معاف است و این قبیل شاگردان در صورت داشتن استعداد فوق العاده، می‌توانند در دوره اول متوسطه دروس موسیقی دو کلاس را در یکسال خوانده امتحان دهند ولی این کار در دوره دوم متوسطه مجاز نیست.

ماده ۱۵- در دوره اول متوسطه هنرستان علاوه بر برنامه دوره اول دبیرستان‌های عمومی مواد زیر باید تدریس شود:

۱- تئوری ۲- سلفژ ۳- دیکته موسیقی ۴- ساز ۵- سرود و وزن شناسی

تبصره ۱- هنرجویان دوره اول متوسطه هنرستان با در دست داشتن کارنامه قبولی که شامل مواد دروس دبیرستانی باشد می‌توانند در دبیرستان‌های عمومی ثبت نام نمایند.
تبصره ۲- حداقل ساعات تدریس روزانه در این دوره ۶ ساعت است.

۶- دوره دوم متوسطه

ماده ۱۶- دوره دوم متوسطه هنرستان عالی موسیقی ملی سه سال است و هدف آن آموزش موسیقی ملی ایران برپایه صحیح علمی و همچنین آمادگی آنان برای مهارت و تربیت معلم برای آموزش سرود و موسیقی در مدارس است.

ماده ۱۷- شرط ورود به دوره دوم متوسطه هنرستان داشتن کارنامه قبولی دوره اول متوسطه هنرستان عالی موسیقی ملی است.

ماده ۱۸- داوطلبان خارج که دارای کارنامه دوره اول متوسطه می‌باشند می‌توانند در امتحانات قوه‌ای مواد موسیقی پایان دوره اول متوسطه هنرستان در شهریورماه شرکت کرده و در صورت توفیق به دوره دوم متوسطه وارد گردند.

ماده ۱۹- امتحانات سال آخر دوره دوم هنرستان نهائی و با حضور نماینده اداره کل هنرهای زیبای کشور به عمل می‌آید و گواهینامه‌این دوره که از طرف وزارت فرهنگ صادر می‌شود از لحاظ مزایای استخدامی و نظام وظیفه در حکم گواهینامه کامل شش ساله متوسطه است.

ماده ۲۰- وزارت فرهنگ می‌تواند فارغ‌التحصیل‌های دوره دوم هنرستان را برطبق مقررات قانون متمم دانشسراها و دانشگاه مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۴ و آئین‌نامه اجرای ماده اول آن مصوب جلسه ۴۴۸ شورایعالی فرهنگ مورخ «۵ آبان ماه ۱۳۲۱ و مصوبات قانونی بعدی آن برای آموزگاری سرود و موسیقی آموزشگاه‌ها با پایه و آموزگاری استخدام نماید.

ماده ۲۱- جدول ساعات دروس دوره دوم متوسطه از این قرار است...
تبصره ۱- تحصیل مواد مربوط به علوم تربیتی برای کسانی که نخواهند از ماده ۲۰ استفاده کنند اجباری نیست.

تبصره ۲- شاگردان آواز بجای ساز و تمرین آن نصف ساعات را صرف آموختن آواز و نصف ساعات را به تعلیم یک ساز صرف خواهند نمود.

ماده ۲۲- هنرجویانی که قصد دارند دنباله تحصیل خود را در رشته کمپوزیسیون دوره عالی ادامه دهند از سال چهارم متوسطه به بعد نصف ساعات دروس خود را به تحصیل هارمونی تخصصی خواهند پرداخت.

ماده ۲۳- هریک از هنرجویان ساز یا آواز باید در مدت توقف در دوره دوم متوسطه لااقل سه بار در حضور جمعیت و اعضای شورایعالی فنی هنرستان برنامه کنسرتی که با نظر معلم مربوطه تنظیم و به تصویب رئیس هنرستان رسیده باشد اجرا کند.

۷- دوره عالی

ماده ۲۴- دوره عالی هنرستان دارای رشته‌های ساز- آواز- کمپوزیسیون و رهبری ارکستر- موسیقی شناسی می‌باشد و هدف آن ایجاد تخصص کامل در رشته‌های علمی و مهارت در رشته‌های عملی است.

ماده ۲۵- مدت تحصیلات دوره عالی حداقل سه سال است ولی برای رشته‌های کمپوزیسیون و موسیقی شناسی حداقل ۴ سال می‌باشد.

ماده ۲۶- شرط ورود به دوره عالی هنرستان داشتن گواهینامه کامل متوسطه هنرستان عالی موسیقی ملی می‌باشد.

تبصره- داوطلبان ورود به این دوره که گواهینامه متوسطه هنرستان را در دست ندارند ولی دارای نوع دیگری از گواهینامه متوسطه می‌باشند پس از گذراندن امتحان قوه‌ای مواد موسیقی دوره کامل متوسطه هنرستان به دوره عالی وارد می‌شوند مشروط بر اینکه سن آنها از ۲۴ سال متجاوز نباشد ولی چنانچه داوطلبی دارای استعداد فوق العاده بوده و بیش از ۲۴ سال داشته باشد شورای عالی فنی هنرستان می‌تواند استثنائاً او را بپذیرد.

ماده ۲۷- دروسی که در دوره عالی هنرستان تدریس می‌شود از این قرار است:

۱- رشته ساز:

ساز- موسیقی مجلسی- ارکستر- موسیقی فولکلور- ادبیات فارسی- زبان خارجه- تاریخ ادبیات موسیقی ایرانی.

۲- رشته آواز:

آواز- تاریخ اپرا و تئاتر- نرمش و میمیک- دکلاما سیون- ادبیات فارسی- زبان خارجه- تشریح گوش و حنجره

۳- رشته کمپوزیسیون و رهبری ارکستر:

هارمنی- کترپوان- فوگ- سازشناسی عمومی و ایرانی- ارکسترشناسی- کمپوزیسیون- پیانوی عمومی- نواختن- متن رهبری- تاریخ و تجربه موسیقی باستانی- زیبایی شناسی و فورم- موسیقی فولکلور- ادبیات فارسی- زبان خارجه رهبری ارکستر- تشریح حنجره و گوش و آشنائی به تکنیک اجرای آواز.

۴- موسیقی شناسی:

آکوستیک تفصیلی- زبان خارجه- گامهای موسیقی ایرانی- تجربه و تحلیل آثار موسیقی شناسان ایرانی (فارابی- ابن سینا- صفی الدین- عبد القادر- محمود شیرازی و دیگران)- تجزیه و تحلیل آثار مهم موسیقی غربی- استیل و فرم- مطالعه مقایسه ای خصوصیات موسیقی ممالک مشرق- مطالعه مقایسه ای خصوصیات موسیقی شرقی و غربی- تاریخ ادبیات- موسیقی ایرانی- تاریخ و جغرافیای عمومی و ایران- کنفرانس ها

ماده ۲۸- کلیه مواد دروس علمی و عملی دوره عالی بصورت کور تدریس می شود و در هر یک از مواد برنامه پس از خاتمه آن شهادت نامه ای داده خواهد شد.

ماده ۲۹- امتحانات دوره عالی نهائی و به این طریق به عمل می آید.

الف هنرجوی داوطلب امتحان نهائی ساز یا آواز باید پس از دریافت شهادتنامه لازم برنامه کنسرتی را که با نظر استادان مربوطه تنظیم شده و به تصویب شورایعالی فنی هنرستان نیز رسیده باشد با همراهی ارکستر در حضور هیئت ممتحنه و جمعیت اجرا نماید.

ب- هنرجوی داوطلب امتحان نهائی رشته کمپوزسیون و رهبری ارکستر باید پس از دریافت شهادتنامه های لازم طبق برنامه تنظیمی استادان مربوطه که به تصویب شورای فنی هنرستان نیز رسیده باشد قطعه یا قطعاتی را برای ارکستر و یا برای ساز و یا آواز و به همراهی ارکستر بسازد که در حضور هیئت ممتحنه و جمعیت اجرا و رهبری نماید.

ج- هنرجوی داوطلب شرکت در امتحان نهائی رشته موسیقی شناسی باید پس از دریافت شهادتنامه های لازم رساله ابتکاری در موضوعات مختلف موسیقی ایرانی تحت هدایت استادان مربوطه نگاشته و پس از تصویب شورایعالی فنی هنرستان در حضور هیئت ممتحنه و جماعت طی سخنرانی از رساله خود دفاع نماید.

ماده ۳۰- هیئت ممتحنه مرکب خواهد بود از (۵) نفر از استادان یا متخصصین موسیقی که به پیشنهاد شورایعالی هنرستان از طرف اداره کل هنرهای زیبای کشور دعوت می شوند.

ماده ۳۱- هیئت ممتحنه لیاقت هنرجوی داوطلب امتحان نهائی دوره عالی را در صورت شایستگی برای اخذ دانشنامه درجه یک یاد و تصدیق می نماید.

تبصره- کسانی که دانشنامه درجه دوم میگیرند ممکن است برای اخذ دانشنامه درجه اول به تحصیل خود ادامه دهند.

ماده ۳۲- ارزش دانشنامه پایان تحصیلی دوره عالی هنرستان در تمام رشته‌ها از لحاظ استخدام و نظام وظیفه برابر با لیسانس است.

ماده ۳۳- وزارت فرهنگ می‌تواند لیسانس‌های دوره عالی هنرستان عالی موسیقی ملی را طبق قوانین مصوب تربیت معلم با پایه دبیری به عنوان دبیر موسیقی استخدام نماید (مشروط بر اینکه ضمن تحصیلات در دوره عالی یا بعد از آن امتحانات مواد علوم تربیتی دانشسرایعالی را گذرانیده باشند).

ماده ۳۴- هنرجوی هنرستان موسیقی ملی از لحاظ مشمولیت نظام وظیفه در حکم مشمولین سایر دبیرستان‌ها و دانشکده‌ها می‌باشند.
شوراهای هنرستان و وظایف آنها:

ماده ۳۵- هنرستان دارای یک شورای عمومی و یک شورای عالی فنی است..
شورای عمومی از معلمان دروس عمومی و عملی و نظری تشکیل می‌شود
شورای عالی فنی هنرستان از معلمان دروس فنی (عملی و نظری) بنا به پیشنهاد رئیس هنرستان و تصویب اداره کل هنرهای زیبای کشور برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شوند.
ماده ۳۶- شورای عمومی هنرستان به مسائل زیر رسیدگی می‌کنند:
الف- نوشتن آئین‌نامه‌های داخلی که برای تصویب به اداره کل هنرهای زیبای کشور فرستاده می‌شود.

ب- تشخیص شایستگی داوطلبان ورود به دوره‌های مختلف هنرستان.

ج- تصمیم برای اخراج دائم شاگرد در موارد لزوم و سایر تئیهات و تشویقات.

ماده ۳۷- شورای عالی فنی به مسائل زیر رسیدگی می‌کنند:

الف- انجام وظائف و رسیدگی به اموری که در اساسنامه هنرستان تصریح و یا طبق آئین‌نامه‌های داخلی بدان محول گردیده است.

ب- رسیدگی به شایستگی و پیشنهاد اشخاصی که جهت تدریس در هنرستان در نظر گرفته می‌شوند.

ماده ۳۸ - چون یکی از هدف‌های اساسی هنرستان عالی موسیقی ملی حفظ آثار باستانی موسیقی و زنده کردن سازهای قدیمی که فعلاً متروک مانده است می‌باشد. کلیه هنرجویان موظفند علاوه بر قسمتهای تخصصی خود یکی از سازهای محلی را به انتخاب هنرستان به عنوان ساز دوم تعلیم گیرند.

ماده ۳۹- هنرستان با تصویب شورای عالی فنی می‌تواند داوطلبین مستعد را در کلاسهای هنرستان بصورت مستمع آزاد پذیرفته و پس از پایان دوره‌های مربوطه گواهینامه خاصی برای آنان صادر نماید.

ماده ۴۰- وزارت فرهنگ بوسیله اداره کل هنرهای زیبای کشور نظارت خواهد کرد که مقررات اساسنامه و برنامه و آئین‌نامه امتحانات و امور تعلیم و تدریس هنرستان عالی موسیقی ملی در دوره‌های ابتدائی و متوسطه و عالی به موقع اجرا گذارده شود.

سند شماره ۴۱: اساسنامه هنرسرایعالی، ۱۳۳۸

مصوب جلسه ۹۷۵ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۳۸/۸/۲

- ماده ۱- هنرسرایعالی به منظور تربیت معلم برای مدارس عالییه فنی هنرستان‌ها و آموزشگاه‌های فنی کشور تاسیس می‌شود.
- ماده ۲- داوطلبان ورود به هنرسرایعالی باید حائز شرایط زیر باشند.
- الف- سنشان از ۲۵ سال متجاوز نباشد.
- ب- دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه شعبه ریاضی بوده و یا از هنرستان‌های فنی کشور فارغ‌التحصیل شده باشد فارغ‌التحصیل‌های هنرستان‌ها باید برای ورود هنرسرایعالی ریاضی و فیزیک، و شیمی را در حد شش ریاضی امتحان داده و از عهده برآیند.
- ماده ۳- عده دانشجویانی که هر سال در هنرسرایعالی پذیرفته خواهند شد قبلاً تعیین می‌گردد. این عده با تستهای استعدادی و معلوماتی از بین داوطلبان واجد شرایط ماده ۲ که آمادگی جسمی داشته باشند انتخاب می‌شوند.
- ماده ۴- از داوطلبان تعهدنامه گرفته می‌شود که پس از خاتمه تحصیلات در خدمات فنی و حرفه‌ای وزارت فرهنگ مشغول گردند.
- وزارت فرهنگ ممکن است به تمام یا عده از تعهدکنندگان کمک هزینه تحصیلی در تمام مدتی که به تحصیل در هنرسرایعالی اشتغال دارند بپردازد.
- ماده ۵- دوره هنرسرایعالی چهار سال است و برنامه آن علاوه بر دروس نظری و عملی شامل مواد آموزش و پرورش و روش‌های تدریس نیز خواهد بود.
- ماده ۶- ارزش تحصیلات فارغ‌التحصیلان هنرسرایعالی فوق‌لیسانس می‌باشد و فارغ‌التحصیلان عنوان مهندس هنرسرایعالی را دارا خواهند بود.
- ماده ۷- برنامه رشته‌های مختلف هنرسرایعالی پس از تصویب شورایعالی فرهنگ قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۸- به منظور توسعه معلومات معلمینی که در مدارس عالییه فنی هنرستان‌ها و آموزشگاه‌های فنی بکار اشتغال دارند ممکن است کلاس‌هائی در هنرسرایعالی تاسیس شود. برنامه این کلاسها به تصویب شوریهالی فرهنگ به موقع اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۹- به دانشجویان اول در رشته‌های مورد نیاز وزارت فرهنگ پس از پایان تحصیل ممکن است هزینه تحصیلی داده که در داخل یا خارج از کشور به تحصیلات خود ادامه بدهند این دانشجویان باید تعهد نمایند که پس از خاتمه تحصیلات هنرسرایعالی یا مدارس عالی فنی دیگر وزارت فرهنگ به خدمت مشغول شوند.

اساسنامه هنرسرایعالی در نهمصد و هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۳۸/۸/۲ مطرح و برای یک دوره چهارساله بطور آزمایش به تصویب رسید. صحیح است به موقع اجراء گذارده شود.

سند شماره ۴۲: قانون راجع به سازمان و استقلال دانشسرای عالی، ۱۳۳۸

مصوب مجلس سنا، ۱۳۳۸/۲/۸

فصل اول

ماده ۱ - دانشسرای عالی برای تربیت دبیران مورد احتیاج کشور تأسیس یافته و دارای شخصیت حقوقی می‌باشد و به صورت مؤسسه مستقل تحت نظر مستقیم وزیر فرهنگ اداره می‌شود و بودجه آن جداگانه تنظیم و به وسیله وزیر فرهنگ پیشنهاد و در بودجه کل کشور منظور می‌گردد قانون استقلال مالی دانشگاه در مورد دانشسرای عالی نیز اجرا می‌شود در این صورت کمیسیون مالی دانشسرای عالی مرکب است از رئیس و سه نفر اعضای شورای دانشسرای عالی به انتخاب شورای مذکور و معاون اداری وزارت فرهنگ و یک نفر از کارمندان عالی‌مقام به نمایندگی وزارت دارایی و ذیحساب دانشسرای عالی و آیین‌نامه‌های اجرایی آن به وسیله شورای دانشسرای عالی تهیه و بعد از تصویب وزیر فرهنگ به مورد اجرا گذارده می‌شود.

ماده ۲ - وزیر فرهنگ از بین استادان عالی‌رتبه دانشسرای عالی و یا استادان عالی‌رتبه دانشگاه سه نفر را برای ریاست دانشسرای عالی به هیأت‌وزیران پیشنهاد و هیأت وزیران یک نفر از آنان را انتخاب می‌نماید که با فرمان همایونی به این سمت برای چهار سال منصوب می‌گردد رئیس دانشسرای عالی عضو دائمی و رسمی شورای عالی فرهنگ خواهد بود.

ماده ۳ - شورای دانشسرای عالی از رئیس و معاون و استادان و دانشیاران متصدی کرسی دانشسرای عالی و معاون یا مدیر کل تعلیماتی وزارت فرهنگ تشکیل می‌شود و ریاست آن با رئیس دانشسرای عالی و وظایف آن به قرار ذیل است: تعیین شرایط ورود محصل به دانشسرای عالی - تدوین برنامه تحصیلات - تعیین مدت دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی و تعیین شرایط گرفتن درجه شهادتنامه‌ها - تصویب آیین‌نامه‌ها و مقررات لازم جهت امتحانات و مسابقات و اظهار نظر در انتخاب دانشیار و استاد و کمک فکری به رئیس دانشسرای عالی در امور فنی.

ماده ۴ - رئیس دانشسرای عالی مکلف است در ظرف مدت سه سال دستگاه تعلیماتی دانشسرای عالی را تکمیل نماید و در صورت لزوم می‌تواند با موافقت شورای دانشسرای عالی و

دانشگاه تهران از استادان و دانشیاران و دبیران و معلمان دانشگاه و همچنین با موافقت وزارت فرهنگ از دبیران وزارت فرهنگ که صلاحیت آنان را برای تدریس شورای دانشسرای عالی تأیید کرده باشد با پرداخت حق تدریس استفاده نماید شرایط و میزان حق تدریس با تصویب هیأت وزیران تعیین و در بودجه دانشسرای عالی منظور خواهد شد.

ماده ۵ - دانشسرای عالی می‌تواند بر حسب احتیاج طبق قانون تربیت معلم دبیر و با رعایت قوانین و مقررات دانشگاه تهران دستیار و دانشیاراستخدام نماید. تشخیص صلاحیت دبیران و دستیاران و دانشیاران و همچنین ترفیع دانشیاران به استادی بر طبق قوانین دانشگاه تهران با شورای عالی دانشسرای عالی و انتصاب آنان با تصویب و امضای وزیر فرهنگ خواهد بود وزیر فرهنگ قبل از انتصاب دستیاران و دانشیاران و استادان نظر مشورتی شورای دانشگاه تهران را می‌خواهد و چنانچه شورای دانشگاه در ظرف یک ماه نظر خود را به وزیر فرهنگ نداد وزیر فرهنگ می‌تواند برای انتخاب آنان تصمیم شایسته اتخاذ نماید.

تبصره - استخدام سایر کارمندان و خدمتگزاران در حدود بودجه مصوب طبق قوانین مربوط به عهده رئیس دانشسرای عالی می‌باشد.

ماده ۶ - استادان و دانشیاران و دبیران و دستیاران دانشسرای عالی از حیث رتبه و ترفیع و حقوق مشمول قوانین و مقررات دانشگاه تهران خواهندبود استادان و دانشیاران دارای همان مزایایی خواهند بود که برای استادان و دانشیاران دانشگاه تهران پیش‌بینی گردیده است.

ماده ۷ - به وزارت فرهنگ اجازه داده می‌شود که تا پانزده نفر معلم و متخصص خارجی از کشورهای اتریش - آلمان - فرانسه - سوئیس - بلژیک و ممالک متحده آمریکا و انگلیس و ایتالیا برای احتیاجات دانشسرای عالی از لحاظ تدریس مواد و راهنمایی فنی و تعلیماتی و اداره امور شبانه‌روزی استخدام نماید میزان حقوق و شرایط استخدام این عده را با رعایت قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ شمسی هیأت وزیران تعیین می‌نماید.

تبصره - ایرانیانی که واجد شرایط لازم باشند حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۸ - اعتبارات مربوطه به دانشسرای عالی که ضمن بودجه‌های وزارت فرهنگ و دانشگاه تهران پیش‌بینی شده است در بودجه کل کشور به‌عنوان بودجه دانشسرای عالی منظور و سازمان

تعلیماتی و اداری دانشسرای عالی طبق این قانون به صورت سازمان مستقل دانشسرای عالی اداره خواهد شد.

ماده ۹ - دانشسرای عالی به منظور هدایت فعالیتهای تربیت معلم و تحقیق و تتبع در مسائل تربیتی با موافقت وزیر فرهنگ سازمانی به نام مؤسسه تعلیم و تربیت تأسیس می‌نماید آیین‌نامه‌ها و مقررات این مؤسسه به وسیله شورای دانشسرای عالی تهیه و با تصویب وزیر فرهنگ به موقع اجرا گذارده می‌شود.

فصل دوم - مقررات تحصیلی و استخدامی

ماده ۱۰ - دانشسرای عالی علاوه بر تربیت دبیر مکلف است که رشته‌های تعلیماتی مخصوص برای تربیت مدیران و بازرسان مدارس و سایر کارمندان تعلیماتی وزارت فرهنگ دائر نماید. داوطلبان این رشته‌ها طبق آیین‌نامه مخصوصی که به تصویب شورای عالی فرهنگ می‌رسد از بین آموزگاران و دبیران و کارمندانی که شایستگی کامل داشته باشند انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۱ - داوطلبان تحصیل در دانشسرای عالی از بین فارغ‌التحصیلان دوره کامل متوسطه و لیسانسیه‌های رشته‌های متناسب دانشکده‌ها و هنرسرای عالی از طریق مسابقه طبق آیین‌نامه مخصوص انتخاب می‌شوند برای ترتیب مسابقه احتیاجات نواحی مختلف کشور در این آیین‌نامه رعایت خواهد شد. دوره تحصیلات برای فارغ‌التحصیلان متوسطه لااقل سه سال و برای لیسانسیه‌های دانشکده لااقل یک سال خواهد بود.

ماده ۱۲ - فارغ‌التحصیلان دانشسرای عالی در صورتی که موفق به اخذ لیسانس آموزشی از دانشسرای عالی بشوند با رتبه یک دبیری در وزارت فرهنگ استخدام خواهند شد به لیسانسیه‌های دانشکده‌ها و هنرسرای عالی پس از پایان تحصیل در دانشسرای عالی دانشنامه معلمی اعطا می‌شود و بارتبه دو دبیری شروع به خدمت معلمی نموده و از مزایای استخدامی دبیران استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۳ - دارندگان دانشنامه لیسانس که فعلاً در خدمت دبیری وزارت فرهنگ هستند و یا کسانی که طبق این قانون از دانشسرای عالی لیسانسیه خواهند شد پس از طی هر دوره پنج‌ساله خدمت باید در ضمن خدمت در کلاسهای تابستانی یا کلاسهای شبانه که دانشسرای عالی یا مؤسسه تعلیم و تربیت در تهران یا مراکز استانها تشکیل می‌دهد طبق مقرراتی که به تصویب

شورای دانشسرای عالی خواهد رسید تحصیلات خود را تکمیل نمایند و روش تعلیم و تربیت را بیاموزند ترفیع دبیران مشمول این ماده از پایه شش به بالا موکول به شرکت در این کلاسها در صورت تأسیس و توفیق در تحصیلات خواهد بود کسانی که بدون دارا بودن دانشنامه لیسانس در دبیرستانها و دانشسراها تدریس می‌کنند باید از کلاسهای فوق استفاده نموده و گواهی لازم دریافت نمایند در غیر این صورت از خدمت در دبیرستانها و دانشسراها معاف خواهند بود.

ماده ۱۴- وزارت فرهنگ همه‌ساله عده‌ای از آموزگاران شاغل خدمت را که دارای گواهینامه کامل متوسطه بوده و لااقل پنج سال سابقه آموزشی داشته باشند از اشخاص محلی نقاط مختلف کشور در محل از طریق مسابقه انتخاب و به دانشسرای عالی معرفی می‌نماید این داوطلبان پس از فراغ از تحصیل به همان حوزه‌ای که از آن جا انتخاب شده‌اند اعزام خواهند شد و موظفند که لااقل پنج سال در آن حوزه خدمت نمایند و رتبه آنها به مأخذ آخرین حقوق دریافتی به رتبه دبیری تبدیل می‌شود این قبیل دانشجویان در مدتی که تحصیل می‌کنند در صورتی که شبانه‌روزی نباشند از حقوق و رتبه خود استفاده خواهند نمود و مدت تحصیل جزء سابقه خدمت آنان محسوب خواهد شد.

ماده ۱۵- فارغ‌التحصیلان دانشسرای عالی موظف هستند که پنج سال اول خدمت خود را در شهرستانهایی که وزارت فرهنگ تعیین می‌کند انجام دهند.

تبصره ۱- دانشسرای عالی برای تکمیل دستگاه تعلیماتی خود می‌تواند هر سال با موافقت وزیر فرهنگ شاگرد اول هر یک از رشته‌های دانشسرای عالی را تا مدتی که به دبیر و دستیار نیازمند است استخدام نماید این قبیل فارغ‌التحصیلان در صورت استخدام در دانشسرای عالی از پنج سال اول خدمت در شهرستانها معاف خواهند بود.

تبصره ۲- دبیرانی که قبل از پنج سال اول خدمت در شهرستانها بخواهند با موافقت وزارت فرهنگ از کمک هزینه تحصیلی در خارجه استفاده کنند بقیه پنج سال خدمت خود را در شهرستانها پس از استفاده از کمک هزینه تحصیلی در خارجه انجام خواهند داد.

ماده ۱۶- تا زمانی که دانشسرای عالی شبانه‌روزی نشده است می‌تواند به دانشجویان کمک هزینه تحصیلی پرداخت نماید و آیین‌نامه کمک هزینه‌مزبور به پیشنهاد شورای دانشسرای عالی و تصویب وزیر فرهنگ خواهد بود.

ماده ۱۷- هر گاه دانشجویی پس از خاتمه تحصیل در دانشسرای عالی تمام و یا قسمتی از تعهد خود را انجام ندهد موظف است بر طبق تعهد رسمی که در بدو ورود به دانشسرای عالی می‌سپارد کمک هزینه دریافتی را به اضافه کلیه مخارجی که برای تحصیلات او از طرف دولت شده به صندوق دولت نقداً تأدیه نماید این مخارج هر سه سال یک مرتبه از طرف وزارت فرهنگ بر اساس کلیه مخارج دانشسرای عالی اعم از استخدام و غیر آن با رعایت تناسب عده دانشجویان تعیین می‌گردد. کسانی که فقط قسمتی از تعهد خود را انجام داده و یا پیش از خاتمه دوره تحصیلات ترک تحصیل کرده باشند باید کمک هزینه و مخارج را به تناسب مدتی که تعهد خود را انجام نداده‌اند و یا مدتی که در دانشسرای عالی به تحصیل مشغول بوده‌اند پرداخت نمایند. تبصره - مقررات ماده فوق در مورد هنرسرای عالی و مراکز دیگری که برای تربیت معلمین مدارس حرفه‌ای و فنی و کشاورزی تأسیس شده یا خواهد شد اجرا می‌گردد.

ماده ۱۸ - هیچیک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و غیر دولتی حق ندارند به فارغ‌التحصیلان دانشسرای عالی قبل از انجام تعهد آنان خدمتی رجوع نمایند.

ماده ۱۹ - موادی از قوانین مربوط به دانشسرای عالی و تربیت معلم که با این قانون مغایرت دارد از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.

ماده ۲۰ - وزارت فرهنگ مکلف است به تدریج در مراکزی از کشور که دارای دانشگاه است و یا در آتیه واجد دانشگاه می‌شود دانشسرای عالی براساس مقررات این قانون تأسیس نماید.

ماده ۲۱ - وزارت فرهنگ مأمور اجرای این قانون می‌باشد.

قانون فوق که مشتمل بر بیست و یک ماده و پنج تبصره است در جلسه پنجمین هجدهم مهر ماه یک هزار و سیصد و سی و هشت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸،۹،۱۳ به تصویب مجلس سنا رسیده است.

سند شماره ۴۳: قانون راجع به اجازه استخدام معلمان مدارس فنی و حرفه‌ای و

کشاوری، ۱۳۳۹

مجلس سنا، مصوب ۱۳۳۹/۲/۲۹

ماده ۱ - به وزارت فرهنگ اجازه داده می‌شود جهت تکمیل افراد آموزشی مدارس در مرکز و شهرستانها شصت نفر معلم و استادکار از اتباع کشورهای آلمان غربی - اتریش - آمریکا - فرانسه - انگلیس - بلژیک - هلند - سوئیس - ایتالیا - ژاپن و کشورهای اسکاندیناوی استخدام نماید.

معلمان و استادکاران مزبور در حدود بودجه مربوط حداکثر برای مدت سه سال استخدام می‌شوند و تمام وقت رسمی به تدریس و خدمت در کارگاهها و مزارع مشغول خواهند بود و به هیچوجه حق اشتغال به کار دیگری ندارند و حقوق هر یک از معلمان و استادکاران از ماهی چهل هزار ریال تجاوز نخواهد نمود که نصف آن به ریال و نصف دیگر به ارز پرداخت می‌شود و هر یک از آنان در سال حق یک ماه مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت بعلاوه هزینه مسافرت خود و زن و فرزندان کمتر از ۱۸ سال را در صورت انتقال به ایران وزارت فرهنگ پرداخت خواهد نمود.

سایر وزارتخانه‌ها نیز می‌توانند از مقررات این ماده برای استخدام معلمان مدارس فنی خود با نظر وزارت فرهنگ استفاده نمایند.

تبصره ۱ - سایر شرایط و مقررات استخدام معلمان و استادکاران مذکور طبق قانون استخدام اتباع خارجی مصوب عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

تبصره ۲ - تجدید استخدام هر یک از معلمان و استادکاران پس از خاتمه مدت قرارداد به موجب این قانون بلامانع خواهد بود.

ماده ۲ - وزارت فرهنگ می‌تواند برای تکمیل افراد تعلیماتی مدارس عالی فنی که دوره تحصیلات آنها کمتر از لیسانس نباشد ایرانیانی را که در یکی از رشته‌های فنی دارای تحصیلات درجه دکترا یا معادل آن باشند با پایه یک دانشیاری استخدام نماید ترتیب استخدام این قبیل

دانشیاران و همچنین ترفیحات آنان به مقام استادی طبق قوانین مربوط به انتخاب دانشیاران و استادان دانشگاه خواهد بود و نیز برای تأمین عده دبیران مدارس عالی فنی و هنرستانها و دبیرستانها و دانشسراهای کشاورزی وزارت فرهنگ می‌تواند کسانی را که دارای درجه مهندسی معادل لیسانس در رشته‌های فنی باشند با پایه یک دبیری و کسانی را که دارای درجه مهندسی فوق لیسانس در رشته‌های مزبور باشند با پایه دو دبیری مطابق مقررات مربوط به دبیران استخدام نماید ترفیع این دبیران نیز تابع مقررات قانون استخدام دبیران خواهد بود.

ماده ۳ - وزارت فرهنگ در صورت احتیاج می‌تواند پایه دبیری یا اداری دارندگان تحصیلات دکترا یا معادل آن را در رشته‌های فنی به شرط آن که لااقل مدت هشت سال در مدارس عالی فنی سابقه تدریس داشته باشند به مأخذ آخرین حقوق دریافتی به پایه دانشیاری تبدیل نماید و همچنین می‌تواند پایه اداری دارندگان تحصیلات لیسانس یا فوق لیسانس در رشته‌های فنی را به شرط آن که در موقع تصویب این قانون لااقل سه سال در مدارس فنی سابقه تدریس داشته باشند به مأخذ آخرین حقوق دریافتی به پایه دبیری تبدیل نماید این قبیل اشخاص باید منحصراً در مدارس فنی خدمت نمایند در غیر این صورت رتبه آنها به صورت اول بر می‌گردد.

تبصره - در صورتی که مجموع حقوق و کمک مشمولین ماده فوق از مجموع حقوق و کمک یک پایه دانشیاری و یا دبیری زیاده‌تر و از پایه بالاتر کمتر باشد پایه بالاتر اعطاء می‌گردد.

ماده ۴ - حقوق معلمان مدارس فنی که از محل اعتبارات سازمان برنامه استخدام شده و در هنرستانها و مدارس کشاورزی خدمت نموده از تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۳۵ تا زمانی که به خدمت مشغول بوده‌اند از محل اعتبار بودجه وزارت فرهنگ و به مأخذ پیمان‌نامه آنها قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۵ - به معلمانی که لازم باشد تمام روز در هنرسرای عالی و یا در دانشکده‌های فنی و آزمایشگاههای علوم و دانشسرای عالی و مدارس فنی به کارهای تعلیماتی یا عملی یا نظری اشتغال ورزند فوق‌العاده اضافه کار مقطوع طبق آیین‌نامه‌ای که با موافقت وزارتین دارایی و فرهنگ تنظیم می‌شود پرداخت خواهد شد مقررات خدمت تمام روز معلمان و همچنین دروسی

که ایجاب می‌کند معلمان آن تمام روز را خدمت کنند باید به تصویب شورای عالی فرهنگ برسد این گونه معلمان و استادکاران حق اشتغال به خدمت دیگری را ندارند.

ماده ۶ - وزارت فرهنگ مجاز است استادکاران ماهر ایرانی در رشته‌های مختلف را که برای تعلیم در مدارس فنی احتیاج دارد در صورتی که صلاحیت و مهارت آنها مورد گواهی استاد یا معلم درس و شورای مدرسه مربوط باشد به عنوان استادکار به طور روزمزد به کار بگمارد میزان دستمزد این قبیل استادکاران در هر سال با موافقت وزارت دارایی از طرف وزارت فرهنگ تعیین می‌گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که وزارت فرهنگ احتیاج به معلمان فنی موقت داشته باشد می‌تواند با تصویب شورای مدرسه مربوط آنان را برای ساعات معینی به کار بگمارد و میزان حق‌التدریس آنان را هر دو سال یک بار با موافقت وزارت دارایی تعیین و پرداخت نماید.

تبصره ۲ - وزارتخانه‌هایی که دارای مدارس فنی می‌باشند می‌توانند از این ماده استفاده نمایند.

ماده ۷ - وزارت فرهنگ و وزارت دارایی برای اجرای این قانون می‌توانند از مجموع اعتبارات پرسنلی بودجه خود استفاده نمایند.

ماده ۸ - مقصود از مدارس و رشته‌های فنی مندرج در این قانون عبارت است از مدارس و رشته‌های مربوط به صنعت و کشاورزی و هنر و امور فنی بازرگانی.

ماده ۹ - وزارت فرهنگ و وزارت دارایی مأمور اجراء این قانون می‌باشند. قانون فوق که مشتمل بر ۹ ماده و پنج تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه پنج شنبه بیست و نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و سی و نه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد تربتی

قانون بالا در جلسه ۱۳۳۸، ۱۱، ۱۷ به تصویب مجلس سنا رسیده است.

سند شماره ۴۴: اساسنامه مدرسه عالی بازرگانی، ۱۳۳۹

مصوب جلسه هزار و ششمین شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۹/۱۱/۹

ماده اول- مدرسه عالی بازرگانی به منظور تربیت معلم جهت تدریس در شعبه بازرگانی دبیرستانها و افراد ورزیده در رشته‌های مختلف بازرگانی تاسیس می شود.

ماده دوم- مدرسه عالی بازرگانی دارای شورائی است بنام شورای معلمین که از کلیه معلمان شاغل این مدرسه تشکیل می شود.

ماده سوم- معلمانی می‌توانند در مدرسه عالی بازرگانی تدریس کنند که درجه دکتری یا دانشنامه فوق لیسانس در رشته‌ای که تدریس خواهند کرد دارا باشند.

تبصره- تا زمانیکه برای تدریس بعضی از مواد اشخاص واجد شرایط مذکور موجود نباشد متخصصین تدریس در یک یا چند ماده که حداقل مدرک تحصیلی آنان لیسانس باشد می‌توانند به تدریس اشتغال ورزند. چنین اشخاصی باید ضمن کارآموزی که لااقل دوره آن یک ماه باشد لیاقت و تخصص خود را در درسی که داوطلب تدریس آن هستند به ثبوت رسانند و موقعی می‌توانند رسماً شروع به کار کنند که رئیس مدرسه عالی بازرگانی یا معاون او شایستگی و لیاقت داوطلب را در امر تدریس گواهی کند. در صورتی که صلاحیت داوطلب مورد گواهی واقع شد مدت کارآموزی جز خدمت داوطلب محسوب خواهد شد.

نظر شورای معلمین در موقعی که شرایط داوطلبان مساوی باشد نسبت به انتخاب یکی از آنان قاطع است.

ماده چهارم- رئیس مدرسه عالی بازرگانی از بین معلمان ثابت این مدرسه که حداقل ۱۰ سال سابقه خدمت فرهنگی داشته باشد برای مدت ۳ سال با پیشنهاد شورای معلمان و تصویب مقام وزارت به این سمت منصوب می‌گردد.

تبصره- تا زمانیکه شورای معلمین رسماً شروع به کار نکرده است انتخاب رئیس به پیشنهاد معاونت فنی وزارت فرهنگ و تصویب مقام وزارت خواهد بود.

ماده پنجم- معاون مدرسه عالی بازرگانی با پیشنهاد رئیس انتخاب می شود.

ماده ششم- داوطلبان ورود به مدرسه عالی بازرگانی باید حائز شرایط زیر باشند:

الف حد اکثر سن ۲۵ سال برای داوطلبان دبیری

ب- دارا بودن گواهینامه کامل دبیرستان در یکی از رشته‌های بازرگانی - ادبی - ریاضی - طبیعی. اگر تعداد داوطلبان از عده مورد احتیاج زیادتر باشد تعداد لازم از طریق مسابقه انتخاب خواهد شد.

ماده هفتم- مدت تحصیل در مدرسه عالی بازرگانی سه سال و هر سال تحصیلی یازده ماه خواهد بود که دو ماه از آن را در تابستان دانشجویان به کار آموزی اشتغال خواهند ورزید.

ماده هشتم- دروس مدرسه عالی بازرگانی برای تربیت معلم شامل قسمت عمومی و تربیتی و برای رشته آزاد که افراد ورزیده در رشته‌های مختلف بازرگانی تربیت می‌نماید قسمت عمومی و اختصاصی خواهد بود.

تبصره- برنامه مدرسه عالی بازرگانی ضمیمه این اساسنامه است.

ماده نهم- دانشجویان رشته دبیری با سپردن تعهد دبیری می‌توانند از کمک هزینه تحصیلی استفاده نمایند.

ماده دهم- دانشجویان پس از موفقیت در امتحانات به اخذ لیسانس در بازرگانی نایل خواهند شد.

ماده یازدهم- دانشجویانی که در تاریخ تصویب این اساسنامه طبق مواد فوق پذیرفته شده و در مدرسه عالی بازرگانی مشغول تحصیل هستند مشمول مقررات این اساسنامه خواهند بود.

اساسنامه مدرسه عالی بازرگانی در هزار و شصت و ششمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۹ بهمن ماه ۱۳۳۹ به تصویب رسید صحیح است بموقع اجراء گذارده شود.

وزیر فرهنگ

دکتر عیسی صدیق

سند شماره ۴۵: اساسنامه کلاس تربیت معلم حرفه‌ای پسران، ۱۳۴۱

مصوب جلسه ۱۰۴۶، ۱۳۴۱/۷/۱۵

... جناب آقای وزیر فرهنگ [دکتر پرویز ناتل خانلری]: می‌دانیم که با تصویب شورای عالی فرهنگ مقرر گردید که دیپلمه‌های کامل متوسطه برونند یک سال دوره کلاس‌های تربیت معلم را ببینند، سپس وارد خدمت آموزگاری شوند. اکنون این فکر را در مورد مدارس حرفه‌ای نیز تعمیم داده‌ایم و آن این است که به موجب طرح جدید که تقدیم می‌شود، فارغ‌التحصیلان هنرستان پسران دوره یک‌ساله کلاس‌های تربیت معلم حرفه‌ای را ببینند و با تجارب بیشتر و اطلاعات زیادتری که در این مدت فرا می‌گیرند به تدریس در آموزشگاه‌های حرفه‌ای کشور پردازند.

آنگاه اساسنامه کلاس تربیت معلم حرفه‌ای پسران به این شرح قرائت گردید و به تصویب رسید:

هدف: به منظور تربیت معلم برای تعلیم در آموزشگاه‌های حرفه‌ای کشور کلاسی به نام کلاس یک-ساله تربیت معلم حرفه‌ای پسران تشکیل می‌گردد.

ماده ۱- شرایط ورود به کلاس تربیت معلم حرفه‌ای به قرار زیر است:

الف تابعیت ایران

ب- دارا بودن دیپلم کامل هنرستان‌های پسران

ج- سن کمتر از ۱۸ سال و بیشتر از ۳۰ سال نباشد.

د- داشتن گواهی نامه صحت مزاج از بهداری آموزشگاه‌ها با توجه به قانون استخدام کشوری

ه- سپردن تعهد پنج سال خدمت در هر محلی که وزارت فرهنگ تعیین می‌نماید.

ماده ۲- از داوطلبان امتحان ورودی طبق برنامه‌ای که به اطلاع داوطلبان خواهد رسید، به عمل

خواهد آمد.

ماده ۳- دوره این مدرسه یک سال خواهد بود و برنامه آن علاوه بر دروس عملی و نظری در

رشته‌های مربوط، شامل مواد آموزش و پرورش و روشهای تدریس عملی نیز می‌باشد.

تبصره ریز مواد درسی از طرف اداره آموزش فنی و حرفه‌ای با همکاری اداره کل تربیت معلم تهیه

خواهد شد که پس از دو سال آزمایش، برای تصویب نهایی به شورای عالی فرهنگ تقدیم خواهد

گردید.

ماده ۴- کسانی که موفق به اخذ گواهی‌نامه کلاس‌هایی تربیت‌معلم حرفه‌ای شوند، بر طبق قوانین استخدامی مربوط به فارغ‌التحصیلان کلاس‌هایی یک‌ساله تربیت‌معلم استخدام خواهند شد.

ماده ۵- در صورتی که فارغ‌التحصیل مدرسه تربیت‌معلم حرفه‌ای پس از اخذ گواهی‌نامه حاضر به انجام پنج سال خدمت در محل مأموریت تعیین‌شده نگردد، برای لغو تعهد خود چنانچه کمک‌هزینه گرفته باشد، علاوه بر استرداد آنچه که دریافت داشته، مبلغ بیست هزار ریال نیز به صندوق حسابداری وزارت فرهنگ پرداخت نماید.

ماده ۶- فارغ‌التحصیلان تربیت‌معلم حرفه‌ای باید لااقل پنج ساله منحصرأ به تدریس امور حرفه‌ای بپردازند. کسانی که با داشتن دیپلم کامل هنرستان پسران، قبل از تصویب این اساسنامه در مرکز تربیت‌معلم حرفه‌ای به تحصیل اشتغال داشته‌اند، از مزایای این اساسنامه استفاده خواهند نمود.

سند شماره ۴۶: اساسنامه تربیت معلم آموزشگاه‌های حرفه‌ای دختران، ۱۳۴۱

مصوب جلسه ۱۰۴۷، ۱۳۴۱/۸/۶

...پیشنهاد شماره ۳۴۱۰ مورخ ۴۱/۷/۲۳ اداره کل مطالعات و برنامه‌ها راجع به رسیدگی به اساسنامه تربیت معلم آموزشگاه‌های حرفه‌ای دختران مطرح گردید و اساسنامه مزبور به این شرح به تصویب رسید:

ماده ۱- به منظور تربیت معلم برای تعلیم در آموزشگاه‌های حرفه‌ای دختران شهرستانها، کلاسی به نام کلاس یک ساله تربیت معلم حرفه‌ای دختران تشکیل می گردد.

ماده ۲- شرایط ورود به کلاس تربیت معلم حرفه‌ای دختران به قرار زیر است:

الف تابعیت ایران

ب- دارا بودن گواهی نامه سال ششم متوسطه در رشته خانه‌داری و یا داشتن گواهی نامه از هنرستان‌هایی که طبق اساسنامه هنرستان بانوان مصوب هشتصد و چهل و یکمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۳۳۲/۸/۱۷ تاسیس شده‌اند.

ج- سن کمتر از ۱۸ و بیشتر از ۳۰ سال نباشد.

د- داشتن گواهی نامه صحت مزاج از بهداری آموزشگاه‌ها با توجه به ماده ۲ قانون استخدام کشوری ه- سپردن تعهدنامه پنج سال خدمت معلمی در شهرستان‌هایی که وزارت فرهنگ تعیین کند.

ماده ۳- در صورتی که عده داوطلبان بیش از حد لازم باشد، از کلیه داوطلبان امتحان ورودی به عمل خواهد آمد.

ماده ۴- دوره این کلاس یکسال خواهد بود و برنامه آن علاوه بر دروس عملی و نظری در رشته‌های مربوط، شامل مواد آموزش و پرورش و روشهای تدریس نیز می باشد.

تبصره برنامه و ریز مواد درسی کلاس به وسیله اداره مطالعات و برنامه‌ها تهیه و برای مدت دو سال به عنوان آزمایش به مرحله اجرا گذارده می شود.

ماده ۵- کسانی که موفق به اخذ گواهی نامه کلاس‌هایی تربیت معلم حرفه‌ای دختران شوند، بر طبق قوانین استخدامی فارغ التحصیلان کلاس‌هایی یک ساله تربیت معلم حرفه‌ای دختران استخدام خواهند شد.

ماده ۶- در صورت احتیاج وزارت فرهنگ، دانش‌آموزانی که در سالهای تحصیلی ۱۳۳۹-۱۳۴۰ و ۱۳۴۰-۱۳۴۱ از کلاس تربیت‌معلم حرفه‌ای دختران فارغ‌التحصیل شده‌اند، به شرطی که دارای شرایط ماده ۲ این اساسنامه باشند، بر طبق این اساسنامه با آنها رفتار خواهد شد.

سند شماره ۴۷: اساسنامه هنرستان‌های صنعتی، ۱۳۴۲

مصوب جلسه ۱۰۵۷ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۴۲/۶/۲۴

الف هدف

ماده ۱- به منظور تربیت استادکار (تکنیسین) برای حرف و صنایع مختلف کشور هنرستان‌های صنعتی با شعب و رشته‌های مختلف متناسب با احتیاجات صنعتی هر ناحیه تاسیس می‌گردد.

ماده ۲- دوره تحصیل در هنرستان‌های صنعتی کشور چهار سال است که سال اول آن عمومی و آزمایشی به منظور آماده نمودن داوطلبان برای انتخاب رشته تخصصی سه ساله بعدی خواهد بود.

ب- شرایط قبولی هنرجو

ماده ۳- داوطلبان ورود به هنرستان‌های صنعتی کشور باید واجد شرایط زیر باشند.

الف- دارا بودن لااقل کارنامه قبولی کلاس دوم متوسطه.

ب- سن داوطلبان در اسفند ماه سالی که ثبت نام می‌نمایند از ۱۵ کمتر از ۱۸ بیشتر نباشد.

ج- دارا بودن سلامت مزاج و استعداد بدنی و نداشتن هیچگونه نقص عضوی که مانع انجام تحصیلات و کارهای فنی باشد بر طبق گواهی بهداری آموزشگاه‌ها.

د- داشتن گواهی حسن اخلاق از آخرین آموزشگاهی که در آن تحصیل می‌نموده.

تبصره- تعداد مورد احتیاج برای کلاسهای مقدماتی از طریق مسابقه با توجه بگنجایش کارگاهها و امکانات هنرستان انتخاب خواهد شد.

مواد امتحانی بشرح زیر است.

۱- زبان فارسی

۲- حساب

۳- هندسه

۴- جبر

۵- فیزیک

۶- شیمی و آزمایش استعداد فنی خواهد بود.

ماده ۵- به فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های صنعتی کشور گواهینامه پایان تحصیلات تخصصی مربوط داده خواهد شد و ارزش آن از لحاظ استخدام برابر با تکنیسین درجه ۲ و از لحاظ نظام‌وظیفه مشمول مزایای دارندگان دیپلم کامل خواهد بود.

ماده ۶- به هنرستان‌های صنعتی کشور اجازه داده می‌شود دوره کلاسهای شبانه برای بزرگسالان دایر نمایند آئین‌نامه و برنامه این قبیل کلاسها با نظر وزارت کار تهیه و به تصویب شورای عالی فرهنگ خواهد رسید.

تبصره- به فارغ‌التحصیلان آموزشگاه‌های حرفه‌ای اجازه داده می‌شود که در مسابقه ورودی کلاسهای مقدماتی هنرستان‌ها شرکت نموده و در صورت توفیق در کلاس مقدماتی ادامه تحصیل دهند.

اساسنامه هنرستان‌های صنعتی بشرح فوق در هزار و پنجاه هفتمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۳۴۲/۶/۲۴ مورد رسیدگی و تصویب قرار گرفت صحیح است به موقع اجرا گذارده شود. وزیر فرهنگ: دکتر پرویز ناتل خانلری

سند شماره ۴۸: قانون اداره امور هنرهای عالی (سازمان نمونه تعلیم و تربیت

حرفه‌ای سابق کشور)، ۱۳۴۴

مصوب مجلس سنا، ۱۳۴۴/۰۸/۰۱

ماده ۱ - کلیه امور فنی، مالی، استخدامی، اداری هنرهای عالی و هنرستان ضمیمه آن تحت نظر هیأت امناء مرکب از اشخاص نامبرده زیر اداره خواهد شد:

الف - رئیس هنرهای عالی.

ب - رئیس مشاوران فنی هنرهای مزبور.

ج - نماینده وزارت آموزش و پرورش با اختیارات لازم و یک نفر مهندس که در یکی از رشته‌های تعلیمی هنرهای عالی تخصص داشته باشد به انتخاب وزیر آموزش و پرورش برای مدت چهار سال.

د - نماینده وزارت دارایی با اختیارات لازم به انتخاب وزیر دارایی برای مدت چهار سال.

ماده ۲ - پس از انقضای مدت دو سال اول در نفر از اعضاء هیأت (به استثنای رئیس هنرهای عالی و رئیس مشاوران فنی) به حکم قرعه خارج و دو نفر به ترتیب مذکور در ماده یک به جای آنها انتخاب می‌شود.

تجدید انتخاب کسانی که به حکم قرعه خارج شده‌اند برای دوره یا دوره‌های بعد ممکن خواهد بود.

ماده ۳ - وزارت آموزش و پرورش همه ساله اعتبار متناسب با احتیاجات هنرهای عالی و هنرستان ضمیمه آن تحت عنوان خاص ضمن بودجه تفصیلی سالانه خود منظور نموده پس از تصویب به عنوان کمک اختصاصی در اختیار هنرهای عالی و هنرستان قرار خواهد داد تا با پیشنهاد رئیس هنرهای عالی و تصویب هیأت امناء به مصرف برسد.

تا زمانی که بودجه هر سال به تصویب نرسیده کمک اختصاصی به میزان سال پیش به طور علی‌الحساب پرداخت و پس از تصویب بودجه واریز خواهد شد.

ماده ۴ - وجوه حاصله از درآمد کارگاه‌ها - آزمایشگاه‌ها - هدایای اشخاص و مؤسسات صنعتی در حساب مخصوصی نگهداری شده با پیشنهاد رئیس هنرهای عالی و تصویب هیأت امناء به مصرف خواهد رسید.

ماده ۵ - عضویت هیأت امناء در هنرهای عالی افتخاری است.

ماده ۶ - هیأت امناء موظف است در پایان هر سال ترازنامه هنرسرای عالی را تهیه و منتشر کند.

ماده ۷ - وزارت آموزش و پرورش مأمور اجرای این قانون است.

قانون بالا مشتمل بر هفت ماده که لایحه آن به موجب ماده واحده مصوب بیستم آذر ماه یک هزار و سیصد و چهل و دو تقدیم و در جلسه روز سه شنبه پانزدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار به تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود در جلسه روز شنبه اول آبان ماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

رییس مجلس سنا - مهندس شریف امامی

سند شماره ۴۹: قانون هنرسرای مقدماتی بهبهانی، ۱۳۴۴

مجلس شورای ملی، ۱۳۴۴/۱۰/۱۲

- ماده ۱ - برای تسریع و تسهیل در امر تعلیم و تربیت هنرجویان هنرسرای مقدماتی بهبهانی و آموزشگاه حرفه‌ای ضمیمه آن امور مالی این دو مؤسسه تحت نظر هیأت امناء اداره خواهد شد.
- ماده ۲ - هیأت امناء مرکب از سه نفر به شرح زیر خواهد بود:
- ۱ - رئیس ایرانی هنرسرای مقدماتی بهبهانی و آموزشگاه حرفه‌ای ضمیمه آن.
- ۲ - رئیس کارشناسان خارجی مأمور در هنرسرای مقدماتی بهبهانی.
- ۳ - نماینده وزارت دارایی با اختیارات لازم.
- تبصره ۱ - پس از پایان مدت مأموریت کارشناسان خارجی وزارت آموزش و پرورش یکی از کارشناسان ایرانی را به عضویت هیأت امناء خواهد گماشت.
- تبصره ۲ - خدمت هیأت امناء افتخاری است.
- ماده ۳ - برای حسن جریان امور مؤسسات مذکور در ماده یک وزارت آموزش و پرورش همه ساله اعتباری متناسب با احتیاجات هر یک از این دو مؤسسه تحت عنوان کمک اختصاصی در حدود اعتبار بودجه مورد عمل وزارت آموزش و پرورش ضمن بودجه تفصیلی سالانه خود منظور نموده در اختیار هیأت امناء خواهد گذاشت. تا زمانی که بودجه هر سال به تصویب نرسیده کمک اختصاصی هر یک از این دو مؤسسه به اقساط سه ماهه به میزان سال پیش و به طور علی الحساب پرداخت و پس از تصویب بودجه واریز خواهد شد.
- ماده ۴ - وجوه حاصل از درآمد اختصاصی کارگاه‌ها - آزمایشگاه‌ها هدایای اشخاص و مؤسسات در حساب مخصوصی نگاهداری شده و زیر نظر هیأت امناء برای تکمیل و توسعه و تهیه لوازم و مواد اولیه مورد احتیاج مؤسسات مذکور به مصرف خواهد رسید.
- ماده ۵ - هیأت امناء موظف است در پایان هر سال ترازنامه هنرسرای مقدماتی بهبهانی و آموزشگاه حرفه‌ای ضمیمه آن را منتشر نماید.
- ماده ۶ - وزارت آموزش و پرورش مأمور اجرای این قانون است.

قانون بالا مشتمل بر ۶ ماده و ۲ تبصره که لایحه آن به موجب ماده واحده مصوبه بیستم آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده و در تاریخ روز چهارشنبه ۱۳۴۴,۹,۱۰ به تصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه دوازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت. نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر شفیعی‌امین

سند شماره ۵۰: اساسنامه دوره مقدماتی آموزشگاه نقشه‌برداری وابسته به سازمان

برنامه، ۱۳۴۴

مصوب جلسه ۱۰۹۴ شورای عالی فرهنگ، ۱۳۴۴/۲/۵

ماده ۱ - شرایط ورود به آموزشگاه

بند الف - تابعیت ایران

بند ب - دارا بودن برگ معافیت از خدمت نظام وظیفه یا ورقه خدمت سربازی

بند ج - داشتن سلامت مزاج بگواهی بیمارستان سازمان برنامه

بند د - دارا بودن دیپلم ششم ریاضی

بند هـ - موفقیت در مسابقه ورودی

ماده ۲ - دوره تحصیلی آموزشگاه نقشه‌برداری دو سال است (نظری - عملی) و مدت تحصیل هفته ای ۳۰ ساعت خواهد بود.

ماده ۳ - سال تحصیلی آموزشگاه از اول مهر تا آخر خرداد سال بعد است.

ماده ۴ - ارزش تحصیلی پس از موفقیت در امتحانات دوره دو ساله عالی (فوق متوسطه کمتر از لیسانس) تکنیسین درجه یک در رشته نقشه‌برداری خواهد بود.

ماده ۵ - امتحانات نهائی آموزشگاه تحت نظر نماینده وزارت آموزش و پرورش انجام خواهد یافت و صورت جلسات امتحانات بامضای نماینده وزارت آموزش و پرورش خواهد رسید.

ماده ۶ - اداره کل تعلیمات عالی وزارت آموزش و پرورش بدانشجویان فارغ‌التحصیل دیپلم عالی نقشه‌برداری اعطاء خواهد کرد گواهینامه فارغ‌التحصیلان این آموزشگاه به امضاء وزیر آموزش و پرورش - مدیر کل اداره تعلیمات عالی - رئیس سازمان نقشه‌برداری کشور خواهد رسید.

ماده ۷ - معلمان از بین متخصصین و مهندسين واجد شرایط انتخاب خواهند شد.

ماده ۸- کارمندان سازمان نقشه‌برداری که دارای دیپلم ششم ریاضی بوده و حداقل پنج سال سابقه کار در نقشه‌برداری داشته باشند بدون گذراندن کنکور در سال اول آموزشگاه پذیرفته خواهند شد.

برنامه سال اول آموزشگاه مقدماتی نقشه‌برداری...

برنامه سال دوم آموزشگاه نقشه‌برداری...

اساسنامه دوره مقدماتی آموزشگاه نقشه‌برداری وابسته بسازمان برنامه در هشت ماده و پنج بند و برنامه سال اول و دوم آموزشگاه مزبور در هزار و نود و چهارمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۴۴/۲/۵ با اصلاحاتی تصویب رسید. صحیح است به موقع اجرا گذارده شود.

وزیر آموزش و پرورش

سند شماره ۵۱: اجازه شرکت فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های هنری وزارت فرهنگ و

هنر در کلاس تربیت آموزگار، ۱۳۴۶

مصوب جلسه یک هزار و پنجاه و هفتمین شورایعالی فرهنگ مورخ ۱۳۴۶/۲/۳۱

ماده واحده: به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده میشود که همه ساله حداکثر تعداد ۵۰ نفر از فارغ‌التحصیلان هنرستانهای هنری (رشته‌های موسیقی و هنرهای زیبا) وزارت فرهنگ و هنر را نظیر سایر دیپلمه‌های کامل متوسطه رشته‌های (ادبی، طبیعی، ریاضی و خانه‌داری) با رعایت مفاد مواد ۲، ۵، ۶، ۷، ۱۱ و ۱۲ اساسنامه تربیت آموزگار مصوب یک هزار و پنجاه و هفتمین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۴۲/۶/۲۴ در کلاس‌های تربیت آموزگار بپذیرند. شرکت فارغ‌التحصیلان هنرستانهای هنری وزارت فرهنگ و هنر در کلاس تربیت آموزگار در هزار و صد و چهلمین جلسه شورایعالی فرهنگ مورخ ۴۶/۲/۳۱ به تصویب رسید. صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

از طرف وزیر آموزش و پرورش - دکتر احمد هوشنگ شریفی

سند شماره ۵۲: قانون تشکیل هیأت امناء هنرسرای عالی، ۱۳۴۷

مصوب مجلس شورای ملی، ۱۳۴۷/۱۰/۱۰

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون هنرسرای عالی مشمول مقررات قانون تشکیل هیأت امناء دانشگاه تهران مصوب ۴۶/۴/۱۱ خواهد بود.

تبصره ۱ - هیأت امناء هنرسرای عالی از اعضای زیر تشکیل می‌شود:

۱ - وزیر علوم و آموزش عالی.

۲ - وزیر آموزش و پرورش .

۳ - وزیر دارایی.

۴ - وزیر اقتصاد.

۵ - وزیر آب و برق.

۶ - مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران.

۷ - مدیر عامل سازمان برنامه.

۸ - دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور.

۹ - مدیر عامل بنیاد فرهنگی رضا پهلوی.

۱۰ - رئیس اتاق صنایع و معادن ایران.

۱۱ - رئیس هنرسرای عالی.

۱۲ - چهار نفر از شخصیت‌های علمی و فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی و صنعتی کشور به

پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی و تصویب هیأت دولت.

تبصره ۲ - به جای اعضای مذکور در نه بند اول ممکن است نمایندگان تام‌الاختیار آنان

حضور یابند.

تبصره ۳ - هیأت امناء در اولین جلسه خود رئیس هیأت را انتخاب می‌نماید.

تبصره ۴ - قانون اداره امور هنرسرای عالی مصوب اول آبان ماه ۱۳۴۴ از تاریخ تصویب

این قانون لغو می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و چهار تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ ۱۳۴۷،۹،۲۵ در جلسه روز سه‌شنبه دهم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و هفت مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رییس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

سند شماره ۵۳: اساسنامه دانش‌سراهای راهنمایی، ۱۳۵۱

مصوب جلسه ۱۰۴، ۱۳۵۱/۱۱/۱۷

ماده ۱- دانش‌سراهای راهنمایی به‌منظور تربیت و آماده کردن معلمان مورد نیاز کشور برای دوره راهنمایی تحصیلی از طرف وزارت آموزش و پرورش در هر محل که صلاح بداند، تاسیس می‌شود.

ماده ۲- شرایط ورود داوطلبان تحصیل در این دانش‌سراها به‌قرار زیر است:

الف- گواهی‌نامه تحصیلات کامل متوسطه را دارا باشند.

ب- سن آنان در موقع ثبت‌نام از ۲۵ سال تمام تجاوز نکرده باشد.

ج- پزشک معتمد اداره آموزش و پرورش محل سلامت جسمانی و روانی و نداشتن نقص عضو (از لحاظ انجام وظایف معلمی) داوطلب را گواهی نماید.

د- در امتحانات ورودی و مصاحبه توفیق یابد.

ه- مسلمان یا پیرو یکی از ادیانی باشند که قانونا می‌تواند در مجلس شورای ملی نماینده داشته باشند.

ماده ۳- دوره تحصیل در دانش‌سراهای راهنمایی دو سال است.

ماده ۴- در دانش‌سراهای راهنمایی، معلمان مورد نیاز برای تدریس رشته‌های:

۱- زبان فارسی و علوم انسانی

۲- علوم تجربی

۳- علوم ریاضی

۴- حرفه‌وفن و هنر

۵- تربیت‌بدنی

۶- زبان خارجه تربیت می‌شوند.

ماده ۵- هر داوطلب تحصیل دانش‌سرای راهنمایی تحصیلی، یکی از رشته‌های [زبان فارسی و علوم انسانی، علوم تجربی، علوم ریاضی، حرفه‌وفن و هنر را برای تحصیل انتخاب می‌کند و داوطلبان تحصیل در سه رشته اخیر مکلفند یکی از رشته‌های زبان خارجه یا تربیت بدنی و امور تربیتی را نیز در دوره تحصیل بیاموزد. داوطلب رشته زبان فارسی و علوم انسانی در صورت تمایل می‌تواند یکی از رشته‌های زبان خارجه و تربیت بدنی و امور تربیتی را نیز علاوه بر رشته خود برای تحصیل انتخاب نماید.

ماده ۶- برنامه‌های تحصیلی دانش‌سراهای راهنمایی طبق برنامه تفصیلی شامل دروس عمومی و اختصاصی خواهد بود و تحصیل دروس عمومی نیز برای کلیه داوطلبان الزامی است.

ماده ۷- رئیس دانش‌سرای راهنمایی از میان کسانی که دارای حسن شهرت و حداقل دارای مدرک لیسانس و ۱۰ سال سابقه خدمت بوده که ۵ سال آن تدریس باشد، انتخاب می‌شود.

ماده ۸- در شهرستانی که دانش‌سرای راهنمایی تحصیلی دایر است، ادارت آموزش و پرورش مکلفند مجرب‌ترین لیسانسیه‌ها را برای تدریس در رشته تخصصی خود به دانش‌سراهای راهنمایی تحصیلی اعزام دارند.

ماده ۹- به دانشجویان در این دانش‌سراها پس از موفقیت در امتحانات نهایی، گواهینامه فوق‌دیپلم اختصاصی صلاحیت تدریس در دوره راهنمایی تحصیلی داده می‌شود.

ماده ۱۰- دستور امتحان ورودی و مصاحبه به موقع از طرف وزارت آموزش و پرورش اعلام می‌شود.

سند شماره ۵۴: جداول ساعات دروس عمومی و اختصاصی دانش‌سراهای

راهنمایی، ۱۳۵۲

مصوب جلسه ۱۱۳ شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۵۲/۲/۸

.... دستور موضوع طرح جدول مواد درسی دانش‌سراهای راهنمایی با حضور آقایان منوچهر باستان- پور مدیر کل تربیت‌معلم و رحیمی نژاد کارشناس مسئول طرح، پس از انجام مذاکرات لازم تبادل نظر و اصلاحاتی که در آن به عمل آمد، طرح مزبور به شرح زیر تصویب گردید:

جدول شماره (۱): جدول ساعات‌های تدریس هفتگی دروس عمومی دانش‌سراهای راهنمایی

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	روانشناسی (عمومی و تربیتی و سنجش و اندازه‌گیری)	۲	۲
۲	اصول آموزش و پرورش ایران	۲	۲
۳	تاریخ آموزش و پرورش ایران	۲	-
۴	اصول راهنمایی و مشاوره	-	۲
۵	مختصری از آموزش و پرورش تطبیقی	-	۱
۶	زبان و ادبیات فارسی	۳	۳
۷	تربیت و تعلیم دینی	۲	۲
۸	زبان خارجی	۲	۲
۹	تربیت بدنی و ورزش	۲	۲
جمع کل ساعات‌های درسی هفتگی		۱۵	۱۶

جدول شماره (۲): جدول ساعات‌های هفتگی دروس اختصاصی رشته ادبیات و علوم انسانی

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	قرائت فارسی و تاریخ ادبیات	۳	۳
۲	دستور زبان فارسی	۱	۱
۳	نگارش و سخنوری	۲	۲
۴	زبان عربی	۲	۲

۵	تاریخ	۲	۳
۶	جغرافیا	۲	۲
۷	تعلیمات اجتماعی	۱	۱
۸	بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی	-	۶
جمع کل ساعت‌های درسی هفتگی		۱۳	۲۰

جدول شماره (۳): جدول ساعت‌های هفتگی دروس اختصاصی رشته علوم ریاضی

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	ریاضیات	۳	۳
۲	نظریه اعداد و جبر	۳	۳
۳	هندسه	۳	۴
۴	بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی	-	۶
جمع کل ساعت‌های درسی هفته		۹	۱۶

جدول شماره (۴): جدول ساعت‌های دروس اختصاصی رشته علوم تجربی

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	فیزیک	۴	۴
۲	شیمی	۴	۴
۳	زمین‌شناسی	۲	-
۴	زیست‌شناسی	۳	۴
۵	بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی تدریس علوم تجربی باید توأم با آزمایش و تجربه در آزمایشگاه باشد.	-	۶
جمع کل ساعت‌های درسی هفته		۱۳	۱۸

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد ۱۴۳

جدول شماره (۵): جدول ساعت‌های دروس اختصاصی رشته حرفه‌وفن

ردیف	نام درس	سال اول	نام درس	سال دوم
۱	ماشین‌آلات کشاورزی	۲	پرورش طیور و دام	۳
۲	زراعت	۴	صنایع کشاورزی و هنرهای روستایی	۲
۳	باغبانی	۲	صنایع شیمیایی	۲
۴	صنایع چوب	۳	فلزکاری و صنایع فلزی (لوله‌کشی و ورق‌کاری)	۴
۵	ساختمان	۳	اتومکانیک	۳
۶	بازرگانی و بانکداری	۳	برق	۴
۷	خدمات بهداشتی	۲	امور اداری	۲
۸	پوشاک	۳	تغذیه و طبخ	۲
			بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی	۶
	جمع کل ساعت‌های کار در هفته	۲۲	جمع کل ساعت‌های کار در هفته	۲۸

جدول شماره (۶): جدول ساعت‌های دروس اختصاصی رشته زبان انگلیسی

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	نکات دستوری و الگوها خواندن و مکالمه (متون ساده) همراه با تعلیم	۸	۲
۲	تلفظ صداها، هجا و آهنگ کلام خواندن و مکالمه (متون ادبی)	۳	۴
۳	درک مطلب درک مطلب و خلاصه‌نویسی	۳	۲
۴	املا و انشا	۲	۲
۵	بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی	-	۶
	جمع کل ساعت‌های کار در هفته	۱۶	۱۶

جدول شماره (۶) مکرر: جدول ساعت‌های دروس اختصاصی رشته زبان فرانسه

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	خواندن و مکالمه و ساختمان زبان و نکات دستوری	۱۲	۷
۲	انشا و تمرینهای کتبی	۲	۲
۳	املا	۲	۱
۴	بررسی کتاب‌های درسی و راهنمای تدریس و تدریس عملی	-	۶
	روی هم ساعت‌های درسی هفته	۱۶	۱۶

جدول شماره (۷): جدول ساعت‌های دروس انتخابی تربیت دینی، تربیت بدنی و هنر

ردیف	نام درس	سال اول	سال دوم
۱	تربیت دینی	۳	۳
۲	تربیت بدنی	۳	۳
۳	هنر	۴	۴

[در ضمن] مقرر گردید دفتر برنامه‌ریزی تحقیقات درسی، متن هریک از مواد درسی را به‌طور مختصر با توجه به جدول ساعات مزبور تهیه و پس از تأیید معلمان واجد صلاحیت یا شاغل در دانش‌سراها و دبیرستان‌ها به شورا تقدیم دارد.

**سند شماره ۵۵: مصوبه اجازه استخدام ۵۲۷ نفر از فارغ التحصیلان فوق دیپلم
مراکز تربیت معلم فنی و حرفه‌ای به وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۵۹
مصوب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۹/۳/۱۴**

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۴/ ۳/ ۵۹ بنا به پیشنهاد شماره ۹۶۳ مورخ ۵۹/ ۱/ ۳۰ وزارت آموزش و پرورش تصویب نمودند که وزارت مزبور اجازه دارد تا ۵۲۷ نفر از فارغ التحصیلان فوق دیپلم مراکز تربیت معلم فنی و حرفه‌ای را که از اسفند ماه ۱۳۵۸ در دوره بازآموزی شرکت نموده‌اند از تاریخ آغاز دوره آنان لغایت شهریور ماه ۱۳۵۹ با حقوق ثابت به طور آزمایشی ماهیانه ۲۵/ ۰۰۰ ریال استخدام نماید. بدیهی است استخدام قطعی آنان منوط به نتایج ارزشیابی پایان دوره بازآموزی و از محل ردیف‌های استخدامی سال ۱۳۵۹ وزارت آموزش و پرورش خواهد بود.

سید ابوالحسن بنی‌صدر

رئیس جمهور و رئیس شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران

سند شماره ۵۶: آیین‌نامه امتحانات دانش‌سراهای هنر، ۱۳۵۹

مصوب جلسه ۱۹۶ شورای عالی آموزش و پرورش، مورخ ۱۳۵۹/۳/۲۷

... به علت نارسا بودن آیین‌نامه امتحانات قبلی با شرایط تحصیلی این دوره دانش‌سراهای هنر، این آیین‌نامه امتحانی پیشنهاد می‌گردد:

ماده ۱- امتحانات داخلی این دوره از دانش‌سراهای هنر در بهمن‌ماه و خردادماه هر سال انجام می‌شود.

ماده ۲- در امتحانات خرداد و شهریورماه از تمام مطالب هر درس از مواد درسی برنامه تحصیلی هر سال به شرح سه جدول ضمیمه امتحان به عمل خواهد آمد.

ماده ۳- امتحانات خرداد و شهریور سال چهارم، نهایی است و توسط اداره کل آموزش و پرورش استان و با نظارت و دستورالعمل اداره کل امتحانات انجام می‌گیرد. هنرجویانی برای شرکت در امتحانات نهایی معرفی خواهند شد که، معدل امتحانات نوبت اول آن‌ها کمتر از ده نباشد. در غیر این صورت در امتحانات شهریورماه شرکت نمایند.

ماده ۴- سؤال‌های امتحانات کتبی خرداد و شهریور این دوره دانش‌سرا (به‌جز امتحانات کتبی سال چهارم) و همچنین امتحانات شفاهی و عملی به‌وسیله دبیران مربوط و زیر نظر رئیس دانش‌سرا طرح و اجرا می‌شود.

تبصره ۱- سؤالات امتحانات نهایی سال چهارم، توسط اداره کل آموزش و پرورش استان معین می‌شود.

ماده ۵- نمره هریک از دروس در هر نوبت امتحانی، از صفر تا بیست خواهد بود.

ماده ۶- نمره سالانه هر ماده درسی عبارت است از مجموع نمره امتحان نوبت اول و دو برابر نمره امتحانی نوبت دوم همان درس.

ماده ۷- معدل کل هر سال عبارت است از مجموع نمرات سالانه تقسیم بر سه برابر تعداد مواد درسی.

ماده ۸- هنرجویانی در امتحانات داخلی خردادماه قبول شناخته می‌شوند که:

الف- معدل کل آن‌ها کمتر از ده نباشد.

ب- نمره امتحانی خردادماه آنان در هیچ یک از مواد درسی با ضریب دو، کمتر از بیست نباشد.
ج- نمره سالانه آن‌ها در هیچ یک از مواد درسی کمتر از سی نباشد.

ماده ۹- هنرجویانی در امتحانات نهایی خردادماه سال چهارم، قبول شناخته می‌شوند که:

الف معدل امتحانات کتبی آن‌ها بدون ضریب، کمتر از ده نباشد.

ب- معدل کل امتحانات آنان کمتر از ده نباشد.

ج- در هیچ یک از دروس کتبی و عملی و شفاهی امتحانات نهایی، نمره کمتر از ده نداشته باشند.

ماده ۱۰- هنرجویانی که در خردادماه معدل کل آن‌ها از ده کمتر نباشد، ولی شرایط قبولی مقرر در این آیین‌نامه را احراز ننمایند، در شهریورماه به شرط شرکت در امتحانات تجدید، و احراز نمره ده (بدون ضریب) در هریک از آن مواد درسی، قبول شناخته می‌شوند.

تبصره هنرجویانی که در خردادماه، معدل کل آن‌ها کمتر از ده یا در امتحانات کتبی نهایی خرداد، معدل کمتر از ده داشته باشند، مردود خواهند بود.

ماده ۱۱- هرگاه پس از امتحانات داخلی یا نهایی خرداد یا شهریورماه، هنرجویی با احراز دیگر شرایط قبولی دریک ماده درسی جز دروس عملی هنر و درس تعلیمات دینی و فلسفه دین، نمره کمتر از نصاب قبولی مندرج در این آیین‌نامه را داشته باشد، (اگرچه صفر یا غایب باشد) قبول شناخته می‌شود.
تبصره استفاده از این ماده در هریک از مواد درسی در سالهای دوم و سوم فقط یکبار مجاز بوده و در امتحانات نهایی دوباره مجاز خواهد بود.

ماده ۱۲- هرگاه هنرجویی با داشتن عذر موجه (به تشخیص رئیس دانش‌سرا) در نوبت اول امتحانات در یک یا چند درس یا تمام دروس، نمره نداشته باشد، تا بیست روز قبل از شروع امتحانات خردادماه، به دستور [رئیس] دانش‌سرا، دبیران مربوط از او امتحان به عمل آورده و نمرات آن مواد را همراه با اوراق امتحانی دروس کتبی به دفتر دانش‌سرا تحویل نمایند.

ماده ۱۳- هنرجویی که در بعضی یا کلیه دروس امتحانات داخلی و نهایی خرداد شرکت ننماید، در امتحانات شهریورماه موادی را که غایب بوده یا سایر موادی که در امتحان خرداد، نمره آن‌ها به نصاب قبولی نرسیده است، امتحان خواهد داد و نمرات شهریورماه موادی را که در خردادماه غایب بوده با ضریب دو به جای نمرات خرداد محسوب و در صورت احراز شرایط قبولی مندرج در این آیین‌نامه، قبول شناخته می‌شود.

ماده ۱۴- هر هنرجو می‌تواند دوره چهارساله دانش‌سرا را حداکثر در مدت ۵ سال تحصیلی طی نماید.

تبصره ۱- به هنرجویان مردود کلاس‌هایی که در سال بعد کلاسشان تکرار نمی‌شود، اجازه داده می‌شود که مانند سایر هنرجویان در کلاس بالاتر شرکت نموده و در نیمه اول آبان‌ماه همان سال موادی را که نمره آن‌ها کمتر از نصاب قبولی است، امتحان دهند و در صورت احراز شرایط قبولی، ادامه تحصیل داده و در صورت عدم موفقیت، از دانش‌سرا اخراج خواهند شد.

تبصره ۲- هنرجویانی که بعد از پنج سال تحصیلی در دانش‌سرا در پایه چهارم مردود شوند، می‌توانند بدون استفاده از کمک‌هزینه تحصیلی و مزایای شبانه‌روزی، فقط یکبار در امتحانات نهایی خرداد یا شهریورماه به‌طور داوطلب آزاد همراه با سایر هنرجویان سال چهارم شرکت کنند و همان موادی را که در امتحانات نهایی قبلی نمره قبول نداشته‌اند، امتحان بدهند، و در صورتی قبول شناخته می‌شوند که با احتساب نمرات امتحانات نهایی قبلی آن دروس، شرایط قبولی مندرج در آیین‌نامه را احراز نمایند. مشروط بر این‌که بیش از یکسال از تاریخ ترک تحصیل آنان در دانش‌سرا نگذشته باشد.

تبصره ۳- هنرجویان مردود آخرین دوره امتحان نهایی می‌توانند یکبار دیگر در امتحانات آذرماه همان سال که به‌صورت نهایی با توجه به مفاد تبصره دو ماده چهارده این آیین‌نامه برگزار می‌شود شرکت نمایند.

ماده ۱۵- در هر نوبت از امتحانات این دوره دانش‌سرا به هریک از هنرجویان با توجه به طرز رفتار و مراقبت و نظم و انضباط و میزان فعالیت در کارهای اجتماعی و پرورشی یک نمره انضباط و مراقبت داده می‌شود. نمره انضباط فقط در محاسبه معدل کل منظور خواهد شد و در امتحانات نهایی، معدل نمرات انضباط دو نوبت، به‌صورت یک نمره مستقل نیز در گواهی‌نامه پایان تحصیلات متوسطه درج می‌شود.

تبصره ۴- نمره مراقبت و انضباط هر نوبت امتحانی، میانگین نمرات انضباطی است که دبیران و مسئولان دانش‌سرا به هریک از هنرجویان خواهند داد.

ماده ۱۶- کلیه سوابق امتحانی هر سال تحصیلی در دانش‌سرا، بایگانی و حفظ خواهد شد.

تبصره ۵- اوراق امتحانی پس از سه سال امحاء خواهد شد.

ماده ۱۷- قبل از شروع امتحانات نهایی از بین هیئت ممکنه دروس مختلف، پنج نفر را به عنوان عضو کمیسیون رسیدگی به تخلفات انتخاب خواهند کرد. رای این کمیسیون در تعیین و اعلام مجازات متخلفین لازم الاجراء است.

تبصره ۱- اشخاص زیر متخلف امتحانات نهایی شناخته می شوند:

الف هنرجویی که جزوه یا کتاب یا یادداشت اعم از این که مربوط به آن درس باشد یا نباشد، در جلسه امتحان همراه داشته باشد اگرچه مورد استفاده قرار نگیرد.

ب هنرجویی که پس از اعلام شروع جلسه امتحان کتبی، به وسایل مختلف از دیگری استفاده نموده یا به دیگری کمک نماید.

پ هنرجویی که از ورقه امتحانی داوطلب دیگر یا از کتاب و یادداشت به هر نحو استفاده کند و این عمل چه در جریان و چه در موقع تصحیح اوراق مکشوف شود.

ث هنرجویی که موجب اخلال در نظم جلسات امتحان شده و به نحوی از انحاء به مسئولان امتحانات اهانت نماید.

ژ هنرجویی که با تبانی قبلی با اسم و مشخصات هنرجویی دیگر، ورقه امتحانی بنویسد هر دو نفر متخلف شناخته می شوند.

تبصره ۲- تخلفاتی که در هر دانش سرای هنر اتفاق می افتد، باید در همان روز، نوع و چگونگی آن در صورت جلسه ای که به امضاء رئیس هیئت ممکنه و مراقبین جلسه امتحان رسیده باشد، درج گردد و همراه با سایر مدارک و اوراق امتحانی مربوط، برای صدور رای به کمیسیون رسیدگی به تخلفات و رونوشت آن به اداره کل آموزش و پرورش فرستاده شود.

تبصره ۳- کمیسیون رسیدگی به تخلفات می تواند با توجه به کیفیت متخلفین مشمول بندهای الف، ب، ت و ث را برحسب مورد، از امتحانات آن نوبت یا یک نوبت اضافی و مشمولین بند ت را دو نوبت از شرکت در امتحانات محروم نماید. (امتحانات خرداد و شهریور هر کدام جداگانه یک نوبت محسوب می شوند).

ماده ۱۸- هنرجویی که در امتحانات داخلی دانش سرا مرتکب تخلف شود اعم از آنکه تخلف در حین ارتکاب یا به هنگام تصحیح ورقه مسلم شود، نمره درس مربوط را در نوبت امتحان صفر خواهد گرفت و نمره انضباط وی در آن نوبت امتحانی (باستثنای امتحان شهریور) نیز صفر محسوب می شود.

جدول دروس دانش‌سرای هنر (دختران)

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم تعداد ساعات	سال سوم تعداد ساعات	سال چهارم تعداد ساعات	ملاحظات
۱	تعلیمات دینی	۲	۲	۲	این دروس در سال چهارم به نام فلسفه دین می‌باشد
۲	زبان و ادبیات فارسی	۴	۳	۲	
۳	دستور زبان فارسی	۴	۳	۲	
۴	زیباشناسی	-	-	۲	
۵	زبان انگلیسی	۲	۲	۴	
۶	تاریخ ایران	-	۲	-	
۷	جغرافیای ایران	۲	-	-	
۸	دانش اجتماعی	۲	-	-	
۹	تاریخ هنر ایران و اسلام	۲	۲	۲	این درس در سال سوم و چهارم تاریخ هنرهای تزئینی جهان
۱۰	روانشناسی	-	۲	-	
۱۱	جامعه‌شناسی	۲	۲	۲	
۱۲	مبانی آموزش و پرورش	-	۲	-	
۱۳	سمعی و بصری	۲	۲	۲	
۱۴	طراحی	۲	۲	۲	
۱۵	نقاشی و رنگ‌شناسی	۴	۴	۴	
۱۶	خط	۴	۴	۴	
۱۷	خیاطی عملی	۴	۴	-	
۱۸	کاردستی و گل‌سازی	۲	۲	-	
۱۹	هم‌آوایی	۲	۲	۲	
۲۰	هنرهای نمایشی	۲	۲	۲	

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم تعداد ساعات	سال سوم تعداد ساعات	سال چهارم تعداد ساعات	ملاحظات
۲۱	ورزش و تربیت بدنی	۲	۲	۲	
۲۲	روش تدریس	—	—	۴	
۲۳	تدریس عملی و کارآموزی	—	—	۴	
۲۴	انضباط	—	—	—	—
		۴۴	۴۴	۴۴ [۴۲]	

توضیح این که دروس عملی هنر عبارت‌اند از: سمعی و بصری، طراحی و نقاشی و رنگ‌شناسی، خط، کاردستی و گل‌سازی، هم‌آوایی، هنرهای نمایشی، خیاطی.

جدول دروس دانش‌سرای هنر (پسران) در سال تحصیلی (۵۸-۵۹)

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم تعداد ساعات	سال سوم تعداد ساعات	سال چهارم تعداد ساعات	ملاحظات
۱	تعلیمات دینی	۲	۲	۲	این درس در سال چهارم به نام فلسفه دین می‌باشد.
۲	زبان و ادبیات فارسی	۴	۳	۲	
۳	دستور زبان فارسی	۴	۳	۲	
۴	زیباشناسی	—	—	۲	
۵	زبان انگلیسی	۲	۲	۲	
۶	تاریخ ایران	—	۲	—	
۷	جغرافیای ایران	۲	—	—	
۸	دانش اجتماعی	۲	—	—	
۹	تاریخ هنر ایران و اسلام	۲	۲	۲	این درس در سال سوم و چهارم تاریخ هنرهای تزیینی جهان است

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم تعداد ساعات	سال سوم تعداد ساعات	سال چهارم تعداد ساعات	ملاحظات
۱۰	روانشناسی	-	۲	-	
۱۱	جامعه‌شناسی	۲	۲	۲	
۱۲	مبانی آموزش و پرورش	-	۲	-	
۱۳	سمعی و بصری	۲	۲	۲	
۱۴	طراحی	۲	۲	۲	
۱۵	نقاشی و رنگ‌شناسی	۴	۴	۴	
۱۶	خط	۴	۴	۴	
۱۷	سازشناسی	۴	۴	۲	
۱۸	سلفژ	۲	۲	۲	
۱۹	هم‌آوایی	۲	۲	۲	
۲۰	هنرهای نمایشی	۲	۲	۲	
۲۱	ورزش و تربیت بدنی	۲	۲	۲	
۲۲	روش تدریس	-	-	۴	
۲۳	تدریس عملی و کارآموزی	-	-	۴	
۲۴	اخلاق و انضباط	-	-	-	
		۴۴	۴۴	۴۴	

توضیح این‌که دروس عملی عبارت‌اند از: سمعی و بصری، طراحی و نقاشی و رنگ‌شناسی، خط، سازشناسی، سلفژ، هم‌آوایی، هنرهای نمایشی.

دروس شفاهی عبارت‌اند از: قرائت فارسی، دستور زبان، قرائت انگلیسی.

بقیه دروس کتبی می‌باشد.

نحوه امتحان

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
۱	تعلیمات دینی و فلسفه دین	کتبی	کتبی	کتبی
۲	ادبیات فارسی و دستور زبان فارسی	شفاهی	شفاهی	شفاهی
۳	املا فارسی	کتبی	کتبی	کتبی

ردیف	نام مواد درسی	سال دوم	سال سوم	سال چهارم
۴	آئین نگارش و سخنوری	کتبی	کتبی	کتبی
۵	زیباشناسی	-	-	کتبی
۶	قرائت زبان انگلیسی	شفاهی	شفاهی	شفاهی
۷	دیکته و ترجمه	کتبی	کتبی	کتبی
۸	تاریخ ایران	-	کتبی	-
۹	جغرافیای ایران	کتبی	-	-
۱۰	دانش اجتماعی	کتبی	-	-
۱۱	تاریخ هنر ایران و اسلام	کتبی	کتبی	کتبی
۱۲	روانشناسی	-	کتبی	-
۱۳	جامعه‌شناسی	کتبی	کتبی	کتبی
۱۴	مبانی آموزش و پرورش	-	کتبی	-
۱۵	سمعی و بصری	کتبی	کتبی	کتبی
۱۶	طراحی	عملی	عملی	عملی
۱۷	نقاشی	عملی	عملی	عملی
۱۸	خط	عملی	عملی	عملی
۱۹	سلفژ (برای پسران)	عملی	عملی	عملی
۲۰	هم‌آوایی	عملی	عملی	عملی
۲۱	هنرهای نمایشی (دراماتیک)	کتبی	کتبی	کتبی
۲۲	روش تدریس	-	-	کتبی
۲۳	تدریس عملی	-	-	عملی
۲۴	کاردستی و گل‌سازی (برای دختران)	عملی	عملی	-
۲۵	خیاطی (برای دختران)	عملی	عملی	-
۲۶	رنگ‌شناسی	عملی	عملی	عملی
۲۷	سازشناسی (برای پسران)	عملی	عملی	عملی
۲۸	ورزش و تربیت بدنی	عملی	عملی	عملی
۲۹	اخلاق و انضباط	-	-	-

سند شماره ۵۷: اساسنامه مراکز تربیت معلم، ۱۳۶۳

جلسه ۳۱۱ شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۶۳/۰۶/۰۲

هدف: مراکز تربیت معلم به منظور تربیت معلمان صالح، ذی‌فن، آگاه و معتقد به ولایت فقیه جهت تامین نیروی انسانی موردنیاز آموزش و پرورش دوره‌های قبل از دبستان، دبستان و راهنمایی تحصیلی سراسر کشور تاسیس می‌شوند.

ماده ۱- دانشجویان مراکز تربیت معلم، دانشجو معلم نامیده می‌شوند.

ماده ۲- کلیه فعالیتهای آموزشی و تربیتی و محتوای برنامه‌های مراکز تربیت معلم، باید منطبق بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بوده و روح انقلاب اسلامی بر آنها حاکم باشد.

ماده ۳- دوره تحصیلی در مراکز تربیت معلم حداقل ۲ سال است و مراکز به صورت شبانه‌روزی اداره می‌شوند.

تبصره - آغاز و پایان سال تحصیلی و ضوابط مربوط به اداره شبانه‌روزی و نیز موارد استثنایی آن که برحسب ضرورتی و مقتضیات معین خواهد شد، مطابق آیین‌نامه‌ای است که به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید.

ماده ۴- دانشجو معلمان در طول مدت تحصیل برابر قانون مربوط از حقوق کارآموزی استفاده خواهند کرد و پس از فارغ از تحصیل موظف به حداقل پنج سال خدمت در وزارت آموزش و پرورش و در محلی که این وزارت تعیین می‌نماید، می‌باشند.

ماده ۵- چگونگی تسلیم مدارک تحصیلی به فارغ‌التحصیلانی که از انجام تعهد خودداری می‌نماید و استرداد وجوه کارآموزی و هزینه تحصیلی از آنان و همچنین از دانشجو معلمان که به هر علت از ادامه تحصیل در مراکز تربیت معلم محروم می‌شوند برابر ضوابط مندرج در آیین‌نامه آموزشی مراکز تربیت معلم و دستورالعمل‌های موضوعه خواهد بود.

ماده ۶- داوطلبان ورود به مراکز تربیت معلم باید دارای شرایط زیر باشند:

۶-۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران

۶-۲- مسلمان و معتقد و ملتزم به انقلاب اسلامی و ولایت فقیه و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

تبصره - در مورد اقلیت‌های مذهبی شناخته شده در قانون اساسی، التزام به قانون اساسی و ولایت فقیه کافی است.

۶-۳- گواهی‌نامه پایان تحصیلات متوسطه (دیپلم کامل)

۶-۴ داشتن حداقل ۱۷ و حداکثر ۲۲ سال سن.

تبصره ۱ (اصلاحی ۲۶/۰۲/۱۳۶۴)- در صورتی برادران داوطلب، خدمت نظام وظیفه عمومی را گذرانده باشند، حد نصاب فوق به میزان مدت خدمت افزایش خواهد یافت.

تبصره ۲- در صورتی که برادران داوطلب در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شرکت نموده باشند مدت زمان حضورشان در جبهه به حد نصاب فوق افزوده خواهد شد.

۶-۵- صحت مزاج و سلامت تن و روان و ارائه گواهی از کمیسیون پزشکی استان در محدوده ضوابط مورد توافق وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و بهداشتی

۶-۶- قبولی در امتحانات ورودی و صلاحیت اخلاقی و اعتقادی متناسب با شئون معمولی در نظام جمهوری اسلامی

ماده ۷- رشته‌های تحصیلی، مواد درسی، برنامه‌ی تفصیلی دروس و جدول ساعات درسی و آیین‌نامه‌های مربوط که توسط دفتر تحقیقات و برنامه‌ریزی درسی با همکاری دفتر تربیت معلم تدوین می‌گردد، حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این اساسنامه تهیه و برای شورای عالی آموزش و پرورش فرستاده خواهد شد.

ماده ۸- به فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم گواهینامه فوق دیپلم مدرسی در رشته مربوط اعطاء خواهد شد.

ماده ۹- فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم با توافق وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و آموزش عالی می‌توانند بر مبنای ضوابطی که وضع خواهد شد ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۰- به منظور حسن اجرای اساسنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و برنامه‌های مصوب ابلاغ شده به مراکز تربیت معلم و نیز اعتلاء کیفیت آموزش و پرورش لازم است شورایی جهت هماهنگی و تبادل نظر در هر استان به ریاست مدیر کل استان با ترکیب زیر تشکیل شود:

۱- مدیر کل آموزش و پرورش استان

۲- معاون آموزشی استان

۳- کارشناسی تربیت معلم

۴- کلیه روسای مراکز تربیت معلم استان

ماده ۱۱- دفتر تربیت معلم موظف است با توجه به اهمیت و ویژگی مراکز تربیت معلم بر حسب نیاز سازمان اداری و آموزشی و تربیتی مناسب و جامعی برای مراکز تربیت معلم پیشنهاد و به تصویب مراجع ذیربط برساند.

ماده ۱۲- کلیه کارمندان و کارکنان مراکز تربیت معلم باید از افراد بصیر، متقی، متخلق به اخلاق اسلامی، متعهد به نظام جمهوری اسلامی، متعهد به ولایت فقیه انتخاب شوند.

تبصره ۱- روسای مراکز تربیت معلم علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در ماده فوق بایستی حداقل دارای ۴ سال سابقه خدمت آموزشی و مدرک لیسانس و یا معادل آن باشند.

تبصره ۲- نصب و عزل روسای مراکز تربیت معلم توسط اداره آموزش و پرورش استان با موافقت و تایید دفتر تربیت معلم صورت می‌گیرد. احکام سایر اعضای اداری و آموزشی و خدماتی، با پیشنهاد رئیس مرکز، در محدوده ضوابط مربوط از طرف اداره کل آموزش و پرورش استان صادر می‌گردد.

ماده ۱۳- از تاریخ تصویب این اساسنامه که مشتمل بر ۱۳ ماده و ۵ تبصره می‌باشد کلیه اساسنامه‌ها و مقررات قبلی مغایر با آن لغو می‌گردد.

سند شماره ۵۸: قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۶

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۶۶/۱۲/۴

فصل اول - اهداف اساسی وزارت آموزش و پرورش

ماده ۱- تقویت و تحکیم مبانی اعتقادی و معنوی دانش آموزان از طریق تبیین و تعیین اصول و معارف احکام دین مبین اسلام و مذهب حقه جعفری اثنی عشری بر اساس عقل، قرآن و سنت معصومین (ع).

تبصره ۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است طبق اصل ۱۲ قانون اساسی در مناطقی که پیروان دیگر مذاهب اسلامی سکونت دارند ترتیباتی اتخاذ نماید که آموزش تعلیمات دینی دانش آموزان مطابق فقه مذهب آنان باشد.

تبصره ۲- اقلیت‌های دینی شناخته شده طبق اصل ۱۳ قانون اساسی در تألیف کتب درسی دینی و تدریس آنها بر اساس کتب دینی و آیین و سنت خود در مدارس خود با نظارت وزارت آموزش و پرورش آزادند.

ماده ۲-

۱- رشد فضائل اخلاقی و تزکیه دانش آموزان بر پایه تعالیم عالیه اسلام.

۲- تبیین ارزش‌های اسلامی و پرورش دانش آموزان بر اساس آنها.

۳- تقویت و تحکیم روحیه اتکال به خدا و اعتماد به نفس.

۴- ایجاد روحیه تعبد دینی و التزام عملی به احکام اسلامی.

۵- ارتقاء بینش سیاسی بر اساس اصل ولایت فقیه در زمینه‌های مختلف جهت مشارکت آگاهانه در سرنوشت سیاسی کشور.

۶- ایجاد زمینه‌های لازم برای حفظ و تداوم استقلال فرهنگی، اقتصادی و سیاسی از طریق آشنا ساختن دانش آموزان به علوم و فنون و صنایع و حرف‌مورد نیاز جامعه بر اساس اولویت‌های موجود در کشور.

۷- شناخت و شکوفا کردن و پرورش استعداد های دانش آموزان و تقویت روح بررسی و تتبع و تحقیق و ابتکار و خلاقیت در تمام زمینه های علمی، فنی، فرهنگی و علوم بررسی با تأکید بر نفی روحیه مدرک گرایی.

۸- رشد دادن و تقویت روحیه عدالت پذیری و عدالت گستری و ظلم ستیزی و مبارزه با تبعیضات ناروا و حمایت از مظلومین و مستضعفین.

۹- تقویت روحیه دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر به عنوان وظیفه ای همگانی و متقابل.

۱۰- ایجاد روحیه پاسداری از قداست و استواری بنیان و روابط خانواده بر اساس تعالیم عالیه اسلام.

۱۱- ایجاد روحیه احترام به قانون و التزام به اجرای آن و حمایت از برخورداری عموم مردم از حقوق قانونی خویش.

۱۲- ایجاد و تقویت روحیه اخوت اسلامی و تعاون عمومی و انفاق و ایثار.

۱۳- ایجاد روحیه صرفه جویی قناعت و پرهیز از اسراف و تبذیر و مصرف زدگی.

۱۴- تقویت حس مسئولیت و اهتمام به امور مسلمین و پایبندی به نظم و انضباط.

فصل دوم - محدوده کلی وزارت آموزش و پرورش

ماده ۳- آموزش و پرورش به دو بخش کلی آموزش عمومی و آموزش نیمه تخصصی به شرح زیر تقسیم می شود و وزارت آموزش و پرورش که از این پس وزارت نامیده می شد عهده دار اجرای آن خواهد بود:

الف - آموزش عمومی: شامل ایجاد مهارت لازم در امر خواندن و نوشتن، آموزش مبانی اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، علمی و هنری در حدی که هر فرد به طور عام به آن احتیاج دارد.

ب - آموزش نیمه تخصصی به دو بخش علمی و علمی - عملی (فنی و حرفه ای) به شرح ذیل تقسیم می شود:

۱- آموزش علمی - عبارت است از آموزشهایی که با توجه به اهداف آموزشهای دوره متوسطه ضمن تکمیل آموزشهای عمومی با فراهم آوردن مبانی و زمینه های فراگیری علوم

نظری، فرد را از طریق تقویت روحیه استدلال و تفکر با مبادی علوم و فنون آشنا و او را برای طی مدارج عالیه آماده می‌سازد.

۲- آموزش علمی - عملی (فنی و حرفه‌ای) - عبارت است از آموزش‌هایی که فرد را بر مبنای تعلیم مهارت‌هایی که جنبه کاربردی و عملی دارد جهت احراز شغل و یا حرفه معینی آماده می‌سازد و یا بر کارآیی و توانایی افراد شاغل به فنون و حرف می‌افزاید.

تبصره ۱- جهت اشاعه آموزشهای علمی - عملی (فنی و حرفه‌ای) و ایجاد جاذبه برای ورود به این آموزش‌ها امکان ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان این بخش تا عالی‌ترین سطوح آموزشی باید فراهم گردد.

تبصره ۲- کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند در جهت تأمین مفاد این ماده در چهارچوب ضوابط کلی آموزشی کشور با وزارت همکاری نمایند.

فصل سوم - اصول و مبانی و خط مشی کلی وزارت آموزش و پرورش

ماده ۴- بر اساس تقدم رتبی تزکیه بر تعلیم، تربیت اسلامی در نظام آموزش و پرورش جایگاه ویژه‌ای دارد علاوه بر انتخاب معلمانی که خود باید متصف به صفات کریمه باشند جهت تقویت بنیه تربیتی نظام، واحد امور تربیتی در سطح معاونت وزارت تشکیل می‌شود.

ماده ۵- برخورداری از آموزش‌های عمومی برای کلیه دانش‌آموزان کشور باید به گونه‌ای باشد که بر حسب استعداد و جنس بتوانند از تعلیمات مناسب جهت شکوفایی خلاقیت‌ها بهره‌مند شوند.

ماده ۶- آموزشهای نظری باید به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا شود که دانش‌آموزان ضمن ممارست، کارهای عملی و تجربی متناسب با سن و جنس ورشته تحصیلی آنها با رعایت اولویت‌های منطقه‌ای و شرایط بومی حداقل یک مهارت مورد نیاز جامعه را کسب نمایند.

ماده ۷- به منظور تعمیم و توسعه آموزش و پرورش کشور، زمینه‌های جلب مشارکت مردم در امر آموزش و پرورش از هر طریق ممکن فراهم آید.

تبصره - وزارت مکلف است به اشخاص حقیقی و حقوقی که دارای صلاحیت‌های علمی و اخلاقی بوده و متقاضی تأسیس و اداره مدارس ابتدایی، راهنمایی و متوسطه با هزینه خود و

همیاری مردم و اولیاء دانش‌آموزان باشند و متعهد شوند که در چهارچوب سیاست‌ها و اهداف جمهوری اسلامی ایران فعالیت نمایند مجوزهای لازم را اعطاء کند. حدود صلاحیت علمی و اخلاقی متقاضیان به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۸- وزارت، به گزینش و تربیت بهترین و کارآمدترین معلمان برای دوره ابتدایی اقدام می‌نماید.

ماده ۹- در جهت تأمین اهداف تربیتی و آموزشی و هنری کودکان و نوجوانان هماهنگی و همکاری وزارت ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما الزامی است.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت آموزش و پرورش، ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل چهارم - وظایف وزارت آموزش و پرورش

ماده ۱۰ - وزارت دارای وظایف زیر است:

۱- تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش بر اساس قانون مصوب ۵۸،۱۱،۲۷ و اصلاحیه‌های آن.

۲- قانون تشکیل شورای منطقه‌ای و حدود وظایف و اختیارات آن به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

۳- تهیه و تدوین مقررات و تنظیم لوایح مربوط به وظایف محوله.

۴- تهیه و پیشنهاد برنامه‌های میان مدت و بلند مدت در جهت تأمین اهداف و آموزش و پرورش.

۵- همکاری با وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی در امر آموزش دخالت دارند جهت هماهنگی نمودن آموزش‌ها در چهارچوب نظام آموزشی کشور.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت و دیگر دستگاه‌های اجرایی که به نحوی در امر آموزش دخالت دارند، تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- تبصره ۲- مرجع تشخیص دستگاه‌هایی که به نحوی در امر آموزش دخالت دارند شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.
- ۶- تأمین و تدارک نیازمندیهای آموزشی و پرورشی (مکان تجهیزات، امکانات دیگر آموزشی و کمک آموزشی).
- ۷- تألیف و طبع و توزیع کتب درسی و نشریات کمک آموزشی بر اساس برنامه‌ریزی‌های زمان بندی شده در چهارچوب نظام آموزشی با رعایت اصل ۱۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت بافت متناسب زندگی روستایی، عشایری و شهری.
- ۸- زیر پوشش قرار دادن کلیه کودکان لازم‌التعلیم و تقویت نهضت سوادآموزی.
- ۹- آموزش مستمر معلمان و کارکنان وزارت به منظور ارتقاء سطح توانایی شغلی آنان.
- ۱۰- جذب و انتخاب افراد صالح برای تعلیم و تربیت از طریق گزینش.
- ۱۱- تأمین نیاز نیروی انسانی آموزشی و پرورشی وزارت از طریق ایجاد دانشسراها و مراکز تربیت معلم و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای^۱.
- ۱۲- توسعه و تعمیم تربیت بدنی به ویژه مربوط به فنون نظامی در سطح مدارس و مراکز آموزشی وابسته به وزارت با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.
- ۱۳- انجام اقدامات لازم به منظور تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان کشور با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- تبصره - آیین‌نامه اجرای این بند مشترکاً توسط وزارتین آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- ۱۴- صدور اجازه تأسیس و نظارت مستمر بر مدارس وابسته به مردم و دیگر دستگاه‌های اجرایی و آموزشگاه‌های آزاد.
- ۱۵- ایجاد و اداره مدارس ایرانیان مقیم خارج از کشور با هماهنگی وزارت امور خارجه.
- ۱۶- نظارت بر اجرای صحیح و دقیق کلیه آیین‌نامه‌ها و سنجش و ارزیابی نتایج حاصله از برنامه‌ها.

^۱ بر این اساس یکی از وظایف اصلی آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای تربیت معلم فنی و حرفه‌ای و هنرآموز است.

- ۱۷- برقراری ارتباط با مؤسسات بین‌المللی و مؤسسات سایر کشورها در زمینه مسائل آموزش و پرورش با هماهنگی وزارت امور خارجه در چهارچوب سیاست‌های کلی کشور.
- ۱۸- تأسیس مراکز فنی و حرفه‌ای در جهت تأمین اهداف این قانون.
- ۱۹- بکارگیری امکانات ویژه و انجام اقدامات لازم در زمینه تعلیم و تربیت فرزندان شهدا و مفقودین و اسراء با همکاری و هماهنگی بنیاد شهید انقلاب اسلامی.
- ۲۰- همکاری و هماهنگی با دستگاه‌های ذیربط نسبت به ارتقاء سطح آموزش علمی و عملی محصلین و مدرسین فنی و حرفه‌ای.
- ۲۱- ایجاد شرایط و امکانات مناسب به منظور ارائه آموزش‌های نظامی در آموزشگاه‌ها.
- ۲۲- تأمین آموزش و پرورش رایگان برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه.
- ۲۳- وزارت موظف است از طریق ایجاد و تقویت مدارس استثنایی نیاز افراد عقب‌مانده را تأمین کند.
- ۲۴- توجه لازم به هنر و تلطیف ذوق و عواطف دانش‌آموزان و پرورش خلاقیت‌های هنری آنان و نیز استفاده از هنر در فعالیت‌های آموزشی و تربیتی.
- ۲۵- اهتمام بیشتر جهت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان بی‌سرپرست بی‌بضاعت و یا دانش‌آموزانی که اولیاء آنها فاقد صلاحیت سرپرستی باشند با همکاری دستگاه‌های ذیربط.
- ۲۶- ارتباط مستمر با اولیاء دانش‌آموزان و استمداد از آنها در تعلیم و تربیت با توجه به نقش عظیم خانواده در این امر خطیر.
- ۲۷- برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های جاذب و متنوع به منظور استفاده مفید و سازنده از اوقات فراغت دانش‌آموزان در محدوده اعتبارات مصوب دستگاه‌های اجرایی ذیربط و با استفاده از کمک‌های مردمی.
- ماده ۱۱- وزارت موظف است ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون تشکیلات تفصیلی خود را بر اساس مفاد این قانون تهیه و به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند.
- ماده ۱۲- تغییر بنیادی نظام آموزشی و پرورشی مقاطع تحصیلی بر اساس این قانون به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

ماده ۱۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف ۶ ماه توسط وزارت تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه بیست و پنجم بهمن ماه یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۶/۱۲/۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

سند شماره ۵۹: قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۹

مجلس شورای اسلامی، ۱۳۶۹/۰۳/۰۸

ماده ۱ - دانش آموزان دانشسراها و دانشجویان مراکز تربیت معلم و دانشگاههای تربیت معلم و رشته‌های دبیری، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مکلفند در آغاز تحصیل خود به وزارت آموزش و پرورش تعهد خدمت بپردازند و تحصیل آنان در مراکز تحصیلی منوط به سپردن تعهد ثبتي به وزارت مذکور و يا اعلام عدم نیاز آن وزارت می‌باشد.

ماده ۲ - وزارت آموزش و پرورش می‌تواند جهت تأمین نیروی انسانی آموزشی خود علاوه بر دانش آموزان و دانشجویان موضوع ماده یک از دانشجویان داوطلب دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و طلاب حوزه‌های علمیه تعهد خدمت اخذ کند، این متعهدین از هر لحاظ مشمول این قانون و قانون معافیت فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم از خدمت زیر پرچم در زمان صلح با رعایت ماده ۷ قانون نظام وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی خواهند بود.

ماده ۳ - متعهدین خدمت مکلفند پس از فراغت از تحصیل به میزان دو برابر مدت تحصیل که حداقل آن کمتر از پنجسال نخواهد بود در هر محلی که وزارت آموزش و پرورش تعیین می‌نماید خدمت کنند و هیچیک از وزارتخانه‌ها و سازمانها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت و شهرداریها و مؤسساتیکه شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و نیز نهادهای انقلاب اسلامی که بنحوی از بودجه عمومی استفاده می‌نماید مجاز نیستند قبل از انجام یا لغو تعهد نسبت به استخدام و به کارگیری این قبیل متعهدین بنحویکه با انجام تعهد آنان منافات داشته باشد اقدام نمایند.

ماده ۴ - تسلیم گواهی‌نامه یا ریز نمرات و تأییدیه تحصیلی به متعهدین به هر عنوان که متعهد قبل از انجام یا لغو تعهد بتواند از مزایای آن بهره‌مند شود ممنوع است مگر جهت تحصیل در رشته‌های مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش با سپردن تعهد خدمت جدید و یا ضبط در پرونده

استخدامی آنان در سازمانها و ادارات وابسته و تابعه وزارت مزبور که آنهم مستقیماً به صورت محرمانه از طریق واحدهای ذیربط صورت خواهد گرفت.

ماده ۵ - متعهدین در صورت ترک تحصیل یا انصراف از ادامه تحصیل، ممنوعیت از ادامه تحصیل، اخراج و یا انفصال دائم از خدمت، استنکاف از استخدام، عدم استخدام ناشی از تقصیر، ترک خدمت و بازخرید نمودن خدمت و بطور کلی در صورت فراهم نمودن موجبات عدم انجام تمام یا قسمتی از خدمت مورد تعهد به جز در موارد استثنائی مذکور در این قانون مکلفند دو برابر هزینه‌های تحصیلی و دو برابر حقوق کارآموزی دریافتی را حسب درخواست وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش به خزانه دولت پرداخت نمایند، چنانچه قسمتی از خدمت مورد تعهد انجام شده باشد وجوه مزبور به نسبت کسر خدمت دریافت خواهد شد.

تبصره - چنانچه موارد یاد شده در ماده فوق ناشی از تقصیر متعهد نباشد و عرفاً نتوان آن را معلول عمل وی تلقی نمود به تشخیص وزارت آموزش و پرورش، متعهد از پرداخت وجوه مذکور در ماده فوق معاف بوده و تعهد وی لغو خواهد شد.

ماده ۶ - دانشجویان متعهد به خدمت موضوع این قانون از آغاز تحصیل خود به استخدام آزمایشی وزارت آموزش و پرورش درآمده و از حقوق و فوق‌العاده شغل مربوط به مدارک تحصیلی لازم جهت ورود به دوره تحصیلی مورد نظر برخوردار خواهند شد. ضمناً حقوق کارآموزی دانش‌آموزان دانشسراهای تربیت معلم معادل حقوق و فوق‌العاده شغل مربوط به مدرک تحصیلی لازم جهت ورود به دوره تحصیلی مورد نظر پرداخت خواهد شد.

تبصره - پرداخت حقوق کارآموزی و حقوق به دانش‌آموزان و دانشجویان مذکور مانع از استفاده آنان از امکانات رفاهی عمومی از قبیل خوابگاه و وام صندوق رفاه و غیره که دانشسراها و مراکز تربیت معلم و آموزشکده‌های فنی و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و حوزه‌های علمیه معمولاً در اختیار آنان قرار می‌دهند نخواهد بود، لکن هزینه‌های شبانه‌روزی و هزینه خوابگاه از وجوه پرداختی کسر خواهد شد.

ماده ۷ - پس از استخدام رسمی حداکثر مدت ۲ سال از مدت تحصیل دانشجویان دوره کاردانی و حداکثر ۴ سال از مدت تحصیل دانشجویان دوره کارشناسی و دانش‌آموزان دانشسراهای تربیت معلم جزء سابقه خدمت رسمی آنان منظور و از نظر ترفیع (پایه، گروه، بازنشستگی) قابل محاسبه خواهد بود.

تبصره - حکم ماده فوق با پرداخت کسور بازنشستگی مربوط، به پذیرفته‌شدگان قبل از سال ۵۴ مراکز تحصیلی مزبور که تا تاریخ تصویب این قانون از خدمت وزارت آموزش و پرورش خارج نشده‌اند تسری یافته و آثار مالی ناشی از آن از تاریخ ۱۳۶۸/۱/۱ لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۸ - وزارت آموزش و پرورش در صورت نیاز و تأیید صلاحیت متعهدین، فارغ‌التحصیلان دانشسراهای تربیت معلم را استخدام و وضعیت استخدامی سایر متعهدین را به قطعی تبدیل و در غیر اینصورت با آنان طبق ماده ۵ و تبصره ذیل آن رفتار خواهد کرد.

ماده ۹ - قوانین و مقررات مغایر با این تبصره و تبصره ۲ قانون پرداخت اضافه اعتبار به وزارت فرهنگ جهت اجرای قانون تربیت معلم مصوب ۱۳۴۳/۳/۱۱ از تاریخ تصویب این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۱۰ - آئین‌نامه اجرائی این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تدوین و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ده ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه هشتم خرداد ماه یکهزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹/۳/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

سند شماره ۶۰: تأسیس دانشکده دبیر فنی و حرفه‌ای، ۱۳۷۱

شورای عالی انقلاب فرهنگی، جلسه مصوب دویست و نود و یکمین، ۷۱/۷/۱۴

شورای عالی انقلاب فرهنگی تقاضای وزارت آموزش و پرورش را برای تأسیس دانشکده دبیر فنی در رشته‌های مختلف فنی و حرفه‌ای در مرکز آموزش عالی انقلاب اسلامی (لویزان) تصویب می‌نماید اساسنامه دانشکده مزبور بنا به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب شورای گسترش آموزش عالی خواهد رسید.

سند شماره ۶۱: اساسنامه دبیرستان تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۳۷۲

مصوب جلسه ۵۶۱ شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۷۲/۷/۱۵

فصل اوّل: هدف

ماده ۱- هدف از تأسیس دبیرستان تربیت بدنی و علوم ورزشی که در این اساسنامه به اختصار دبیرستان خوانده می‌شود به شرح ذیل است:

الف- تربیت نیروهای انسانی مورد نیاز بخش تربیت بدنی کشور که متخلق به اخلاق کریمه اسلامی باشند.

ب- تربیت نیروهای مستعد و ایجاد پشتوانه برای تیمهای ورزشی محلی، منطقه ای و ملی.
ج- آماده کردن افراد واجد شرایط جهت ورود به مراکز تربیت معلم و دانشگاه‌ها در رشته تربیت بدنی.

فصل دوّم: شرایط تأسیس

ماده ۲- دبیرستان بنا به پیشنهاد اداره کل آموزش و پرورش استان و موافقت اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش تأسیس خواهد شد.

ماده ۳- فضای لازم برای کلاس، میادین ورزشی، امور اداری و خدماتی کتابخانه و سایر خدمات آموزشی و پرورشی برابر استانداردهای وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

ماده ۴- دبیرستان برای خواهران و برادران به صورت جداگانه تأسیس خواهد شد.

فصل سوم: سازمان اداری آموزشی و مدیریت

ماده ۵- دبیرستان توسط مدیر زیر نظر اداره آموزش و پرورش شهرستان، منطقه و یا ناحیه اداره خواهد شد.

تبصره- کارشناسی تربیت بدنی استان از حیث برنامه‌های فنی و تخصصی ورزشی و رعایت و اعمال ضوابط بر دبیرستان نظارت خواهد داشت.

ماده ۶- مدیر دبیرستان از بین افراد واجد شرایط بنا به پیشنهاد رئیس اداره آموزش و پرورش محل و تأیید کارشناسی تربیت بدنی استان توسط رئیس اداره آموزش و پرورش منصوب خواهد شد.

ماده ۷- مدیر دبیرستان باید علاوه بر شرایط عمومی مندرج در آئین‌نامه، نحوه انتصاب مدیران دارای حداقل مدرک تحصیلی لیسانس در رشته تربیت بدنی باشد.

ماده ۸- مربیان دروس تخصصی توسط مدیر به اداره آموزش و پرورش محل معرفی و اداره آموزش و پرورش پس از تأیید کارشناس تربیت بدنی استان نسبت به صدور ابلاغ آنها اقدام خواهد نمود.

تبصره ۱- انتخاب دبیران سایر دروس برابر مقررات مورد عمل در وزارت آموزش و پرورش خواهد بود.

تبصره ۲- دبیرستان می‌تواند در صورت نیاز با هماهنگی اداره آموزش و پرورش کارشناسی تربیت بدنی از مربیان تربیت بدنی با سابقه و متخصص در رشته‌های ورزشی مختلف با مدرک دیپلم و فوق دیپلم در دروس عملی استفاده و برابر مقررات حق التدریس پرداخت نماید.

فصل چهارم: شرایط پذیرش دانش‌آموز

ماده ۹- داوطلبان ورود به دبیرستان باید حائز شرایط ذیل باشند:

الف- تدین به دین مقدس اسلام یا یکی از ادیان رسمی کشور و التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی ایران.

ب- داشتن مدرک قبولی پایان دوره راهنمایی تحصیلی.

ج- دارا بودن سلامت کامل جسمی و روانی و نداشتن نقص عضو با تشخیص پزشک یا شورای پزشکی تعیین شده از سوی کارشناسی تربیت بدنی استان.

د- دارا بودن صلاحیت‌های اخلاقی و قبولی در آزمون ورودی (نظری و عملی) و مصاحبه حضوری.

ه- داشتن شرایط عمومی ثبت نام طبق ضوابط وزارت آموزش و پرورش.

فصل پنجم: رشته تحصیلی، امتحانات و ارزش تحصیلی

ماده ۱۰- این دبیرستان دارای یک رشته تحصیلی با عنوان تربیت بدنی و علوم ورزشی می‌باشد.

ماده ۱۱- جداول مواد و واحدهای درسی و نوع امتحان هر درس و همچنین آئین‌نامه امتحانات دبیرستان به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید.

ماده ۱۲- به فارغ‌التحصیلان این دبیرستان‌ها گواهینامه پایان دوره تحصیلات متوسطه رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی داده خواهد شد و این گونه فارغ‌التحصیلان می‌توانند تحصیلات خود را برابر ضوابط تعیین شده تا سطح کاردانی پیوسته ادامه دهند.

فصل ششم: سایر امور

ماده ۱۳- سرانه دانش‌آموزی این دبیرستان‌ها معادل سرانه هرجویان هنرستان‌های فنی خواهد بود و در صورت وجود اعتبار، برای دانش‌آموزان، ملزومات ورزشی و غذای مناسب تهیه خواهد شد.

ماده ۱۴- کارشناسی تربیت بدنی استان موظف است نسبت به تأمین و تجهیز فضاها و امکانات ورزشی همکاری لازم را با مدیر دبیرستان به عمل آورد.

ماده ۱۵- در صورت نیاز آموزش و پرورش به استخدام آموزگار تربیت بدنی فارغ‌التحصیلان این دبیرستان‌ها در اولویت قرار خواهند گرفت.

ماده ۱۶- نظارت بر حسن اجرای کامل این اساسنامه، آئین‌نامه‌ها و مقررات مربوط برعهده اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش خواهد بود.

اساسنامه دبیرستان تربیت بدنی و علوم ورزشی مشتمل بر شش فصل و شانزده ماده و سه تبصره در پانصد و شصت و یکمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۳۷۲/۷/۱۵ به تصویب رسید. صحیح است، به مورد اجراء گذارده شود.

محمد علی نجفی

وزیر آموزش و پرورش

سند شماره ۶۲: اساسنامه دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، ۱۳۷۹

وابسته به وزارت آموزش و پرورش

مصوب جلسه شورای گسترش آموزش عالی، ۱۳۷۹/۲/۱۷

کلیات:

به منظور توسعه آموزش به ویژه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و با توجه به نقش نیروی انسانی در توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور و تاثیر بنیادین دبیران در این روند، بر اساس آیین نامه تاسیس مؤسسات آموزش عالی وابسته به سازمان‌های دولتی مصوب جلسه مورخ ۱۳۶۴/۴/۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجوز شماره ۹۱۳۸/۲۵۲۸/۲۲ مورخ ۱۳۷۶/۵/۸ شورای گسترش آموزش عالی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی وابسته به وزارت آموزش و پرورش - که در این اساسنامه به اختصار "دانشگاه" نامیده می‌شود- تاسیس گردیده و طبق مفاد این اساسنامه، قوانین، مصوبات و مقررات مربوط اداره می‌گردد.

ماده ۱-اهداف

۱. کمک به ارتقاء سطح فرهنگ و دانش جامعه
۲. ارتقا سطح آموزش و پژوهش در وزارت آموزش و پرورش

ماده ۲-وظایف

۱. تربیت بخشی از دبیران متعهد و متخصص به منظور تدریس در واحدها و مراکز آموزشی تابع وزارت آموزش و پرورش
۲. برگزاری دوره‌های تخصصی کوتاه مدت با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۳. همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی که دارای فعالیت‌های علمی در زمینه تربیت دبیر می‌باشد.

ماده ۳- محل فعالیت دانشگاه در تهران است.

ماده ۴- دانشگاه دارای شخصیت حقوقی بوده و وابسته به وزارت آموزش و پرورش می‌باشد

ماده ۵- ارکان

الف- هیئت امنای

ب- رئیس دانشگاه

ج- شورای دانشگاه

ماده ۶- ترکیب هیئت امنای دانشگاه به شرح زیر است:

۱. وزیر آموزش و پرورش (رئیس هیئت امنای)

۲. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده وی

۳. رئیس سازمان برنامه و بودجه یا نماینده وی

۴. رئیس دانشگاه (دبیر هیئت امنای)

۵. سه تا پنج تن از شخصیت‌های علمی-فرهنگی و اجتماعی کشور که نقش موثری در

توسعه و پیشرفت دانشگاه داشته باشند.

تبصره ۱: حداقل دو تن از شخصیت‌های بند "۵" باید از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها باشند

تبصره ۲: اعضای بند ۵ به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش و با تایید و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری منصوب می‌شوند و در یک زمان حداکثر می‌توانند عضو دو هیئت امنای باشند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۷- وظایف و اختیارات هیئت امنای

۱. تدوین و تصویب آیین نامه داخلی هیئت امنای

۲. تصویب سازمان اداری دانشگاه بر اساس ضوابط و مقررات مربوط

۳. بررسی و تصویب بودجه دانشگاه که از طرف رئیس دانشگاه پیشنهاد می‌شود

۴. تصویب بودجه تفصیلی دانشگاه

۵. تصویب حساب‌ها و ترازنامه سالانه دانشگاه
۶. اصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۷. پوشش برای جلب کمک‌های بخش خصوصی و عواید محلی اعم از نقدی، تجهیزاتی و ساختاری، با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۸. پیشنهاد آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، دانشگاه با رعایت ضوابط و مقررات مربوط و ارائه به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت تصویب
۹. تعیین میزان پرداخت حق‌التحقق، حق‌التدریس، حق‌الترجمه، حق‌التالیف و نظایر آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۱۰. بررسی گزارش عملکرد سالانه دانشگاه که از طرف رئیس دانشگاه ارائه می‌شود
۱۱. تایید سیاست‌ها، اهداف و خط‌مشی‌های دانشگاه و ارائه آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۸- رئیس دانشگاه:

رئیس دانشگاه که نماینده قانونی دانشگاه در مراجع حقیقی و حقوقی می‌باشد از بین اعضای هیئت علمی به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش، تایید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و با حکم وزیر آموزش و پرورش برای مدت ۴ سال محسوب می‌شود. انتصاب مجدد وی بلامانع است.

ماده ۹- وظایف رئیس دانشگاه:

۱. نظارت بر حسن اجرای امور آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، دانشجویی، اداری و مالی، عمرانی و امور خدمات علمی و کلیه ارتباطات داخلی دانشگاه و هماهنگ‌نمودن واحدهای مختلف و پاسخگویی به مراجع ذی‌صلاح

۲. تعیین خط‌مشی اجرایی دانشگاه در قالب سیاست‌های علمی، آموزشی و پژوهشی

۳. هدایت فعالیت‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، اداری، مالی و عمرانی دانشگاه

۴. ارائه گزارش عملکرد سالانه دانشگاه به هیئت امنا
 ۵. نظارت بر حسن اجرای فعالیت‌های جاری دانشگاه و پیگیری اشکالات و تخلفات احتمالی و ارجاع آنها به مقامات ذیصلاح
 ۶. نصب و عزل معاونان و روسای دانشکده‌ها و واحدهای وابسته و مدیران گروه‌های آموزشی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
 ۷. اجرای مصوبات و آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های صادر شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
 ۸. تهیه و پیشنهاد سیاست‌ها، اهداف و خط مشی‌ها به هیئت امنا
 ۹. ارائه پیشنهاد توسعه و ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید و برنامه‌های آموزشی مربوط به شورای دانشگاه
 ۱۰. ارائه پیشنهاد همکاری‌های علمی با سایر موسسات آموزشی یا پژوهشی داخلی و خارجی به شورای دانشگاه در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط
 ۱۱. نمایندگی حقوقی دانشگاه نزد اشخاص و مراجع ذیصلاح
 ۱۲. نظارت بر امور انضباطی دانشگاه (هیئت علمی، دانشجویان و کارکنان) در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط
 ۱۳. عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی برای انجام امور دانشگاه
 ۱۴. امضای کلیه اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور دانشگاه در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط
 ۱۵. استخدام، انتصاب و عزل کارکنان آموزشی و غیر آموزشی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط
- ماده ۱۰- شورای دانشگاه

اعضای شورای دانشگاه عبارتند از:

الف - رئیس دانشگاه (رئیس شورا)

ب - معاونان دانشگاه

ج - روسای دانشکده‌ها و آموزشکده‌ها

د - دو نفر از دو نفر از اعضای هیئت علمی با مرتبه حداقل دانشجویی و واجد

الشرايط مقرر، به انتخاب و حکم رئیس دانشگاه

تبصره ۱: رئیس دانشگاه می‌تواند در مورد مسائلی که مربوط به دروس معارف است از رئیس

گروه معارف دعوت کند تا با حق رای در شورای دانشگاه شرکت کند.

تبصره ۲: دوره شورای دانشگاه دو سال است.

ماده ۱۱ - وظایف و اختیارات شورای دانشگاه

۱. تدوین و تصویب آیین نامه داخلی شورا

۲. تصویب آیین نامه کمیته‌های داخلی شورا

۳. بررسی و تایید دوره‌ها و رشته‌های آموزشی و برنامه آنها برای پیشنهاد به وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری

۴. بررسی و تایید برنامه‌های پیشنهادی آموزشی و پژوهشی دوره‌های کوتاه مدت و

همایش‌های علمی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط

۵. برنامه‌ریزی پذیرش دانشجو بر اساس امکانات دانشگاه با توجه به برنامه توسعه کشور

۶. بررسی سالانه امکانات علمی (نیروی انسانی و تجهیزات) دانشگاه و تعیین کمبودها و

اولویت نیازهای علمی و اقدام برای تامین آنها

۷. بررسی مسائلی که توسط رئیس دانشگاه در دستور کار شورا قرار می‌گیرد و ارائه

راهکارهای مناسب

۸. بررسی مشکلات آموزشی و پژوهشی دانشگاه و ارائه راه حل‌های لازم

۹. بررسی و تصویب طرح‌ها و برنامه‌های پیشنهادی شوراهای تخصصی

۱۰. ارزیابی کلی عملکرد دانشگاه

ماده ۱۲- اعضای هیئت علمی دانشگاه از نظر نحوه انتخاب و گزینش (علمی و عمومی) و مقررات استخدامی تابع ضوابط و مقررات جاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

ماده ۱۳- گزینش علمی و اخلاقی دانشجویان دانشگاه باید مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام گیرد.

تبصره: پذیرش دانشجویان بر اساس ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از طریق سازمان سنجش آموزش کشور صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۴- مقررات اداری و مالی دانشگاه بر اساس بند ۱۰ آیین نامه تأسیس موسسات آموزش عالی وابسته به سازمان‌های دولتی (مورخ ۱۳۶۴/۴/۴) تابع مقررات اداری و مالی وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

تبصره ۱: آیین نامه‌های آموزشی مالی نیز دارند (نظیر آیین نامه حق التدریس و ...) طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

تبصره ۲: دانشگاه برای تامین بودجه مورد نیاز تحت هیچ عنوانی از ردیف بودجه مربوط به سرفصل آموزش عالی استفاده نمی‌نماید.

تبصره ۳: به دانشجویانی که در این دانشگاه تحصیل می‌کنند هیچگونه وجهی از صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پرداخت نمی‌شود.

ماده ۱۵- انحلال دانشگاه:

انحلال دانشگاه بنا به پیشنهاد هیئت امنا، تایید وزیر آموزش و پرورش و تصویب شورای گسترش آموزش عالی امکان‌پذیر خواهد بود و پس از تصویب، هیئت تصفیه‌ای مرکب از سه تن (رئیس دانشگاه، نماینده هیئت امنا و نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) تشکیل و با رعایت مقررات قانونی امر تصفیه رو به عهده خواهد داشت. پس از ختم تصفیه کلیه اموال و دارایی‌های باقیمانده به وزارت آموزش و پرورش منتقل خواهد شد.

ماده ۱۶- در صورت انحلال، دانشگاه موظف است کلیه تعهدات مربوط به دانشجویان موجود را تا اتمام دوره تحصیلات آنان با توافق و نظارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به انجام رساند.

ماده ۱۷- مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط و مقررات موسسات آموزش عالی وابسته به سازمان‌های دولتی و ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

ماده ۱۸- هرگونه تغییر در این اساسنامه بنا به پیشنهاد هیئت امنا، تایید وزیر آموزش و پرورش و تصویب شورای گسترش آموزش عالی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۹- این اساسنامه مشتمل و ۱۹ ماده و ۵ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۷ شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسید و جایگزین اساسنامه دانشکده تربیت دبیر فنی و حرفه‌ای مصوب جلسه ۱۳۷۱/۸/۹ شورای گسترش آموزش عالی گردید.

دکتر مصطفی معین

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

سند شماره ۶۳: قانون پذیرش دانشجو در آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز

تربیت معلم و دانشگاه شهید رجائی، ۱۳۸۹

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹/۲/۲۲

ماده واحده- وزارت آموزش و پرورش موظف است برای سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ نسبت به پذیرش دانشجو روزانه و شبانه از بین داوطلبان آزمون در مقطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و همچنین کارشناسی ناپیوسته حداقل برابر با ظرفیتی که در سال ۱۳۸۸-۱۳۸۷ در دوره روزانه پذیرفته شده است و حداکثر توان ظرفیتی موجود برای دوره‌های شبانه برای آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجائی اقدام نماید.

تبصره ۱- اعتباراتی که برای پذیرش دانشجو در مقاطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته در مراکز فوق‌الذکر به وزارت آموزش و پرورش اختصاص یافته است صرفاً جهت دانشجویان و پذیرش دانشجو در مراکز فوق‌الذکر می‌باشد و در امر دیگری قابل هزینه کردن نیست. وزارت آموزش و پرورش تعهدی برای تأمین خوابگاه به دانشجویان ندارد و مطابق ظرفیت موجود خود، خوابگاه به آنان اختصاص می‌دهد.

تبصره ۲- پذیرش دانشجو در این مراکز در آموزش و پرورش با رعایت ماده (۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌یابد و هرگونه تغییر پس از بازنگری در ساختار آموزش کشور (حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون) و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره ۳- تا تصویب ساختار آموزشی کشور انتزاع آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای از وزارت آموزش و پرورش و همچنین انتزاع دانشگاه جامع علمی کاربردی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ممنوع است.

تبصره ۴- وزارت آموزش و پرورش مجاز به اخذ شهریه از دانشجویان پذیرفته شده شبانه در مراکز فوق‌الذکر طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد. این اعتبارات به خزانه

کل کشور واریز و صد درصد (۱۰۰٪) آن به عنوان درآمد اختصاصی به همان مراکزی که دانشجو پذیرفته‌اند اختصاص می‌یابد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی علی لاریجانی

سند شماره ۶۴: قانون برنامه برنامه پنجساله پنجم توسعه (انتقال آموزشگاه‌ها)،

۱۳۸۹

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹/۱۰/۱۵

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰):
ماده ۲۳- از ابتدای برنامه دانشکده‌ها و آموزشگاه‌های فنی حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارائیه‌ها و تعهدات و مسئولیتها^۱ از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌گردد.
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در مقاطع کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته به پذیرش دانشجو در این دانشکده‌ها و آموزشگاه‌ها اقدام نماید.
تبصره- مبنای انتزاع و انتقال، دانشکده‌ها و آموزشگاه‌های فنی حرفه‌ای است که در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۸۸ فعال بوده یا مجوز داشته‌اند.

^۱ - بر اساس بند ۱۱ ماده ۱۰ قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۶/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی، یکی از وظایف وزارت آموزش و پرورش تأمین نیاز نیروی انسانی آموزشی و پرورشی این وزارت از طریق ایجاد دانشسراها و مراکز تربیت معلم و آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای می‌باشد. لذا این وظیفه و تعهد آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای در تأمین نیاز نیروی انسانی نیز از وزارت آموزش و پرورش منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌شود.

سند شماره ۶۵: قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور (تشکیل دانشگاه

فنی و حرفه‌ای)، ۱۳۹۰

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰/۲/۱۹

قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور:

ماده ۱۱۰- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است بدون بار مالی جدید و بدون اصلاح تشکیلات و افزایش پست سازمانی با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود دانشگاه فنی و حرفه‌ای^۱ را تشکیل دهد و کلیه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای کشور را از آموزش و پرورش به این دانشگاه با شرایط یادشده منتقل نماید.

^۱ - بر اساس ماده واحده مورخ مصوب ۱۴۰۳/۷/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی «دانشگاه فنی و حرفه‌ای» به «دانشگاه

ملی مهارت» تغییر نام یافت. متن مصوبه:

ماده واحده- با استناد به مصوبه جلسات ۵۲۹ و ۵۳۰ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۱ و ۱۳۸۲/۰۹/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی و در تأیید نهائی مصوبه جلسه ۹۷۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۰۳ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ «دانشگاه فنی و حرفه‌ای» به «دانشگاه ملی مهارت» تغییر نام می‌یابد.

سند شماره ۶۶: قانون تفسیر قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۲
مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۲/۷/۱۴

موضوع استفساریه:

آیا دانشجویان رشته های ستاره دار ورودی سال ۱۳۸۸ دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی تهران و دانشکده فنی حرفه ای دختران دکتر شریعتی تهران مشمول قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۱/۷/۱۹ می باشند؟

پاسخ:

بلی، دانشجویان رشته های ستاره دار ورودی سال ۱۳۸۸ دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی تهران و دانشکده فنی حرفه ای دختران دکتر شریعتی تهران مشمول قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۱/۷/۱۹ می باشند.

تفسیر فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم مهر ماه یکهزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۲/۸/۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.
رئیس مجلس شورای اسلامی علی لاریجانی

سند شماره ۶۷: اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۰

مصوب جلسه ۷۰۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰/۱۰/۶

وزارت آموزش و پرورش-وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

اساسنامه «دانشگاه فرهنگیان» که در جلسه ۷۰۴ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به پیشنهاد مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۸ وزیر آموزش و پرورش به تصویب رسیده است، به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌شود:

ماده ۱- کلیات

دانشگاه فرهنگیان، دانشگاهی است: برای تأمین، تربیت و توانمندسازی منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش، پیشرو در آموزش، پژوهش، تولید و ترویج علم نافع مورد نیاز آموزش و پرورش، سرآمد در آموزش و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی تربیت محور، توانمند در بهره‌گیری از فناوری‌های نوین آموزشی و تربیتی در انجام مأموریت‌ها، مبتنی بر معیارهای نظام اسلامی، توانمند در زمینه‌سازی برای شکوفایی فطرت، استعدادها و شکل‌گیری هویت یکپارچه اسلامی-ایرانی-انقلابی دانشجو معلمان، برخوردار از هیأت علمی و مدیران مؤمن، آراسته به فضائل اخلاق اسلامی، عامل به عمل صالح، تعالی جو و تحول‌آفرین، باورمند به جامعه عدل جهانی (جامعه مهدوی)، وابسته به وزارت آموزش و پرورش که با اهداف زیر تأسیس و طبق مفاد این اساسنامه، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، ضوابط و مقررات وزارتین آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری و قوانین و مقررات مربوط اداره می‌شود. در این اساسنامه دانشگاه فرهنگیان به‌اختصار «دانشگاه» و وزارت آموزش و پرورش به‌اختصار «وزارت» نامیده می‌شود.

ماده ۲- اهداف

۱- تأمین و تربیت معلمان، مدیران، مربیان، کارکنان و پژوهشگرانی مؤمن و متعهد، معتقد به مبانی دینی و ارزش‌های اسلامی و انقلابی، دارای فضائل اخلاقی و ارزش‌های والای انسانی، کارآمد و توانمند در طراز جمهوری اسلامی؛

۲- تربیت، توانمندسازی و ارتقای شایستگی‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر پرورش انسان‌های متقی، کارآفرین، خودباور، خلاق و توانا در تولید علم، فناوری و نوآوری، متناسب با مبانی و ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه؛

۳- تسهیل فعالیت‌های آموزشی و پرورش در تلفیق علم و دین و مشارکت در نهضت تولید علم، افزایش سهم تولیدات علمی در محتوای آموزشی و تربیتی مورد نیاز آموزش و پرورش مبتنی بر مبانی و معارف اسلامی و نیازهای ملی و کاربردی کردن دستاوردهای علمی و پژوهشی از طریق تعامل پویا و سازنده با حوزه‌های علمیه و مراکز علمی و پژوهشی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی؛

۴- ایجاد تحول و نوآوری در نظام تربیت معلم کشور و تغییر، اصلاح و ارتقای روش‌ها و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی تربیت معلم، براساس مبانی اسلامی و آخرین تحولات علمی و بهره‌مندی از فناوری‌های نوین برای تحقق اهداف تعلیم و تربیت اسلامی؛

۵- توسعه زمینه پژوهندگی و تقویت روحیه پژوهشی و گسترش دانش، بینش و مهارت‌های منابع انسانی و رصد کردن تحولات نظام‌های تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی و آموزش و پرورش.

ماده ۳- وظایف و اختیارات

۱- تعلیم و تربیت دانشجو معلمان و مدیران و کارشناسانی با شایستگی‌های اخلاقی، اعتقادی، انقلابی، تخصصی و حرفه‌ای و مسلط بر مبانی و شیوه‌های تربیت اسلامی، در طراز جمهوری اسلامی ایران از طریق آموزش‌های بلندمدت، با مجوز شورای گسترش آموزش عالی؛

تبصره دوره‌های تحصیلات تکمیلی «دانشگاه» باید در زمینه نظریه پردازی در عرصه تعلیم و تربیت اسلامی (به نحو عام) و یا نظریه پردازی در عرصه شیوه‌ها و رشته‌های آموزشی مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش دایر شود.

۲- تربیت مدیران آموزشی و تربیتی توانمند، شایسته و تحول‌آفرین، مبتنی بر مبانی و معارف

اسلامی و اقتضائات بومی؛

- ۳- توانمندسازی و ارتقای سطح تربیتی، دانشی و مهارتی فرهنگیان از طریق آموزش‌های کوتاه مدت پس از اخذ مجوز از مراجع ذیصلاح؛
 - ۴- ارتقای توانمندی‌های دانشجو معلمان به منظور ایجاد مهارت تدریس چند رشته‌ای؛
 - ۵- حرکت در مسیر نظریه‌پردازی و کاربرست نظریه‌های اسلامی در زمینه تعلیم و تربیت اسلامی با مشارکت حوزه‌های علمیه و مراکز علمی و پژوهشی؛
 - ۶- برگزاری کارگاه‌ها، همایش‌ها و گردهمایی‌های آموزشی، پژوهشی و اعتقادی و تحقیقاتی به منظور تولید، توصیف، تبیین و ارزیابی دانش مرتبط در عرصه تعلیم و تربیت و ارتقای سطح علمی و شایستگی‌های اعتقادی، اخلاقی و حرفه‌ای دانشجو معلمان با رعایت ضوابط و مقررات مربوط؛
 - ۷- همکاری با مراکز آموزشی و پژوهشی که دارای فعالیت‌های علمی مرتبط هستند به منظور بهره‌گیری از تجارب و تخصص آنان؛
 - ۸- انجام مطالعات و پژوهش‌های کاربردی و تولید دانش مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش ؛
 - ۹- انتشار مجله، کتاب علمی، جزوه آموزشی، تولید نرم افزار و برنامه‌های رایانه‌ای متناسب با اهداف «دانشگاه» طبق ضوابط و مقررات مربوط؛
 - ۱۰- فراهم آوردن امکان بهره‌گیری از ظرفیت مدارس تجربی در کارآموزی و کارورزی دانشجو معلمان؛
- ماده ۴- شخصیت حقوقی دانشگاه:
- «دانشگاه» دارای شخصیت حقوقی و استقلال اداری و مالی و وابسته به وزارت آموزش و پرورش است و به صورت هیأت امنایی اداره می‌شود.
- تبصره با تأسیس «دانشگاه»، مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم (ص) و مراکز تربیت معلم تحت پوشش آن در این دانشگاه ساماندهی می‌شود.
- ماده ۵- محل فعالیت دانشگاه

سازمان مرکزی «دانشگاه» در تهران مستقر است. تأسیس دانشکده، پژوهشکده، آموزشکده و سایر واحدهای آموزشی و پژوهشی «دانشگاه» مشتمل بر دو پردیس خواهران و برادران در هریک از استان‌ها، با پیشنهاد هیأت امنای و تصویب شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری امکان‌پذیر است.

ماده ۶- ارکان دانشگاه

ارکان دانشگاه عبارتند از:

۱- هیأت امنای

۲- رئیس دانشگاه

۳- هیأت رئیسه

۴- شورای دانشگاه

ماده ۷- ترکیب هیأت امنای

۱- رئیس جمهور (رئیس هیأت امنای)

۲- وزیر آموزش و پرورش و وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۳- معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور یا معاون توسعه مدیریت و سرمایه

انسانی رئیس جمهور، حسب مورد

۴- رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

۵- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

۶- معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۷- رئیس دانشگاه (دبیر هیأت امنای)

۸- دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش

۹- رئیس مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش

۱۰- سه تن از شخصیت‌های علمی-فرهنگی کشور که نقش مؤثری در توسعه و پیشرفت علم

و دانش داشته باشند (ترجیحاً اعضای هیأت علمی دانشگاه و مدرسین حوزه‌های علمیه دارای

کرسی تعلیم و تربیت)

تبصره اعضای مذکور در بند ۱۱ با پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش، تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و حکم رئیس جمهور برای مدت چهار سال منصوب می‌شوند و در یک زمان می‌توانند حداکثر عضو دو هیأت امناء باشند. انتصاب مجدد آنان بلامانع است و تازمانی که افراد جدیدی به جای آنان منصوب نشده باشند همچنان به وظایف و اختیارات قانونی خود ادامه می‌دهند.

ماده ۸- وظایف و اختیارات هیأت امناء

تعیین خط‌مشی کلی «دانشگاه» و سیاست‌های کلان آموزشی، فرهنگی، تربیتی، پژوهشی، دانشجویی، اداری و مالی «دانشگاه» مبتنی بر مبانی و معارف اسلامی و متناسب با نیازهای وزارت آموزش و پرورش.

تصویب اصول و سیاست‌های کلان برنامه‌های توسعه «دانشگاه».

تعیین شرایط و ضوابط تحصیل دانشجو و شاخص‌های آموزشی، فرهنگی، تربیتی، پژوهشی و دانشجویی «دانشگاه».

تعیین و تصویب ساختار و شرح وظایف کمیته‌های استانی هیأت امنای «دانشگاه».

تصویب نمودار سازمانی و تشکیلات «دانشگاه» براساس ضوابط و مقررات مربوط.

تصویب آیین‌نامه داخلی هیأت امناء و مقررات، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های لازم.

تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی «دانشگاه» (از جمله

آیین‌نامه‌های سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی) که پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجرا خواهد بود.

بررسی و تصویب بودجه سالانه و تفصیلی «دانشگاه» و واحدهای تابعه که از طرف رئیس

«دانشگاه» پس از تأیید شورای «دانشگاه» پیشنهاد می‌شود.

تصویب حساب‌ها و ترازنامه سالانه «دانشگاه»

تصویب دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی، دانشکده‌های جدید، مؤسسات پژوهشی و علمی تابع

دانشگاه و پیشنهاد آن به مراجع ذیصلاح برای تصویب

تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط

جذب کمک‌ها و هدایا اعم از نقدی و غیر نقدی از اشخاص حقیقی و حقوقی
تصویب میزان فوق‌العاده‌های اعضای هیأت علمی «دانشگاه»
تعیین نحوه اداره واحدهای تولیدی، خدماتی، کارگاهی و... در چارچوب ضوابط و مقررات
مربوط

تعیین میزان پژوهانه، آموزانه، ترجمانه، نویسانه و نظایر آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
بررسی گزارش عملکرد سالانه «دانشگاه» که از طرف رئیس «دانشگاه» ارائه می‌شود و
تصمیم‌گیری در مورد رفع موانع، مشکلات و نقایص آن به‌منظور پیشرفت بهتر امور
نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات و مصوبات هیأت امنا
ماده ۹- جلسات هیأت امنا

جلسات هیأت امنا حداقل هر شش ماه یکبار تشکیل می‌شود.
تبصره جلسات هیأت امنا با حضور حداقل دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با
رای حداقل نصف به‌علاوه یک اعضای حاضر در جلسه رسمی، معتبر خواهد بود.
ماده ۱۰- رئیس دانشگاه

رئیس «دانشگاه» که نماینده قانونی «دانشگاه» نزد مراجع حقیقی و حقوقی است با پیشنهاد
وزیر آموزش و پرورش، تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، تصویب شورای عالی انقلاب
فرهنگی و با حکم وزیر آموزش و پرورش برای مدت چهار سال منصوب می‌شود.
تبصره ۱- پیشنهاد و انتصاب مجدد وی به‌طور متوالی فقط برای یک دوره امکان‌پذیر است.
در موارد استثناء، انتخاب مجدد وی برای دوره بعدی پس از تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی
امکان‌پذیر است.

تبصره ۲- وزیر آموزش و پرورش می‌تواند تا تعیین رئیس «دانشگاه» یکی از اعضای هیأت
علمی واجد شرایط را پس از تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان سرپرست «دانشگاه»
منصوب نماید.

تبصره ۳- پذیرش استعفا یا عزل رئیس «دانشگاه» با پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش و تأیید
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و حکم وزیر آموزش و پرورش انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات رئیس دانشگاه

۱- تمهید امکانات ضروری برای تحقق اهداف «دانشگاه»

۲- مسئولیت در قبال کلیه امور «دانشگاه» و حسن اجرای مقررات و مصوبات هیأت امنا و شورای «دانشگاه» در حدود مقررات مصوب و آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های صادرشده توسط «وزارت»، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ابلاغ آن به واحدهای ذی‌ربط حسب مورد

۳- تهیه و پیشنهاد برنامه‌های راهبردی، سیاست‌ها، اهداف و خط مشی‌ها برای طرح در هیأت

امنا

۴- تعیین خط مشی اجرایی «دانشگاه» براساس برنامه‌های راهبردی مصوب هیأت امنا، برنامه‌ریزی و هدایت فعالیت‌های فرهنگی، تربیتی، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، بهداشتی و درمانی، خدماتی و توسعه مدیریت و منابع «دانشگاه» در چارچوب برنامه‌های راهبردی مصوب و سیاست‌ها و بخشنامه‌های «وزارت».

۵- ارتباط نزدیک با آموزش و پرورش در برای احصای نیازهای آموزشی و نیروهای انسانی وزارت و پاسخگویی به آن‌ها.

۶- نظارت دقیق و مستمر بر حسن اجرای امور تربیتی، فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، بهداشتی و درمانی، اداری، مالی، عمرانی و خدماتی، استخدام، انتصاب، مأموریت، اخراج، ترفیع و ارتقای اعضای هیأت علمی، توسعه مدیریت و منابع، استخدام، جذب، انتصاب، مأموریت، ارتقای و اخراج کارکنان طبق ضوابط و مقررات مربوط و کلیه ارتباطات داخلی و بین‌المللی «دانشگاه» با رعایت ضوابط و مقررات مربوط و هماهنگ نمودن فعالیت‌های واحدهای مختلف «دانشگاه» و پاسخگویی به مراجع ذیصلاح و پیگیری اشکالات و تخلفات احتمالی و ارجاع آن‌ها به مقامات ذیصلاح.

۷- استیفای منافع و حقوق «دانشگاه» در مراجع قانونی (اعم از قضایی، اجرایی، اداری و ...) به نمایندگی از دانشگاه.

۸- تهیه آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی، نمودار سازمانی و تشکیلات «دانشگاه» و همچنین تغییر و اصلاح آن‌ها در چارچوب ضوابط و مقررات «وزارت» و پیشنهاد آن‌ها به هیأت امنای تصویب.

۹- تهیه بودجه تفصیلی سالانه «دانشگاه» با رعایت مفاد آیین‌نامه مالی و معاملاتی و سایر مقررات جاری و ارائه آن به هیأت امنای و همچنین نظارت بر نحوه هزینه نمودن بودجه تخصیصی به «دانشگاه».

۱۰- امضای قراردادها، اسناد تعهدآور، اسناد مالی، اداری و مکاتبات «دانشگاه» در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب و مسئولیت امور مالی «دانشگاه» طبق قوانین، آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری و مقررات و مصوبات ابلاغی، پاسخگویی به هیأت امنای در قبال گزارش‌های حسابرسی، پیگیری و رفع مشکلات و مسائل مطروحه در گزارش حسابرسی و ارائه گزارش اقدامات انجام شده به هیأت امنای.

۱۱- ارائه گزارش عملکرد سالانه آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، دانشجویی، اجرایی، مالی و محاسباتی «دانشگاه» به هیأت امنای، «وزارت» و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۱۲- نصب و عزل هیأت رئیسه، اعضای حقیقی شوراهای «دانشگاه»، رؤسای پژوهشکده‌ها، مؤسسات و واحدهای وابسته و مدیران ستادی «دانشگاه».

۱۳- ارائه پیشنهاد تأسیس، توسعه، انحلال و ادغام واحدها با تأیید شورای «دانشگاه» به هیأت امنای «دانشگاه».

۱۴- ارائه پیشنهاد همکاری‌های علمی با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی یا پژوهشی داخلی و خارجی به شورای «دانشگاه» برابر ضوابط و مقررات مربوط.

۱۵- ایجاد شورای مشورتی متشکل از پنج تن از اعضای هیأت علمی شاخص و برجسته در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی با مرتبه علمی استادیار و بالاتر.

۱۶- نظارت بر امور انضباطی «دانشگاه» (هیأت‌علمی دانشجویان کارمندان) در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط.

ماده ۱۲- ترکیب هیأت رئیسه دانشگاه

- ۱- رئیس «دانشگاه».
- ۲- معاونان «دانشگاه».
- ۳- مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه.
ماده ۱۳- وظایف و اختیارات هیأت رئیسه.
- ۱- مشارکت و همکاری فعالانه در تنظیم برنامه‌های راهبردی «دانشگاه» مبتنی بر سند چشم‌انداز، برنامه‌های توسعه کشور، نقشه جامع علمی کشور و برنامه‌های «وزارت» و سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌منظور ارائه و تصویب در هیأت امانا.
- ۲- فراهم نمودن بسترهای لازم برای تحقق اهداف برنامه‌های راهبردی «دانشگاه».
- ۳- فراهم نمودن بستر مناسب به‌منظور اجرایی نمودن مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، هیأت امانا، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی «وزارت» و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر مراجع ذیصلاح.
- ۴- بررسی آیین‌نامه‌ها، تشکیلات، شیوه‌نامه‌ها، دستور جلسات و سایر موارد ارائه‌شده از سوی معاونت‌ها و شورای «دانشگاه» به‌منظور طرح در هیأت امانا و یا سایر مراجع ذیصلاح.
- ۵- پیشنهاد بودجه سالانه «دانشگاه» به هیأت امانا از طریق رئیس «دانشگاه».
- ۶- تنوع‌بخشی به منابع مالی «دانشگاه» از طریق جذب کمک‌های مردمی و افزایش درآمدهای اختصاصی از طریق ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، فناوری، فرهنگی و سایر منابع دیگر پس از اخذ، پژوهشی، فناوری، فرهنگی و سایر منابع دیگر پس از اخذ مجوزهای لازم از هیأت امانا، «وزارت» وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر مراجع ذیصلاح.
- ۷- پیشنهاد توزیع و تخصیص فرصت‌های مطالعاتی و دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی و تحقیقاتی داخل و خارج که طبق ضوابط به اعضای آموزشی و پژوهشی «دانشگاه» تعلق می‌گیرد از طریق رئیس «دانشگاه» به «وزارت».
- ۸- بررسی و تصویب پیشنهادهای ارائه‌شده درخصوص فعالیت‌های تربیتی، دانشجویی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و تربیت‌بدنی که براساس تقویم سالانه «دانشگاه» ارائه گردیده است.

۹- نظارت و پیگیری گزارش‌های تربیتی، فرهنگی، دانشجویی، سیاسی، امنیتی و... با هماهنگی دیگر دستگاه‌های ذی‌ربط تا حصول نتیجه.

۱۰- بررسی و ارزیابی نحوه اجرای تصمیمات هیأت رئیسه توسط حوزه‌های مختلف «دانشگاه» و نظارت بر عملکرد آنان.

۱۱- ارزیابی عملکرد حوزه‌های مختلف «دانشگاه» و بررسی گزارش‌های ادواری در شورای «دانشگاه».

۱۲- ایجاد هماهنگی لازم بین حوزه‌های مختلف «دانشگاه».

ماده ۱۴- معاونان دانشگاه

تعداد معاونان «دانشگاه» براساس تشکیلات «دانشگاه» تعیین می‌گردد. شرایط عمومی معاونان طبق آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

ماده ۱۵- شورای دانشگاه

الف تعریف:

شورای دانشگاه دومین رکن سیاستگذار بعد از هیأت امناء است که به تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌های جاری «دانشگاه» براساس سیاست‌های کلان مصوب در هیأت امناء و سیاست‌های «وزارت»، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر مراجع ذیصلاح می‌پردازد.

ب- ترکیب:

۱- رئیس دانشگاه (رئیس شورا)

۲- معاونان دانشگاه

۳- مسئول دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه

۴- معاون مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش

۵- رؤسای دانشکده‌ها، آموزشکده‌ها، پژوهشکده‌ها و مؤسسات تحقیقاتی و علمی وابسته به

دانشگاه

۶- دو تن از اعضای هیأت علمی هریک از شوراهای تخصصی (آموزشی و تحصیلات تکمیلی، پژوهشی و فناوری، دانشجویی و...) و دارای صلاحیت‌های عمومی مندرج در آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری به انتخاب شورای مربوط و با تأیید و حکم رئیس «دانشگاه»

۷- دو تن از اعضای هیأت علمی در مرتبه علمی حداقل دانشیار و دارای صلاحیت‌های عمومی مندرج در آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری با انتخاب و حکم رئیس «دانشگاه»

تبصره ۱- رئیس «دانشگاه» می‌تواند در مورد مسائل خاص از رئیس گروه معارف و سایر مدیران حسب مورد به منظور شرکت در جلسات شورا (بدون حق رأی) دعوت نماید.

تبصره ۲- مدت عضویت اعضای حقیقی شورای دانشگاه ۲ سال است.

تبصره ۳- شورا دارای نایب رئیس است که از میان اعضای شورا با انتخاب و حکم رئیس «دانشگاه» منصوب می‌گردد.

تبصره ۴- ابلاغ مصوبات شورا و مکاتبات مربوط از طریق رئیس شورا انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۶- وظایف و اختیارات شورای دانشگاه

۱- تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های داخلی شورا و کمیته‌های آن

۲- بررسی و تصویب دوره‌ها و رشته‌های آموزشی جدید و برنامه‌های آن، پیشنهادی معاونت‌ها و شوراهای تخصصی «دانشگاه» به منظور ارائه به شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب

۳- بررسی و تصویب ضوابط تدوین شده در راستای همکاری «دانشگاه» با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی داخلی و خارجی با رعایت قوانین و مقررات مربوط

۴- بررسی و تأیید برنامه‌های پذیرش دانشجو توسط پردیس‌های استانی دانشگاه مبتنی بر بودجه و امکانات «دانشگاه» و در راستای اجرای تکالیف مندرج در برنامه‌های توسعه کشور، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، برنامه‌های «وزارت» و سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به منظور ارسال به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۵- بررسی طرح جامع و برنامه‌های توسعه دانشگاه و پیشنهاد اصول کلی آن‌ها به هیأت امانا
- ۶- بررسی و تصویب برنامه‌های پیشنهادی آموزشی، پژوهشی و تربیتی کوتاه مدت در چارچوب نیازهای وزارت و مبتنی بر مبانی و معارف اسلامی
- ۷- بررسی گزارش تحلیلی ارائه شده توسط واحدهای ذی ربط در خصوص مشکلات تربیتی، فرهنگی، آموزشی، دانشجویی، پژوهشی و فناوری، پشتیبانی و خدماتی به منظور ارائه راهکارهای سازنده و عملی برای رفع کاستی‌ها
- ۸- بررسی سالانه امکانات علمی (نیروی انسانی و تجهیزات) دانشگاه و تعیین کمبودها و طبقه‌بندی نیازهای علمی و اقدام برای تأمین آن‌ها
- ۹- ارجاع برخی از موضوعات «دانشگاه» برای بررسی و اظهارنظر به یکی از شوراهای تخصصی، حسب مورد
- ۱۰- ارزیابی کلی عملکرد «دانشگاه» بر اساس شاخص‌ها و ضوابط مربوط
- ماده ۱۷- ترکیب، وظایف و اختیارات شوراهای تخصصی «دانشگاه» به شرح مندرج در آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری، مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی، است.
- ماده ۱۸- پردیس‌های استانی «دانشگاه»
- ۱- ترکیب و نحوه انتخاب اعضای شورای پردیس‌های استانی «دانشگاه» متناسب با شرایط استان مربوط، به پیشنهاد رئیس دانشگاه و تصویب شورای دانشگاه تعیین می‌شود.
- ۲- رؤسای پردیس‌های استانی «دانشگاه» به پیشنهاد رئیس دانشگاه، تأیید وزیر آموزش و پرورش، تصویب هیأت امانا و با حکم رئیس دانشگاه منصوب می‌شوند.
- تبصره پذیرش استعفا یا عزل رئیس پردیس استانی «دانشگاه» به پیشنهاد رئیس «دانشگاه»، تأیید وزیر آموزش و پرورش و با حکم رئیس دانشگاه انجام می‌پذیرد.
- ۳- وظایف و اختیارات رؤسای پردیس‌های استانی «دانشگاه» متناسب با وظایف و اختیارات رئیس «دانشگاه» تعیین و پس از تصویب شورای دانشگاه و تأیید وزیر آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری توسط وزیر آموزش و پرورش ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۹- منابع مالی

۱- اعتبارات عمومی

۲- درآمدهای اختصاصی

۳- کمک‌های دریافتی از وزارت خانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط

۴- هدایا و کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تسهیلات بانکی مأخوذه طبق ضوابط و مقررات

۶- دانشگاه می‌تواند با حفظ وظایف اصلی خود با اشخاص و مؤسسات دولتی و غیردولتی قرارداد انجام خدمات پژوهشی و آموزشی منعقد نماید و در مقابل، حق‌الزحمه دریافت دارد. آیین‌نامه نحوه عقد قرارداد و نیز هزینه کرد وجوه حاصل از آن باید به تصویب هیأت امنای دانشگاه برسد.

ماده ۲۰- پذیرش دانشجو برای «دانشگاه» با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به شیوه مورد توافق وزارتین آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری، صورت می‌پذیرد. تبصره ۱- پذیرش دانشجو معلمان از بین پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری، پس از تأیید صلاحیت عمومی و تخصصی آنان توسط وزارت آموزش و پرورش، صورت می‌پذیرد. پذیرفته‌شدگان نهایی با رعایت مقررات مربوط، به‌عنوان دانشجو معلم متعهد خدمت به وزارت آموزش و پرورش پذیرفته می‌شوند و باید پیش از ثبت‌نام به‌طور رسمی تعهد دهند که پس از دانش‌آموختگی به میزان دو برابر مدت تحصیل خود، در محل تعیین‌شده توسط وزارت آموزش و پرورش خدمت نمایند. مدت تحصیل دانشجو معلمان جزء سوابق خدمت آنان محسوب می‌شود.

تبصره ۲- دارندگان مدارک معادل مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شاغل در وزارت آموزش و پرورش در صورت پذیرفته شدن در آزمون ورودی و مصاحبه، می‌توانند در «دانشگاه» ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۳- دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد برای ادامه تحصیل در مقطع بالاتر، در صورت داشتن حداقل ۳ سال سابقه خدمت در وزارت آموزش و پرورش، می‌توانند در آزمون مربوط شرکت نمایند.

تبصره ۴- نخبگان علمی، دانش‌آموختگان ممتاز دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه و مؤسسات آموزش عالی، مخترعان، مبتکران و برگزیدگان المپیادهای علمی، قهرمانان ورزشی بین‌المللی، دارندگان سوابق تجربی مفید، نیروهای بومی و منطقه‌ای، با رعایت مقررات مربوط از اولویت‌های پذیرش در دانشگاه برخوردار می‌باشند.

ماده ۲۱- مدرک تحصیلی دانش‌آموختگان «دانشگاه» بر اساس ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صادر و اعطا می‌شود.

ماده ۲۲- جذب هیئت علمی «دانشگاه» به‌صورت استخدام پیمانی، راتبه تحصیلی (بورس)، طرح سربازی، مأموریت و انتقال از سایر مؤسسات، تبدیل وضعیت استخدامی از پیمانی به رسمی آزمایشی، از رسمی آزمایشی به رسمی قطعی، تبدیل وضعیت از کارشناس به هیئت علمی بر اساس ضوابط و مقررات مصوب هیئت عالی جذب اعضای هیئت علمی شورای عالی انقلاب فرهنگی و با ساختار هیئت اجرایی جذب زیر نظر هیئت مرکزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود.

ماده ۲۳- برنامه‌های آموزشی و سرفصل دروس باید بر اساس آموزش تخصصی رشته‌های مورد نیاز آموزش و پرورش و مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و زمینه‌ساز تحقق اهداف «وزارت» باشد.

تبصره ۱- برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی دانشگاه مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای «وزارت» با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲ این اساسنامه، توسط دانشگاه تهیه و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب ارسال خواهد شد.

تبصره ۲- با توجه به اهداف تربیتی «دانشگاه»، حداقل تعداد ۳۵ واحد درسی در دو سال اول تمام رشته‌ها، مشتمل بر دروس معارف دینی و تعلیم و تربیت اسلامی است.

تبصره ۳- دانشجویان دوره کارشناسی «دانشگاه» موظفند طبق برنامه آموزشی مصوب، حداقل ۸ واحد درسی به عنوان کارآموزی به تدریس بپردازند و «وزارت» موظف است زمینه اجرای آن را فراهم کند.

تبصره ۴- برنامه آموزشی و سرفصل دروس برخی از رشته‌های دانشگاه در تعامل با حوزه‌های علمیه (با افزودن واحدهای مهارت آموزشی به رشته‌های تخصصی حوزوی) تدوین می‌شود.
ماده ۲۴- انحلال دانشگاه

دانشگاه در موارد زیر پس از تصویب شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی منحل می‌شود:

- ۱- به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش و تأیید هیأت امناء
- ۲- در صورت تخلف «دانشگاه» از مقررات اساسنامه، مصوبات و ضوابط «وزارت» و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر ضوابط مربوط یا از دست دادن شرایط ادامه فعالیت به تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ماده ۲۵- در صورتی که شورای گسترش آموزش عالی با انحلال «دانشگاه» موافقت اصولی نماید، «دانشگاه» موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:
 - ۱- همه تعهدات مربوط به دانشجویان خود را تا اتمام دوره تحصیلات و فارغ‌التحصیلی آنان به نحو مطلوب و طبق مصوبات و ضوابط مربوط اجرا نماید.
 - ۲- همه امتیازات و اموالی را که از منابع عمومی و دولتی و بانک‌ها و شهرداری‌ها و غیره در اختیار «دانشگاه» قرار گرفته است مسترد کند یا موافقت صاحبان حق مبنی بر واگذاری امتیازات و اموال مذکور به «دانشگاه» را ارائه دهد.

- ۳- همه تعهدات خود را در برابر وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، بانک‌ها، شهرداری‌ها، سایر اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی (اعم از اعضای هیأت علمی و کارمندان) انجام دهد.

ماده ۲۶- پس از احراز اجرای تعهدات مذکور در ماده ۲۶ و حل و فصل امور آموزشی و حقوقی «دانشگاه» و تصویب و تأیید نهایی انحلال «دانشگاه» طبق ماده ۲۴ فوق، هیأت تسویه‌ای مرکب از:

- ۱- نماینده حقوقی وزارت آموزش و پرورش
- ۲- نماینده حقوقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۳- رئیس وقت «دانشگاه» (در غیاب رئیس وقت «دانشگاه»، یکی از معاونان وقت «دانشگاه» بنا به تشخیص وزیر آموزش و پرورش)، تشکیل و با رعایت مقررات قانونی امر تسویه «دانشگاه» را بر عهده خواهد داشت.

ماده ۲۷- پس از انجام تعهدات و تعیین تکلیف دیون «دانشگاه» و اعلام ختم تسویه، باقی مانده دارایی «دانشگاه» با رعایت بند ۲ ماده ۲۵ اساسنامه به «وزارت» منتقل می‌شود.

- تبصره ۱- در خصوص اموال وقفی، مطابق وقفنامه عمل می‌شود.
- تبصره ۲- هیأت تسویه موظف است در مورد فوق، صورت مجلسی را که به امضای همه اعضای هیأت می‌رسد در دو نسخه تنظیم، یک نسخه از آن را به وزارت آموزش و پرورش و نسخه دیگر را به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تسلیم نماید.

ماده ۲۸- تأمین بخشی از نیازهای خاص آموزش و پرورش در رشته‌هایی که امکان توسعه آن از طریق «دانشگاه» وجود ندارد، مطابق ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش از میان دانش‌آموختگان سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه‌های علمیه، مشروط به گذراندن دوره یک ساله مهارت‌آموزی در «دانشگاه» بلامانع است.

ماده ۲۹- مسئول اجرای اساسنامه

وزارت آموزش و پرورش مسئولیت اجرای این اساسنامه را به عهده دارد و گزارش چگونگی اجرای آن و پیشرفت کار دانشگاه را به شورای عالی آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌نماید.

ماده ۳۰- هر گونه تغییر در مفاد این اساسنامه مطابق دو روش زیر امکان‌پذیر است:

۱- با پیشنهاد مشترک وزرای آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- به پیشنهاد و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده ۳۱- این اساسنامه مشتمل بر ۳۱ ماده و ۲۲ تبصره در جلسه ۷۰۴ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۶ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

سند شماره ۶۸: قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، ۱۳۹۶

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۶/۹/۸

ماده ۱- در اجرای بندهای (۱) و (۲) سیاست‌های کلی اشتغال و بندهای (د) و (هـ) ماده (۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۵/۱۰/۱۳۸۹ و با توجه به سیاست‌های کلان و اسناد بالادستی به منظور گسترش شایستگی حرفه‌ای، ارتقای جایگاه آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح استاندارد جهانی، هماهنگی در سیاستگذاری کلان، مدیریت در برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و تربیت نیروی کار شایسته، نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی که در این قانون «نظام» نامیده می‌شود و چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی برای تحقق اهداف زیر ایجاد می‌شود:

۱- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و اخلاق حرفه‌ای مبتنی بر ارزشهای اسلامی و ملی

۲- آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار فعلی و آتی و ارتقای توان کارآفرینی

۳- افزایش نقش آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ایجاد هماهنگی و تعامل بین این نظام با سایر نظامهای آموزشی و اقتصادی

۴- کمک به تولید ثروت و کاهش فقر در جامعه از طریق توانمندسازی نیروی کار و کمک به افزایش اشتغال، خوداشتغالی و کاهش بیکاری

۵- ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های مورد نیاز فعلی و آتی بازار کار و شایستگی شاغلان در کشور

۶- فراهم‌سازی زمینه یادگیری مادام‌العمر افراد جامعه جهت دستیابی به عدالت آموزشی در حوزه شغل و حرفه

- ۷- به کارگیری سودمندی‌های اجتماعی و فرهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در راستای تعالی جمعیت با ایجاد سازگاری میان نظام‌های تربیتی و آموزش‌های عمومی و فنی و حرفه‌ای
- ۸- افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه در سهم‌بری عادلانه در زنجیره تولید تا مصرف
- ۹- توانمندسازی نیروی کار در راستای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد
- ۱۰- فعال‌سازی سرمایه‌های انسانی به منظور توسعه کارآفرینی
- تبصره دولت مکلف است تمهیدات لازم جهت آموزش و تربیت افراد جهت کسب شایستگی‌های نوآوری و کارآفرینی در این نظام را در راستای تحقق اهداف مذکور در بندهای (۱) و (۲) سیاست‌های کلی اشتغال و بندهای (۱) و (۵) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تهیه و تصویب کند.
- ماده ۲- اصطلاحات به کار رفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر می‌باشند:
- ۱- آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: کسب نگرشها، مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرف و مشاغل بخشهای گوناگون اقتصادی و اجتماعی به همراه آموزش و تربیت عمومی است.
- ۲- نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: مجموعه‌ای از اجزاء و زیرنظامها شامل قوانین و مقررات، مدیریت و برنامه‌ریزی، نیروی انسانی، پژوهش و ارزشیابی است که به صورت یکپارچه اهداف این قانون را در کشور اجراء می‌نماید.
- ۳- چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای: چهارچوبی است که بر اساس شاخصهای توافق‌شده، صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها را در سطوح و انواع مختلف به صورتی منسجم به هم ارتباط می‌دهد. همچنین مهارت و تجربه نیز در کنار دانش ارزشیابی می‌شوند. در این چهارچوب زمان و مکان یادگیری ارزش نسبتاً کمتری دارا است.
- تبصره منظور از شاخصهای توافق‌شده سطوح صلاحیت و توسعه حرفه‌ای ملی است که مورد توافق ذی‌نفعان اقتصادی، ارائه‌کنندگان آموزشهای فنی و حرفه‌ای، کارشناسان خبره و نظام آموزشی باشد و توسط شورای عالی یا تحت نظر این نهاد تدوین خواهد شد.

۴- شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: نهادی است ملی که وظیفه هماهنگی در سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی کشور را برعهده دارد.

۵- مرکز سنجش آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی و تعیین صلاحیت‌های حرفه‌ای: مرکزی است وابسته به شورای عالی که برای سنجش و ارزشیابی آموزش‌های موضوع این قانون و تعیین صلاحیت حرفه‌ای نیروی کار در سطح ملی و منطقه‌ای (استانی) ایجاد و تجهیز شده است.

۶- جامعه هدف در آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: دستگاه‌های حاکمیتی، مردم، بنگاه‌ها و مراکز تولیدی و خدماتی بخش‌های صنعت، خدمات، کشاورزی دولتی و غیردولتی، اتحادیه‌ها، صنوف و تعاونی‌ها هستند، که از شایستگی‌ها و مهارت‌های ایجادشده ناشی از این آموزش‌ها بهره‌مند می‌شوند.

۷- دستگاه‌های مجری آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی: تمام ارائه‌دهندگان دولتی، غیردولتی، تعاونی‌ها و بنگاه‌های اقتصادی در قلمرو این آموزش‌ها، که ارائه‌دهنده آموزش‌های رسمی و غیررسمی و سازمان‌نیافته هستند.

۸- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی رسمی: آموزشی است که جهت کسب شایستگی‌های حرفه‌ای و شغلی از دوره متوسطه نظام آموزشی و بالاتر توسط وزارت آموزش و پرورش و مؤسسات آموزش عالی از قبیل دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه آزاد اسلامی ارائه و به اخذ مدرک تحصیلی و حرفه‌ای مربوط منجر می‌شود. اتمام موفقیت‌آمیز هر سطح به همراه تجارب واقعی دنیای کار مجوز ورود به سطح بعدی آموزش‌ها است.

۹- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی: آموزشی است که در خارج از نظام آموزشی رسمی طبق برنامه‌ای مشخص ارائه و به اخذ گواهینامه شایستگی و صلاحیت شغلی می‌انجامد. این آموزش‌ها توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دستگاه‌های اجرائی و بنگاه‌های اقتصادی ارائه می‌شود. نوع دیگر این آموزش‌ها به صورت فردی و سازمان‌نیافته جهت

توسعه شایستگی‌ها و صلاحیت‌های شغلی و حرفه‌ای صورت می‌پذیرد. هر دو نوع این آموزش‌ها قابل ارزشیابی و همسطح‌سازی با آموزش‌های رسمی می‌باشد.

۱۰- واحد حرفه: مجموعه‌ای از حرفه‌ها در سطح صلاحیت ملی است. حرفه نیز مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولی از نظر کارها، دانش، مهارت و نگرشهای مورد نیاز دارد.

ماده ۳- آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی به صورت آموزش دولتی، غیردولتی، نیمه دولتی (تعاملی) و مشارکت بین‌المللی، در قالب آموزش‌های حضوری (مستقیم)، نیمه حضوری و مجازی اجراء می‌گردد. مجریان این آموزش‌ها توسط شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی مذکور در جزء (۱) ماده (۵) این قانون نظارت و هدایت می‌شوند.

ماده ۴- وظایف نظام جهت تحقق اهداف به شرح زیر است:

- ۱- آموزش و تربیت نیروی انسانی کارآمد مورد نیاز در بخشهای مختلف کشور
- ۲- طراحی، استقرار، به کارگیری، نظارت و ارزیابی چهارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی جهت تضمین کیفیت
- ۳- ایجاد هماهنگی در سیاست‌گذاری و مدیریت در برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی و تربیتی
- ۴- طراحی و تدوین استانداردهای آموزشی، ارزشیابی و شایستگی حرف براساس استاندارد ملی و بین‌المللی طبقه‌بندی حرف و مشاغل
- ۵- زمینه‌سازی فرصت‌های برابر برای کسب شایستگی‌های حرفه‌ای
- ۶- ایجاد سازوکارهای لازم جهت مشارکت بهره‌برداران در کلیه مراحل و فرآیند آموزشی و تربیتی

۷- ایجاد هماهنگی و نظارت بر بودجه‌ریزی و تخصیص منابع و تسهیلات به دستگاههای مجری این آموزش‌ها

ماده ۵- ارکان نظام عبارت است از:

- ۱- شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی

- ۲- دستگاههای مجری حاکمیتی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی شامل ارائه‌دهندگان دولتی به شرح زیر:
- الف وزارت آموزش و پرورش
- ب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ج وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- د- وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دیگری که بر اساس قانون، وظیفه آموزش و تربیت متناسب با این نظام را برعهده دارند.
- ۳- مجریان متصدی کارگزاری شامل ارائه‌دهندگان دولتی و غیردولتی به شرح زیر:
- الف هنرستان‌های دوره آموزش متوسطه
- ب دانشگاههای فنی و حرفه‌ای، علمی کاربردی و مهارتی دوره آموزش عالی
- ج مراکز آموزش مهارت موضوع ماده (۱۰۸) قانون کار، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، مؤسسات کارآموزی، آموزشگاههای فنی و حرفه‌ای آزاد، مراکز آموزش مهارت جوار کارخانه، مراکز آموزش روستایی و جهاد کشاورزی
- د- بنگاههای اقتصادی، مؤسسات تولیدی و خدماتی مشمول قانون کار
- ه- دانشگاههای تربیت دبیر فنی و مراکز تربیت مربی^۱
- و- مؤسسات و واحدهای تولیدی و خدماتی که به شیوه استاد شاگردی یا شیوه‌های دیگر بر اساس این قانون به تربیت کارآموز و کارورز می‌پردازند.
- ۴- انجمن‌های علمی حرفه‌ای و اتحادیه و صنوف حرفه‌ای و شغلی که بر اساس آیین‌نامه مصوب شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی تعیین می‌شوند.
- تبصره- دستگاههای مجری آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی باید مقررات آموزشی خود را در چهارچوب این قانون اصلاح نمایند.

^۱ بر طبق این ماده دانشگاه‌های تربیت دبیر فنی (همانند دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی و دانشگاه ملی مهارت) در چهارچوب این قانون فعالیت خواهند کرد.

ماده ۶- شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور، بدون ایجاد تشکیلاتی جدید با نقش سیاستگذاری در چهارچوب اسناد بالادستی، برنامه‌ریزی کلان، تنظیم‌گری، تضمین کیفیت، طراحی و نظارت در اجرای نظام صلاحیت حرفه‌ای و نظارت بر آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی تشکیل می‌شود و اعضای آن به شرح زیر است:

۱- معاون اول رئیس‌جمهور (رئیس شورا) ۲- وزیر آموزش و پرورش ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری ۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۵- وزیر صنعت، معدن و تجارت ۶- وزیر جهاد کشاورزی ۷- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ۸- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۹- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور ۱۰- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی (یک نفر از کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری و یک نفر از کمیسیون اجتماعی) با تصویب مجلس به عنوان ناظر ۱۱- رئیس اتاق تعاون ایران (بدون حق رأی) ۱۲- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (بدون حق رأی) ۱۳- رئیس اتاق اصناف ایران (بدون حق رأی) ۱۴- سه نفر از متخصصین و صاحب نظران در آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی و بازار کار (بدون حق رأی)

تبصره ۱- افراد موضوع بند (۱۴) به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی و تصویب اکثریت اعضای دارای حق رأی شورای عالی انتخاب و با حکم معاون اول رئیس‌جمهور برای مدت چهار سال منصوب می‌شوند. انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲- دبیرخانه شورای مذکور با استفاده از نیروی انسانی و امکانات موجود در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مستقر و دبیر آن از میان مدیران مجرب دستگاههای اجرایی توسط معاون اول رئیس‌جمهور (بدون حق رأی) منصوب می‌شود.

تبصره ۳- سایر وزرا حسب مورد به دعوت رئیس شورا (بدون حق رأی) حضور می‌یابند.

ماده ۷- دولت موظف است با توجه به موارد زیر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی را تهیه نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند:

۱- طراحی چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای باید مبتنی بر شایستگی‌های حرفه‌ای شامل شایستگی‌های فنی، غیرفنی از قبیل اخلاق حرفه‌ای و شایستگی‌های عمومی باشد. شایستگی‌های حرفه‌ای باید بر اساس مجموعه‌ای منسجم از دانش، مهارت و نگرش مبتنی بر کارهای درون یک حرفه تدوین گردد. این طراحی باید تا بالاترین سطوح با توجه به نوع مشاغل و حرف و بر اساس نظام طبقه‌بندی مشاغل و حرف کشور انجام شود.

۲- کدگذاری حرف و مشاغل باید بر اساس آخرین نظام بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و حرف مصوب سال ۲۰۰۸ میلادی سازمان جهانی کار انجام گیرد.

۳- توسعه حرفه‌ای در چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی باید زمینه تحرک‌پذیری افقی و عمودی در گروه‌های بزرگ شغلی را تا سطوح بالا فراهم آورد و سنجش یادگیری مادام‌العمر را امکان‌پذیر کند.

۴- تدوین و تصویب استانداردهای آموزش، ارزشیابی و شایستگی حرفه باید براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام شود.

۵- مدارک و گواهینامه‌ها در نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی باید مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی اعطاء گردد.

ماده ۸- سطوح صلاحیت حرفه‌ای ملی هشت سطح است، که عبارت است از:

سطح ۱- سطح کارگر ساده

سطح ۲- سطح کارگر ماهر

سطح ۳- سطح کمک‌کاردان حرفه‌ای از قبیل کمک‌تکنسین

سطح ۴- سطح کاردان حرفه‌ای از قبیل تکنسین

سطح ۵- سطح کاردان ارشد حرفه‌ای از قبیل کمک‌مهندس

سطح ۶- سطح کارشناس حرفه‌ای از قبیل مهندس حرفه‌ای

سطح ۷- سطح کارشناس ارشد حرفه‌ای از قبیل مهندس ارشد حرفه‌ای

سطح ۸- سطح دکترای حرفه‌ای

ماده ۹- تضمین کیفیت در نظام آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی براساس چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی انجام می‌پذیرد. به منظور سنجش و تشخیص شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای و شغلی، مراکز ملی سنجش زیر نظر شورای عالی و با مشارکت نظامهای حرفه‌ای تشکیل می‌شود. مدارک صلاحیت حرفه‌ای و گواهینامه‌های شایستگی شغلی توسط این مرکز اعطاء می‌گردد.

تبصره صلاحیت و شایستگی مجریان آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی توسط مرکز ملی سنجش تعیین می‌شود.

ماده ۱۰- اعتبارات اجرای آن بخش از وظایف نظام، مصرح در ماده (۴) این قانون که مستلزم بار مالی است، از محل بودجه دستگاههای ذی‌ربط مجری در چهارچوب وظایف قانونی آنها تأمین می‌شود.

ماده ۱۱- آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب آن توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر یازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و چهارم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و نود و شش مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی- علی لاریجانی

سند شماره ۶۹: برنامه زیر نظام تربیت معلم و تامین منابع انسانی، ۱۳۹۸

نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی، مصوب جلسه ۹۶۵ شورای عالی

آموزش و پرورش، ۱۳۹۸/۴/۱۷

چشم‌انداز

منابع انسانی آموزش و پرورش در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴

افرادی معتقد به دین مبین اسلام، عامل به احکام اسلامی، برخوردار از فضائل الهی، ارزش‌های والای انسانی و مکارم اخلاقی، دارای انگیزه و توانمندی‌های لازم برای ایفای نقش و وظایف معلمی، پیش‌تاز در ایجاد محیط مطلوب و خلق موقعیت‌های علمی و تربیتی متنوع و اثربخش برای فراگیران، سرآمد در صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی، توانمند در بهره‌گیری از فناوری‌های نوین آموزشی برای حسن انجام مأموریت‌ها و وظایف خود، بهره‌مند از معیشت بایسته و برخوردار از منزلت اجتماعی و کرامت والای معلمی، الگویی شایسته در جامعه و علاقمند به عزت و اعتلای جامعه اسلامی ایران.

*اهداف

اهداف کلان

۱. برقراری نظام اثربخش و کارآمد مدیریت منابع انسانی^۱
۲. ایجاد تحول و نوآوری در نظام تربیت معلم کشور^۲

اهداف عملیاتی

۱. جذب و تأمین منابع انسانی شایسته، متعهد و معتقد به مبانی دینی و ارزش‌های اسلامی، نخبه و کارآمد در تراز جمهوری اسلامی ایران؛
۲. نظام‌مند کردن فرآیند جذب، تأمین، تربیت، نگهداشت و ساماندهی منابع انسانی؛
۳. تربیت، توانمندسازی و ارتقای صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای، تقویت روحیه پژوهش، دانش‌افزایی و یادگیری، ارتقای بینش و مهارت‌های منابع انسانی؛

(۱) سند تحول بنیادین، هدف کلان ۴، ص ۲۱

(۲) همان، هدف عملیاتی شماره ۱۱، ص ۳۸

۴. توسعه سلامت، تأمین امنیت و پایداری شغلی و افزایش هدفمند حمایت‌های مادی و معنوی منابع انسانی؛

۵. برنامه‌ریزی و استقرار نظام ارزشیابی منابع انسانی و اجرای مستمر و هدفمند آن به شیوه علمی؛

سیاست‌های اجرایی

۱. جذب و تأمین منابع انسانی واجد صلاحیت، توانمند، وفادار، متعهد و باانگیزه، به صورت امر حاکمیتی، براساس نیاز واقعی^۱ آموزش و پرورش،

۲. جذب و تأمین منابع انسانی موردنیاز، با اولویت دانش‌آموختگان مستعد، نخبه و رتبه‌های برتر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، از مسیر نظام تربیت معلم یا از بین دارندگان گواهینامه صلاحیت‌های حرفه‌ای، در همه سطوح آموزشی، تربیتی، اداری و خدماتی؛

۳. بازطراحی ساختار مدرسه، با تأکید بر کاهش تمرکز و افزایش توانمندی و صلاحیت مدیران مدارس؛

۴. بهره‌گیری حداکثری از آموزش‌های هدفمند، مستمر، اثربخش، مرتبط و متناسب با جایگاه شغلی معلمان، به‌ویژه نومعلمان برای ارتقای بنیه علمی و انگیزه برای ماندگاری آنان با رویکرد توسعه فردی، تقویت مهارت‌ها و شایستگی‌ها و مبتنی بر کارگروهی؛

۵. ساماندهی و ارتقای منابع انسانی، متناسب با استعداد، علایق، توانمندی‌ها، تجارب مفید، مهارت‌ها، صلاحیت‌های حرفه‌ای و عملکرد آنان؛

۶. گسترش ارتباط هدفمند و تعامل سازنده با سایر دستگاه‌ها، نهادها و سازمان‌ها؛

۷. افزایش مشارکت منابع انسانی در فرآیند تصمیم‌سازی در سطوح گوناگون و واگذاری اختیارات تصمیم‌گیری بر اساس سطح توانمندی و عملکرد آن‌ها؛

(۱) نیروهایی که به امر تعلیم و تربیت می‌پردازند (کارکنان آموزشی و پرورشی): آموزگار، دبیر، هنرآموز، استادکار، مربی پرورشی و فرهنگی، مدیر، مدیر آموزگار، مدیر مجتمع، معاون مجتمع، معاون آموزگار، دبیر آموزگار، مراقب سلامت، معاون فناوری آموزشی و امور هوشمندسازی مدارس، معاون آموزشی، معاون اجرایی، معاون امور عمومی، معاون پرورشی و فرهنگی، سرپرست شبانه‌روزی، معاون فنی و مهارتی، مشاور، متصدی سایت رایانه و امور هوشمندسازی، سرپرست بخش، مددکار اجتماعی، شنوایی‌شناس، ارتوپد فنی، فیزیوتراپ، کار درمانگر، گفتار درمانگر، بینایی‌سنج، سرپرست آموزشی، مربی تحرک و جهت‌یابی، مربی امور آموزشی، مربی آزمایشگاه، مربی کارگاه، سرپرست آموزشی علوم تجربی و ریاضی، متصدی آزمایشگاه، مسئول کتابخانه، انباردار، رئیس کانون فرهنگی تربیتی، رئیس مجتمع آموزشی ورزشی، رئیس اردوگاه، مدیر آزمایشگاه مرکزی و پژوهش‌سرای دانش‌آموزی، مدیر مرکز آموزشی و توانبخشی دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری، مدیر خوابگاه مرکزی، مدیر دارالقرآن.

۸. متناسب‌سازی وظایف و مسئولیت‌های منابع انسانی با اختیارات و وظایف آنان در بهره‌مندی از پاداش و تنبیه در فرآیند کار؛
۹. تقویت پیوند هدفمند نظام آموزش و توانمندسازی کارکنان با سایر نظام‌های منابع انسانی، نظیر نظام ارتقا، نگهداشت، حقوق، پاداش و ارزشیابی؛
۱۰. ارزشیابی مستمر، جامع، مستند و مبتنی بر کارآمدی و اثربخشی از عملکرد منابع انسانی؛
۱۱. تعمیق ارتباط نظام ارزشیابی کارکنان با سایر نظام‌های مرتبط، به‌ویژه نظام ارتقا و نظام حقوق و دستمزد؛
۱۲. ایجاد تکلیف قانونی برای سازمان‌ها و وزارت‌خانه‌ها با هدف کمک به رفع نیازهای آموزش و پرورش در بخش‌های آموزشی، پژوهشی، مسکن، بهداشت و درمان، امور رفاهی و گردشگری؛
۱۳. بهره‌گیری حداکثری از توان و ظرفیت نهادهای مردمی و غیردولتی برای تربیت و توانمندسازی منابع انسانی؛
۱۴. تقویت اخلاق کار، تعلق خاطر به کار و سازمان، ارتقای فرهنگ سازمانی، کار جمعی خودجوش، از طریق ارتقای نظام انگیزشی، امنیت شغلی کارکنان و استقرار نظام پیشنهادها؛
۱۵. بهره‌گیری از روش‌های متنوع در مدیریت منابع انسانی آموزش و پرورش و استفاده از مدل‌ها و روش‌های اقتضایی و متناسب با سطوح و ابعاد گوناگون و به تفکیک «اداری»، «آموزشی-تربیتی»، «خدماتی» و ویژگی‌های شغل و شاغل؛
۱۶. استفاده حداکثری از ظرفیت و توانمندی بازنشستگان در توانمندسازی منابع انسانی، با استفاده از ساز و کار قانونی و اخذ موافقت مراجع ذیربط؛

اقدامات اساسی

- در اجرای مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و تحقق اهداف زیر نظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش موظف است، با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط و رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به موارد زیر اقدام کند:
- (۱) اصلاح و قانون‌مند کردن مسیر و روند جذب و استخدام منابع انسانی تا پایان برنامه ششم توسعه و تلاش برای تصویب آن در مراجع قانونی و ذی‌صلاح؛
- (۲) توسعه آموزش‌های چند رشته‌ای و چند مهارتی به‌ویژه در دانشگاه‌های وابسته، با هماهنگی مراجع و سازمان‌های ذی‌ربط تا پایان برنامه ششم توسعه؛

- ۳) پیش‌بینی سازوکارها و تمهید مقدمات لازم برای تمام‌وقت شدن معلمان در مدارس، با همکاری مراجع قانونی ذی‌ربط و پیش‌بینی اعتبارات لازم برای اجرای آن؛
- ۴) طراحی نظام حقوق و دستمزد و نظام پرداخت ویژه معلمان با همکاری سازمان اداری و استخدامی و سازمان برنامه و بودجه کشور و تصویب در مراجع ذیربط تا پایان برنامه ششم توسعه؛
- ۵) استقرار نظام سنجش صلاحیت و رتبه‌بندی معلمان، بر اساس شایستگی‌های حرفه‌ای، سطح تلاش و عملکرد آنان، با تأکید بر سنجش دوره‌ای صلاحیت برای دستیابی به استانداردهای مربوط و ایجاد ارتباط نظام‌مند آن با شایستگی‌ها و عملکرد معلمان تا پایان برنامه ششم توسعه؛
- ۶) اصلاح ساختار و یکپارچه‌سازی مدیریت منابع انسانی در آموزش و پرورش، استقرار مدیریت بهره‌وری منابع انسانی، تا پایان برنامه هفتم توسعه؛
- ۷) اصلاح رویکرد نظارتی، ترویج و استقرار نظارت و توانمندسازی هم‌تایان در بین معلمان با هماهنگی دانشگاه فرهنگیان، تا پایان برنامه ششم توسعه؛
- ۸) طراحی و استقرار «سازمان خدمات رفاهی فرهنگیان» و ایجاد زیرساخت‌های لازم، با تأکید بر پایش و ارتقای بهداشت و سلامت و ارائه خدمات بیمه‌ای کامل، جامع و کارآمد با هماهنگی مراجع و دستگاه‌های ذیربط و با استفاده حداکثری از ظرفیت و امکانات آموزش و پرورش؛
- ۹) استقرار نظام یکپارچه مدیریت منابع انسانی و اعمال آن در یک بازه زمانی حداقل پنج ساله، در قالب برنامه‌های توسعه کشور، با بهره‌گیری حداکثری از فناوری‌های مرتبط،
- ۱۰) حفظ و نگهداشت منابع انسانی توأم با مشوق‌های مالی در برای کاهش میزان انتقال (دائم و موقت) کارکنان وزارت آموزش و پرورش به سایر دستگاه‌های اجرایی و همچنین ساماندهی ساختار مناطق آموزشی و تفکیک کارکنان اداری از آموزشی.»

برنامه‌ها

از مجموع ۱۳۱ راهکار سند تحول بنیادین، ۳۷ راهکار با زیرنظام تربیت‌معلم و تأمین منابع انسانی مرتبط است که برای اجرایی شدن آنها، ۹۷ برنامه، به شرح زیر، پیش‌بینی و تدوین شده است تا در طول برنامه‌های ششم و هفتم توسعه کشور اجرایی و عملیاتی شود.

لازم به ذکر است بین راهکارها و برنامه‌های ذیل آن، لزوماً تناظر یک‌به‌یک برقرار نیست؛ از این‌رو، برخی از برنامه‌ها ممکن است با سایر راهکارها و برنامه‌ها نیز مرتبط بوده یا به نوعی هم‌پوشانی داشته باشد؛ یعنی برنامه‌های ذیل یک راهکار می‌تواند برای آن جنبه اصلی و برای برخی از راهکارها و

برنامه‌های دیگر، حالت مکمل داشته باشد؛ لذا در مرحله عمل و اجرا، می‌توان با تجميع چند برنامه، در قالب يك طرح يكپارچه يا برنامه كلان، اجراي شدن آن را تسهيل و امكان‌پذير كرد:

نمايه راهكارها و برنامه‌هاي زيرنظام تربيت معلم و تأمين منابع انساني

هدف عملياتي ۱	پرورش تربيت يافتگاني با ويژگي هاي ... مصرح در سند تحول بنيادين ^۱
راهكار ۴-۱	ايجاد سازو كارهاي ترويج و نهادينه سازي فرهنگ ولايت‌مداري تولي و تبوي، امر به معروف و نهی از منكر، روحيه جهادي و انتظار «زمينه‌سازي براي استقرار دولت عدل مهدي (عج)» با تأكيد بر بهره‌گيري از ظرفيت حوزه‌هاي علميه و نقش الكويي معلمان و اصلاحي روش‌ها
برنامه ۱	بازنگري و اصلاحي برنامه درسي تربيت معلم، با تأكيد بر آموزش‌هاي اثربخش و اقتضائات ساحات‌هاي شش‌گانه تعليم و تربيت با مشاركت حوزه‌هاي علميه
برنامه ۲	توسعه برنامه‌هاي تربيت و توانمند سازي منابع انساني، بويژه دوره‌هاي ضمن خدمت، با تأكيد بر توسعه تعهد سازماني و اخلاقي حرفه‌اي و ويژگي‌هاي مندرج در راهكار ۴-۱

۱) پرورش تربيت يافتگاني كه:

* دين اسلام را حق دانسته و آن را به عنوان نظام معيار مي‌شناسند و به آن باور دارند و آگاهانه، آزادانه، شجاعانه و فداكارانه براي تكوين و تعالي اخلاقي خود و دست يابي به مرتبه‌اي از حيات طيبه و استقرار حكومت عدل جهاني مهدي از آن تبعيت مي‌نمايند و به رعايت احكام و مناسك دين و موازين اخلاقي مقيد هستند.

* از دانش‌هاي پايه و عمومي سازگار با نظام معيار اسلامي، همچنين از توان تفكر، درك و كشف پديده‌ها و رويدادها به عنوان آيات الهي و تجلي فاعليت خداوند در خلقت و نيز، دانش، بينش و مهارت‌ها و روحيه مواجهه علمي و خلاق با مسائل فردي و خانوادگي و اجتماعي برخوردارند.

* با درك مفاهيم اجتماعي و سياسي و «احترام به قانون» و اندیشه ورزي در آن‌ها، شايستگي روياروبي مسئولانه و خردمندانه با تحولات اجتماعي و سياسي را كسب مي‌كنند و با رعايت وحدت و تفاهم ملي، در دفاع از عزت و اقتدار ملي مي‌كوشند و با رويحه مسئوليت پذيري و تعالي خواهي و برخورداري از مهارت‌هاي ارتباطي، در حيات خانوادگي و اجتماعي (در سطوح محلي تا جهاني) با رعايت اصول برگرفته از نظام معيار اسلامي، مشاركت مؤثر دارند.

* با درك مفاهيم اقتصادي در چارچوب نظام معيار اسلامي از طريق كارو تلاش و روحيه انقلابي و جهادي، كارآفريني، قناعت و انضباط مالي، مصرف بهينه و دوري از اسراف و تبذير و با رعايت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با ديگران در فعاليت‌هاي اقتصادي در مقياس خانوادگي، ملي و جهاني مشاركت مي‌نمايند.

* داراي حداقل يك مهارت مفيد براي تأمين معاش حلال باشند، به گونه‌اي كه در صورت جدائي از نظام تعليم و تربيت رسمي در هر مرحله توانايي تأمين زندگي خود و اداره خانواده را داشته باشند.

* با درك مفاهيم بهداشت فردي و اجتماعي و مسائل زيبست بوم طبيعي و شهري به منزله امانات الهي، شايستگي حفظ و ارتقاي سلامت فردي و بهداشت محيطي را كسب مي‌كنند و با ورزش و تفريحات سالم فردي و گروه‌اي، به نيازهاي جسمي و رواني خود و جامعه بر اساس اصول برگرفته از نظام معيار اسلامي، پاسخ مي‌دهند.

* با قدرشناسي و درك زيباشناسانه آفرينش الهي و مصنوعات هنرمندانه بشري، درك مفاهيم فرهنگي و ميان فرهنگي و بهره‌گيري از قدرت تخيل، توانمندی‌هاي لازم در خلق آثار فرهنگي و هنري را به دست مي‌آورند و براي حفظ و تعالي ميراث فرهنگي، تمدني و هنري در سطح ملي و جهاني براساس نظام معيار اسلامي مي‌كوشند (هدف كلان ۲ و ۴ و ۸).

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد ۲۱۳

برنامه ۳	استانداردسازی آموزش‌های ضمن خدمت منابع انسانی، با تأکید بر تعمیق نقش الگویی معلمان.
برنامه ۴	تدوین و نهادینه‌سازی منشور اخلاقی حرفه‌ای منابع انسانی و برگزاری مراسم تحلیف برای حسن انجام وظایف آنان در بدو ورود.

هدف عملیاتی ۲	تعمیق تربیت و آداب اسلامی، تقویت اعتماد و التزام به ارزش‌های انقلاب اسلامی
راهکار ۲-۳	تقویت شایستگی‌های اعتقادی، اخلاقی و حرفه‌ای مدیران و معلمان و تحکیم نقش الگویی آنان و فراهم آوردن سازوکارهای اجرایی برای مشارکت فعال و مؤثر ایشان در برنامه‌های تربیتی و فعالیت‌های پرورشی مدارس و واگذاری مسئولیت کلان تربیتی مدرسه به مدیران مدارس
برنامه ۱	طراحی و استقرار نظام جامع مشارکت منابع انسانی، با تأکید بر بازنگری مأموریت‌ها و شفاف‌سازی مسئولیت‌ها، توسعه اختیارات مدرسه و مشارکت معلمان و مدیران در فعالیت‌های تربیتی و اجرای الگوی مناسب مدیریت و رهبری آموزشی تربیتی.

هدف عملیاتی ۳	ترویج و تعمیق فرهنگ حیا، عفاف و حجاب متناسب با قابلیت‌ها و ظرفیت‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار ۳-۲	اتخاذ تدابیر مناسب جهت جذب، تربیت و به کارگیری نیروی انسانی شایسته و متعهد و عامل به رعایت حیا، عفاف و پوشش مناسب در کلیه مراکز اداری و آموزشی
برنامه ۱	بازنگری قوانین، مقررات و فرآیندهای جذب منابع انسانی، به عنوان امر حاکمیتی و مروج فرهنگ اسلامی-ایرانی، با تأکید بر انتخاب شایسته‌ترین افراد در ابعاد اخلاقی، رفتاری و برخورداری از سلامت جسمانی لازم و روانی کامل.
برنامه ۲	بازنگری و اصلاح قانون متعهدین خدمت و قانون گزینش معلمان، با رویکرد ارتقای صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای و تقویت جنبه‌های انگیزشی و اخلاقی آنان.

هدف عملیاتی ۵	تأمین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت‌های تعلیم و تربیت با کیفیت مناسب با توجه به تفاوت‌ها و ویژگی‌های دختران و پسران و مناطق مختلف کشور
راهکار ۵-۴	اولویت بخشی به تأمین و تخصیص منابع، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تدوین برنامه برای رشد، توانمندسازی و مهارت‌آموزی، ادامه تحصیل و حمایت مادی و معنوی دانش‌آموزان مناطق محروم و مرزی

برنامه ۱	طراحی و استقرار نظام و سازوکارهای جذب و استخدام منابع انسانی برای بوم ^۱ متناسب با شرایط و آمایش سرزمینی، با تأکید بر تفویض اختیار مدیریت آن به استان‌ها.
برنامه ۲	طراحی و استقرار نظام پاداش، جبران خدمات و ارائه تسهیلات رفاهی ویژه معلمان شاغل در مناطق کمتر توسعه یافته، مرزی و مدارس استثنایی، با تصویب مراجع قانونی ذیربط.
برنامه ۳	طراحی سازوکارها و ارائه تسهیلات و خدمات مناسب، از قبیل تأمین مسکن، سنوات ارفاقی برای خدمت داوطلبانه و ماندگاری بیشتر منابع انسانی در مناطق کمتر توسعه یافته، براساس ملاک‌ها و ضوابط مشخص با هماهنگی مراجع ذیربط.

هدف عملیاتی ۵	تأمین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت‌های تعلیم و تربیت با کیفیت مناسب با توجه به تفاوت‌ها و ویژگی‌های دختران و پسران و مناطق مختلف کشور
راهکار ۵-۸	ساماندهی و بکارگیری بهینه و اثربخش منابع انسانی و توزیع عادلانه آن در سراسر کشور
برنامه ۱	طراحی و استقرار پایگاه جامع اطلاعاتی و سامانه یکپارچه و کارآمد مدیریت منابع انسانی و اتصال آن به سایر سامانه‌های مدیریتی و مکان‌محور کشور، براساس شاخص‌های مصوب.
برنامه ۲	تدوین و استقرار نظام یکپارچه مدیریت منابع انسانی در قالب برنامه‌های توسعه کشور، با رویکرد توزیع متوازن، عادلانه و ثبات بخشی به مدیریت منابع انسانی، با تأکید بر ساماندهی آنان برای دوره زمانی حداقل سه ساله.
برنامه ۳	بازنگری ضوابط و مقررات ساماندهی، با تأکید بر برون سپاری هدفمند و عدالت محور خدمات آموزشی، تربیتی و اداری.
برنامه ۴	نیازسنجی، ساماندهی و تخصیص منابع انسانی، متناسب با محیط‌های متنوع آموزشی، مشاغل، رشته‌ها و نیاز واقعی آموزش و پرورش، با تأکید بر شاخص‌های ترکیبی بویژه «تعداد کلاس‌های درس دایر و دانش آموز».
برنامه ۵	طراحی روش‌ها و سازوکارهای جذب، تأمین، توانمندسازی و بکارگیری منابع انسانی، به تفکیک حوزه‌های «آموزشی»، «پرورشی»، «اداری» و «خدماتی»، از مسیر تربیت معلم، براساس شاخص‌ها و استانداردهای مرتبط و متناسب با رشته‌ها، دوره‌های تحصیلی و کارراهه شغلی.
برنامه ۶	ساماندهی منابع انسانی، با رویکرد ثبات بخشی و تقلیل نسبت نیروهای اداری به کارکنان آموزشی.

۱- منظور از عبارت «برای بوم» گزینش و استخدام منابع انسانی از هر منطقه‌ای از کشور، بر اساس شایستگی‌ها برای خدمت در منطقه یا استان موردنظر است. در این روش انتخاب افراد محدود و منحصر به محل زندگی و تولد آنان نخواهد بود، ولی صرفاً برای خدمت در آن استان یا منطقه‌ای موردنظر استخدام می‌شوند، بنابراین درخواست جابه‌جایی، به هر دلیل، موجب قطع رابطه استخدامی آنان خواهد شد.

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد ۲۱۵

برنامه ۷	طراحی و ساز و کارهای افزایش بهره‌وری منابع انسانی، با تأکید بر ساماندهی کلاس‌ها و مدارس کم‌جمعیت و پرجمعیت با رویکرد توسعه و تقویت مدارس شبانه‌روزی و طرح رو ستامرکزی، به ویژه در مناطق کمتر توسعه یافته، براساس شاخص‌های مصوب.
برنامه ۸	طراحی و استقرار نظام بهره‌وری منابع انسانی.
برنامه ۹	طراحی سازوکارهای مناسب تقویت ارتباط مؤثر و سازمان‌یافته کارکنان آموزشی و برنامه‌ریزی حوزه‌ستادی و ادارات تابعه، با محیط‌های آموزشی، به‌عنوان بخشی از ساعات موظف آنان.

هدف عملیاتی ۸	افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و مدرسه و معلمان و دانش‌آموزان در رشد و تعالی کشور در عرصه‌های دینی، فرهنگی، اجتماعی در سطح محلی و ملی به‌عنوان نهاد مولد سرمایه انسانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی
راهکار ۸-۲	ایجاد سازوکارهای لازم برای تقویت جایگاه و منزلت فرهنگی و اجتماعی معلمان
برنامه ۱	طراحی سازوکارهای قانونی ارتقای امنیت شغلی و توسعه حمایت‌های حقوقی، قضایی و صنفی از معلمان.
برنامه ۲	تدوین، تصویب و راه‌اندازی سازمان نظام معلمی، با تأکید بر واگذاری بخشی از وظایف غیرحاکمیتی به معلمان با هماهنگی مراجع ذیربط.
برنامه ۳	طراحی و اعطای نشان ملی معلمی با هماهنگی مراجع ذیربط.
برنامه ۴	ایجاد سازوکارهای قانونی مشارکت فعال و حضور مؤثر معلمان در سازمان‌ها و مجامع سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در سطح ملی و محلی.
برنامه ۵	ایجاد و تقویت زیرساخت‌های لازم برای نگهداشت بهینه منابع انسانی کارآمد و اثربخش در آموزش و پرورش

هدف عملیاتی ۸	افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و مدرسه و معلمان و دانش‌آموزان در رشد و تعالی کشور در عرصه‌های دینی، فرهنگی، اجتماعی در سطح محلی و ملی به‌عنوان نهاد مولد سرمایه انسانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی
راهکار ۸-۶	تقویت شایستگی‌های حرفه‌ای و اعتقادی مدیران و معلمان و فراهم آوردن سازوکارهای اجرایی برای مشارکت فعال و مؤثر ایشان در برنامه‌های تربیتی و فعالیت‌های پرورشی مدارس
برنامه ۱	بازنگری برنامه‌های درسی تربیت معلم و توانمندسازی منابع انسانی، با رویکرد تقویت مستمر شایستگی‌های آنان در ابعاد اعتقادی، تربیتی، حرفه‌ای، ورزشی و سلامت برای پذیرش مسئولیت‌های تربیتی.

برنامه ۲	بازنگری در برنامه‌ها و فعالیت‌های فوق برنامه، با تأکید بر تقویت نقش تربیتی و مشارکت مؤثر مدیران و معلمان در تدوین و اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها.
----------	--

هدف عملیاتی ۸	افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و مدرسه و معلمان و دانش‌آموزان در رشد و تعالی کشور در عرصه‌های دینی، فرهنگی، اجتماعی در سطح محلی و ملی به عنوان نهاد مولد سرمایه انسانی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی
راهکار ۷-۸	تأکید بر معلم محوری در رابطه معلم و دانش‌آموز در عرصه تعلیم و تربیت و جلوگیری از اجرای هر سیاست و برنامه نظری و عملی که این محوریت را مخدوش نماید
برنامه ۱	بازنگری و به‌روزرآوری وظایف، نقش‌ها و تدوین سازوکارهای ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، تقویت عوامل بهداشتی و انگیزشی و مرجعیت آنان.
برنامه ۲	توسعه زیرساخت‌های مدیریت دانش، مستندسازی و بکارگیری تجربیات منابع انسانی آموزش و پرورش.

هدف عملیاتی ۱۰	ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم
راهکار ۱-۱۰	برنامه‌ریزی و به کارگیری امکانات و فرصت‌های اجتماعی برای اعتلای فرهنگ عمومی در تکریم و پاسداشت مقام معلم با تأکید بر استفاده از ظرفیت رسانه ملی
برنامه ۱	طراحی سازوکارها برای همکاری در تولید و ساخت برنامه‌های رسانه ملی و رسانه‌های محلی و غنی‌سازی آن‌ها، با تأکید بر حضور مؤثر مشاور و ناظر آموزشی تربیتی و با رویکرد پاسداشت مقام و ارتقای نقش و جایگاه معلم و اعتلای فرهنگ عمومی
برنامه ۲	بازمهندسی و افزایش اثربخشی برنامه‌های پاسداشت مقام معلم، با رویکرد الگوسازی و اسوه بودن معلمان موفق و گسترش تجربیات آنان.

هدف عملیاتی ۱۰	ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم
راهکار ۲-۱۰	استقرار نظام سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، تعیین ملاک‌های ارزیابی و ارتقای مرتبه (نظام رتبه‌بندی) علمی و تربیتی معلمان و تقویت انگیزه ارتقای شغلی در آنان براساس نظام معیار اسلامی
برنامه ۱	تدوین و تصویب ملاک‌ها، شاخص‌ها و استانداردهای نظارت، ارزشیابی، ارزیابی عملکرد و ارتقای منابع انسانی.
برنامه ۲	سنجش دوره‌ای صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای و ارزشیابی مستمر معلمان، حداقل سه دوره در طول خدمت، با رویکرد توانمندسازی و ارتقای شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان.

تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد ۲۱۷

برنامه ۳	طراحی سازوکارهای قانونی حمایت از حقوق معلمان، با تأکید بر رعایت قواعد و ارزش‌های اخلاقی، حفظ ارزش‌ها، کرامت انسانی و احترام به شأن و منزلت آنان.
----------	--

هدف عملیاتی ۱۰	ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم
راهکار ۳-۱۰	اصلاح قوانین و مقررات موجود استخدامی، مالی و اداری متناسب با حرفه‌های تخصصی، با مشارکت دستگاه‌های ذیربط
برنامه ۱	تهیه و تدوین نظام خاص استخدامی، اداری و مالی کارکنان آموزش و پرورش، با رویکرد ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای و به‌گزینی معلمان با هماهنگی و مشارکت مراجع و دستگاه‌های ذیربط.
برنامه ۲	بازنگری طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان، با تأکید بر چابک‌سازی سازمانی و ارتقای صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای آنان.

هدف عملیاتی ۱۰	ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم
راهکار ۴-۱۰	طراحی و استقرار نظام خاص بازنشستگی فرهنگیان برای بهره‌مندی فزونی از تجارب آنان
برنامه ۱	طراحی و استقرار سامانه و بانک جامع اطلاعات بازنشستگان و اتصال آن به سایر سامانه‌های آماری و مدیریتی آموزش و پرورش، با تأکید بر مستندسازی تجارب آنان.
برنامه ۲	مستندسازی و طراحی ساز و کارهای بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و تجارب بازنشستگان در تصمیم‌سازی، تدوین و اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌ها، به‌ویژه نظارت و انتقال تجربیات و دانش ضمنی آنان در انطباق منابع انسانی جدید ورود با فرهنگ سازمانی.

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش
راهکار ۱-۱۱	استقرار نظام ملی تربیت معلم و راه‌اندازی دانشگاه ویژه فرهنگیان با رویکرد آموزش تخصصی و حرفه‌ای تربیت محور توسط وزارت آموزش و پرورش با همکاری دستگاه‌های ذیربط
برنامه ۱	استانداردسازی و ارتقای دانشگاه فرهنگیان و پردیس‌ها و رشته‌های تحصیلی آن و برنامه جامع منابع انسانی آموزش و پرورش با تأکید بر برقراری تناظر بین رشته‌های تحصیلی نظام تربیت معلم

و دوره‌ها و رشته‌های مختلف تحصیلی با اهداف و نیازهای آموزشی و پرورشی و با پست‌های مدیریتی، اداری و کارشناسی‌های حوزه ستادی.	
طراحی و استقرار نظام ملی تربیت معلم با بازنگری ساختار نظام آموزشی و پیوند نظام‌مند برنامه‌های آموزشی دانشگاه‌های وابسته به آموزش و پرورش، با برنامه‌های درسی و تربیت منابع انسانی و توسعه رشته‌های تحصیلی آن، براساس برنامه جامع منابع انسانی و (نیاز دوره‌های مختلف تحصیلی، رشته‌های شغلی و تخصص‌ها در حوزه‌های مختلف آموزش و پرورش و اقتضائات برنامه درسی رسمی و غیررسمی).	برنامه ۲
تأمین، تربیت و توانمندسازی مدرسان و استادان دانشگاه تربیت معلم و مدرسان دوره‌های آموزشی معلمان براساس استانداردهای مصوب و مبتنی بر سند تحول بنیادین.	برنامه ۳

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
طراحی و ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای معلمان در آموزش و پرورش با تأکید بر حفظ تعامل مستمر دانشجو معلمان با مدارس و نهادهای علمی و پژوهشی در طی این دوره و فراهم آوردن امکان کسب تجربیات واقعی از کلاس درس و محیط‌های آموزشی	راهکار ۲-۱۱
طراحی سازوکارهای مناسب برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های عوامل سهیم و مؤثر در تربیت و توانمندسازی منابع انسانی.	برنامه ۱

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
ایجاد سازوکارهای لازم برای جذب و نگهداشت استعدادهای برتر و برخوردار از صلاحیت‌های دینی، اخلاقی، انقلابی و شخصیتی به رشته‌های تربیت معلم با تأکید بر تقویت انگیزه‌های معنوی و مادی معلمان از قبیل برقراری حقوق و دستمزد در دوران تحصیل، ارتقای سطح آموزشی و تجهیزاتی مراکز ذیربط، ایجاد نظام بازآموزی مستمر علمی و تسهیل در ادامه تحصیل با توجه به رتبه‌بندی معلمان	راهکار ۳-۱۱

طراحی سازوکارهای لازم استعدادیابی و جذب نخبگان، دانش‌آموختگان مستعد و دارندگان استعدادهای برتر و صلاحیت‌های دینی، اخلاقی و انقلابی، از مسیر نظام تربیت معلم.	برنامه ۱
طراحی سازوکارهای لازم برای اعمال مشوق‌های شغلی و استخدامی، با رویکرد حمایت بهینه از جذب و نگهداشت استعدادهای برتر.	برنامه ۲

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
ایجاد نظام ارزیابی صلاحیت معلمان شامل شایستگی‌های اخلاقی، اعتقادی، انقلابی، حرفه‌ای و تخصصی و ارزشیابی متناسب با مبانی و اهداف سند تحول راهبردی	راهکار ۴-۱۱
طراحی و استقرار نظام جامع و یکپارچه و الگوی نیازسنجی مستمر شایستگی‌های اخلاقی، اعتقادی، انقلابی و حرفه‌ای منابع انسانی، به‌ویژه معلمان.	برنامه ۱
تشکیل بانک جامع اطلاعات ارزشیابی و ارزیابی عملکرد منابع انسانی و استفاده از نتایج آن.	برنامه ۲
تربیت و توانمندسازی ناظران و ارزیابان متخصص و حرفه‌ای منابع انسانی.	برنامه ۳
طراحی و استقرار نظام پاسخگویی و بهره‌مندی منابع انسانی از نتایج ارزشیابی.	برنامه ۴

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
ایجاد انعطاف در برنامه‌های درسی تربیت معلم متناسب با تحولات علمی و نیازهای نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با تأکید بر رویکرد تلفیقی و به‌روزرسانی توانمندی‌های تربیتی و تخصصی معلمان	راهکار ۵-۱۱
توسعه زیرساخت‌ها و اصلاح روش‌های تربیت و توانمندسازی معلمان، با تأکید بر آموزش آنان در محیط‌های واقعی.	برنامه ۱
بازتعریف سیاست‌های طراحی برنامه‌های درسی و تربیت و توانمندسازی دانشجو معلمان، با تأکید بر همکاری و تعامل مؤثر آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها.	برنامه ۲

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش
راهکار ۶-۱۱	استقرار ساز و کارهای توانمندسازی معلمان برای مشارکت و مداخله مؤثر آنان در برنامه‌ریزی در سطح مدرسه، به ویژه برنامه‌هایی که به تقویت هویت حرفه‌ای آنان می‌انجامد؛ مانند اقدام پژوهی، درس پژوهی و ایجاد شبکه توانمندسازی مربیان
برنامه ۱	طراحی ساز و کارهای مشارکت گروه‌ها و انجمن‌های علمی، آموزشی و پژوهشی معلمان در برنامه‌ریزی درسی مدارس، با اصلاح ضوابط و مقررات مربوط.
برنامه ۲	طراحی و استقرار شبکه ملی اشتراک دانش تخصصی و تجارب حرفه‌ای معلمان در حوزه برنامه‌ریزی درسی.
برنامه ۳	ظرفیت‌سازی توسعه تعاملات فرامرزی معلمان، مدیران و کارشناسان، با تأکید بر بهره‌برداری بهینه از شبکه‌های ارتباطی و فرصت‌های مطالعاتی در چارچوب ضوابط و مقررات.

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش
راهکار ۷-۱۱	توسعه زمینه پژوهشگری و افزایش توانمندی‌های حرفه‌ای به شکل فردی و گروهی میان معلمان و تبادل تجارب و دستاوردها در سطح محلی و ملی و ایجاد فرصت‌های بازآموزی مستمر علمی و تحقیقاتی و مطالعاتی و برگزاری جشنواره‌های الگوی تدریس برتر و اختصاص اعتبارات خاص برای فعالیت‌های پژوهشی معلمان
برنامه ۱	ایجاد ساز و کارهای لازم برای نهاده‌کردن «فرصت مطالعاتی» و توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان.
برنامه ۲	طراحی و استقرار نظام حمایت مؤثر از فعالیت‌های پژوهشی معلمان، با تأکید بر مستندسازی، کاربرست یافته‌ها و توسعه سواد و فرهنگ پژوهش.

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش
-------------------	---

برنامه‌ریزی برای کارآموزی و کارورزی دانشجو معلمان در کنار تربیت معلم و بررسی نظریات جدید تعلیم و تربیت	راهکار ۸-۱۱
طراحی سازوکارهای مناسب اداری، مالی و عوامل انگیزشی برای مشارکت مؤثر و مستمر مدیران و معلمان مدارس در اجرای کارورزی و کارآموزی دانشجو معلمان.	برنامه ۱
بازطراحی نظام راهنمای تعلیماتی (معلم‌راهنما یا راهبران آموزشی) جهت افزایش کیفیت تعلیم و تربیت در مدارس.	برنامه ۲
طراحی و اجرای برنامه درسی ملی تربیت معلم، با رویکرد تقویت و توسعه برنامه‌های کارآموزی و کارورزی و مهارت‌های حرفه‌ای و تخصصی و آموزش‌های چندمهارتی دانشجو معلمان، با تأکید بر بهره‌گیری هدفمند و هوشمندانه از فناوری‌های نوین و کارآمد آموزشی و توسعه شایستگی‌های معلمی.	برنامه ۳

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام و بین‌الملل و بومی سازی تجربیات و یافته‌های مفید آنها و بهره‌مندی آگاهانه از آنها در چارچوب نظام معیار اسلامی	راهکار ۹-۱۱
طراحی سازوکارهای تولید دانش بومی و مستندسازی تجارب آموزشی تربیتی و حمایت از آن، با مشارکت دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی پژوهشی کشور.	برنامه ۱
طراحی سازوکارهای توسعه تعامل و مشارکت تربیت معلم در عرصه تحولات علمی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.	برنامه ۲
تربیت و توانمندسازی کارشناسان مجرب برای حضور فعال و مؤثر در مجامع و مؤسسات بین‌المللی و گسترش دیپلماسی فرهنگی آموزشی.	برنامه ۳

بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش	هدف عملیاتی ۱۱
جلب مشارکت دانشگاه‌های برتر و حوزه‌های علمیه در امر تربیت تخصصی-حرفه‌ای و دینی معلمان، کارشناسان و مدیران با محوریت دانشگاه فرهنگیان	راهکار ۱۰-۱۱

برنامه ۱	طراحی و استقرار نظام مشارکت دانشگاه‌های وابسته به آموزش و پرورش در بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سایر دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه.
برنامه ۲	ایجاد زیر ساخت‌های حقوقی و قانونی استفاده بهینه و هدفمند از ظرفیت دانشگاه‌ها، مؤسسات علمی پژوهشی و حوزه‌های علمیه در تولید برنامه‌های درسی، محتوای آموزشی و تربیت و توانمندسازی منابع انسانی.

هدف عملیاتی ۱۱	بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت و طراحی سیاست‌های مناسب برای ارتقای شیوه‌های جذب، تربیت و نگهداشت معلمان در آموزش و پرورش
راهکار ۱۱-۱۲	بهینه‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی برای افزایش کارایی و اثربخشی مدارس خارج از کشور با تأکید بر بازنگری جداول آموزشی و محتوای کتب درسی، به کارگیری نیروهای متعهد، توانمند و مجرب و متناسب‌سازی فضای فیزیکی این مدارس
برنامه ۱	تأمین، تربیت و توانمندسازی ویژه معلمان مأمور به مدارس ایرانی خارج از کشور، با تأکید بر طراحی سازوکارهای لازم برای مهارت‌های تدریس چندپایه و چندرشته، متناسب با نیازهای منابع انسانی و اقتضات کشور محل مأموریت.
برنامه ۲	تدوین شاخص‌ها و معیارهای انتخاب معلمان و کارکنان اعزامی به مدارس خارج از کشور.

هدف عملیاتی ۱۲	برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه نیروی انسانی درخور منزلت فرهنگیان با توجه به لزوم تمام وقت شدن آنان
راهکار ۱۲-۱	بهینه‌سازی نظام پرداخت‌ها، مبتنی بر شایستگی‌ها و براساس رویکرد رقابتی
برنامه ۱	تدوین و استقرار «نظام سنجش صلاحیت و رتبه‌بندی معلمان» با رویکرد تغییر نظام پرداخت‌ها براساس شایستگی و عملکرد، با تأکید بر همسان‌سازی دریافتی‌های آنان با حقوق و دستمزد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی کشور و مشاغل سخت و تخصصی.

هدف عملیاتی ۱۲	برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه نیروی انسانی درخور منزلت فرهنگیان با توجه به لزوم تمام وقت شدن آنان
راهکار ۱۲-۲	فراهم آوردن تسهیلات و امتیازات متناسب برای جذب و نگهداشت نیروهای کارآمد در دوره ابتدایی و تقویت نگاه تخصصی زیربنایی به این دوره تحصیلی
برنامه ۱	بازنگری قوانین و مقررات و سازماندهی منابع انسانی دوره ابتدایی، با تأکید بر تقویت این دوره، به‌ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته.

برنامه ۲	ارتقای فرهنگی و تغییر نگرش مدیران و سیاست‌گذاران کشور نسبت به جایگاه و نقش آموزش و پرورش، به‌ویژه دوره ابتدایی، با تأکید بر توسعه بهره‌گیری از منابع و مشارکت سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها در امر تعلیم و تربیت کشور.
برنامه ۳	استقرار نظام پرداخت فوق‌العاده ویژه و اعطای سنوات ارفاقی به معلمان دوره ابتدایی با هماهنگی مراجع ذیربط.
برنامه ۴	ارائه تسهیلات و امتیازات مناسب برای جذب، نگهداشت و ماندگاری فزون‌تر منابع انسانی کارآمد و برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه منابع انسانی، متناسب با شأن و منزلت فرهنگیان، با توجه به لزوم تمام‌وقت شدن آنان، به ویژه در دوره ابتدایی.

هدف عملیاتی ۱۲	برقراری الگوی جبران خدمات و تأمین رفاه نیروی انسانی درخور منزلت فرهنگیان با توجه به لزوم تمام‌وقت شدن آنان
راهکار ۳-۱۲	ایجاد سازوکارهای قانونی برای افزایش انگیزه معلمان و مربیان با ساماندهی مناسب خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی آنان
برنامه ۱	طراحی و استقرار نظام پاداش و جبران خدمات ویژه معلمان، با تأکید بر معلمان شاغل در مناطق کمتر توسعه‌یافته.
برنامه ۲	طراحی و استقرار نظام خاص بازنشستگی آموزش و پرورش، با رویکرد خروج نرم، منعطف و تدریجی (مرحله‌ای) آنان از خدمت.
برنامه ۳	استقرار «نظام بیمه درمانی یکپارچه، کامل، ویژه و کارآمد» به نحوی که نیاز به سایر بیمه‌های تکمیلی وجود نداشته‌باشد.

هدف عملیاتی ۱۵	اصلاح محتوا، ارتقای جایگاه، افزایش کیفیت و کارآمدی علوم انسانی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی مبتنی بر مبنای دینی در چارچوب نظام معیار اسلامی
راهکار ۴-۱۵	جذب و تربیت معلمان مستعد، آگاه و متعهد برای تدریس در درس‌های علوم انسانی، دانش‌افزایی مستمر معلمان در حین خدمت و ارتقای شأن و منزلت فرهنگی و اجتماعی آنها
برنامه ۱	طراحی سازوکارهای تسهیل جذب دانش‌آموزان مستعد و توانمند در رشته‌های مورد نیاز آموزش و پرورش در دانشگاه‌های وابسته به‌ویژه در درس‌های علوم انسانی.
برنامه ۲	تمهید مقدمات و ارائه تسهیلات ویژه برای دانش‌افزایی، ارتقای صلاحیت حرفه‌ای، شأن و منزلت فرهنگی و اجتماعی معلمان، به‌ویژه معلمان دروس علوم انسانی.

هدف عملیاتی ۱۶	تنوع بخشی در ارائه خدمات آموزشی و فرصت‌های تربیتی متناسب با مصالح جامعه، نیازها و علایق دانش‌آموزان در راستای شکوفایی استعدادهای آنها
راهکار ۱-۱۶	ایجاد تنوع در فرصت‌های تربیتی در مراکز آموزشی و تربیتی برای پاسخ‌گویی به نیازهای دانش‌آموزان
برنامه ۱	توانمندسازی مدیران و معلمان در شنا سایی، هدایت و بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و امکانات و خلق فرصت‌های متنوع یادگیری و متناسب با نیازها، علایق و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان.

هدف عملیاتی ۱۷	ارتقای کیفیت فرایند تعلیم و تربیت با تکیه بر استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین
راهکار ۳-۱۷	اصلاح و به‌روزرآوری روش‌های تعلیم و تربیت با تأکید بر روش‌های فعال، گروهی، خلاق با توجه به نقش الگویی معلمان
برنامه ۱	اصلاح زیرساخت‌ها و به‌روزرآوری روش‌های تربیت و توانمندسازی معلمان و طراحی و استقرار نظام جامع آموزش معلمان، با تأکید بر نیازسنجی و طراحی شناسنامه آموزشی.
برنامه ۲	گسترش و ارتقای سواد رسانه‌ای معلمان و توسعه بهره‌برداری از فناوری‌های آموزشی نوین، برای اثربخش کردن فعالیت‌های آموزشی تربیتی.

هدف عملیاتی ۱۷	ارتقای کیفیت فرایند تعلیم و تربیت با تکیه بر استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین
راهکار ۴-۱۷	گسترش بهره‌برداری از ظرفیت آموزش‌های غیرحضور و مجازی در برنامه‌های آموزشی و تربیتی ویژه معلمان، دانش‌آموزان و خانواده‌های ایرانی در خارج از کشور براساس نظام معیار اسلامی و با رعایت اصول تربیتی از طریق شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات
برنامه ۱	توسعه زیرساخت‌های فناوری و تجهیزاتی نظام آموزشی مبتنی بر شبکه رشد برای بهره‌مندی معلمان، دانش‌آموزان و خانواده آنها در خارج از کشور.
برنامه ۲	تولید و ارائه برنامه‌های آموزشی ویژه برای معلمان، دانش‌آموزان، مدارس و خانواده‌های ایرانی خارج از کشور، با رویکرد تقویت هویت ایرانی اسلامی و طراحی و اجرای پودمان‌های آموزشی، حضوری و غیرحضور، برای معلمان اعزامی به خارج از کشور.

هدف عملیاتی ۱۸	تغییر و نوآوری در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با رویکرد تعالی‌بخش، پویا و بالنده
راهکار ۲-۱۸	تأمین تسهیلات و امکانات و ایجاد سازوکارهای کارا و اثربخش در آموزش‌های ضمن خدمت معلمان و تقویت انگیزه و مهارت حرفه‌ای برای یادگیری مداوم

برنامه ۱	برقراری پیوند نظام‌مند بین آموزش‌های ضمن خدمت کارکنان با نظام پرداخت حقوق و دستمزد و ارتقای آنان.
برنامه ۲	بازنگری و به‌روزرسانی محتوای آموزش‌های ضمن خدمت، متناسب با تغییرات برنامه‌های درسی و تحولات دانش علوم تربیتی و سایر حوزه‌های مرتبط با شغل معلمی.
برنامه ۳	ایجاد سازوکارهای لازم برای استقرار توان‌مان رویکردهای الزامی، تشویقی و ترغیبی در آموزش‌های ضمن خدمت، توانمندسازی و ارتقای صلاحیت‌ها.

هدف عملیاتی ۱۸	تغییر و نوآوری در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با رویکرد تعالی بخش، پویا و بالنده
راهکار ۴-۱۸	استفاده بهینه از دانش و تجربه نخبگان و پیشکسوتان آموزش و پرورش
برنامه ۱	طراحی سازوکارهای جلب مشارکت مؤثر و استفاده حداکثری از ظرفیت و توانمندی‌های نخبگان و پیشکسوتان در تصمیم‌سازی، تدوین و اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و نظارت در آموزش و پرورش، به‌ویژه در تربیت و توانمندسازی منابع انسانی.
برنامه ۲	طراحی و استقرار نظام خلافت و نوآوری منابع انسانی، با تأکید بر ایجاد زیرساخت‌های قانونی برای حمایت از دانش‌آموزان، مربیان و مدیران خلاق و کارآفرین.

هدف عملیاتی ۲۱	بازنگری و بازمهندسی ساختارها و رویه‌ها و روش‌ها
راهکار ۴-۲۱	استقرار نظام راهنمایی و مشاوره تربیتی مبتنی بر مبانی اسلامی و افزایش نقش معلمان در این زمینه و به‌کارگیری مشاوران متخصص برای ایفای وظایف تخصصی در تمام پایه‌های تحصیلی
برنامه ۱	طراحی و استقرار نظام راهنمایی و مشاوره، با تأکید بر تربیت و تأمین مشاوران حرفه‌ای برای ارائه خدمات به دانش‌آموزان همه دوره‌های تحصیلی.
برنامه ۲	تدوین و استقرار استانداردهای محتوایی مشاوره مدرسه و بازنگری برنامه‌های درسی تربیت مشاور براساس آن.
برنامه ۳	توسعه و تقویت رشته مشاوره در دانشگاه‌های وابسته به آموزش و پرورش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی.

هدف عملیاتی ۲۱	بازنگری و بازمهندسی ساختارها و رویه‌ها و روش‌ها
راهکار ۵-۲۱	ساماندهی ساعات کار مربیان برای حضور تمام وقت در مدارس شامل ساعات تدریس و ساعات اختصاص یافته به سایر فعالیت‌های تربیتی مرتبط در مدرسه با توجه به ضرورت جبران خدمت مناسب ایشان
برنامه ۱	تدوین طرح ساماندهی ساعات کار معلمان و مربیان، با تأکید بر حضور تمام وقت آنان در مدرسه و انجام فعالیت‌های تربیتی، مشاوره‌ای و پژوهشی، با بازنگری و اصلاح شرح شغل، وظایف و نظام حقوق و دستمزد و فراهم کردن امکانات و تسهیلات متناسب با حضور تمام وقت آنان.

هدف عملیاتی ۲۱	بازنگری و بازمهندسی ساختارها و رویه‌ها و روش‌ها
راهکار ۸-۲۱	استقرار و استفاده از نظام «دوری» در ساماندهی معلمان در سه پایه اول ابتدایی
برنامه ۱	تدوین قوانین و مقررات استقرار نظام دوری در دوره ابتدایی، به‌ویژه در دوره اول ابتدایی و ساماندهی منابع انسانی بر اساس ماندگاری فزون‌تر آنان در مدرسه.

هدف عملیاتی ۲۲	ارتقا و بهبود مستمر کیفیت نظام کارشناسی، مدیریت و راهبری آموزشی و تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار ۲-۲۲	ایجاد سازوکارهای لازم برای تربیت و نگهداشت مدیران و راهبران آموزشی و تربیتی و تلاش برای افزایش ثبات مدیریت در مجموعه نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
برنامه ۱	طراحی سازوکارهای لازم ارتقای جایگاه قانونی مدیران مدارس به سطح مدیریت حرفه‌ای، متناسب با سطوح مدیریتی کشور.
برنامه ۲	طراحی و تدوین نظام تربیت و توانمندسازی و جانشین‌پروری مدیران و معلمان، با استفاده از همه ظرفیت‌ها و امکانات درون و برون سازمانی کشور.
برنامه ۳	طراحی سازوکارهای تربیت و توانمندسازی مدیران و معاونان مدارس در رشته مدیریت آموزشی در دانشگاه‌های کشور با اولویت دانشگاه فرهنگیان و با هماهنگی مراجع و دستگاه‌های ذیربط.
برنامه ۴	تدوین شاخص‌ها و استانداردهای انتخاب و انتصاب مدیران و طراحی سازوکارهای لازم برای ثبات مدیریت و مدیران موفق مدارس.
برنامه ۵	طراحی سازوکارهای ارتقای جایگاه مدیران مدارس به سطح «مدیریت حرفه‌ای» و اعطای فوق‌العاده شغل ویژه مدیریت مدرسه و سایر انگیزاننده‌های شغلی با مشارکت و هماهنگی مراجع ذیربط.

هدف عملیاتی ۲۲	ارتقا و بهبود مستمر کیفیت نظام کارشناسی، مدیریت و راهبری آموزشی و تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
راهکار ۳-۲۲	طراحی و اجرای الگوی بالندگی شغلی حرفه‌ای برای منابع انسانی
برنامه ۱	طراحی شغل و تدوین کارراه شغلی منابع انسانی و تصویب آن در مراجع ذی ربط.
برنامه ۲	طراحی، تدوین و استقرار نظام جامع شایستگی و توسعه حرفه‌ای منابع انسانی، با تأکید بر انتخاب، ارتقا و انتصاب افراد شایسته به پست‌های مدیریت حرفه‌ای و ارتقای شغلی.
برنامه ۳	طراحی و استقرار نظام یکپارچه بازآموزی، توانمندسازی و ارتقای تحصیلی منابع انسانی.

سند شماره ۷۰: نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت

آموزش و پرورش، ۱۳۹۹

مصوب جلسه ۸۳۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۹/۸/۲۷

ماده واحده «نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش که در جلسه ۸۳۳ مورخ ۲۷/۸/۱۳۹۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می گردد:

ماده واحده: به منظور شناسایی، جذب و تأمین منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی کار آمد، متعهد و متخلق، با استعداد و با انگیزه و برخوردار از صلاحیت های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای؛ وزارت آموزش و پرورش مکلف است به استناد سیاست های کلی تحول در نظام آموزش و پرورش (ابلاغی مقام معظم رهبری) منابع انسانی مورد نیاز خود در مشاغل آموزشی و تربیتی را در چارچوب شایستگی های مندرج در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و بر اساس شرایط و ضوابط مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، صرفاً از طریق دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی تأمین نماید. هر گونه استخدام خارج از این طریق ممنوع است.

تبصره ۱: دانشگاه های فرهنگیان و تربیت دبیر فنی شهید رجایی علاوه بر جذب دانشجو معلم و هنرآموز موضوع ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان و ماده ۱ اساسنامه دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی، می توانند از ظرفیت علمی سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و حوزه های علمیه برای تربیت نیروهای آموزشی و تربیتی مورد نیاز استفاده نمایند.

ضوابط و مقررات مربوط به این تبصره، ظرف مدت سه ماه با پیشنهاد توسط شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می رسد.

تبصره ۲: افرادی که به استناد یکی از قوانین و مقررات موضوعه با واحدهای دولتی آموزشی و تربیتی آموزش و پرورش همکاری کرده اند در شرایط برابر با سایر داوطلبان و صرفاً پس از گذراندن دوره مهارت آموزی یک ساله در دانشگاه فرهنگیان یا دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

به کارگیری خواهند شد. مدت همکاری تمام وقت این افراد از حداکثر سن برای شرکت در آزمونهای استخدامی وزارت آموزش و پرورش کسر می شود.

تبصره ۳: سازمان اداری و استخدامی کشور، مجوزهای استخدامی وزارت آموزش و پرورش را در مشاغل آموزشی و تربیتی بر اساس شاخص نسبت دانش آموز به کل کارکنان آموزشی صادر خواهد نمود. شاخص نسبت دانش آموز به کل کارکنان آموزشی، به پیشنهاد مشترک وزارت آموزش و پرورش و سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴: هرگونه گزینش و استخدام در مشاغل آموزشی و تربیتی در آموزش و پرورش، بر اساس نیاز «برای بوم» (استان، شهرستان، منطقه و ناحیه) خواهد بود و صرفاً از طریق شرکت در آزمونهای ورودی انجام می شود. خارج شدن نیرو از بوم به منزله قطع رابطه استخدامی و ابقای ردیف برای بوم خواهد بود.

تبصره ۵: شرط اشتغال به حرفه معلمی در کلیه مدارس (اعم از دولتی و غیردولتی)، دارا بودن «گواهینامه صلاحیت معلمی» به عنوان مستند رسمی احراز توانایی یک فرد برای ایفای نقش معلمی خواهد بود. ترتیب صدور، به روزآوری، قالب و نوع اطلاعات مندرج در آن توسط شورای عالی آموزش و پرورش تعیین و با تصویب هیأت وزیران ابلاغ می شود.

تبصره ۶: این مصوبه، نسبت به کلیه قوانین و مقررات مربوط به حوزه جذب و تأمین منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی در آموزش و پرورش در موارد مغایر، حاکم خواهد بود.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی

حسن روحانی

سند شماره ۷۱: موافقت با ارسال گزارش از عملکرد دانشگاه تربیت دبیر شهید

رجایی به قوه قضائیه، ۱۴۰۱

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۱/۱۲/۲

باسمه تعالی

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی سلام علیکم

پیرو مصوبه مورخ ۱۴۰۱/۲۹/۰۶ مجلس شورای اسلامی در خصوص ضرورت انجام تحقیق و تفحص از عملکرد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی پس از تعیین و ابلاغ احکام اعضای هیئت تحقیق و تفحص به شماره نامه ۴/۷۵۱۶۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸، گزارش هیئت در مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ به این کمیسیون واصل گردید متعاقب امر جلسه مشترک اعضای کمیسیون، اعضای هیئت تحقیق و تفحص و مسئولین دستگاه ذیربط در مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۴ تشکیل و گزارش ذیل به تصویب کمیسیون رسید.

در اجرای ماده (۲۱۲) آیین نامه داخلی گزارش مصوب جهت قرائت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی تقدیم می گردد.

علیرضا منادی سفیدان

رئیس کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری

۱۴۰۱/۱۰/۱۱

گزارش نهایی تحقیق و تفحص از دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی

بخش اول: مقدمه و بیان مسأله

دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی در حال حاضر تنها دانشگاه در کشور است که مأموریت تربیت دانشجو معلمان در حوزه فنی و حرفه ای (هنرآموز) را بر عهده دارد. دانشگاه هم اکنون در قالب ۹ دانشکده تخصصی (دانشکده مهندسی برق، دانشکده مهندسی کامپیوتر، دانشکده مهندسی عمران، دانشکده مهندسی مواد و فناوریهای نوین، دانشکده مهندسی مکانیک،

دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی، دانشکده علوم انسانی، دانشکده علوم ورزشی و دانشکده علوم پایه) و قریب به ۴۲۰۰ دانشجومعلم متعهد خدمت (دوره ۴ ساله منتهی به کارشناسی)، بیش از ۴۰۰۰ مهارت‌آموز دوره یک‌ساله معرفی شده از طریق آزمون استخدامی ۱۴۰۱ و با بهره‌مندی از دانش حدود ۴۳۰ عضو هیأت علمی و مدرس تمام وقت و مدعو در حال فعالیت است.

این دانشگاه به جهت مأموریت منحصر به فرد آن یعنی تربیت دبیر فنی، یکی از دانشگاه‌های راهبردی و مأموریت‌گرای کشور محسوب می‌شود. اسناد بالادستی، قوانین و آیین‌نامه‌ها متناسب با این مأموریت وظایفی را بر عهده این نهاد گذاشته است که سیاست‌های کلی نظام اساسنامه دانشگاه و قانون برنامه ششم توسعه برخی از این موارد هستند. شایان ذکر است دانشگاه تاکنون دو اساسنامه داشته است. اولین اساسنامه مصوب ۱۳۷۱ و دومین اساسنامه مصوب ۱۳۷۹ شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

دانشگاه تربیت دبیر فنی شهید رجایی با مأموریت تربیت دبیران فنی، نقش راهبردی در آموزش و پرورش دارد. این سؤال که «دانشگاه شهید رجایی چه میزان منطبق بر اهداف و مأموریت‌های اصلی آن اقدام می‌کند؟» سؤالی اساسی است که پاسخ شفاف و دقیقی به آن داده نشده است.

کافی نبودن ظرفیت این دانشگاه در مقایسه با نیاز آموزش و پرورش به هنرآموز و عدم‌پیش‌بینی توسعه ظرفیت این دانشگاه برای توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در دوره متوسطه دوم مبتنی بر تکالیف قانون برنامه ششم توسعه، مهمترین چالش و مسئله این حوزه است. در سال ۱۴۰۰، مجموع تعداد دانشجویان دانشگاه ۶،۷۴۰ نفر بوده است که از این تعداد ۳،۰۲۰ نفر تربیت دبیر است و ۳،۷۲۰ نفر دانشجوی غیر دبیر بوده است. (کارشناسی ۴۶۰ نفر، کارشناسی ارشد ۱۷۲۰ نفر، دوره دکتری ۳۰۰ و دوره‌های نوبت دوم، مجازی، آزاد و بین‌المللی ۱،۲۴۰ نفر). مطابق این آمار فقط معادل ۴۴/۸ درصد ظرفیت دانشگاه به تربیت دبیر اختصاص دارد. لذا با توجه به بحران کمبود منابع انسانی در بخش فنی و حرفه‌ای آموزش و پرورش، تحقیق و تفحص از عملکرد این دانشگاه در زمینه پایبندی به مأموریت اصلی آن ارائه شد که پس از

تصویب در کمیسیون و صحن مجلس، خلاصه ای از گزارش نهایی هیأت تحقیق و تفحص که توسط کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری تدوین شده است، تقدیم می گردد.

محورهای اصلی این تحقیق و تفحص عبارتند از:

۱- برنامه‌های کلان و عملکرد دانشگاه تربیت شهید رجایی که به چه میزان در جهت تربیت دبیر فنی مورد نیاز آموزش و پرورش و ارتقاء توانمندی منابع انسانی آموزش و پرورش در شاخه فنی و حرفه ای و کاردانش است.

۲- بررسی عملکرد هیأت اجرایی جذب دانشگاه در خصوص جذب اعضای هیأت علمی و تبدیل وضعیت از کارشناس به عضو هیأت علمی در ۵ سال اخیر

۳- بررسی عملکرد هیأت ممیزه دانشگاه در زمینه ارتقاء مرتبه اعضای هیأت علمی در ۵ سال

اخیر

۴- بررسی نحوه کسب و هزینه کرد درآمدهای اختصاصی

۵- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه تحصیلات تکمیلی و به طور خاص دوره دکتری تخصصی با توجه به نیاز آموزش و پرورش

۶- بررسی گزارش‌های حسابرسی دانشگاه از سال ۱۳۹۵

۷- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه کسر هزینه‌های شبانه‌روزی مطابق تبصره ذیل قانون متعهدین خدمت در آموزش و پرورش

۸- بررسی نحوه اجرای برنامه‌های مهارت‌آموزی، کارآموزی و کارورزی دانشجو معلمان

۹- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه انطباق آموزش‌های مجازی و دوره‌های آموزشی

کوتاه‌مدت (آموزش‌های الکترونیکی و آزاد) با مأموریت اصلی دانشگاه

۱۰- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه اجرای برنامه راهبردی دانشگاه و مصوبات هیأت

امناء

۱۱- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه اجرای دوره آموزش مهارتی یکساله

۱۲- بررسی عملکرد دانشگاه در زمینه برگزاری مصاحبه دانشجو معلمان و مهارت آموزان

۱۳- بررسی برنامه درسی در زمینه انطباق دروس تخصصی با نیازهای هنرآموزان و مهارت‌های موردنیاز هنرجویان و ارتباط دروس فنی و تخصصی با دروس مهارت‌های معلمی

بخش دوم - فرآیند تحقیق و تفحص

به منظور دستیابی به پاسخی روشن برای سؤال اصلی تحقیق و تفحص، ابتدا آمار پذیرش دانشجوی این دانشگاه در سه دوره تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری از اسناد منتشر شده جمع آوری شد. در گام بعدی آمار گردآوری شده با میزان پذیرش دانشجو مقایسه شد.

رشد تعداد افرادی که از طریق آزمون استخدامی برای گذراندن دوره یک ساله پذیرفته شده اند، طی سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ تا ۱۴۰۱-۱۴۰۰ از ۱۸۰۰ نفر به ۳۴۴۷ نفر افزایش یافته که تقریباً رشدی بیشتر از ۹۰ درصد داشته است. از آنجا که تأمین معلم از طریق ماده ۲۸ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، یک راهکار اضطراری و پرهزینه برای کشور و همچنین برای کسانی است که وارد حرفه معلمی می‌شوند، رشد این گروه نشانگر عملکرد بسیار ضعیف دانشگاه و آموزش و پرورش در تأمین و تربیت منابع انسانی موردنیاز است. در جذب از طریق آزمون استخدامی، افراد چهار سال را در یک دانشگاه تحصیل کرده و یک‌سال نیز در دانشگاه فرهنگیان یا شهید رجایی به طی دوره می‌پردازند و نهایتاً با مدرک کارشناسی به عنوان معلم استخدام میشوند. در صورتی که با برنامه‌ریزی می‌توان همین کار را در طی یک دوره چهارساله و با کیفیت بیشتری انجام داد. در روش دوره یک‌ساله دولت برای تربیت یک معلم باید پنج سال هزینه و دانشگاه تأمین کند و فرد نیز باید پنج سال از عمرش را صرف کند تا بتواند با مدرک کارشناسی در آموزش و پرورش استخدام شود (لازم به ذکر است برای افراد با مدرک کارشناسی ارشد نیز مشابه همین وضعیت است، یعنی شش سال در دانشگاه‌های دیگر و یک‌سال نیز در دانشگاه شهید رجایی یا فرهنگیان).

بررسی‌ها نشان می‌دهد دانشگاه در اقدامی پوششی از سال ۱۳۹۵ به بعد کل ظرفیت پذیرش روزانه در مقطع دکتری را به فرهنگیان تخصیص داده و با ادعای تکمیل ظرفیت و توجیه برگزاری کلاس‌ها، پذیرش دانشجوی آزاد به صورت شبانه انجام شده است. این در صورتی

است که مأموریت اصلی دانشگاه تربیت دبیر بوده و ارتقاء تحصیلی کارمندان وزارت آموزش و پرورش به عنوان مأموریت اصلی دانشگاه پیش‌بینی نشده است. حتی اگر فرض کنیم برگزاری تحصیلات تکمیلی جز مأموریت‌های دانشگاه قرار دارد، بدیهی است تا زمانی که آموزش و پرورش به شدت به دبیر فنی با مدرک کارشناسی نیاز دارد، پذیرش در دوره تحصیلات تکمیلی به هیچ عنوان نباید توسعه یابد و حتی باید کاهش نیز پیدا کند. هر چند که کاهش پذیرش تحصیلات تکمیلی ممکن است فرایند ارتقاء اعضای هیأت علمی دانشگاه را دچار وقفه کند ولی بدیهی است که منافع و مصالح ملی و تأمین دبیران فنی مورد نیاز را نمی‌توان فدای این مسئله کرد؛ بنابراین مسئولان دانشگاه می‌بایست برای ارتقاء علمی اعضای هیأت علمی خود سازوکاری متفاوت با سایر دانشگاه‌ها را به مراجع ذی‌صلاح پیشنهاد و برای اجرایی شدن آن پیگیری می‌کردند.

اگرچه مسئولین دانشگاه ادعا دارند با ظرفیت‌سازی و افزایش پذیرش، در ۶ سال گذشته، در راستای تأمین نیرو برای دوره دوم متوسطه با تمرکز بر نیازهای شاخه فنی و حرفه‌ای (هنرآموز و استادکار) به تربیت حدود ۲۰۰۰۰ نیروی متعهد و متخصص اهتمام جدی داشته‌اند لیکن بر اساس یافته‌های حسابرسی و اطلاعات ارائه شده توسط دانشگاه (به شرح اسناد پیوست)، در تأمین نیرو برای دوره دوم متوسطه و شاخه فنی و حرفه‌ای (هنرآموز و استادکار) با کمبود نیرو بالغ بر ۴۰،۰۰۰ نفر مواجه است.

در حال حاضر دانشگاه در ۱۴ رشته در دوره کارشناسی، ۴۷ رشته در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۲ رشته در مقطع دکتری پذیرش دانشجو دارد و یک سوم ظرفیت دانشگاه به دانشجویان تحصیلات تکمیلی اختصاص دارد که انحراف از مأموریت ارزیابی شده و بی‌ارتباط به مأموریت اصلی مذکور در اساسنامه دانشگاه است. این در حالی است که وزارت آموزش و پرورش سالانه به حدود ۶۰۰۰ نفر دبیر فنی نیاز دارد تا بتواند طبق برنامه، نیازهای هنرستانهای فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌های کاردانش را برطرف کند و عقب ماندگی زیاد نسبت به حدنصاب مقرر در برنامه ششم توسعه برای آموزش فنی و حرفه‌ای را جبران کند. با وجود این، دانشگاه در هر سال به طور

متوسط فقط حدود ۷۰۰ نفر دانشجو معلم می‌پذیرد و وفق بررسی‌ها برنامه‌ای هم برای راه اندازی رشته‌های دبیر فنی جدید و افزایش ظرفیت در راستای نیازهای آموزش و پرورش ارائه نداده است. بنا به مراتب مورد اشاره، عملکرد دانشگاه در خصوص محور اول تحقیق و تفحص (برنامه‌های کلان و عملکرد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی در جهت تربیت دبیر فنی مورد نیاز آموزش و پرورش و ارتقاء توانمندی منابع انسانی آموزش و پرورش در شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش) مطلوب ارزیابی نمی‌گردد، به نحوی که علی‌رغم پیش‌بینی‌های به عمل آمده و اقدامات انجام شده، عملکرد دانشگاه در ارتباط باهدف کلان در استقرار زیر نظام توسعه و تأمین نیروی انسانی آموزش و پرورش در حوزه فنی و حرفه‌ای، توانمندسازی نیروی انسانی به عنوان مرجع در حوزه‌های آموزش و پژوهش و مهارت در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی معطوف به آموزش‌های فنی حرفه‌ای طی سنوات ۱۳۹۵ الی ۱۴۰۰ با میانگین ۳۵ درصد پیشرفت ارزیابی گردید. در طول زمان و خصوصاً در زمان مدیریت رئیس سابق دانشگاه از سال ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۱، مسیر دانشگاه به سمت دانشگاه‌های آکادمیک انحراف پیدا کرده به نحوی که هم اکنون در این دانشگاه ۲۰ رشته کارشناسی، ۴۱ رشته کارشناسی ارشد و ۱۱ رشته دکترا ارائه می‌شود، مضافاً آن‌که براساس وظیفه اصلی دانشگاه برنامه‌ریزی صورت نگرفته و با توجه به سه‌ساله شدن هنرستان‌ها و تغییر کتب درسی و ... که باید متناسب با آن سرفصل‌های آموزشی رشته‌های تربیت دبیری به‌روزرسانی می‌شد، انجام نشده است و در نتیجه، اهداف دانشگاه مذکور در اساسنامه به صورت کامل محقق نشده است. بررسی نتایج عملکرد شاخص‌های سند راهبردی دانشگاه نیز مؤید همین امر است.

دانشگاه شهید رجایی علاوه بر تخطی از مأموریت اصلی خود در زمینه‌های دیگر نیز دچار نقض قانون شده است که به برخی از آنها اشاره می‌شود. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، دانشگاه در سنوات ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ به طور دائم شش عنوان تخلف از احکام قانون بودجه داشته که برخی از آنها مانند افتتاح حساب در بانک سرمایه منبعث از مصوبات هیأت امناء بوده است. شایان ذکر است تخلفاتی از جمله عدم انسداد حساب‌های غیرمجاز نزد سایر بانک‌ها و عدم

انتقال آن‌ها نزد بانک مرکزی، عدم ارائه صورت‌های مالی در موعد مقرر قانون بودجه ازجمله موارد قابل انتساب به مصوبات هیأت امناء دانشگاه است.

در همین راستا مصوبات با اهمیت که منجر به عدم توجه به قوانین بالادستی و مغایر با این قوانین به شرح آتی ارائه می‌گردد:

اصلاحات مستمر و مداوم آیین‌نامه‌های استخدامی اعضای هیأت علمی و غیر اعضای هیأت علمی که عمدتاً منجر به پرداخت‌های مازاد بر مقررات عمومی می‌گردد، نظیر تسری فوق‌العاده مدیریت به مشاوران دانشگاه، افزایش عائله‌مندی و حق اولاد اعضای هیأت علمی و غیر اعضای هیأت علمی، افزایش فوق‌العاده جذب هیأت علمی، افزایش کمک هزینه ایاب و ذهاب مدیران دانشگاه، افزایش ضریب مدرک تحصیلی اعضای غیر هیأت علمی و اصلاح برخی موارد آیین‌نامه استخدامی برای اعمال افزایش عمومی حقوق و مزایا، عدم ثبات مقررات و منافع مستتر برای برخی اعضای هیأت امناء از آسیب‌های جدی این گونه مصوبات است.

وضع مقررات خاص نظیر تعویق بازنشستگی برای افراد خاص، اعطای مرخصی بدون حقوق مازاد بر مقررات و اعطای مجوز خارج از شمول نمودن (۵٪) اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی و (۲٪) اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به رئیس دانشگاه از دیگر تخلفات دانشگاه است. أخذ مجوز و مصوبه پس از انجام کار و یا منقضی شدن مهلت انجام امور صرفاً به عنوان ابزاری برای رفع تکلیف نظیر اصلاح بودجه تفصیلی در سال بعد، مصوبه اعطای مرخصی بدون حقوق، انتقال و مأموریت برای افرادی پس از اتمام مرخصی یا مأموریت، تعویق بازنشستگی اعضای هیأت علمی که خود عضو هیأت امناء می‌باشند پس از اتمام دوره، اختیار جابجایی اعتبار و غیره؛ از جمله مصوباتی هستند که صرفاً جهت پاسخگویی به دستگاه‌های ناظر تصویب شده است و در واقع شأنیت مصوبات در محتوی و شکل رعایت نمی‌گردد.

همچنین دانشگاه با ادعای برگزاری هرچه بهتر دوره مهارت‌آموزی با ایجاد ۱۰ قطب کشوری (با توجه به تجمع استانی مهارت‌آموزان) در مرکز استان‌ها با استفاده از ظرفیت دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌ها و با نظارت دانشگاه بر اجرای برنامه‌های مهارتی اقدام نموده است. عملکرد دانشگاه در این خصوص اگر چه نمی‌تواند جایگزین آموزش‌های تربیت

دبیر موضوع اساسنامه دانشگاه گردد؛ لکن مسئولان دانشگاه با برداشت اشتباه از مجوز مذکور در ماده (۲) اساسنامه دانشگاه که به اجرای دوره‌های پودمانی مجوز داده است از این دوره‌ها به عنوان جایگزین مقاطع دانشگاهی سوءبرداشت نموده است در حالی که صرف نظر از عدم انطباق اجرای دوره‌ها با اهداف و مأموریت‌های دانشگاه در محدوده بررسی‌ها و صرف نظر از کیفیت دوره‌ها، اقدام دانشگاه در این خصوص منطبق با اهداف و مأموریت‌ها ارزیابی نمی‌گردد. در زمینه کیفیت این دوره‌ها و اساتید به کارگیری شده نیز ضعف و نواقص فراوانی وجود دارد. کاهش طول مدت دوره از یک سال به چند ماه از دیگر کاستی‌های برگزاری این دوره است که بخشی از آن خارج از حیطه وظایف و اختیارات دانشگاه بوده و به عملکرد وزارت آموزش و پرورش مرتبط است.

بخش سوم جمع بندی و پیشنهاد

از آنجا که مطابق قانون برنامه ششم توسعه و اسناد بالادستی وزارت آموزش و پرورش، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای باید سهم ۵۰ درصدی از آموزش‌های دوره متوسطه دوم را داشته باشد ضرورت دارد سازوکار مناسب برای تربیت منابع انسانی متخصص مورد نیاز فراهم گردد. در این راستا پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

۱- اصلاح اساسنامه دانشگاه شهید رجایی در راستای تأمین منابع انسانی مورد نیاز و انجام تکالیف قانونی در این زمینه

۲- بازگشت برخی از دانشکده‌ها و آموزشکده‌های تربیت دبیر فنی به وزارت آموزش و پرورش

۳- الزام وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اصلاح سازوکار و فرایندهای ارتقاء اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های ذیل وزارت آموزش و پرورش (فرهنگیان و شهید رجایی) مبتنی بر مأموریت‌ها و اهداف آنها

۴- برخورد قانونی با تخلفات و نقض قوانین توسط مدیران دانشگاه شهید رجایی با ارجاع موضوع به قوه قضاییه

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

سند شماره ۷۲: قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت (سند جامع سرمایه انسانی)،

۱۴۰۳

مصوب مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۳/۴/۱۸

قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۳-۱۴۰۷)

سرمایه انسانی

ماده ۸۸- به منظور ارتقای کیفیت نیروی انسانی آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور، اقدامات ذیل انجام می‌گیرد:

الف- وزارت آموزش و پرورش مکلف است بر اساس اسناد بالادستی از جمله «سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» ابلاغی مقام معظم رهبری و «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۶/۶/۱۴، «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت» را ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و ترتیبات قانونی لازم را جهت تصویب و اجرایی نمودن آن اعمال نماید.

ب- سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان مکلفند در طول اجرای برنامه، تا زمان تصویب و اجرای سند موضوع بند «الف» این ماده، ردیفهای استخدامی و تأمین اعتبار مورد نیاز آموزش و پرورش و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی برای جذب دانشجو معلمان را در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند.

جذب و تربیت نیروهای مورد نیاز در مشاغل آموزشی و پرورشی منحصرأ از طریق دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی با تقویت زیرساخت ها و ظرفیت ها و توسعه کمی و کیفی آنها و با موافقت و همکاری مراکز مدیریت حوزه های علمیه، بر اساس دستور العملی که توسط مرکز مدیریت حوزه های علمیه قم با مشارکت مراکز مدیریت حوزه های

علمیه خراسان و اصفهان تهیه می شود (برای تربیت و توانمندسازی معلمان گروه معارف اسلامی، قرآن و مربی امور پرورشی) و سایر دانشگاههای دولتی و غیردولتی صورت می گیرد.

وزارت آموزش و پرورش مجاز است در صورت عدم تأمین معلمان مورد نیاز از طریق دانشگاههای فوق الذکر، نسبت به تأمین نیروی مورد نیاز خود از بین دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد واجد صلاحیت های عمومی و تخصصی سایر دانشگاههای دولتی و غیردولتی یا حوزه های علمیه با گذراندن دوره مهارت آموزی و یا دانشجومعلمی در دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی، همزمان با تحصیل در دانشگاه دولتی و غیردولتی یا حوزه های علمیه با امکان دریافت کمک هزینه به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل حقوق از زمان تحصیل در دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی اقدام نماید.

آیین نامه نحوه جذب این دانشجویان ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه می شود و با کسب نظر از شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران می رسد. دانشجویان دانشگاههای فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجائی در طول مدت تحصیل به صورت سالانه مورد ارزشیابی قرار گرفته و در صورت عدم صلاحیت ناشی از کشف فقدان شرایط قانونی یا از دست دادن شرایط قانونی، ارتباط استخدامی آنان قطع خواهد شد. سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش مکلفند گزارش اقدامات به عمل آمده را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس سالانه ارسال نمایند. تبصره- وزارت آموزش و پرورش با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان به منظور عدالت در پرداخت تا پایان سال دوم برنامه درخصوص فوق العاده مربوط به خدمتگزاران و خدمتگزاران سرایدار متناسب با سایر کارکنان اقدام قانونی به عمل آورد.

پ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام قانونی لازم را نسبت به ایجاد نظام انضباطی خاص معلمان به عمل آورد. احراز صلاحیت- های عمومی، حرفه‌ای و تخصصی معلمان علاوه بر گزینش بدو خدمت، در طول سنوات خدمتی در قالب اعطای گواهینامه صلاحیت حرفه معلمی و نظام ارزیابی مشارکتی (ارزیابی به وسیله

خانواده های دانش آموزان و مدیران مدرسه) بر اساس نظام انضباطی مذکور که متناسب با نظام رتبه بندی معلمان است خواهد بود.

ت- هرگونه بکارگیری نیروی جدید از طریق خرید خدمات آموزشی، حق التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی بجز افرادی که تحت این عناوین در پنج سال گذشته حداقل یک سال تحصیلی به صورت ۲۴ ساعت در هفته شاغل در آموزش و پرورش بوده‌اند در مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی دولتی، ممنوع است. مقررات این حکم مانع از مشارکت افتخاری نخبگان بدون ایجاد هرگونه تعهد استخدامی برای دولت نیست.

ث- کارکنان وزارت آموزش و پرورش می‌توانند به اختیار خود عضو حساب پس انداز کارکنان دولت شوند. برای آن دسته از کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضو سایر صندوق‌ها بوده‌اند، با تغییر عضویت صندوق صرفاً برای یک بار وجوه پس انداز آنها به تفکیک سهم دولت، سهم مستخدم و سود حاصل از سرمایه گذاری به محل عضویت جدید انتقال می‌یابد. کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس‌انداز کارکنان را پذیرفته اند و یا خواهند پذیرفت، باید ماهانه تا پنج درصد (۵٪) از حقوق و مزایای خود را به حساب آنان (حسب مورد در صندوق یا حساب پس انداز کارکنان) واریز کنند و دولت نیز مکلف است همه ساله معادل سهم واریزی فرهنگیان را به هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس انداز کارکنان دولت که عضویت آن را پذیرفته‌اند، به طور کامل در ردیف اعتباری خاصی در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.

تبصره- وزارت آموزش و پرورش مکلف است، حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تصویب اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان با هدف تعیین وضعیت حقوقی و در راستای تقویت بنیه مالی فرهنگیان، رفع مشکلات معیشتی آنان، نقش‌پذیری فرهنگیان در هیأت امنا و مدیریت صندوق، ایجاد شفافیت مالی و محاسباتی و رفع تعارض منافع اقدام قانونی نماید. پس از تصویب و لازم‌الاجرا شدن اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، این صندوق مکلف است سهام مدیریتی خود را از طریق بهابازار (بورس) عرضه نموده و مجاز به بنگاهداری نیست. وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون آموزش،

تحقیقات و فناوری و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید. همچنین دولت نسبت به تأدیه دیون قانونی حسابرسی شده خود اقدام قانونی به عمل آورد.

ج- دولت مجاز است در صورت تأمین اعتبار در قوانین بودجه سنواتی، پاداش بازنشستگی معلمان در رتبه های استادیار معلم و بالاتر را در پایان سنوات مورد نیاز قانونی برای بازنشستگی هر فرد بدون اعمال فرایند بازنشستگی، پرداخت و با استمرار خدمت آنان با رعایت سقف قانونی الزام بازنشستگی موافقت نماید.

چ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است حداقل معادل تعداد معلمانی که به طرق مختلف از جمله بازنشستگی، بازریدی، استعفا، اخراج و سایر موارد از خدمت در آموزش و پرورش خارج می شوند، با رعایت اساسنامه دانشگاه فرهنگیان صرفاً از طریق این دانشگاه و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی، استخدام نماید. سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور مکلفند مجوز و شناسه (کد) استخدامی مورد نیاز را صادر نمایند.

منابع

- ۱- مجموعه مصوبات فهرست موضوعی شورای عالی معارف، شورای عالی فرهنگ و شورای عالی آموزش و پرورش، دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش، مجموعه شش جلدی، اسناد موجود در دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۲- مجموعه اساسنامه فهرست تاریخی شورای عالی معارف، شورای عالی فرهنگ و شورای عالی آموزش و پرورش - دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش، مجموعه چهار جلدی ۱۳۸۶، اسناد موجود در دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۳- قوانین و مصوبات مجلس سنا، مجلس شورای ملی و مجلس شورای اسلامی.

پیوست ۱- جدول انواع محیط تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای)

با توجه به اسناد تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روش‌های ذیل انجام می‌پذیرد:

- ۱- استفاده از معلمان خارجی
- ۲- اعزام به خارج از کشور برای تربیت معلم
- ۳- تربیت معلم از طریق ایجاد مدرسه (دبیرستان، هنرستان، آموزشگاه) در دوره متوسطه یا عالی
- ۴- تربیت معلم از طریق ایجاد دانش‌سرا یا هنرسرای در دوره مقدماتی یا عالی
- ۵- تربیت معلم از طریق مراکز تربیت معلم
- ۶- تربیت معلم از طریق ایجاد آموزشکده/دانشکده یا دانشگاه
- ۷- به کارگیری و استفاده از متخصصین و مجربین حرفه‌ای

عنوان سند	نوع تربیت	توضیحات
۱: دارالفنون و معلمان خارجی آن، ۱۲۳۰	استخدام از خارج	
۲: نظامنامه مدرسه فلاح شاهنشاهی، ۱۲۷۹	تربیت در مدرسه	
۳: قانون اعزام سی نفر شاگرد به اروپا برای تحصیل، ۱۲۹۰	اعزام به خارج	
۴: قانون استخدام دکتر هانری اشترونک تبعه آلمانی برای معلمی و مدیری مدرسه صنعتی، ۱۳۰۳	استخدام از خارج	
۵: قانون اجازه استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۰۴	استخدام از خارج	
۶: قانون اجازه استخدام هر هیس آلمانی بمدت سه سال برای معلمی آهنگری	استخدام از خارج	
۷: قانون استخدام دکتر هانری اشترونک تبعه دولت آلمان برای مدیری مدرسه صنعتی، ۱۳۰۶	استخدام از خارج	
۸: قانون استخدام دو نفر معلم برای مدرسه صنعتی از آلمان و فرانسه، ۱۳۰۶	استخدام از خارج	
۹: قانون استخدام دو نفر معلم از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس، ۱۳۰۷	استخدام از خارج	
۱۰: اساسنامه مدرسه فلاح و صنایع روستائی، ۱۳۰۷	تربیت در مدرسه	ماده ۱۲
۱۱: اساسنامه هنرستان صنایع قدیمه، ۱۳۰۸	تربیت در مدرسه	ماده ۱۰
۱۲: قانون اجازه استخدام یک نفر معلم آهنگری از اتباع دولت آلمان برای مدرسه صنعتی دولتی، ۱۳۱۲	استخدام از خارج	
۱۳: قانون اجازه تأسیس دانش‌سراهای مقدماتی و عالی، ۱۳۱۲	تربیت در دانشسرا	
۱۴: اساسنامه و نظام‌نامه و دستور تحصیلات هنرستان موسیقی، ۱۳۱۳	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۱۵: قانون اجازه تمدید کترات آقای دکتر هانری اشترونک آلمانی مدیر هنرستان دولتی، ۱۳۱۳	استخدام از خارج	
۱۶: اساسنامه و دستور تحصیلات دبیرستان فلاح، ۱۳۱۳	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۱۷: اساسنامه و برنامه مدرسه پرستاری زنانه، ۱۳۱۵	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۱۸: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۱۵	تربیت در مدرسه	ماده ۶

۲۴۴ تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روایت اسناد

عنوان سند	نوع تربیت	توضیحات
۱۹: نظام‌نامه شرایط پذیرش فارغ‌التحصیلان دانشسراها، ۱۳۱۵	تربیت در دانشسرا	
۲۰: اساسنامه هنرستان دختران، ۱۳۱۶	+استخدام از خارج	ماده ۹
۲۱: اساسنامه و برنامه هنرستان تخصصی نساجی شاهی، ۱۳۱۷	تربیت در مدرسه	شرایط عمومی
۲۲: اساسنامه و برنامه تحصیلات دوره دوم دبیرستان کشاورزی، ۱۳۱۹	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۲۳: اساسنامه هنرستان دولتی بانوان، ۱۳۱۹	تربیت در مدرسه	ماده ۴
۲۴: اساسنامه و برنامه هنرستان موسیقی، ۱۳۲۰	تربیت در مدرسه	ماده ۷
۲۵: اساسنامه دانشسرای مقدماتی تربیت بدنی، ۱۳۲۰	تربیت در دانشسرا	
۲۶: اساسنامه آموزشگاه خلبانی باشگاه هواپیمائی کشوری، ۱۳۲۲	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۲۷: اساسنامه و برنامه تحصیلات آموزشگاه عملی کشاورزی، ۱۳۲۲	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۲۸: اساسنامه هنرستان موسیقی ملی، ۱۳۲۸	تربیت در مدرسه	ماده ۱۰
۲۹: تصویب نامه در مورد تمرکز امور تعلیم و تربیت، ۱۳۲۸	تربیت در مدرسه و...	
۳۰: اساسنامه و برنامه تحصیلات دانشسرای کشاورزی، ۱۳۲۸	تربیت در دانشسرا	
۳۱: اصول کلی مربوط به مدارس حرفه‌ای روستائی و برنامه تحصیلات مدارس مذکور، ۱۳۲۸	تربیت در دانشسرا و...	ماده ۱۲
۳۲: اساسنامه دانشسرای مقدماتی کشاورزی (آموزشگاه کشاورزی)، ۱۳۲۹	تربیت در دانشسرا	
۳۳: قانون اعزام فارغ‌التحصیلان رتبه اول دانشکده‌ها و هنرسرای عالی به خارج، ۱۳۳۳	اعزام به خارج	
۳۴: اساسنامه مدارس حرفه‌ای، ۱۳۳۴	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۳۵: تبصره آیین‌نامه پذیرش فارغ‌التحصیلان برتر ...، ۱۳۳۶	تربیت در دانشسرا	
۳۶: اساسنامه آموزشگاه عالی جنگل و مرتع، ۱۳۳۶	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۳۷: اساسنامه هنرسرای عالی، ۱۳۳۷	تربیت در هنرسرا	
۳۸: اساسنامه دبیرستان‌های کشاورزی، ۱۳۳۷	استفاده از متخصصین	
۳۹: اساسنامه کلاس تربیت معلم برای دارندگان گواهینامه سال ششم متوسطه، ۱۳۳۷	مرکز تربیت معلم	
۴۰: اساسنامه هنرستان عالی موسیقی ملی، ۱۳۳۸	تربیت در مدرسه	ماده ۳۳
۴۱: اساسنامه هنرسرای عالی، ۱۳۳۸	تربیت در هنرسرا	
۴۲: قانون راجع به سازمان و استقلال دانشسرای عالی، ۱۳۳۸	تربیت در دانشسرا	
۴۳: قانون راجع به اجازه استخدام معلمان مدارس فنی و حرفه‌ای و کشاورزی، ۱۳۳۹	استخدام از خارج	
۴۴: اساسنامه مدرسه عالی بازرگانی، ۱۳۳۹	تربیت در مدرسه	ماده ۱
۴۵: اساسنامه کلاس تربیت معلم حرفه‌ای پسران، ۱۳۴۱	مرکز تربیت معلم	
۴۶: اساسنامه تربیت معلم آموزشگاه‌های حرفه‌ای دختران، ۱۳۴۱	مرکز تربیت معلم	
۴۷: اساسنامه هنرستان‌های صنعتی، ۱۳۴۲	تربیت در مدرسه	
۴۸: قانون اداره امور هنرسرای عالی (سازمان نمونه تعلیم و تربیت حرفه‌ای سابق کشور)، ۱۳۴۴	تربیت در هنرسرا	
۴۹: قانون هنرسرای مقدماتی بهبهانی، ۱۳۴۴	تربیت در هنرسرا	
۵۰: اساسنامه دوره مقدماتی آموزشگاه نقشه‌برداری وابسته به سازمان برنامه، ۱۳۴۴	استفاده از متخصصین	ماده ۷
۵۱: اجازه شرکت فارغ‌التحصیلان هنرستان‌های هنری در کلاس تربیت آموزگار، ۱۳۴۶	مرکز تربیت معلم	

عنوان سند	نوع تربیت	توضیحات
۵۲: قانون تشکیل هیأت امناء هنرسرای عالی، ۱۳۴۷	تربیت در هنرسرا	
۵۳: اساسنامه دانش سراهای راهنمایی، ۱۳۵۱	تربیت در دانشسرا	
۵۴: جداول ساعات دروس عمومی و اختصاصی دانش سراهای راهنمایی، ۱۳۵۲	تربیت در دانشسرا	
۵۵: مصوبه اجازه استخدام ۵۲۷ نفر از فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم فنی و حرفه‌ای، ۱۳۵۹	مرکز تربیت معلم	
۵۶: آیین‌نامه امتحانات دانش سراهای هنر، ۱۳۵۹	تربیت در دانشسرا	
۵۷: اساسنامه مراکز تربیت معلم، ۱۳۶۳	مرکز تربیت معلم	
۵۸: قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۶	تربیت در آموزشگاه	ماده ۱۰
۵۹: قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۹	تربیت در دانشگاه	
۶۰: تأسیس دانشکده دبیر فنی و حرفه‌ای، ۱۳۷۱	تربیت در دانشکده	
۶۱: اساسنامه دبیرستان تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۳۷۲	تربیت در مدرسه	ماده ۱۵
۶۲: اساسنامه دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، ۱۳۷۹	تربیت در دانشگاه	
۶۳: قانون پذیرش دانشجو در آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجایی، ۱۳۸۹	تربیت در دانشگاه ...	
۶۴: قانون برنامه برنامه پنجاه ساله توسعه (انتقال آموزشگاه‌ها)، ۱۳۸۹	تربیت در آموزشگاه	
۶۵: قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور (تشکیل دانشگاه فنی و حرفه‌ای)، ۱۳۹۰	تربیت در دانشگاه	
۶۶: قانون تفسیر قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان ...، ۱۳۹۲	تربیت در دانشکده/دانشگاه	
۶۷: اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۰	تربیت در دانشگاه	
۶۸: قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، ۱۳۹۶	تربیت در دانشگاه...	
۶۹: برنامه زیر نظام تربیت معلم و تامین منابع انسانی، ۱۳۹۸	تربیت در دانشگاه	
۷۰: نحوه جذب منابع انسانی در مشاغل آموزشی و تربیتی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۹۹	تربیت در دانشگاه	
۷۱: مصوبه موافقت با ارسال گزارش از عملکرد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی به قوه قضائیه، ۱۴۰۱	تربیت در دانشگاه	
۷۲: قانون برنامه پنجاه ساله هفتم پیشرفت (سند جامع سرمایه انسانی)، ۱۴۰۳	تربیت در دانشگاه	

پیوست ۲- نمونه مصوبات

۶۰۶

نمونه مصوبات و پنجمین جلسه شورای عالی فرهنگ

نمونه مصوبات و پنجمین جلسه شورای عالی فرهنگ ساعت ۵، بعد از ظهر روز یکشنبه ۱۳۳۸/۸/۲ بریاست جناب آقای وزیر فرهنگ معاون کل تشکیل گردید در این موقع جناب آقای دکتر مهران وزیر فرهنگ و جلسه شرکت نمودند و اداره دبیران و هیئت مدیره سرگشته قبل مطرح گردید. آقای وزیر بخش فرمودند احکام نشانها که در مجلس قبل تصویب گردید اجازه دارد با سمتی فنی افزایند و اگر در نظر ایشان موافقت شد صورت جلسه قبل تصویب رسید.

پس شری ترتیب زیر دارد دستور گردید:

۱- اسامی دبیران دبیر تربیت معلم هنر سرایلی جهت آموزش صنعتی و حرفه‌ای مطرح گردید. آقای وزیر فرهنگ فرمودند این برنامه چه از نظر فنی و چه از نظر تعلیمات با شما و این شایع مورد مطالعه قرار گرفته است و همواره آن را با این موفقت فرمایند اسامی دبیران و همواره سرگشته قرار گیرد. آقای دکتر فیروز فرمودند در برنامه زبان خارجه مختصراً انگلیسی تدریس شده و همواره سرگشته فرمایند انتخاب زبان خارجه که اولاً از آنجا که این زبان را می‌توانند زبانیک و تحقیقات قبلی خوانده اند و بنال کنند. آقای وزیر فرهنگ علت منظور نمودن زبان انگلیسی در این برنامه این بوده است که تهیه کنندگان آن امریکایی بوده اند چون پیش از این از نظر قبولی است مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. اسامی دبیران دبیر تربیت معلم هنر سرایلی با توجه به این ملاحظات لازم شرح زیر تصویب رسید و برنامه مورد رسیدگی قرار گرفت و برای یک دوره چهار ساله بطور آزمایشی مشغول و در پرودنه تصویب رسید.

اسامی دبیران هنر سرایلی

ماده ۱- هنر سرایلی به منظور تربیت معلم برای مدارس عالی فنی هنرستانها و آموزشگاههای فنی کشور تأسیس میشود.

ماده ۲- داوطلبان ورود به هنر سرایلی باید حائز شرایط زیر باشند.

۶۰۵

الف - نشان تجار از ۲۵ سال نباشد.

ب - دارای گواهینامه دوره کامل متوسطه فنی باشد و یا از هنرستانهای فنی کشور فارغ التحصیل شده باشند.

فارغ التحصیلان هنرستانها باید برای ورود به هنرستانهای فنی فیزیک و شیمی را در حد و شش ریاضی امتحان

داشته و از عهده برآیند.

ماده ۳ - عده دانشجوایک که هر سال در هنرستانها پذیرفته خواهند شد قبلاً تعیین میگردد و این عده با قسمتهای استعدادی معین میگردد.

از بین داوطلبان واجد شرایط ماده ۲ که آگاهی جزیی داشته باشند انتخاب میشوند.

ماده ۴ - از داوطلبان تقسیم نامه گرفته میشود که پس از خاتمه تحصیلات در خدمات فنی و حرفه‌ای وزارت فرهنگ مشغول گردند.

وزارت فرهنگ ممکن است تمام یا عده از تعداد کنندگان کمک هزینه تحصیلی در تمام یا یک بخش تحصیل در هنرستانها مشغول گردند و نیز

ماده ۵ - دوره هنرستانها چهار سال است و برنامه آن علاوه بر دروس نظری و عملی شامل مواد آموزشی و پرورش ای تربیتی

نیز خواهد بود.

ماده ۶ - از دانش تحصیل فارغ التحصیلان هنرستانها پس از اتمام دوره و پس از آنکه در امتحان نهایی هنرستان عالی را

در اینجهت بگذرانند.

ماده ۷ - برنامه رشته‌ای مختلف هنرستانها پس از تصویب شورای عالی فرهنگ قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۸ - متکلمین و متوسعه معنویات معین میگردد که در مدارس عالی فنی هنرستانها و آموزشگاههای فنی بکار مشغول دارند ممکن است

کارها را در هنرستانها تأسیس شود. برنامه این کارها با تصویب شورای عالی فرهنگ برقرار میگردد و اجرا میگردد.

ماده ۹ - دانشجویان اول در رشته‌های مورد نیاز وزارت فرهنگ پس از پایان تحصیل ممکن است در زمینه تحصیل ادامه دهند که

۶۰۶

۱- در داخل یا خارج از کشور تحصیلات خود ادامه دهند یا این دانشجویان باید متعهد نمایند که پس از ختم تحصیلات در هنرآموز به کار
بمانند و پس از اتمام فنی دیگر وزارت فرهنگ بخدمت مشغول شوند.

۲- پیشنهاد شماره ۲۱۵۷۱-۲۴۱۵۸-۲۵۷۶-۱۳۳۸ وزارت کشاورزی در باره چهار نفر فارغ التحصیلان آموزشگاه عالی فنی که کسب
آنها از حد نصاب معذور در اساسنامه آموزشگاه فنی زیادتر میباشد شرح زیر:

۱- آقای بنبرادی ۳ سال

۲- سید علی پور ۶ ماه

۳- سید باغی ۵

۴- احمد علی عابدی ۱

مطرح سوخت گردید امتحان نامبرندگان معبر شناخته شده بشرط آنکه در آینده موقع ثبت نام رعایت کامل مواظبت نمایند.

۳- پیشنهاد شماره ۱۳۱۲۸-م-۲۲-۱۳۳۸ اداره آتخابات متضمن داده واحد و باره دانش آموزان تجدیدی سال ششم متوسطه
تهران که در همین جریان امتحان بخدمت نظام جلب شده اند قرأنت داده واحد و شرح زیر:

داده و جمله - اداره فرهنگ استان تهران اجازه داده میشود آتخابات دانش آموزان سال ششم متوسطه را که در همین انجام آتخابات

تجدیدی شهر لور ۳۸ بخدمت نظام جلب گردیده و بهین علت موفی با انجام بقیه آتخابات خود نشده و بعد از آنان امتحان بعمل آورده اند.

یکی تلقی نموده و برای قبولشدگان کو ایننامه رشته مربوطه صادر شود.

تصویب شد. ضمناً مقرر گردید نسبت بوضع خانم مهر دخت حافظی دانش آموز دیرستان شریاکه در ردیف ۶ صورت

ارسله از طریق وزارت جنگ در زوال آجودان علیحضرت بهایون شایسته ای سپهبد تانقجه بقید و مای است بعلت جلب به ارش

شورای عالی آموزش و پرورش

آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای بنیان توسعه پایدار و عامل اصلی شکوفایی استعدادها و ظرفیت‌های انسانی است. در این میان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای جایگاهی ویژه دارند، چرا که رسالت آنها تربیت نیروی انسانی کارآمد و متخصص برای ورود به عرصه‌های تولیدی و صنعتی است. بر همین اساس، نقش هنرآموزان و معلمان فنی و حرفه‌ای نه تنها در انتقال دانش و مهارت‌های تخصصی بلکه در هدایت آینده‌شغلی و حرفه‌ای نسل جوان، نقشی اساسی و بنیادین است.

با توجه به اسناد تاریخی، بکارگیری و تربیت هنرآموز (معلم فنی و حرفه‌ای) به روش‌های ذیل صورت پذیرفته است:

- ~ استخدام و استفاده از معلمان فنی و حرفه‌ای خارجی
- ~ اعزام به خارج از کشور برای تربیت معلم
- ~ تربیت معلم از طریق مدرسه (دیرستان، هنرستان، آموزشگاه) در دوره متوسطه یا عالی
- ~ تربیت از طریق دانش سرا یا هنرسرا در دوره مقدماتی یا عالی
- ~ تربیت معلم از طریق ایجاد مراکز تربیت معلم
- ~ تربیت معلم از طریق ایجاد آموزشگاه/دانشگاه یا دانشگاه
- ~ به کارگیری متخصصین و مجربین حرفه‌ای در برخی از رشته‌ها

تربیت هنرآموز
(معلم فنی و حرفه‌ای)
بروایت اسناد

توسعه و بهینه‌سازی منابع آموزشی و پرورش

ISBN: 978-622-88795-1-2

9 786228 879512

انشارات شورای عالی آموزش و پرورش

WWW.SCE.IR